
Mirabilis
1520







~~Samol~~

MIRABILIS

88

vol impri
en 1425

N. IV. p Suppl

4340 a/A

Mirabilis liber.

Paris. c. 1570

T. p., fol. 57 of pt. 1, fols. 9 and 19-22 of pt. 2 and all after fol. 23 [i.e. 24-28?] wanting

¶ Secunda: quoniam per nũcium celitus missum Olympi moderator gallorum regis insignia in longe prestantiora: videlicet Liliũ flores commutare dignatus est.

¶ Tertia. quoniã illi ab optimo maximoq; rege datum est miracula facere: vt pote in morbo illo guttura dissereñti: quẽ scrufellas Galli vocant: curando.

¶ Quarta. Propter auree illius: quem laurificandum: seu sanctum vexillum vocant: diuinam receptionem.

¶ Quinta. quoniam ex Francorum regibus sue beatitudinis testimonia relinquentibus plures fuisse sanctos incõfesso est.

¶ Sexta. quoniam Francorum reges summos pontifices nõ sine fidei iactura pulsos sepe in suam sanctã sedem remiserunt.

¶ Septima hoc argumento colligi potest: quoniam rex ille regum Francorum regibus hostium iniuriis oppressis: atq; humano auxilio pene destitutis suppetias ferre non dedignatus est: quod omnibus patuit: Anno domini. M. cccc. xxv. quo puella viginti annos nata duce. Angli pfligati fuere.

¶ Ceteras causas (quas etiã facile persequi nõ possem) breuitatis causa omitto.

FINIS:

¶ Incipit liber Bemechobi Episcopi ecclesie Paterenis et martyris Christi: quem de hebreo et Greco in latinū trāsferre curauit: id est de principio seculi et inter regna gentiū et finē seculorū: quē illustrissim⁹ virorū beat⁹ Hieronim⁹ in suis opusculis collaudauit.

Sciēdum nāq; ē nobis fres charissimi quō in principio de⁹ creauit celū et terram et per ipsuz oīa creata sunt: et quō deus fecit hoiēm et adiutorium simile sibi. et posuit eos ī paradiso: et vocauit noīa eorū Adā et Euā. Sed post serpentino dolo decepti: eiecti sunt virgines de paradiso. Anno aūt. xxx. postq; eiecti sunt de paradiso genuerūt Cain primogenitū et sororem eius Delborā. Anno centesimo vite Ade occidit Cain Abel fratrē suū: et posuit manum sup eū. Anno aūt. ccc. et xxx. vite Ade primo miliario seculi: nat⁹ est ei filius nomie Seth: ad eius similitudinē vir gigas et magnus. Postea peperit Adam et Eua filios et filias. Anno aūt sexcētesimo vite Ade ceperūt filij Cain abuti vxoribus fratruz suorum in fornicationibus nimis. Octigentesimo vero āno vite Ade dilatate sunt sup terrā fornicationes nimis et immunditie a filiis Cain. Anno autem nongētesimo et trigesimo mortuus est adam et sepultus est ī Ebron primo miliario seculi Tūc diuise sunt cognationes Seth a generatione Cain: et abstulit Seth suā generationem contra oriētem in quendam montem qui erat proximus paradiso. Habitauit quoq; Cain et eius cognatio vbi nefādum fratricidium perpetrauit: id est in india in eodē loco delitiarū: vbi ipse Cain condidit ciuitatem: cui⁹ vocabulū imposuit Effrem: et hec ipsa prima facta est ante diluuium. xl. autem anno tēpore Jareth in secūdo miliario seculi fuerunt viri malefici. et artis pessime inuētoires de filiis Cain: et immunditie et spurcicie: id est Obal et Tobal filij Lameth ceci: qui interfecit Cain. Isti inuenerunt primi opera ferri: et eris et auri et argenti molliendi: et ipsi penitus adinuenerunt omnes artes musicas. Post annos autem

septingentos vite Jareth secundo miliario seculi cepit multa malitia peior crescere super terram: que a nobis et negligenda sit: et non dicenda Tunc concupierunt filii dei filias hominum. Iratusque dominus deus et dolore corde tactus dixit. Penitet me quod hominem feci super terram: non permanebit spiritus meus in homine ineternum quia caro est. Post hec ingressi sunt filii dei ad filias hominum et genuerunt ex eis gigantes super terram: et facti sunt atrocissimi super cunctos hominum qui habitant terram. Et tunc precepit dominus Noe vt faceret sibi archam et induceret vxorem eius et tres filios cum vxoribus eorum: quos reseruauit in archa in vndatione diluuii. Et factum est diluuium super omnem terram: et tulit. Noe ex omni anima inuentatam in volatilibus quam in bestiis que erant super terram: que in archa reseruata fuerunt Anno sexcentesimo primo egressus est Noe de archa cum omnibus qui fuerant cum eo Tunc offerebat Noe holocaustum domino: benedixitque Noe et filiis eius. Sexcentesimo et duodecimo anno vite Noe in.iii.miliario seculi reedificare cepit Noe et eius nouam possessionem in terra: et appellauerunt regiones illas Tannosii secundum nuncupationem numeri quo exierunt de archa. i. octo. Tricentesimo autem anno in tertio miliario seculi genuit filium et vocauit nomen eius Jonitum anno trigesimo et quinquagesimo post diluuium dedit Noe terram Eocham id est orientem in dominationem filii Joniti et mortuus est Noe: et completi sunt dies eius: id est anni nongenti illi post obitum Noe venerunt filii eius in tertio miliario seculi: et descenderunt in terram Sennaar: ceperuntque sibi turrim edificare/cuius cacumen pertingeret vsque ad celos et illic diuisit deus in ira sua eos qui facere ceperant: et dispersi sunt super faciem totius terre et diuisi sunt super omnem terram. Jonitus filius Noe intrauit in terram Eocham: id est orientem vnde sol oritur et habitauit ibi et accepit a deo sapientiam et omnem astronomiam et sidera celi ille inuenit Sen filius Noe accepit terram Asie Cham terram meridianam: que est pars australis vsque ad occidentem. Ja-

pheth intrauit contra aquilo=
nem vsq; ad occeanum mare
et diuisi sunt per omnem ter=
ram Jonitus filius Noe ipse
erudiuit Nembroth virum gi
gantem: et robustum venato=
rem: ꝛ ipse Nembrost post di=
luuium edificauit ciuitatem:
que nūcupata est Babilonia.
Anno septingentesimo in .iii.
miliario edificatā ē babilonia
magna. Post hec autem fece
runt sibi regem filii Chan/ cui
nomen Potubus: qui tenuit
pontum: ꝛ ex eo nomen acce=
pit. Postea miserunt filii Ja=
pheth ad Jonitum viros et
artifices architectoresq; stru cto
res: ꝛ venerunt Meochaz ad
Jonitum ꝛ edificauerunt illic
ciuitatem: que nuncupata est
Jonita: ꝛ erat pax iter regnū
Nembroth ꝛ regnū Pontu=
bi filii Chan. Dehinc contra
se inuicem rebellare ceperunt
Audito hoc Jonitus scripsit
epistolam ad Nembroth: qui
tenebat Babiloniam ꝛ hoc e=
rat scriptum. Quia regnum fi
liorum Japheth hinc incipit
delere regnum filiorum Chā.
Hec prima certamina appa=
ruerunt inter regna et regna
super terram. Anno octauo
in tertio miliario seculi sem=
per pugna bant virili pugna:
et victum est regnum Chan a
regno Nembroth: et obtinuit
regnum Nembroth principa
tum vsq; ad Luciferesdem re
gem: qui tenuit Meresdem.
Meresdem autem ipse concre
mauit regnum Chan et cap=
tiuauit omnes qui erant habi
tantes Jebuseos. Amoreos.
Palestinos. et Afros: qui e=
rant in occidentem. Postea
Meresdes Cusdrum genuit
regem: congregauerunt autē
se filii Chan. cccxx. milia pedi
tum: audiens autem Cusdro
dimisit eos vsq; dum transie=
runt fluuium tigrin. Tunc mi=
sit Cusdro rex suum exercitū
cum elephantis: ꝛ interfecit
eos omnes ꝛ non remansit ex
eis quisq;. Ex tunc amarica=
ta sunt regna contra se inuicē
Vicesimoquinto anno in quī=
to miliario seculi descēdit Sa
misab rex de Eochā cum ex=
ercitu magno: et depopulauit
multas ciuitates: id est. lxx. et
viii. regiones illius ꝛ pertran
siuit vsq; ad tertium regnum
Jndorum: postq; de Jndia
fuit reuersus; venit in Arabiā
et perexit in desertum Saba
ab in terra Ismahelitarum
ꝛ posuit ibi castra in terra fili=
orum Ismael: ibiq; deuictus
Samisab rex a Sarracenis:

⁊ ceciderunt ibi multa milia ⁊ fugerunt. Et tunc primitus exierunt filii Hismael de heremo bellis certare ⁊ introyerunt in regna gentium secundum ꝙ promisit deus Hismaeli: quod e regione fratrū suorum figeret tabernacula. Erant autem castra: eorum multitudo nimia: ceperuntqꝫ pugnare contra orientalem terram ⁊ meridianam: ceperuntqꝫ desolare vrbes: et fecerunt sibi nauigia: ⁊ venerunt vsqꝫ ī regiones occidentales prope Romam: ⁊ dominati sunt terris. Eo tempore immūda corpora edebant id est carnes camelorum: et bibebant sanguinem iumentorū mixto lacte. Tunc fecerunt sibi de ipsis quattuor principes. Oreb et zeb et zebee: et Salmana Cumqꝫ introissent super filios Jsrael: percussit eos dominus ibidem: ⁊ tradidit eos dominus in manu Gedeonis.

Hebrei filii Joar. Fuerunt autem ibi cesi.c.xl. ⁊ ceciderūt ibi principes eorum: et persequutus est eos Gedeon vsqꝫ in eorum patriam. Liberauit qꝫ deus filios Jsrael a seruitute filiorum Jsmael. Futurum est autem vt faciant aliud simile: ⁊ destructam faciant terram: et obtineant orbem terre: et regiones alias ab ortu vsqꝫ ad occidentem: a meridie vsqꝫ ad aquilonem et vsqꝫ Romam: ⁊ erit iugum eorum graue super ceruices gētium: et non erit gens: aut regnum: quod eos possit expugnare vsqꝫ ad numerum temporum. Et postea deuincentur a christianis: et a regno Romanorum filii Jsmael subiicieutur: ⁊ erit magnificum regnum Romanorum super cuncta regna gentium: cum contriti fuerint a Romanorum imperio. Nonne annos multos regnauerunt Hebrei: et a Romanis victi fuerunt. Babylonii quattuor milia annorum regnauerunt: et ipsi a Romanis afflicti fuerunt. Macedonii ⁊ regnum Parthorum afflixerunt armis. Scithas: et inde eis supplices fuerunt Afros. Hispanos: Gallos: Germanos: Suabos: Britones: Bellericos: armis acquisierunt. Tunc iterum surgent filii Jsmael de Heremo et resistent regno Romanorum quod scriptura commemorat / australia brachia. Daniel hoc preui=

d oēs ⁊ ꝯtra dicēt regnū. In no
nissimo autem sexto miliario
seculi exient filii Ismael de
heremo: ⁊ erit aduentus eorū
castigatio sine mensura: ⁊ sine
misericordia : ⁊ tradet deus
in manus eorum cuncta re-
gna gentium propter pecca-
ta q̄ opati sumus cōtra prece
pta dei. Iō tradidit nos deus
in manus barbarorū: q₂ obliti
sumus precepta dñi. Faciunt
eñi christiani multa illicit: q₂
maculant semetipsos: qđ tur-
pissimūest ad dicendū. Pro-
pterea tradidit illos deus in
manus Sarracenorū ⁊ Per
sida erit in captiuitate ⁊ occi-
sione. Capadocia in captiui
tate ⁊ occisione erit. Cicilia in
iubilatione erit Terra Syrie
erit in solitudine: ⁊ ei⁹ habi
tatores captiui ducentur. Ci-
cilia silr ⁊ habitatores ei⁹ gla
dio peribūt. Grecia in occisio
ne ⁊ captiuitate erit. Affrica
erit silr. Egyptii ⁊ orientales
⁊ Asia erūt sub tributo graui
in argento ⁊ auro. Hispania
gladio peribit: ⁊ captiui ducē
tur habitatores eius. Gallia ⁊
Germania ⁊ Agothania va-
riis preliis deuorate multi ex
eis captiui ducentur Roma-
ni in occisiōe erūt ⁊ ꝯuersi i fu
gā: i insulis maris erūt in dis-
solutionem: ⁊ obtinebunt filii
Ismael introitū ab aq̄lone ⁊
oriente ⁊ meridie ⁊ occidente
Et replebitur Hierosolyma
cūctis gētibus: q̄ captiue du-
cētur: ⁊ replebitur terra repro
missiōis oībus gētib⁹. Et erit
gētes iugū eorū suaue super
oēs: ⁊ erūt oīa sub iugo eorū
⁊ tributo : ⁊ omnia ornamen-
ta diuitū erunt: ⁊ que fuerunt
in ecclesia sanctorū siue aurū
aut argentū siue lapides p̄cio
si ⁊ oīa ornamēta ecclesiarum
eorū erūt. Et distribuēt mini
steria dei: ⁊ erunt sicut popu-
lus: q₂ ecclesie incēdio concre
mabūtur: ⁊ erit tribulatio mul
ta: ⁊ proiiciēt corpora eorum
in plateis: co ꝗ nō sunt qui se
peliāt: ⁊ erit iter Sarraceno
rum a mare vsq₃ ad mare. Et
erūt regiones sine via ⁊ voca
bitur via eorū via angustie : ⁊
gradientur simul iuuenes di-
uites ⁊ pauperes cū afflictio-
ne ⁊ gemitu ⁊ dicēt. Beati illi
sunt qui de hac luce nos p̄ces
serunt. Hoc beatus Paulus
preuidit Cum venerit dices-
sio primū ⁊ reuelat⁹ fuerit ho
mo filius. ⁊c. Quid est aliud
discessio nisi disciplina : qua
corripiētur vniuersi habitato
res terre a filiis Ismahelis.
Propterea onagrū deus ap

Benedoch

pellauit Ismahelem patrem illorum. Propter hoc dissolutionē tradent oēm terram: ⁊ vrbes erūt multe deserte. Nō enim sunt homīes isti sūt alie gentes: sed sunt filij de heremo venturi: ⁊ sunt hominibus odibiles. Audi imitationem ipsorū, de heremo sunt venturi: mulieres habētes in vtero partus simul interficient gladio: sacerdotes ī locis sanctorū interficiētur: in ecclesia sanctorum cū mulieribus cōcumbent: ⁊ sacratis ecclesiarū vestimentis induētur ipsi ⁊ vxores eorum. Iumenta eorum ligaturi sunt ad sepulchra eorū tanq̄ ad presepia: ⁊ erit tribulatio magna sup christianos qui habitant sup terram: tūc apparebūt qui sont fideles in christo credituri non eīn propterea misit deus has tribulationes super christianos: vt iusti deleanť: q̄ ī xp̄o sūt credituri: sed vt manifestentur qui in ipso erunt fidelissīme credituri: sicut ip̄a veritas dixit Beati estis cū persecuti vos fuerint propter nomen meū: ⁊ reliqua. Sic enim persecuti fuerunt prophetas qui fuerūt ante nos. Sed qui perseuerauerit vsq̄ in finē: hic saluus erit. Et post tribulationem dierū que facta fuerit a filiis Ismael dissoluta erit omnis terra ab eis: ⁊ erunt amicti ornamētis ex auro ⁊ purpura ⁊ splendidis vestimentis tanq̄ sponsi dicētes: nequaq̄ se possunt eripere christiani de manibus ⁊ gloriabuntur in suis victoriis ⁊ dicent. Ecce vicimus terram in fortitudine nostra ⁊ oīs qui habitant in ea. Tūc recordabitur dominus deus scd̄m suam misericordiā quaꝫ promisit dilgentibus se: eis q̄ in christo sunt credituri: ⁊ liberabit eos de manu sarracenorū Surget autem de Gallia christianorū gens: ⁊ preliabitur cū eis: ⁊ occidet eos gladio ⁊ captiuas ducet mulieres eorum ⁊ infantes eorum interficient: ⁊ descendent filii Ismael in gladiū ⁊ tribulationem. ⁊ reddet illis dn̄s mala que ipsi aliis fecerūt: ⁊ irruet super eos malicia septies tm̄: quantū in aliis gesserūt ⁊ tradet illos deus in manus christianorū: ⁊ erit regnū christianorū exaltatū sup oīa regna ⁊ imponēt xp̄iani iugū sup eos graue: ⁊ erūt serui q̄ remanebūt. Et tūc pacificabiť terra: q̄ ab eis fuerat destructa: ⁊ q̄ captiuati fuerāt ab eis reuertētur in terrā suā: ⁊ multiplica

būt oēs sup trā: ⁊ erit idignatio magna regi romanoꝝ sup eos q̄ xp̄m denegauert. Egyptii ⁊ Arabes xp̄m negauerūt: ⁊ erit pax ⁊ trāqllitas magna sup terrā: qlis nō fuit: nec erit sl'is postillā: p eo q̄ i fine scl'oꝝ erit: et erit letitia: ⁊ pax sup oēm terrā. ⁊ reqescēt atri bulationib⁹ suis. Hec erit illa pax de q̄ dixit Apl'us. Cū fuerit trāqllitas ⁊ securitas tunc veniet repētin⁹ iterit⁹: et erūt hoies i dieb⁹ illis sicut erāt in dieb⁹ Noe edētes: et bibētes: et ad nuptias tradātes: et nō erit i corde coꝝ timor. Ita erit aduētus Gog: et cū fuerit ista pax tūc desolabūtur porte caspie i laterib⁹ aqlonis: et gens illa cū Gog et Magog: et cōcutiet ois terra pre tiore eoꝝ: et expanescēt oēs hoies habitātes i terra: et abscōdēt se in mōtib⁹ et spelūcis a cōspectu eorum: ex pgenie nō sunt Japheth: et exiet plaga aqlonis: et fer carnes hoim comedent: et serpētes ⁊ iumēta. Mulieres q̄q3 cū paruulis mādu cabūt: ⁊ nullus erit q̄ possit expugnare illos. Per septē annos tēporū illorū cū cōprehēderint ciuitatē Josephe imitet deus ex pn cipib⁹ suis: ⁊ pcutiet eos cum fulgore ⁊ igne sub vno momē to: ⁊ veniet impator grecorū ⁊ sedebit in hierl'm septē ānos: ⁊ tūc apparebit fili⁹ pditiōis qui dr Antichristus. Nascet aūt in Corozaim: ⁊ nutriet in Betzsaida: ⁊ regnabit in Capharnaū: sicut de⁹ dixit in euāgelio. Ve tibi Corozai. Ve tibi betzsaida. Ve tibi Capharnaū: si vsq3 ad celū exaltaberis vsq3 ad infernū demergeris. Postea ascēdet rex romanorū ⁊ grecorū i golgotha: i quo loco p nobis dn̄s mortē ⁊ crucis patibulū sustinere dignat⁹ fuit: ⁊ tollet rex romanorū coronā de capite suo: ⁊ ponet eā sup ceruicē suā: ⁊ expādet manus suas ad celū: ⁊ tradet spiritū suū deo regi christianorū: ⁊ tūc apparebit signū crucis i celo. Post hec veniet fili⁹ perditiōis ⁊ putabit vt de⁹ sit: et faciet signa ⁊ pdigia mlta supt'rā vt ceci videāt: claudi ambulēt: surdi audiāt: mortui q̄si resurgent etiā si fieri pōt: ⁊ electi decipiet. Ingrediet autē hierl'm: ⁊ sedebit in templo dei putās quasi filius dei sit: et erit exaltatū cor ei⁹ nimis / cū sit homo ex viri semine filius mulieris de tribu Dan: ⁊ erit fallax ⁊ mendax ⁊ frudulētia sua decipiet ⁊ seducet ml'tos. Post hec mitet dn̄s duos fa=

mulos sincerissimos / Enoch ꝛ Eliã: qui i ei⁹ testimonio reseruati fuerãt ad arguẽdũ ip̃z inimicũ: ꝛ tũc erunt nouissimi primi q̃ erũt credituri de Juda Elya aũt ꝛ Enoch arguent eũ corã oi pplo: ꝛ ostẽdãt eũ mẽdacẽ eẽ / atq̃ fallacem ꝛ cõfusum. Tũc iudei credituri erũt ex oi tribu filioꝝ Jsrael: ꝛ erũt ĩterfecti ꝓ christo. c. xliiii milia in dieb⁹ illis. Tũc Antichrist⁹ furore replet⁹ iubebit sanctos dei interficere / ꝛ q̃ eis fuerĩt credituri. Et tũc veniet dñs noster Jesus Christ⁹ fili⁹ dei viui in nubib⁹ celi cũ agminib⁹ angeloꝝ ꝛ gloria celesti: ꝛ statim interficient Antichristũ bestiã ꝛ inimicũ ꝛ seductorẽ gladio oris sui / ꝛ q̃ illi consenserint: ꝛ erit ꝯsummatio seculi: ꝛ erit iudiciũ vbi milia miliũ angeloꝝ ꝛ decies centena milia archãgeloꝝ cherubin et seraphin: Erũt ibi sanctorum agmina / patriarcharũ / ꝓphetarũ apostoloꝝ / martyrũ / confessorũ / virginũ ꝛ oim sanctorũ. Jbi aũt iusti ꝛ pctõres redd ẽt rationẽ ante cõspectũ dñi ꝓut gessit vnusq̃sq̃. Justi aũt separabuntur ab impiis: ꝛ iusti fulgebũt sicut sol sequẽtes agnũ vite ꝛ regẽ celi: vidẽtes semꝑ claritatem dei in celis: ꝛ cõsolabuntur in perpetuum. Jmpii autem descendent cũ bestia in infernum. Justi autẽ in perpetuum viuent: et cum rege celi sine fine gloriabunt: et impii sine fine penã patientur. Unde nos dominus eripere dignetur. Qui cum patre ꝛ filio et spiritui sancto viuit et regnat deus per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Jn nobilissimo Francorũ regno apud Parrisioꝝ Academiã: in diui Uictorie libraria: in aula ingressus: ꝛ in scanno his tribus litteris. o. o. o. obsignato hanc inuenies prophetiam.

¶ Jncipit prophetia Sibille.

Sibille grece femine prophetãtes dicuntur: q̃ ob diuinam volũtatẽ hominib⁹ interpretari ꝛ ventura prenũciare solebant. Tradunt nãq̃ auctores doctissimi. x. fuisse Sibillas. Quarum prima de Persis. Secunda Lybica. Tertia Delphica: q̃ ãte bella troiana vaticinata ẽ. Quarta cumea i Jtalia q̃nta erithrea

in Babilonia orta dicta Eri=
threa ab insula in qua eiꝰ car
mina sunt dicta. Sexta Sa=
mia a Samo insula vocata.
Septima Amalthea vel Cu=
mana Hec nata fuit in Syria
de Manasse p̄re ⁊ matre Pa
pilia: īde venit Cumas: octa
ua Hellespōtica: nona Phry
gia: decima Tiburtina grece
Abulnea latine vocatur. Ex
cuius carminibus multa de
deo ⁊ xp̄o scripta continent.
Fuit igitur hec Sibylla Pria
midis regis filia ex matre no
mine Hecuba ꝓcreata: voca
ta ē in greco tyburtina. latine
vero nomine Abulnea. Hec
fuit Cassandra diuina gētiū
quam Eneas eduxit de Tro
ia. Hec circuiēs diuersas par
tes orientis predicauit Asiā
Macedoniā / Eroētiā / Aga=
guldeā / Ciliciā / Pāphiliā / ⁊
Galiciā. Cumq̧ hanc mundi
partē vaticiniis suis replesset
inde venit egyptū Ethiopiā
Gabadā ⁊ Babyloniam / A=
fricā / Libiā ⁊ Pentapolim
Mauritaniā / ⁊ Palarmum:
omnes has ꝓuīcias predica=
uit: ⁊ spiritu ꝓphetie repleta
prophetauit bonis bona: ma
lis mala. Scimus namq̧ quia
in preconiis suis veram an=
nunciauit: ⁊ que in nouissimis

erant vētura predixit. Audi
tes igiť famā eius principes
Romam statim nūciauerūt i
cōspectu Tarquinii Troian
⁊ Romani imperatoris. Is
Tarquinius septimus fuit t
pore Nabuchodonosor / q
Cambis dictus est. Mitter
ergo imperator legatos
eam / fecit eā cū magno h
nore deducere Romā Cen
igitur viri ex Senatu Rom
no somnium vnum in vna n
cte viderunt siguli. Videb
in visu quasi nouem esse sol
in celo: qui sigillatim diue
diuersas in se figuras hab
bant. Primꝰ sol erat splen
dus ⁊ fulgens super terra
Secundus splendidior / ⁊ m
gnꝰ: ⁊ aercam habens clar
tem. Tertiꝰ sol sanguineo
lore flāmigerans igneus ⁊ t
ribilis / acdemū splēdidue
tis. Quartus sol sanguine
bicundus: quattuor ex eo
rum erant meridies radiā
Quintus sol erat tenebro
sanguineꝰ: ⁊ lāpas sicut in
nitruo tenebroso. Sextus
tenebrosus nimis: ⁊ habe
aculeū veluti stimulū scor
nis. Septimus vero sol t
bilis erat ⁊ sanguineus t
hūs in medio gladium. O
uus autē sol effusus sāgu

innumerabiles sicut arena maris: et obtinebunt ciuitates et regiones Romanorum vsq; ad Calcedoniam. tunc multa erit sanguinis effusio. Omnia hec cum horum reminiscuntur ciuitates: et gētes timebūt in eis: et eisperdent orientes. Et posthec surgēt duo reges de egypto et expugnabūt quatuor reges: et occident eos et omnē exercitū eorū: et regnabūt annis tribus et mēsibus sex. Et post eos surget alius rex per L. noīe prepotens in prelio: qui regnabit. xxx. ānis et edificabit tēplū deo: et legem adimplebit et faciet iustitiam propter dominum in terra.
Et post eū surget alius rex q̄ regnabit paucis temporibus: et expugnabunt et occident eū Post hunc vero erit rex per. B. nomine et de B. procedet rex Audon. et de Audon egredietur A. et de A procedet A et de hoc generabitur A: et ipse secundus A erit bellicosus nimis et preliator. et de ipso A nascetur rex per R. nomine: et de R. nascetur L/ et in potestate habebit decem et nouem reges. Et post hos surget rex Salicus de Francia per R. nomine. Ipse erit magnus et potentissimus et potens et misericors: et faciet iudicium et iustitiam pauperibus. Tanta nanq; erit in eo virtutis gratia vt per viam gradiens arborum contra eum inclinentur cacumina aqua nanq; in occursum eius minime tardabit. Similis autem in imperio Romanorum rex ante eum non fuit: nec post eum futurus erit. Et veniet rex post eum per L. nomine et post hunc regnabit B et post B. xxiiii. B. et de. B. egreditur A. et ipse nimis bellicosus et fortis in prelio et multum ibit per aquam siue per terram: et non dabitur in manus inimicorum: et morietur exul extra regnum et anima eius in manu dei. Tunc exurget alius per V. noīe ex vna parte salicus: et ex alia longobardus: et ipse in terra potestatem habebit. contra pugnantes et contra omnes inimicos. Et in diebus illis procedet rex per O. nomine: et erit potentissimus et fortis et bonus: et faciet iusticiam pauperibus et recte iudicabit. Et de ipso procedet alius O: potentissimus: et erunt sub eo pugne inter paganos et Christianos: et sanguinis eorum grecorum effundetur et cor eius in manu domini; et regnabit

annis septem. Et de ipso na=
so nascetur rex per O :noie:hic
sanguinarius ⁊ facinorosus
⁊ sine fide ⁊ sine operibus bo=
nis:sine veritate. Et per ipm
erit multa malicia ⁊ multa san
guinis effusio: atq3 destructe
ecclesie erunt in ipsiꝰ potesta=
te. In aliis nāq3 regionibꝰ tri
bulationes erunt multe ⁊ pre
lia. Tūc exurget gens aduer
sus gentē in capadocia:⁊ pā=
philiam captiuabunt in ipsiꝰ
tempore eo qnon introierit p
ostium in ouile. Hic nāq3 re=
gnabit per ānos·iiii. Et post
eū surget rex per H nomine:
⁊ in diebus illis pugne multe
erunt. Samariam ⁊ Siria ex
pugnabit:⁊ pentapolis capti
uabit. Ipse rex erit ⁊ genere
Longobardorū. Tunc exur=
get rex salicus per C nomē ⁊
expugnabit longobardos: ⁊
erūt prelia ⁊ pugne· Ipse au=
tem salicꝰ erit fortis ⁊ potēs
⁊ crudelis ⁊ dū viuet sēp erit
in ꝯtētione ⁊ in tribulatiōe:⁊
paucis tpibus erit regnū eius
¶ Tunc surget rex de babilo
nia cōciliabulū satane:in cuiꝰ
potestate erit occisio sāctorū
⁊ erūt ecclesie destructe ⁊ iter
paganos multa tribulatio ⁊
prelia erūt. Tūc exurgēt aga
reni ⁊ tyranni:⁊ captiuabunt
Tarētum:Barim:Apuliam:
Pulsariū ⁊ multas ciuitates
depdabūtur. Et volētes Ro
mā venire:non est qui resistat
eis nisi deus deorū ⁊ dñs dño
rū. Tūc veniētes armeni p fi=
dē disperdēt:ita vt nō recupe
rētur ciuitates quas depreda
būt. Et occurrētes Persi po
nēt fossata iuxta orientē: ⁊ ex
pugnabūt Romanos ⁊ obti=
nebūt pacē aliquātisper. Tūc
surget rex generatus sangui=
ne grecorū sup Hierosolymā
⁊ edificabūtur.lx. altaria ī no
mie dñi.⁊ tūc veniet plaga su
per oēs gētes paganorū. Et
intrabit vir belligerator Rex
grecorꝫ Hierapolin ⁊ destruet
templa idolorum apothalibā
et veniēt locuste ⁊ bruchus:
comedēt oēs arbores eorum
⁊ fructus Capadocie ac Ci=
cilie ⁊ fame cruciabuntur:⁊
postea non erit amplius.
¶ Et postea ꝯsurget rex aliꝰ
salicꝰ per E nomē.vir fortis
⁊ belligerator. Hic S si noie
vere regnat qveraciter scias
⁊ indignabūtur ꝯtra eū multi vi=
cini ⁊ parētes: ⁊ in diebꝰ illis
denegabūt filij patres:⁊ pr̄es
filios:⁊ tradet frater fratrē in
mortē.⁊ pater filiū:⁊ frater cū
sorore cōmiscebitur:⁊ multa
nephāda hoīm erūt in terra.

Senes cũ virginib⁹ cubabũt: ⁊ sacerdotes mali cũ deceptis puellis. Sacerdotes predica būt sicut Apostolus dicit. Et semetipsos non p̄dicabunt: et in peccatis morientur. Episcopi malefactorũ seprãtes erũt: ⁊ vendẽt suas sacratiões: ita q̃ ipe phibuit: ⁊ fiet iterũ effusio sanguinis in terra: ⁊ tẽpla sanctorũ polluentur. Et erunt in populo fornicationes imũde ⁊ sodomiticũ scel⁹: ita vt visio ipsoꝝ in cõtumeliã eis appareat. Et erũt hoies raptores: mẽdosi: cõtumeliosi odiẽtes iustitiã ⁊ amantes falsitatem. Et iudices Romani immutabũtur: si hodie ad iudicãdũ admittãtur alio die ppter pecuniã accipiẽdã imutabuntur. si hodie dimittaſ cras occidetur: cũ vno oculo loquuntur bonũ: cum altero malum. Propterpecuniam oẽs iudices iudicabũt falsa ⁊ nõ vera: Bona promittẽt ⁊ mala facient. ⁊ nõ iudicabũt rectuꝫ sed falsum. Et erũt in diebus illis homines rapaces / periuri et amãtes munera falsitatis. Et destruetur lex veritatis. Et dimittẽt pprias vxores ⁊ accipiẽt alias pximis suis commiscebuntur. Et fiet terremotus per diuersa loca: ⁊ insularum ciuitates ⁊ regiones demersiõe demergẽtur. Et erũt per loca pestilentie hominũ: ⁊ terra ab inimicis desolabiť: et non preualebit consolari eos vanitas priorum.

Et post hec surget rex p B noiꝫ. ⁊ erũt sub illo bella multa: ⁊ regnabit duobus annis. Et post hũc surget rex p A noiꝫ. ⁊ veniẽs obtinebit regnũ aliquãto tẽpore: ⁊ veniet romã ⁊ captiuabit eam. ⁊ non mortificabit animã eius deus in manus inimicoꝝ illi⁹ i diebus vite sue: sed erit bonus et magnus: ⁊ faciet iustitiã pauperibus: ⁊ ipse viuet longo tẽpore: ⁊ ipse de genere Longobardoꝝ. Post hũc surget ali⁹ rex per B noiꝫ. ⁊ de ipso B / procedent. xii. B. ⁊ erit genere Longobardus: ⁊ regnabit per annos centum.

Tunc post eum surget rex per E nomẽ: salic⁹ de Baiouuaria qui veniet cum furore. Tunc initium dolorũ quale non fuerit ab initio mundi Et erunt in diebus ipsius pugne multe: ⁊ tribulatiões multorum ⁊ sanguinis effusio: et terremotus per ciuitates ⁊ regiones: ⁊ terre multe captiuabuntur: ⁊ non erit qui resistat

Sibylle

inimicis. Quia tunc dñs ira⸗
tus / ⁊ nõ erit qui eruat regnũ
de manu eius pter deum. Et
Romani cõprehẽdẽtur. Nam
romana ciuitas erit destructa
⁊ ad terrã cõuertet eã q̃ nũq̄
fecit vllus rex. Nã ⁊ ipſa ciui
tas Babilonia vocabit̃: ⁊ hec
erit ferreum regnum: erit ĩ ter
ra roma in perſecutione ⁊ gla
dio expugnabitur. Et erit de⸗
prehẽſa in manu ipſius regis.
Et erũt hoĩes rapaces / cupi⸗
di ⁊ tyrãni: odiẽtes pauperes /
opprimẽtes inſontes: ⁊ saluã
tes noxios. Et erũt iniuſti ⁊ ne
q̃ſſimi: ⁊ dñationes extremum
captiuabunt̃. Et nõ eſt in ma⸗
nu eius q̃ pro eis reſiſtat / aut
ernat eos propter maliciã eo⸗
rum ⁊ cupiditates. Et de ipſo
rege audient Perſici Mace⸗
donii ⁊ Greci: ⁊ adiungẽt ſe ⁊
faciẽt fedus. Et cum illis ve⸗
niẽt Romam ⁊ apprehẽdent
ipſum regez ſalicum: ⁊ amara
morte eum perimẽt ac cõcre
mabunt ⁊ vindicabũt. Romã.
Et tunc ſurget ignis de Gal⸗
lia rex Grecorũ cuius nomine
⁊ animo conſtans ⁊ ipſe erit.
Rex Francorum / Grecorum
⁊ Romanorũ. Hic erit ſtatu⸗
ra grandis: aſpectu decorus:
vultu ſplendidus: atq̄ per ſin
gula lineamenta membrorum
decenter compoſiter ornat
⁊ ipſius regnum cẽtum. xii.
nis dominabitur: ⁊ ipſe vir
cedet de bizantio Romano
⁊ Grecorum / ⁊ hũs ſcriptu
in fronte. Vir iſte vere vindi⸗
cet regnum Chriſtianorũ hiſ⸗
mahe li deſtruet eos: ⁊ eruet re
gnum de iugo peſſimo Sar⸗
racenorum. In diebus illis ne
mo poterit regnare poſtea Gre
corum / Sarracenorum aſcen
det per. vii. tempora ⁊ facient
vniuerſa mala in toto orbe: pe
rimentq̄ pene totum regnum
Sarracenorum: ⁊ percutiet eos
⁊ erit poſt hec pax ⁊ in regnũ
Chriſtianorum vſq̄ ad tẽpus
Antichriſti In diebus ergo il
lis erunt diuitie multe: ⁊ terra
dabit habundanter fructum
ita vt tritici modius denario
vno venundetur. Modius vi
ni denario vno: modius ole
denario vno venundetur. E
ipſe rex ſcripturã habebit an
ne oculos dicentẽ. Rex Fra
corum / Grecorum / ⁊ Roma
norum: omne ſibi regnum vi
dicet Chriſtianorũ: omnes er
go inſulas ⁊ ciuitates pagano
rum deuaſtabit: ⁊ vniuerſa t
pla ydolorum deſtruet: ⁊ om
paganos ad baptiſmum pro
uocabit: ⁊ per omnia temp
crux Chriſti erigetur. Tũc va

preueniet Ethopia & Egyptus magnus dare deo. Qui vero crucē dñi nō adorauerit gladio punietur. Et cum completi cētū. xx. anni fuerint Judei cōuertētur ad dñm: & erit ab oībus sepulchrum ei⁹ gloriosum. In diebus illis saluabitur Juda & Israel habitabit confidenter: In illo tēpore surget pncipes iniqtatis de tribu Dan: q̄ vocabit Antichristus: hic erit fili⁹ perditionis & caput supbie: & magister erroris plenitudo malitie q̄ subuertet orbē & faciet prodigia & signa magna per falsas simulationes. Deludet autem per artem magicam multos: ita vt ignem de celo mittere videatur: & minuētur anni sicut mēses: & menses sicut septimane & septimana sicut dies: & dies sicut hore Exurgent ab aquilone spurcissime gētes: quas Alexāder Rex inclusit. Gog videlicet & Magog. Hec sūt. xxii. regna quorum numerus est sicut arena maris. Cum autem viderit Romanorū Rex: conuocato exercitu debellabit eos/ atq3 prosternet vsq3 ad internictionem. Et postea veniet Hierusalem in Golgota locum: & ibi deposito capitis diademate & omni regali habitu relinquet regnum dei patri & Jesu Christo filio eius & ponet coronam super crucem sanctam: & expandet manus suas: & cum assumpta fuerit in celum crux sctā simul cū corona regis: tunc veniet dominus Jesus Christus iudicare seculum per ignem: & cum cessauerit imperium Romanum: tunc reuelabitur manifeste Antichristus: & sedebit in domo dñi Hierusalez. Regnāte autem eo/ egredientur duo clarissimi viri Helyas & Enoch ad annunciandum domini aduentum: Antichristus occidet eos. Et post tres dies & dimidiū a dnō resuscitabuntur. Tunc erit magna persecutio: qualis non fuit antea: nec postea subsequetur. Adbreuiabit autem dominus dies illos non mensura sed numero quo scriptum est: ordinatione tua perseuerat dies. Propter electos sanctos occidetur virtute dei Antichristus in monte Oliueti a Michaele: quo extincto resurgent mortui. Cum q3 hec Sibilla & alia multa romanis futura prediceret: quibus etiā signis ad iudicandum dominus venturus est vaticinando intonuit dicens.

Sibylla Sibilla

Iudicij signum tellus sudore madescet.
De celo rex adueniet per secla futurus est.
Scilicet i carne presens vt iudicet orbem.
Unde deum cernet incredul⁹ atqꝫ fidelis.
Celsum cum sanctis cui iam termino in ipso.
Sic anime cum carne aderũt quas iudicat ipse.
Cum iacet incultus densis in vepribus orbis.
Deficient simulacra viri cunctam quoqꝫ gazam.
Exuret terras ignis pontũqꝫ polumqꝫ.
Inquirens tetri portas effringet auerni.
Sanctorum sed enim cuncte lux libera carni.
Tradetur fontes eterna que flamma cremabit.
Occultos actus rete genstũc quisqꝫ loquetur.
Secreta atqꝫ deus reserabit pectora luci.
Tunc erit ⁊ luctus. stridebunt dentibus omnes.
Eripitur solis iubar: et corus interit astris.
Voluetur celum lunaris splẽdor obibit.
Deficiet colles valles extollet ab imo.
Non erit in rebus hominũ sublime vel altum.
Nam equantur campis montes cerurula ponti.
Omnia cessabunt tellus ꝯfracta peribit.
Sic quoqꝫ ⁊ pariter fõtes torrentur fluminaqꝫ ⁊ igne.
Et tuba sum sonitum. tristem demittet ab alto
Orbe gemens facinus miserũ variosqꝫ labores.
Tartare vniqꝫ chaos monstrabit terra dehiscens.
Et coram hic domino reges sistentur ad vnum.
Decidet e celo ignisqꝫ et sulphuris amnis.

¶ Tunc iudicabit deus secundum vnius cuiusqꝫ opus: ⁊ impij in gehennam ignis eterni: iusti autẽ premiuꝫ vite eterne recipient ⁊ erit celum nouũ ⁊ terra noua ⁊ vtraqꝫ in perpetuitate manebitur: ⁊ mare iam non erit ⁊ regnabit deus i sanctis ⁊ ipsi regnabũt cũ ipso in secula seculorum amen.

¶ Dicunt Sibillam vixisse. ccclxii. annis. Hec de Christi natiuitate passione ⁊ resurrectione atqꝫ de se cũdo eius aduentu ita dicta sunt⁾ vere si q̃s in greco capita) horum versuum discernere voluerit inueniet his.

finis. et vnde extracta. tractat9 de antichristo

¶ Ayos: theu: sother: id est iesus xp̄s filius dei saluator.

¶ In nobilissimo Francorũ regno in Parrhisiorũ ciuitate inq; diui Victoris libraria in aula magna i scãno vbi due si littere. P. P. hanc inuenies prophetiam. tractat9 de

¶ Diui aurelii Augustini Hiponē̃sis Episcopi tractatus de antichristo incipit.

Tempus quidē quã do antichristus veniat: vel quando dies iudicij apparere incipiat. Paul9 in epistola ad Thessalonicē̃ses dicens. Rogam9 vos per aduentũ domini nostri Jesu Christi: manifestat eo loco vbi ait quoniã nisi venerit discessio primũ: ⁊ reuelatus fuerit homo peccati filius pditionis et cetera. Scimus enĩ quoniam post regnũ grecorum: siue etiã post regnũ persarũ: ex quib9 vnũ quoq; suo tēpore magna gloria viguit ⁊ maxima potē̃tia floruit: ad vltimum quoq; post cetera regna regnũ Romanorum cepit: quod fortissimum omnium regnorum superiorum fuit: et omnia regna terrarũ sub dominatione sua habuit: omnesq; populorum nationes Romanis subiacuerunt: ⁊ eis sub tributo seruierunt: inde ergo dicit apostol9 paulus aut christum nõ antea in mũdum esse venturum. nisi venerit primum discessio. hoc est nisi discesserint omnia regna a Romano imperio. que pri9 subdita erant hoc autem tempus nondum aduenit. q2 licet videamus romanum imperium ex maxima parte destructum. tamen q̃diu reges Francorum durauerint q̃ romanũ iperiũ tenere debent: romani dignitas ex toto non peribit: quia in rebus suis stabit. quidam vero doctores nostri dicunt q vnus ex regibus frãcorum romanum imperium integro tenebit. qui in nouissimo tempore erit. et ipse erit maximus. et omnium regnum vltimus qui postq̃ regnum suum feliciter gubernauerit ad vltimum hierosolymam veniet. et in monteoliueti sceptrum et coronam suam deponet: hic erit finis ⁊ consummatio romanorum christianorũq; imperij.

tractatus diui augustini de antichristo fini

¶ Hoc in extremo noni libri folio diui Augustini sancte ecclesie doctoris.

¶ Prophetia sancti Seueri archiepiscopi.

S. seueri archiepiscopi prophetia

S. Lazari.

Propter incohabitationem doni ter tii reuiuiscet scisma'i ecclesia dei. tūc erūt duo spōsi vnus verus alter adultra'aduiter vero videlicet pars diabolica que ecclesia appellatur erit tāta strages ꝛ sanguinis effusio quanta nūq̄ꝫ fuit ex quo gigātes fuerunt. ¶Legitimus spōsus fugiet. ecce leo surget ꝛ aquila nigra veniens ex liguria et q̄si fulgens eradicabit nidos suos sexationibus pēnis ꝛ tūc incipient tribulationes ꝛ prelia terrena ꝛ marina ꝛ clamabitur pax et non inuenietur: blaphemabit nomen domini ꝛ nō erit ratio i terra vnusquisqꝫ opprimabitur potentiā suam. ¶Ve tibi ciuitas gentium et diuitiarum in principio. Sed gaudebis i fine. Ve tibi ciuitas philosophoꝝ gaudeas O terra a filiis Noe edificata qꝛ prefatū habebis gaudium et totam dominaberis romandiolam. Ve tibi ciuitas philosophorum subdita eris' Ve tibi lombardie gens turres etiam gaudii tui diuimentur. ecce leo magnus et gallicus obuiauit aquile: ꝛ feriet caput eius eritqꝫ bellum immensuꝫ ꝛ mors valida vn⁹ eorum amittet fugietqꝫ i thuciam illic reassumet vires.

¶Et romandiolaꝫ que tunc caput italie erit in eurola ciuitate coronam accipiet ecce p̄elia ꝛ mortalitates que non fuerunt ab origine mundi neqꝫ erunt vsqꝫ in finem quia illic congregabuntur ab oī natione Vnus eorum vicet ꝛ ibit in elephantē' ꝛ ibi ponet sedem antiquam ꝛ declarabitur quia fiet postea vnus pastor in ecclesia dei recepiet vtrāqꝫ ecclesiam cerdinalium cū maxima pace. ꝛ p̄dictus spōsus de dignitate colnmbinarū assumetur. Tunc tēporauee ecclesie ꝛ ciuitatis ꝛ dignitati columbinarum i romandiola dabuntur et sua operatiōe fiet concorditer pax vnitas predictorum. Et predictus rex diu regnabit in regno suo et deponentur oēs tyranni de ecclesia dei ꝛ sub nomine regis gubernabuntur omnia. ꝛ vniuersitas sanctorū credet i eligendum. tanq̄ꝫ verum sponsum ꝛ pastorem predictum. Et non erit amplius scisma vsqꝫ ad tēpora antechristi. Et fiet passagium per predictum regem et gentes armorum quas secuꝫ ducet: tūc fiet quasi cōuersio gn̄alis ad fidem xp̄i p leonem

magnum et regem predictum qui tunc in romādiola. ꝛ semper gaudebūt quia erunt amici et perpetui.

¶ Ex Rauena die pͥma martii tempore Gregorii primi.

¶ Pronosticatio quedam mirabilis diuinitus ꝑtim reuelata: ꝑtim celesti constellatione premōstrata super futuro ecclesie statu tam spiritali quam seculari: maxime per romanum imperium: per regnuz Francie. Hispanie: Anglie: Dacie: Ungarie ꝛ Bohemie: edita per sanctā Brizidā de Suevia ꝛ sibyllam Cretēsem et per Reynardum heremicolam ꝛ per cirilluz ꝛ abbatem Joachim. incipiēs ab anno domini. M. cccc. lxxxiiii. duratura ad annum domini. M. ccccc. lxvii.

Uisūꝗs adhuc libelluz lector accedis: et liminaremeius paginam contemplaris. siste precor parumper gradum et geminaui a me monitionem libens accipito. Prius te monitum velim: vt libellum hunc uel conuiuiꝛlibus tenis citandum. dum tempus postulat. tam fidenter enias pronūties ꝗꝫ libenter: ꝛ vulgares homines ꝛ primores noui maxime futura audire memineris. Deinde tecum conuentum velim vt hac lege ꝛ legas ꝛ cites subiecta. ne diuine sapiente. potentie. atꝗꝫ clementie prescribas. que fatatas res potest euertere: que sola attingit a fine in finem: fortiter ꝛ suauiter omnia disponit. que mouet vt terreat. terret vt corrigat. corrigit vt saluet.

¶ Diuisio libri.

Opus presens in tres tractatꝰ diuiditur. Primus agit de astrologia de celesitibus constellationibꝰ ꝛ vaticiniis quedā communia. Secundus tranctat futurum ecclesie statū spiritalem ꝛ temporalē quo ad prelationeg ꝛ dominia. Tertius tractat de statu annone ꝛ communis populi istis temporibus.

¶ Primus tractatus habet decem capitula.

¶ Prefatio in opus subsequens pulchra.

¶ Capitulū primum.

Quãq solus deus in sua potestate sibi tempora et momẽta vt veritas ipsa testatur reseruauerit: prescius quoq futurorum solus ipse ac nemo omnium in hoc sit mundo cõstitutus: qui diẽ possit crastinũ polliceri: et in eadẽ certũ q̃d futurũ fore pdicere. Nihilominus tñ idem ipse ac optimus deus sua liberalissima bonitate: plurima in creaturas suas trãsfudit dona. quibus ea que futura ac procul sunt videre et prescire permittit: prescire inquã nõ certo penitus: sed vt deus ipse voluit cõiecturali quodã ac discursiuo iudicio Sic aues cantu et volatu aliaq animalia alijs modis tẽpora ipsorum dispõsitiones ac alia similia priusq̃ fiãt prenũciãt. Sic sol sero rubẽs mane serenitatẽ aure indicat Mane vero si rubet / vespertinas pluuias insinuat: q̃ oĩa per naturã rebus ipsis ex ordie a deo inditã fieri videmus: nec desunt auctores q̃ de hmõi naturalibus ad plenũ scripsere. Nec obstabit dictũ Aristo. q̃ ait. De futuris ptingẽtibus nõ est determinata veritas. qm̃ et idẽ Aristo. ait q oẽ futurũ de necessitate veniet, Si veniet de necessitate aut etiã aliũde oportebit eius causam pcedere: vt Plato voluit. Hãc aũt causam pcisam et determinatã cõditor ipse rerũ oĩm deus solus pfecte nouit. Dedit tamẽ homini rationẽ / intellectum et potentiam discursiuã: quibus ex pteritis futura piecturare posset. Dedit et scientiã et cõgnitionẽ astrorũ: quibus plures effectus ad quos astra inclinãt adhuc futuras pdicere falẽt. Et vt cõplectar rẽ pticularius: deus dedit homini triplicẽ futura pdicẽdi viã: quas vel singulas vel aliquas homo studiosus indagare vel assequi facile poterit.

Prima via que oĩm est cõmunior psistit i lõga vita: qua p longã experientiã rerũ oĩm magistrã ex dudũ pteritis per similitudinẽ et cõiecturam futura pdicere homo põt: hanc sciendi viam habent senes.

Secunda via ex astris seu sciẽtia astrorum facile habet: Ptolomeo dicẽte: q causas rerum rimaturis pmo celestia ptẽplanda sunt corpa: mundus em̃ iste ptinuis est lationibus supiorib9: vt Aristo. ait vt oĩs virtus eius .i. mũdi ide .i. a celestibus gubernet. Et iterũ. Ptolomeus. Hoĩes p astra moribus

ꝛ virtutibꝰ informantur:quan=
dā eñ inclinationē astra ipsa
prestāt corpibꝰ hūanis: necessi
tatem vero prorsus nullam.
¶ Tertia est via reuelationū.
Nā ꝛ si solus pater futurorū
sciētiā in sua posuit ptāte :tñ
nō nullis ea reuelare dignatꝰ
ē:vel i spū:vel i visiōe ꝛ quasi i
enigmate,vel p angelos palā
missos:ac aliisq̄busdā occul=
tis modis q̄ futura sūt certis
hoīibꝰ igerit:vt futura vere
p̄nūciēt.vt hoc d̄ Sibylla apd̄
gētiles clare legimꝰ:q̄ Roma
nis ifallibiliter futura multa
p̄dixit.Hec ipa tāplū eternita
tis nō casurū:nisi dū virgo fi=
liū pareret dudū anteq̄ fieret
vaticinata ē/ac inumera alia
p̄dixit id nō nisi i spū a deo si=
bi donato afficere potuit .Sic
in veteri testamēto pphete fu
turā pphetarūt:cuius ifinita
sunt exēpla.Ac postremo in
hoc nostri tpis nouo testamē=
to sctissimo Joāni dū sup pe=
ctus dñi recūberet:secreta dei
in fine seculi vētura reuelata
sunt·omitto alios nisi vnicam
Brigidā ipsam cōmemoro: cu
ius reuelatiōes i ope subseqn
te nōnūq̄ ad forū veniēt Cui
associeť q̄dā Reynardꝰ Lol=
hardus:vt suis locis ifra pa=
tebit, Predictas tres futura
sciēdi vias auctor p̄sentis ope
ris q̄ sese innominabilē cōpel
labit amplecteť:multaq̄ futu
ris tēpor curriculis aduētura
pbabili rōnedemōstrabit:non
temere eq̄dē nō arroganti ac
tūido aīo:sz istar auisamēti et
exhortatiōis.Auisandoq̄ppe
admonēdo ꝛ exhortando oēs
hoīes:ꝛ i p̄mis ipsos p̄mates
et p̄ncipes pplor :vt malisq̄
haud pcul rimemus : remedia
queritēt:minꝰ eñ p̄uisa iacu=
la feriūt.Caueāt itaq̄ puide
ant quantū possunt oī spūi ne
credāt rara etenī est auis hoc
tpe fides i mūdo:vbi aūt fides
nō est ibi ɔsiliū esse aliq̄d haud
poterit Et dū nihil cōsilii i ter
ris iueniri poterimus:nō re=
stat aliud quaz apud superos
vt ɔsiliū ꝛ auxilium q̄ramus.
Imploremus itaq̄ atq̄ deuo
te oremus oēs piissimū atq̄
misericordissimū d.ū ac dñm
nostrū Jesum Christū : vt no=
bis p suā grām cōdonare di
gneť cōmissa nostra : nos ad
bonū ɔuertat:in trāquilla pa
ce foueat:et irā suā auertat a
nobis sitq̄ ipse p nobis : ꝛ cō
tra nos esse poterit nemo. Jā
ad opus ipz aures aduertite.

Ptolomeus.

¶ Uir sapiēs dñabiť : astris:
astris q̄ inclināt nō necessitāt.

vnde ⁊ inclinationes eorū precaueri possunt vel mitigari rōne ⁊ consilio. Aristoteles.

¶ Entia nolunt male disponi tm̄: vnꝰ ergo pnceps ꝙ astris dedit ptātē influēdi i ista inferiora. i. Metheororum.

Sibylla.

¶ Nos sumus i quos seculorū fines deuenerūt. Vicina sūt mala bonis: elige quod bonū est: malum procul pelle.

Brigida.

¶ Cōside in deū ⁊ fac bonitatē: vt mala q̄ deꝰ suis reuelauerat misericorditer auertat.

Lolhardus.

¶ Sis cautus: multis esto familiaris: sed quod silere vis: alios primus sile.

¶ Quod reuelatio diuina nō debet occultari: sed p maiores reuelari minoribus. Ca. ii.

Qui suum defodit aurum vt libet rebus abutitur suis: aliena non contrectat: nec nemini iniuriā facit. Qui aūt scientiā ⁊ libros occultat omnibus iniuriosus est: nec solū sua recondit: sed ⁊ aliena subtrahit ⁊ furat. Valeāt ergo ⁊ viuant ꝙ scientiā diligunt ac seminant: qm̄ diligentibus seminare est sciētiam a mortuis suscitare. Non ergo surgat inuidus reprehensor emulus ac detractor: sed studeat cōpleat resecet sapiens lector. Nā eorum qui sunt sub circulo lune quibusdam datur scientia per doctrinam: aliis vero per īspirationē diuinā: ⁊ tamē ab vno ⁊ eodem spū pcedit. Sermo igit ac scriptū meū nō est in psuabilibꝰ humane sapiētie verbis: sed i ostensione spūs ⁊ veritatis. Naturale em̄ est homini vt veritatē itelligibilē p sēsibiles effectus deprehendat. Unde sicut ductu naturales effectus ꝙ miracula dicuntur in aliquam supra naturalē cognitionem credendorum homo adducitur. Unde beatissimus Ambro. dicit ꝙ omne verū a quocūqꝫ dicatur: a spū sācto est: ideo homo annunciat vera: q̄uis etiam per virtutes proprie nature quandoqꝫ vera pcedit. Utitur ergo eis almipotens deus ad veritatis magnifestationem: dum verū ministeria astrorum interpretibus reuelantur. Unde inuētores scientiarum multa vera in scientiis prenunciauerunt: nō nisi docti a spiritusancto ꝙ est spiritus omnis veritatis. Reuelatio quodam ordine peruenit ad inferiores per superiores. Unde Joannis. i. Boues

arabant ⁊ asine pāscebantur: quia videlicet minores huius mundi q̄ signātur per asignas debēt in credendis adherere maiorib⁹ seu superioribus celestib⁹ corpibus q̄ per boues signātur. Ego igit̄ i nominabilis timens irā demonis exurgens in rure: vt miser ruth sequēs Booz ac messores: antecessores Philosophos: astrorū iudices in agro multarum fatigationum collegēsgrana spicasq̧ diuersarum scripturarum: astrorum: iudicium sententias atq̧ experientias: quid ponderosa coniunctio superiorum planetarū portendat: quidve eclipsatio ac passio regis stellarum huic mundo predicet iusto astrorum iudicio i presens paginoliū breui stilo cōpegi: vt legētibus patebit. Cui⁹ ostēsio durabit vsq̧ ad annum. M.CCCCC.lxvii. si non vacillarunt oculi.

¶ Non esse supstitiosum constellationi aliquā fidē dare. Cap.iii.

NEmo eorū q̄ ignorat bonus est iudex dicit Aristoteles. Multarum rerum scientiarum periti philosophiam probantes: euent⁹ oēs naturales plurimosq̧ voluntarios supcelestiū influxibus principiari ac dirigi affirmāt: dicēte Aristotele. Cū ex necessitate ɔtiguus sit iste mūdus supioribus lationib⁹: vt oīs ipsi⁹ virt⁹ inde gubernet̄ Doleāt itaq̧ idocti suas stultitias dicēdo nō mordēdo: ne ipsoꝝ impitia ac stoliditas clareat. Et si aliquarū rerūvideātur docti: tñ ignari dicēdoꝝ: q̄ rū nequeūt esse iudices. Unde phōꝝ pnceps Aristo. iii. Metaphy. inqt. Soluere viculum ignorēti nō est possibile. Sed hi q̄ sapientū scr̄pta itellectu sereno viderūt: quorū verbis et sententiis posse ten⁹ me cōformabo: in dicēdo de cōiunctione maioꝝ planetarum ac ecclipsatione magna. Sed qꝛ in pluribus doctrinas ⁊ disciplinas docentibus opinio inualuit: cōmunitatiq̧ vulgi inducta est superstitiosum ac temerarium esse credere astroꝝ cōfigurationes: apparitiones eclipsationum: cōiunctiōesq̧ planetarum esse causas guerrarū: amicitiarū. sectarum: alterationū legum: aliorūq̧ libero arbitrio subiacere debentiū: naturaliū eciā effectuū esse causas negare non possunt

ex Sonda Smeg ida

quotidiana experientia: vulgum magis q̃ nostri temporis phõs continuo edocente. Uana est ergo et ridiculosa narratio de hmõi euentibus: nisi manifestis suasionibus edocti in philosophiam educãtur ꝛ manifestentur.

¶ Uirtus diuinatiõis et honor ꝓbatur rationibus ꝛ exemplis antiquoꝝ. Cap. iiij.

Iam narratam credulitatẽ nõ esse supsticiosã. Sed in astrorum influxibus fundatã partim ostensum ẽ. Cũ diuinatio magnifica q̃dam res sit et salutaris. Cicerone teste ꝓ xima deorũ vim que nature mortali posset accidere: equũ michi persuasi cõiunctionis magne atq̃ horrende eclipsis solis non preteriri. Pronosticũ nouum ob vtilitatem non mediocres reipublice exponere. Quis eñ nõ videt in optima quaq̃ republica plurimũ diuinatiões valuisse. Quis rex vnq̃ fuit ꝛ quis populus qui nõ vtere℞ ꝑdicatiõe diuina: nihil vnq̃ Cicerone teste Romani totius orbis dominatores in bello sine auspicijs efficere conati sunt. Nam Moyses accipit tharbis filiã regis. Ethiopum in ciuitate Saba: q̃ iniecit oculos in eum dum di. cedere vellet: fuit enim vir peritissimus in astris. Sculpsit duas imagines in gẽmis huius efficatie: vt altera memoriã: altera obliuionẽ cõferret amori. Cumq̃ paribus anulis eas inseruisset: alterũ scꝫ obliuionis annulum vxori ꝑbui: alterum ipse detulit vt sine pari amore paribꝰ anulis insignirentur. Cepit ergo mulier amoris viri obliuisci. Tãdẽ liber in egyptum egressus est Athenienses quoq̃ omnibꝰ semper publicis cõsilijs diuinos quosdã vates quos mentis vocant adhibuerunt.

¶ Adducuntur exempla multa veterũ de virtute celestium corporum. Cap. v.

Acerdotes soli quoq̃ astrologi ꝛ pontifices eligebantur in rerũ spũalium administrationem ꝛ beneficijs soli gaudebant Uerum hec abolita sunt: Nunc vero Mercurij infortunio sola paupertas eis connascitur: per vitam indesinenter coheret ꝛ commoritur. Nonne ꝛ lacedemonij regibus suis astro=

logum assessorem dederũt: eorũq3 publico consilio aruspicẽ interesse voluerũt. Nec q̃s q̃ rex Persarũ fieri potuit: q̃ non prius maiorum disciplinã mathematicãq3 scientiam pcẽperit. Nõne Romulus augur auspicato vrbem Romã condidit: regesq3 sequentes ꝛ consules eodem sacerdotio prediti rempublicã religionũ auctoritate rexerunt: quo circa ꝛ senatus imperabat: vt de principum filijs sex singulis hetrurie populis in hmõi disciplinã traderẽtur: ne ars tanta ob tenuitatem hoĩz a religionis auctoritate adduceretur ad mercedem ꝛ q̃stũ Quotiens enim romanorum senatus Liuio teste docere viros ad libros Sibylle ire iussit cũ portẽta aliq̃ in aere apparuerũt: q̃ magna romano populo: perniciosaq3 seditionis denunciabant. Nõne his magorum/ seu mathematicorum responsa cum Sibylle versibus congruebant.

Certitudo preteritorum et presentium fidem facit futurorum. Capitulum. vi.

Sed quid externe additio suffragia sunt: qui sciunt me sigillatim omnia que in hoc Renimagio: necnon alemanie ptibus per grãdia mala obuenerunt inuidentibus nonnullis recte diuinatus sum viginti quasi annis iã transactus. Nonne quecumq3 in vaticinijs meis denunciaui euẽtus rei vera esse probauit Sed hec missa facio ꝛ in presentiarum mihi sat erit nullaz reperiri gentem: neq3 tam humanam atq3 doctam neq3 tam inanem atq3 barbaraz que nõ significari futura: et quibusdam tempore immenso obseruato: ꝛ in significatione euentus animaduersa intelligi prediciq3 posse censeat: ac rerum futurarum presentationem ordinatissimo astrorum cursu: atq3 rerum vicissitudine notatis comprobaret. Quod si aliq̃s tam rudis / tam feris fuerit moribus quem tam sacrilega obtuse mentis temeritas exagitet: vt sursum in celum suspiciens atq3 admirabilem illam diuini operis machinam intuens: neget mũduz hunc stellarum lationibus et potestationibus tanquam summi dei instrumẽtis gubernari. Talis profecto si quis tam demens

tam rigidus reperiatur numē deorum maiestatemq; ledit ta lem quoq; hoc pacto interpel labo.

¶ Diverse hominum opiniones de syderali influxu narrantur. Capitulum. vii.

Eu miser di ctu q̄ so si astra nō īfluūt cur modo p altū mō per latum: modo per di uersum cernuntur. Cur nunc statiua tarditate subsistunt: nunc decedunt: nunc abscondun tur: nunc austri: nunc aqui lonis regionibus seiunguntur sed de his satis. neq; cum his & talibus disputandum puto. verum non aliter cū his agē dum censeo: q̄ cū illis qui ea que omnium gentium firmata sunt consensu vt ignē esse cali dum negare non formidant.

¶ Quidā ergo non credunt nec curant aliquid scire de fu turis astrorum iudicia deridē tes: hi bestiales existūt et tan q̄ bruta se regunt omnia casu aliter facientes.

¶ Quidam credunt sed non curant ea scire: immo sibi an xium reputāt talia precogno scere tanq̄ necessario euenire habeant existimant eñ q cum sint de necessitate vētura: an xium est eis illa scire cum eui tari non possint. quod quidē stultum putare. & apud philo sophicas disciplinas ac incre patione digni fore censendi.

¶ Quidam credunt & curant scire: s; astronomorum consi lia non sequuntur.

¶ Alii eni astronomo: quas dam bonas: quasdam malas enarrant influētias. Assumūt bonas et malas negligūt nec intelligere volunt.

¶ Alij semel iudicia legunt: p̄mo in eis delectāt: deīde illa proiiciunt. Hi mutabilis pro positi sunt: nec prudentes di cuntur.

¶ Quidam credunt & curant ea scire: nituntur q; ea intelli gere: vt obuiātibus malis pos sint consulere & rebus necessa riis prouidere: hi prudētes di ci merētur: & mala futura sua prudentia possunt euitare: q̄ bus hoc p̄sens iudiciolum me um huic paginole manu pro pria subieci.

¶ Flexis genibus composi tis manibus orator orat vt se quitur.

¶ Oneris suscepti immensa difficultas ac rerum sese offe rentium magnitudo & profun ditas: necnon temporis breui tas / inuidiorumq; multitudo

me ammonet et diuinum implorem auxilium: rem enim supra vires meas aggressus sum.

¶ Oratio auditoris ad sanctam trinitatem explicatur.

Capitulum.viii.

Benedicta sit maiestas gl'iosa creatoris qui sua puidentia summa ab eterno singulis creaturis misericorditer puidit: suã quoqз clementiã nobis iam t̃pis ostensum ire volens admirabile signum in celo locari iussit astrorum virtutibus sua voluntate sic iubente: que penitudine non flectitur: Ideo te deum creatorem ego indignus precor: non vt sermones meos verifices: sed vt in cognitionem veritatis signatorum tuorum me dirigas. Ab eterno eñ deus suorum signorum verificationem determinauit vt dicit Gregori. xii. moralium in hec verba. Multa que in hoc mundo hominibus fiunt absqз omnipotentis dei iudicio vel occulto eius cõsilio fiunt. Nam cuncta deus secutura prospiciens decreuit ante secula qualiter disponantur per secula. Statum quidẽ est hominum quanta hunc se fluatur prosperitas: vel quanta feriat aduersitas. Ut etiam voluit albertus magn⁹ in suo speculo dicens. Sed quia dum extenderet deus celum: sicut pellem formans lubrum vniuersitatis noluit l'ris eiusdem deesse ex eis que secundũ diuinam prouidentiam in libro eternitatis sunt scripta. Quare si aliqua dicendorum contingant errori meo non diuine voluntatis mutationi ascribantur: propter infinitas enim in mundo diuersitates: quantuncunqз etiam astra benigna et conformia fuerint incommoda plurima et diuersa oriuntur: celi enim rotunditas illa parit. Tu igitur omnium conditor et moderator deus q̃ solem formasti: et lunam: qui rapidos celi cursus ordineqз disponis. Qui per dies singulos immensam illam celi machinam eternis giris circumuoluendo celeri atqз perhenni agitatione contorques. Quoqз omnia perpetua legis dispositione infatigabili mobilitate sustentas: qui solus imperator ac dñs cui tota numinum potestas seruit: ad te supplex confugio a te gratia mie tue peto. Te vnicum. Booz adoro: expãde palliũ gr̃e tue supra me Ruth: quia ppinq̃ meus es: te inuoco: tibi supplex ma=

nus tēdo:te trepida cū suppli
catiōe veneror:vt numinis tui
psidio syderū tuoꝝ venerabi-
lia indicia cursusq; eoꝝ effica
ces īfluētias i digno seruo tuo
Joāni Lichtēberger explican
das reueles:mētēq; meā eter
ni tui splēdoris radio illustran
do in viā veritatis dirigas: in
geniū meū excita . linguā com
moue: rectāq; pnosticādi for-
mā mihi ostēde. Amen.

Qualitas locus et tps mirabilis cōstella tiōis narratur. Cap. x.

Insignis q̄dē ⁊ valde aiaduertēda ↄstella tio pōderosoꝝ pla-
netaꝝ. Saturni. s. ⁊
Jouis:ex pauescēda cōiūctio
futuras calamitates denūciās
āno. m. cccc. lxxxiiij. pfecta no
uēbr: die. xxv. hora. vi. minutis
iiij. post meridiē trāsact: licz
cā cri gradu sup orisōtē horo
scopāte. Horū nāq; planetaꝝ
in vnū coitus atq; ↄgressus ra
ro amodū ⁊ nisi lōgioribus cir-
cūactis tpibus ac multis siderū
reuelationibus contingere pōt:
⁊ fortioris ob hoc influētie di-
gnoscitur. Cuius q̄dē horrēde
cōgressus ac metuēdi cōuentus
deputatū ac statutū ē:recepta
culū horridū illd ac tetrū atq;
oīm signoꝝ ifelicissimū Scor-
pionis domiciliū. xxiij. eius gra
du ac. xliij minuto:in q̄ Mar-
tis psidi gaudet stella: ⁊ quod
oīm maloꝝ causa existet rigi-
dus ille Saturnus maliuolus
ecētrici sui eleuatiōe a circuli
sui latitudinis in septētrionē
altitudie ⁊ sublimitate Jouem
benignū oppssit. Mars quoq;
coniūctionis dn̄s sūmo de ce-
lo minacifer oc tate despiciēs
regia in domo ac regali signo
⁊ domicilio pp̄o ↄstitutus ⁊ ex-
altatus oēm cōiūctionis disposi
tionē ⁊ gubernationē sibi vē-
dicat. Juppiter itaq; benignus
Saturni ⁊ Martis ipugnati
one ↄstrictus malignaq; ipoꝝ
radiatione oppssus: violentie
ipsoꝝ resistere nō poterit:neq;
ob id hoibus salutare sue beni
uolētie ⁊ cōsuetum presidium
conferre valebit.

Huius cōstellationis duratio denotatur. Cap. x.

Erū q2 ad plures ānos huius seui quā
q; pigri ↄgressus si-
gnificatiōes se ex-
tēdēt:nō ab re du-
ximus alias nōnullas hoc tpis
interuallo incidentes cōstella
tiōes annotādas fore vt equa
omni pōderatiōe ac iusta oēs

colorē hñs ĩ medio. Non⁹ ve=
ro sol erat nimis tenebrosus:
vnum tñ hñs radium fulgen
tem. Cūq; Romam ingressa
esset Sybilla videntes eā Ro
mani ciues admirabantur ni
miam pulchritudinem eius.
Erat enim venusta vultu/ as=
pectu decoro eloquens ĩ ver=
bis/ atq; omni pulchritudine
satis cōposita/ suis auditori=
bus dulce prebebat eloquiuz.
Venientes autem viri/ qui
somnia viderant dicunt ad eā
Magistra/ ⁊ domina quoniā
magni decoris est valde cor=
pustuum quale nunq̃ antea
in feminis preter te vidimus
p̄camur vt somnium qđ oĩs
nos in vna nocte vidimus q̇d
futuruz premonstret/ aperias
Respōdens Sibylla dixit ad
eos. Non est equum in loco
stercoribus pleno/ ⁊ diuersis
certamiationibus polluto sa=
cramētum huius visionis de=
tegere. Sed venite ascenda=
mus in montem apennium/ ⁊
ibi vobis pronunciabo que
ventura sunt ciuibus Roma=
nis: ⁊ fecerūt: vt dixit. Quos
in errogans visionem quam
viderat/ narrauerunt ei. At il
la dixit ad eos nouem soles/
quos vidistis: omnes futuras
generatiões presignant. Nã
vero dissimiles eos in se vidi=
stis. dissimilis vita erit in filiis
hominum. Primus autez sol
prima generatio est: ⁊ erūt ho
mines simplices ⁊ clari aman
tes libertatem veraces/ man
sueti benignissimi: amātes cō
solationes pauperū: ⁊ satis sa
piētes. Secundus aūt sol se
cunda generatio est: erūt ho=
mines splēdide viuētes: ⁊ cre
scentes multum deum colen=
tes: sine malicia ꝯuersantes ĩ
terra. Terti⁹ sol tertia genera
tio est. Et exurget gēs cōtra
gentem: ⁊ erunt pugne multe
in Roma. ¶ Quartus sol q̄r
ta gñatio est: erūt homĩes qđ
verum est abnegantes: ⁊ ĩ die
b⁹ illis exurget mulier de stir
pe hebreorum nomine Maria
habens sponsuz nomine Jo=
seph: ⁊ p̄creabitur ex ea sine
commixtione viri de spiritu sā
cto filius dei nomĩe Jesus ⁊
ipsa erit virgo ante partum ⁊
virgo post partum. Qui ergo
ex ea nascetur erit verus de⁹
⁊ verus homo sicut omnes p
phete predicauerunt ⁊ adim=
plebit legem hebreorum ⁊ ad
iunget sua propria insimul ⁊
permanebit regnum eius in
secula seculorum. Nascente
autem eo exercitus angelorū
a dextris ⁊ a sinistris erunt di

cenles. Gloria in excelsis deo ꝛ in terra pax hominibus bo ne vol. ꝛc. Ueniet namq; vox de superius dicens. Hic est fi lius meus dilectus in quo mi chi bene cōplacui. Erant aūt ibi de sacerdotibus hebreorū qui audientes hec verba indi gnati dixerūt ad eā. Ista ver ba terribilia sunt: sileat hec re gina. Respondēs sibilla dixit eis. O iudei necesse est ita fie ri sed vos non credetis in eū. Dixerūtq; iudei. Nos iquiūt credemus quia verbū ꝛ testa mentum dedit patribus nr̄is ꝛ non auferet manum suam a nobis. Respondit eis iterum. Deus celi geniturus est filiū vt scriptum est: qui similis erit patri suo: ꝛ postea vt infans per etates cresceret ꝛ isurgēt reges in eum ꝛ principes ter re. In diebus illis erit Cesari Augusto celebre nomen ꝛ re gnabit in Roma ꝛ subiiciet omnez terram sibi. Post hec conueniēt hebrei sacerdotes sacerdotes hebreorum cōtra Jesum q multa signa facit ꝛ comprehendent eum. Dabūt autem alapas deo manibus scilicet ꝛ incestis celestis: ꝛ in vultu sacro expuent venena ta sputa. Dabit autem adver bera simpliciter dorsum san ctuz ꝛ collaphos accipientes tacebit. Ad cibum vero fel ꝛ ad sitim acetum dabunt: ꝛ su spendent eum in ligno ꝛ occi dent: ꝛ nihil valebit eis qi die tertia resurget: ꝛ ostendet se discipulis suis ꝛ ipsis videnti bus ascendet in celuz: ꝛ regni eius non erit finis: Dixit autē pricipib⁹ romanorū. ¶ Qui tus sol quinta generatio est. Et eliget sibi Jesus duos pi scatores de Galilea ꝛ lege p pria docebit eos dicens. Ite ꝛ doctrinā quam a me accepi stis docete oēs gentes. ꝛ per septuaginta ꝛ duas linguas subiicientur omes nationes. ¶ Sext⁹ sol. sexta generatio est. Et expugnabunt istam ci uitatem annos tres ꝛ menses sex. ¶ Septimus sol septimā generatio erit: ꝛ exurgēt duo reges ꝛ multas facient perse cutiones in terra hebreorum propter eum. ¶ Octauus sol generatio erit octaua ꝛ in de sertatione erit Roma ꝛ pre gnantes vlulabunt in tribula tionibus ꝛ doloribus dicētes Putas ne perimur. ¶ Non⁹ autem sol. nona generatio e rit. Et exurgēt principes Ro mani in perditionem multo rum. Tunc exurgent duo re ges de siria ꝛ exercitus corū

mixtionis rõne ex: oībus q̄z q̄z dissimilib⁹ causis: forma vna ꝛ vnus effectus extrahatur.

Acciderit etiam anno. M. cccc.lxxxv. Martij.xv. horrē da nimiū ꝛ seua solis eclipsis: cuius quidem testimonium magne ꝯiunctionis significationē ingressus est: magnosq̄z effectus ei⁹ peioris reddet: duarum etiā maliuolam stellarum Saturni.s. ꝛ Martis coniunctio vltima Nouembris in.ix. Scorpionis gradu: hora combustionis lune imperfecta. In qua q̄dē Saturn⁹ maliuolus oīs eleuationis modo Martem in proprio opprimit domicilio: plura malicie testimonia adducēs predictarū constellationū seuitatem potēter adauget. Verū altera beniuola cōiūctio Jouis benigni ꝛ Martis ferocis ī.xvii. Scorpionis gradu cōgressus nuper fact⁹. Jouis q̄dē fortunio ipsius supra Martem eleuatione iā dictarū malignarū cōstellationū moderabit malitiam. Nōnullarū etiā transacti tp̄is magnarum cōiūctionū ꝑfectiones ꝛ directiones: quarū ad hec vsq̄z tempara durare putat significationes non ab re annotandas arbitratus sum.

Orbis namq̄z magnas cognominatus a coniunctione q̄ diluuiū p̄cessit gradatim ꝛ pedetentim profectus ad.xv. leonis gradum.xii. minutum lento ꝛ pigro satis passu serpendo peruenit.

Regimē quoq̄z ꝛ orbis hui⁹ gubernatio distributiua quadam iustitia ad lunā vsq̄z deuoluta ipsius potestatem assumpsit: grodus quoq̄z directiōis appellatus ad quintā partem libre deuect⁹ eā possidet: ei⁹ q̄q̄z diuisionē luna sibi vendicat.

Mane vero coniunctiones que Christi saluatoris nostri aduētū significasse dicūt ascēdentis anni eiusdem ꝑfectio ad.xiii. libre gradum deuoluetur: loci quoq̄z cōiūctionis ꝑfectio ad.xix. arietis gradum deriuatus ibidē recipit grad⁹ directionis ab ascendente ad.xii. Scorpionis gradum peruenit: cuius Venus diuersor est.

Secundus tractatus incipiens adversu saluatoris. Tu supplex ora.s. pōtifex cum clero. Tu ꝓtege scilicet imperator cum militib⁹. Tuq̄z labora.s. oppidanus ꝛ rusticus.

Ad officia huius seue cōiunctionis atq̄z horrēde eclipsatio

C

ex g^a virgida fiorella abbate

nis ipsarū𝔮ꝫ ptātes explicandas accedere intēdo Quicq̄d poē̄m terrarū tractū inixtura ipsarū radiatio q̄ꝫ equata cōparatiōe pficiet diffiniā: diuine tñ maiestatis iudicio nihil derogādo:nec libero arbitrio quouis pacto obuiātes detrahēdo. Et illud a me semp pro cstatū esse volo:q ea q̄futura denunciabo p oīpotentis dei clemētia ꝛ volūtate muiabilia eē cognoscam. Sūt nam:nā𝔮ꝫ Ptolomeo teste: magorū iudica inter necessarium ꝛ contingens reponenda.

Quomodo predicta constellatio ꝛ ecclipsis in ecclesiam Christi ꝛ eius caput summum pontificem influet.

Cap. i.

Sanctissimus Apostol⁹ ducens remūnauicule sancti Petri: modernis temporibus audiat. Cum totus orbis sit dominus innocēs est: ꝛ non subiac t stellarū cursibus ne𝔮ꝫ vllā i eis decernēdi potestatem habet. Sed fatū suum dei summi gubernantur iudicio: qui hunc Modernum ad beatum nauicule culmem suis optimis meritis euexit: clauēs𝔮ꝫ largitus est q̄ꝫ fati vim ꝛ ordinem dissoluere potest Causarū superiorū cōnexionē at𝔮ꝫ seriem facile reserare valet: q̄cquid tñ sit deū supplex exoro Booz altissimū vt expandat pallium suū supra ipsū: vt faustū electiōis diē ac felicem inthronisationis horā ei prestare dignet: q̄uis Booz noster Jesus a lege nature quā i celestib⁹ pater cōscripserat excipi nolebat: non ergo excipiendus est homo ad diuins voluntate quā coniecturaliter astrorum interpres ex astris prescire potest.

De fluctuatione ecclesie christi ꝛ ei⁹ capiti sub typo Ade: ꝛ Eue prothoparentum exreuelatiōe abbatis Joachi.

Capit. ii.

Ciuitas supra montē posita iuxta euāgelicam expositionē Matthei. v. Nō potest abscōdi his tpib⁹. Nā ātequā hui⁹ tēṕ nunc eclipsis influxus

intereat: nõnulla periculorum discrimina ecclesie dei ꝛ nauicule sancti: Petri imminere videreutur.

¶ Ista nauicula heu variis hincinde agitata turbinibus fluctibus atqꝫ procellis quassabitur: eius quoqꝫ saluatio: aut intereundi periculum velut inequalibus ponderibus vel equilibri posita natabit. Et nisi benignissimus ac idez optimus deus eam custodierit: multa periculorũ discrimina ꝛ ex scismate naufragium passura videbitur. Scimus tamen ꝙ nauicula sancti Petri nõqꝫ mergitur ꝗꝗ multis pcellis maris ꝛ tempestatibus fluctuet ꝛ iactetur: fluctuat et nunꝗ mergitur illa nauis.

Vide Joachim supra Hieremiã dicit sic de ipsa ecclesia Est ꝛ alia fic⁹ que maledictione preuaricationis iam aruit: latina ecclesia siue nauicula sancti Petri: cuius folia temporalia de quibus conficitur perisomata ad excusandas excusationes in peccatis quibus inhonestatem vite sue. Tam Adam summi pontificis/ꝗ Eua ecclesie subiectorum operiant. Et in ligno ecclesiastice glorie miserabiliter se abscondãt. Sed quia patrimoniũ Jesu qđ ipsi pontifices a principibus christianis. quasi boni ꝛ mali scientie lignum fuit: boni quoad sustẽtationem vite mali quoad dissipationem ꝛ libidinem vite ꝛ abusum cupientes gigantes fieri supra terrã reipublice famosiqꝫ viri p totam latitudinem imperij christiani: non cõtenti lignis stipẽdiis aliisqꝫ quibus vti licebat Uxores sibi electarũ plebium opelaxuriãt iũcopulando ad suggestionem serpentis alterius: doctorum et cardinaliũ. Heu timeo ne aliquorum cõsilio futurorum peruese viuẽtium tam simplices ꝛ infirmi qui fortes ꝛ scioli temere ꝯtra preceptũ dñi veniẽtes: fructuꝫ tẽporaliũ reipublice que notãtur in ligno insiantis sciẽtie ꝗ non edificat sed destruit vsurpando eiiciantur cominus de ecclesiastice dignitatis sede ꝛ fiãt pfugi super terram: hubitent: in terra Cayn vestiti pellicis ꝯfusionis ꝛ ruboris. Et Hieremias vbi supra dicit: futurũ est vt quemadmodũ Judei ꝯtra christũ ꝛ discipl'os fremuerũt. Ita ꝛ nũc in spm̃ dñi ꝛ in ecclesiam siue eius alumnos seuiant falsi Christiani

Nã iuxta sentẽtiã sancte brigide libro reuelationũ suarũ iiii. vbi dr. ve ꝛ iterũ ve bñ pu er sedebit in sede lilii: orief tribulatio in ecclesia sancti Petri. Potens est deus suscitare ꝛ Francos aduersus ecclesiã. Cum enim ecclesia romana deficiet quoad obedientiam: et põtifices ex alemãnis thesaurũ extrahentes filios ꝛ filias ad culmẽ dignitatis secularis ꝓmouẽt volãte matre cũ pullo/ad errorẽ ducef ppl⁹ christianus: tunc finis. i. clamor: et vlulat⁹ vniuerse carnis venit ad dñm astrorũ iudices exhortaturi discurrent: vt annuncient ne nauicula submergatur: qꝛ nisi dñs apparuerit. Petr⁹ dubitabit: qꝛ pastores affligẽtur ne verbum dei predicent. Hec agũtur benigi Jouis oppressione in domo Martis. Ad presens ecclipsatio cũ reuolutione anni mundi demonstrabit. Ubi modernus ꝛ successor ꝓxim⁹ excitabit matrẽ aquile aduersus principes virginis. Ipseqꝫ seuiet in iouistas reniuiagii inferiorum et maris occidentalis: redimendo pullum quod heu a suis ꝓpriis indolis patietur. Unde multa mala insurgent ꝛ caput fidei vt arbor ĩfructuosa discedet a seculo: q̃ inobedientiam patietur magnam ibidem. Et vix vrbs Roma erit presulib⁹ amplius digna.

¶ Ex reuelationibus sancte Brigide virginis ꝙ ex conuẽtione alemãnorũ cum Gallis ecclesie pericula ꝛ scismata iminebunt. Capitulum. iii.

Vnde brigida lib. reuelationũ. Sub aq̃la grandi q̃ ignẽ fouebit ĩ pectore cõculcabif ecclesia et vastabitur. nam potens est deus Alemanos altos ꝓuocare cõtrã ecclesiaꝫ qui magis de humana potentia ꝙ̃ dei cõfidũt iusto iudicio hostilibus incursibus cõculcabif nauicula Patri ꝛ clerus turbabif. Et sic necesse est vt Petrus succinctus effugiat: ne squaloreꝫ publice seruitut; icurrat. Et sic videat ipsa eccl'ia occidentalis ne sit tibi baculus harũdinis potẽtia gallicana in qua cõfidit. cui si quis initif perforat manus ei⁹. Datur intelligi quomodo alemanni scorpioniste cõfederationẽ inibũt cũ rege Francie sub quo ecclesia crucem lamẽtatiõis humeris propriis probabit eis flumen reni ꝛ in terra lune circa mare occidentale videbuntur mala inaudita sub nouello: quia fu-

minabit sniam anathemaliza tis in saturninos quando intrabit domuz propriam: tūc Romani cespitabunt in fide: quod heu in diebus antiquis non est auditum: et instabunt tempora periculosa i ecclesia sancti Petri: et inter fratres cardinales noua mala orientur in breui temporis spacio. Anno domini. M.cccc.xcvi. ꝛ durabūt illa mala ānis multis. Unde hec mala figurantur iudicium. xvi per septem crines Sansonis quibus caput alemanice natiōis debet esse ornatum. Hos crines conantur abradere Gandauenses Brugenses Flandrenses Picardi zizanie nobilissimi tritici fidei: qui relictis regib⁹ ac confederatis eorum in quibus habebant fiduciam apostabunt: ꝛ infideles in gregem dominicum adducere attentabuut Unde caput fedei crinibus ablatis id est potestatib⁹ ac viribus suis debile efficitur vt Sanson.

¶ Probat variis exēplis concordie virtutem ꝛ monet omnes principes ꝛ terras ap romani imperium honorē: Capitulum. iij.

Nature cōcessum ē O inuictissime imperator: vt qui existentiam tutari velit vnitatē āplecti maxime studeāt: rerū pfector vniuersitas entis vnitatē appetit. Unde grues volatu suo vnuz sequūtur ducem. Apes dum mellificant sibi ductorem proponūt. Formice cū heūtis puidēt vestigiū seruāt: Exercit⁹ milites imperatorem colūt vnū Recte ille sapiens philosophorū princeps Aristoteles ait. Pricipatuū pluralitas mala. vn⁹ sit princeps a quo potestas: norma: disciplina fluit: manat deriuatur oīnis. Optima itaq ratiōe suadeo orbis reges potētatus ꝛ mortales vniuersi catholica fide ibuti Romanorum regem. principum principem et monarcham colere. Nam conditor noster mundus ingrediens honorauit imperium tempore sui aduentus per ipsum Cesarem mundum placauit: vt in ipsius domini presētia pax esset nostra. Igitur posuit prodigia sua. i. iudiciū future reconciliationis supra terram auferēs bella vsq ad fines terre ꝛ alibi. Orietur in diebus domini abūdantia pacis. Iterū saluator noster ho=

norauit imperium mox vt natus fuit cēsui cesaris se subdēdo ꝛ non solum dedit: sed etiā dari precepit dicens. Mathei xxi Redditeq̄ sūt cesari cesari Tertio iterū honorauit impe rium. Egressurus de mundo aiebant apostoli domini. Ecce duo gladii hic. Domin⁹ vt Lucas respondit satis est. q̄d est dicere satis est. nisi suffisit ꝛ nil deest. Protestatus ē dominus sua ipsius voce potestatem secularem ꝛ imperialē qui illis tēporibus vigebant i deo sufficere ꝛ eis nihil deesse Quarto dominus Romanū imperium honorauit. Instante enim passionis hora duz pilatus iactaret se de potestate quaz haberet dixit. Nescis qꝛ potestatem habeo crucifigere te ꝛc. Domin⁹ vt dt Joānes respōdit. Nō haberes vllā potestatem aduersuz me: nisi tibi datum esset desuper. Qd exponitur duobus modis. Uno modo desup. i. de celo. qꝛ nulla potestas nisi a deo. alio modo desuper. i. a Cesare qui pilatum preferebat in presidem Unde si hunc dimittis nō es amicus cesaris Quare sexto dominus Romanū imperiuz honorat adhuc: qꝛ stante ꝛ durante Romano imperio non veniet homo peccati filius pditionis antichrist⁹. Ammonet ergo Apostolus imperatorem ad Thessaloñ. ii. cap. dicens. Qui tenet teneat: que verba Romanum imperium designantq̄ destruco! veniet anitchristus. Unde Frideric⁹ qui Romanum imperium tenet: teneat de rege in regē donec penit⁹ auferatur: id ē tolletur in medio ꝛ reueletur ille antiquus: quem signare antichristum nullus ambiget.

¶ Narrat tribulationes et periculs post tēpus friderici tertii per annos viginti tres ꝛ dimidiū futura. Capitulum. v.

Post ipsum enī fridericū tertiū in tm̄ abūdabit iniquitas ꝛ infidelitas. vt non in errorem ducam si fieri potest electi respectu nius tribulationis: maximé tempora priora sub Friderico tertio videbuntur tempora pacis fuisse. Unde ps. Orietr in diebus dicit abundātia pacis: donec auferatur luna. id est romanum imperium. Et iterum Apostolus. Hoc autē scitote q̄ i diebus nouissimis

instabunt tempora periculosa dicit instabunt id est antea nō fuerit: ꝛ durabit tribulatio ista annis viginti tribus cuꝫ dimidio. Deum ergo timete o christiani ꝛ regem honorate Romanorum a qua sn̄ia: qui discesserit: ecclesie quidem vnitate abdicatus tanꝗ̄ scismatic⁹ intereat necesse est Maximū quidem ꝛ difficillimum onus inuictissime pr̄iceps vranie decuꝫ assumpsisse video: qui dignitate rerum de quibus verba facturus sum meum quidē ingenium ac eloquentiam imparem ego cognosco Magnū nāqꝫ ꝛ felix ingenium ac celesti virtute dotatum requirunt. animum: ob motus stellarum hac nostra tempestate non satis esse compertos. tamen ob plurimas constellationes futuras: quarum ad hec tempora significatio pdurat que omnes huic coniunctioni ac eclipsi contemporande ꝛ commiscende erunt. vt ex omnib⁹ etiam dissimilibus causis admirabili quodam ordine continuatis ac connexis inuicem vna forma ꝛ vnus effectus eliciatur.

¶ Redeundo itaqꝫ vnde digressus sum ad imperatorem modernum ac regem. quorum sors difficilis erit quēadmodū videtur. Erunt nāqꝫ odia magna temporibus eorum: contentiones: fraudes: deceptiones: magna erit blandi cupiditas inter nobiles: multiqꝫ fiēt bellici apparatus: multi imperio rebelles erunt. Nam vna lite sedata: alias e vestigeo esurget.

¶ Ex reuelationibus

Brigs ostendit ecclesiam turbandam tempore maximiliani imperatoris per francos: ꝛ deinde maximilianum regnaturū longe sub typo leonis ꝛ filii.

Capitulum .vi.

Vnde in libro militarū tribulationū dt Moab ꝛ Amon duo filii Lothq: nati sunt de incestu: duas generationes denotat leonem siluestrem: ꝛ lilium occidentale: in agrum virginis insultandos. temporibus quibus aquila cum pullo valabit: ꝛ erit confederatio magna in orientis parte contra leonistas ꝛ Baiorici m[illegible]rebunt. ¶ Unde Franciscus ꝛ Brigida canunt. Surget rex pudicus facie: multi dicunt hunc regem esse Fredericum tertium quia sub eo

cõculcabitur ecclesia: clerusq turbabitur vbiq. Iterũ parati erunt quidã baioricos ɔtra ecclesiã prouocare: qui magis de tyrannica hamanitate cõfidunt q̃ de dei potẽtia Francus in vincẽdo Germanos cedet multos: demũ Gallus succũbet: ⁊ pudicus regnabit vbiq. Nidolum matris aquile intrans ab oriente in occidentẽ monarchiam tenebit.

Unde in reuelationib⁹ fratris Reynardi lolhardi ita dr. Lup⁹. i. terra occidentalis aqlem eii ciet tunc pullus merebit: ⁊ sui proprii pellẽ eius dilacerabũt: sedebitq nudus q̃rẽs adiutoriũ parũ inueniẽs. Aquila a virgine fugata liliũ excitabit: volabitq ad meridiẽ recuperẽdo amissa: veniet miles in pectore signat⁹ trucidabit leonẽ lustris duobus pactis: tũc exurget aquila grãdis sic lucẽtes castigabit aquicole merebunt. Quis poterit resistere cũ potestatẽ habebit ab excelso. Tria regna cõporabit. ve ve plebs clamabit. ipsa est illa aquila grãdis que dormiet annis adhuc quinq refutata resurget cũ lilio garrire icipiet: ⁊ cõtrimescere faciet: ⁊ alios montes supbissimos expãdet alas suas ad predã vngulas acuet i capturã: rostrum aperiet vt deuoret. Ciuitates ⁊ castra alarũ sonitu perturbabit: ⁊ erit luctus magnus ⁊ acerbus qualis nõ fuit a dieb⁹ antiqs ⁊ apertis. In aquicolis occidẽtalibus i terra virginis lilia vniuersa sedebit: nec vltra deiecta aut vilis poterit appellari eo q i circuitu eius vniuersa lilia denudabit: quod Sol cum Leone merebit. Et gallo viuente alter gallus creabitur et fauebit aquile.

¶ Dicit rebellionem germanie inferioris contra Maximilium regem romanorum factam prenunciatam esse vaticiniis cuiusdam Sibylle et Raynardi monachi.

Capitulum. vii.

Unde Sybilla Chumea phetico spũ loquitur in vaticinio suo. Post hec id est post modicũ tẽporis egredietur aquila de Germanie rupib⁹: multis associata Griffonibus: que irruens in ortum crismatis sedentẽ in sede astoris de quito crismate fuga

bit in septimum:⁊ irruet anti-
patrem vorebit ipsum ⁊ nidũ
sibi ablatũ vẽdicabit:⁊ per.x.
lustra tenebit.⁊ nõ erit pax in
terra virginali:⁊ gens sine ca
pite regnabit annis illis de
post adherebit aquile grãdi:fi
guram habemus Hester cap.
v.dicens. Duo enunche regis
q̃ ianitores erant ĩ palatio p̃-
mo lumine residebãt: voluerũt
regẽ iterficere qd mardocheũ
non latuit.O. Maximiliane:
isti duo enunchi sunt infideles
subditi tui q̃ fraude ⁊ malicie
venenum gestantes cõtra pu-
dicam faciẽ tuam :vt fideles
tuos ⁊ te ĩtersiciant.Studeas
istis tẽporibus te preseruare
vsq; adãnũ etatis tue.xxxiiij.
Videbis exaltationem nomi-
nis tui ab excelso:⁊ q̃a istis an
nis a proximis ⁊ subditis tuis
patieris sinistra plura.

Deuotus Reynar-
dus in spũ videns
sub rege maximili
ano tribulationes
clerici ⁊ ecclesie p
rupit in hec verba libro suo
multarũ tribulationũ dicens.
Esce erunt oẽs volantib⁹ celi
⁊ bestiis terre filii Alemãnice
inferioris ⁊ cordis virginis et
Scorpionis:⁊ cadẽt ĩ ore gla
dii bicipitis:nec vnus remane
bit ex eis impugnis. Erit ha-
bitatio occidẽtaliũ ac scorpio
nuz deserta. Euaginabit dñs
gladiũ Martis extreme ac de
solationis supra Picardos:
Flandrẽses circumiacẽtes: de
post in Baioricos sceptrũ fe-
retur:⁊ multi radii ecclesie ob
nubilẽtur ibidẽ in Alemãnia
ac Gallia:q2 aduẽtus dicti re
gis aduẽtiet siue signis cũ di-
cet pax ⁊ securitas sub regno
versãtibus . tũc superueniet eis
repẽtin⁹ interit⁹.Unde ĩ libro
multarũ tribulationũ Joachĩ
dicit ad ruinam Merico mun
di superbie que imperiũ deno
tat desolandum reges multi
cõtra Israelitas: Alemãnos
aduenient:sed expugnabũtur
propter Maximilianum quia
sublime clypeum eleuabit ex
pectando auxilium non soluz
ab hoĩbus:sed a deo:⁊ resur-
get volando ad ardua.

¶ Quomodo ecclesia
periclitabit varie in partibus
germanie sub electoribus im-
periũ ex typo septem angelo-
rum. Cap.viii.

Joachi abbas
supra Jeremiã di-
cit ĩ vlciscẽdo p̃nci
pes doctores sacri

imperii sunt isti septem angeli supra phialas effūdentes quorum vnus in terram: alius in mare: tertius in fontes: quartus in solem: quintus in sedem bestie: sextus in flumen eufhratem: septimus in aerem. Ecce qualiter vulnerandus erit tribulationibus augustiis populus Christianus specialiter leuiticus populus: totus clerus vt fiat quasi vnus ex terre pauperibus vilissimis et despect⁹ et decore regio ac prelatione dignitate vidimus et quantum glorificauerit se romana ecclesia prelaturis et dignitatib⁹: et in delitiis fuerit tm̄ dari sibi debeant delectiones a gaudiis et tribulationes. ¶ Nam terra Brandenburgen̄ iudaizabit tā in christianis q̄ȝ in Judeis / aurum prodeo colentes saturno intrante domū Martis Anno domini. M.cccccii. ¶ Mare misnensium heu paganizabit in breui libertates ecclesiarum amittentes a quis delitiarum se subiicientes. ¶ Fons Coloniensis philosophabit ad ardua doctricis scadens. ¶ Sol Treueren̄. religiosabit: vita lubrica, aufe͞retur ab eis per diaboli ministros: dabitur genti Francigenarum vel laboricis ad tribulandum. ¶ Sedes Bohemorum heretica situ i Alemānia vt zizanie denigrabūt triticū prelatorū renensium. ¶ Flumen palatinorum tyrannizabit adducens alienos in propriam patriam quod heu dolēdum erit. ¶ Aer Maguntius ecclesiasticabit olis ꝓcib⁹ placabit cūctipotentē sed non tēpora longa expositione nō indiget maiori: quia nulla cōiunctio Jesu ad Belial / Jouis ad Saturnum ecclesie ad tyrannos. Hi septem phialas fundētes vt supra ciliadē vnā durabūt: et ipsorum seq̄ces: et fiet nouus ordo in catholica ecclesia: nisi dominus dederit os et sapientiam postulantibus.

¶ Dissētio ecclesie circa annū domini. M.ccccxcii. per varias rebelliones ostenditur preuisa et prenunciata. Capit. ix

Quicq̄d Hieremias de excido sinagoge quondam predixerat: nunc de occidentali et latiua ecclesia: que et Romanum imperium premonstrat non frustra prescibitur: quia et huic nichil

est dissimile q in ecclesiis Colonien̄ ⁊ Treueren̄ non sine gemitu prestolatur. Nam ab āno. M.cccc lxxxviii. vsq ad annum. M.cccc.xcix mihi suspecta sunt tempora ⁊ momenta in quo nouo ordine Samuelis exorto precouibus Ophin ⁊ Phinees sacerdotes ⁊ ponfices domini quasi a rege Babylonis a Romano principe captiuentur heu periclitabitur archa ecclesie. M. cccc. lxxxix. M.cccc.xcii. Heu hi summi pontifices corruēt. Et quasi alter Mardocheus sub Aman in discrimine manebit agitata. Igitur necesse est siderum interpretes astrorum iudices celestes influxus sciētes ecclesie ruinam predicere ad plangendum non cessent ne cleri paupertas arrideat ⁊ sub nauicula interierat. O effusores pialarum sacri imperij notate verba ⁊ signate verborū mysteria Si veritatē obticemur Christi milites nō essemus Heu tanta erit ī Alemānie partibus tribulatio ⁊ afflictio inter Iouistas q portantes ecclesiasticam tonsurā abscondent eam: ⁊ se clericos esse negabūt. Eritq perfida diuisio inter fratres cardinales. Ecclesie admittent bona temporalia sub radijs vestris. Intestiua bella inter vos esurgent: quia dies dñi sicut fur ita ī nocte veniet ad cōcitandum animos vestros. Varia q̄q portenta videbuntur breuibus annis in aere: que impendentes celamitates denūciabunt vobis Accendētur ignes in cordibus vestris. Heu qualis turbatio inter fratres exurget electorum principes atrocissimo aspectu Martis. Attendite viri prudentissimi dictum domini dicentis. Omne regnumn in se diuisum desolabitur Estote ergo prudentes ne imperiū destruatur. Cessante enim sacro īperio necesse est seculum ɔsummari. Aspicite aq̄lā quasi deplumatā heu pēnule ceciderūt ab aliis suis q volare neq̄t. Nā colūba ala vna volare non potest Sic Petri nauicula inter huius seculi procellas ⁊ turbines vno remo ducitur indirecte ⁊ columba que tū habet vnam alam: nūquid bestiis terre ⁊ nō solū auibus cadit in rauinā. Nullū siqdē aial monstruosum diutinā ⁊ ordinatā habet vitam. Oēs ergo p̄ncipes indubitanter qui ad hoc dāt operā vt imperiū destruatur quantum ad hoc sunt precursores ⁊ nuncii Antichristi

ex S.ª brigida — Sibylla

Caueant ergo hi septem principes electores ⁊ eorum ministri. ne peccatis ⁊ culpis eorũ exigentibus iusto dei iudicio imperium ab ipsis auferatur. Nam necesse est vt scandala veniant. Ue autẽ illis ꝑ quos sunt ventura. Et vere necesse est vt tantus ardor dominandi ⁊ habendi. cor eorum excitet qui nec facere volũt quod audiunt. neq̧ veritatem audire q̃ nouerunt. Ideo oculos habent ⁊ non vident ignorantes ꝙ principatus eorũ sunt intoxicati veneno insanabili. quod nõ soluz Bohemi. Poloni. verumetiam Daui Anglici gaudent cum barbaricis nationibus. quod altissimus auertat. Nã ille pestifer quẽ puerorum comestorem fingiũt poete. Saturnus Jonem benignum oppressit in hac teterrima eleuatione sua.

¶ Exhortatio ad principes electores. vt pro vnitate ecclesie ⁊ manutẽtione imperii fortiter agant.

Capitulum. x.

Utinã germanie principes ad quos regnum theutonie ad eligendum est translatum ⁊ commissum saperent et intelligerent ⁊ nouissima ꝑuiderent. Utinam saperent iustitiam ⁊ eam intelligerent et regi Maximiliano quem dominus loco suo eis in signum iustitie posuit quẽ concorditer in franca fordia elegerũt: reuetenter tractarent ⁊ ei de ministerio honoris debitũ exibereut. Utinam exaltati ⁊ dilatati ꝑ Romanum imperium magnitudinez honoris in eos collati intelligerent ⁊ non essent ingrati. Utinam isti septẽ ad quos pertinet ius ⁊ potestas eligendi regem: imperatorem post modum pro mouẽdum pericula que veniẽt Romano imperio sublato prouiderent: et huius regni quod dominus posuit tanq̃ prodigium supra terram nouissima prouiderent ⁊ sublationem ꝑtimescerent: dum enim sublatum fuerit imperium tribulatio tanta veniet inmunduz: ꝙ nisi dies illa tribulationis: vt in matheo. ⁊ Marco dicitur: fuissent abbreuiati. non fieret salua omnis caro.

Nec condemnenda est principum germanorum secularis conuersatio es fluuium reni: ipsi enim sacerdotium presentant Samuelis. qui licet esset

sacerdos: tn̄ iudiciis officiū exercuit. Ipse regē elegit in isrl̄ et ip̄z ꝯsecrauit. Presules igiẗ Germanie nō sunt illius vicarii q̄ relicta syndone nudus aufugit sed sunt. eius vicarii qui dixit. Domine paratus sum et in vitā et in mortē tecū ire. et exemit gladiū ī tp̄e tribulationis. et āputauit seruo p̄ncipis auriculā. vt ōsideret q̄ caput libēt amputasset. Ergo licet ipsi aliqn̄ ad vocē ancille xp̄z negent tn̄ frequēter resurgūt fortiores. nihil est inordinatū in operibus creatoris. sicut est tp̄s pacis: sic est tp̄s belli. Sic etiaz sunt homines ad pacem et ad bella ordinati. confidenter loquor a viri prudentissimi germanie principes. si vos cū vestris fidelibus Romano regi tanq̄ aduocato ecclesie gerens alem sinistram columbe nauicule Petri fideliter astaretis. vt antecessores vestri cōsueuerunt. tunc absq̄ dubio omnis potestas cōtraria esset parua. tunc non solum Italia. Longobardia. Bohemia grecia. sed et H. spania contremisceret cum barbaria. Sed viso flore cantant Aue. ad aquile cantum silent puto nullam admiscuisset falsitatem petens cum humilitate veniam.

Postea surget nouus p̄cipes q̄ varias germanie terras bellis inuadet ꝓbatur variis figuris. ca. iii. titulū. xi.

O Alma mater ecclesia plāge. O virgo reniuiagii clama vlulate pastores et rectores reniuiagii. Lothoringi westrani. Alsati. Sweui. frāci. Orietales reni gaudiū. Exue te vestimēto iocūditatis. o terra ꝟginis idue re cinere et cilicio. O thurigia Hassia. wester walt wedrauia luctum vnigeniti fac tibi dicendo. Populum enutriui et exaltaui. ipse autem spreuit me factus est mihi quasi leo insidians. ideo versum est in luctum gaudium meū. O plebs misera hucusq̄ in malicia p̄ntis exilii exposita. qui regulus nouus surrexit in te. non gubernator. sed desolator fideliū non consolator sed depredator spiritualiuz. nō protector sed depressor orphanorum et viduarum in tota alta alemennia. Nouus destructor. noua verges siue ruga germāie p̄ncipibꝰ videbitur accedere. sic

Comunis populus dicet vnus
sic alꝰ sic radix peccati a scor
pionistis exurget. pcior anthi-
ocho qui tulit vasa de templo
dñi. Peior iacob omni dolo-
sitate plenissio. Peior achab
qui de vineis domini sabaoth
faciet hortos olerum. Peior
apolinio que tulit spolia mul-
ta de templo domini. Peior
iude qui simulando pacem de
cipiet membra christi. Peior
holofernis crapulatus sitiens
sanguinem humanum. Pe-
ior Sansone: quem execauit
malicia mulierū. quod nescit
erubescere amplius. Hic pa-
trimonii Jesu dilapidator.
Hic erit meretricum leonum
amator. Hic erit draco perni-
ciosissimus p̄ persequēs spōsā
xpi in multis diocesibꝰ qui p-
turbabit terram: ponet orbē
desertum: nō dormiet. sed con
tinue machinatur malū. cuius
cōsilium est cū impiis. ⁊ stabit
cum consilio iniquorum. ⁊ ex-
pirimentaliter testificat. Nā
domitianus ⁊ diocletianus e-
rant viri crudelissimi datianꝰ
maximilianus erant viri scele
ratissimi. Africanus iulianus
apostata erant despatissi. ne-
ro adrianus erāt viri defectu-
osissimi quorum nullꝰ fecit tot
⁊ tanta perniciosa quātā hic
radix peccati principiū fex in
populo alemānico faciet non
timebit deum non parcet san
ctis non formidat capita fidei
non veretur exterminare loca
sacra non pudet eum commit
tere sacrilegium Heu quanta
perficiet cōtra cotholicā ordi-
nationē: vix lingua sufficit e-
narrari. Uiri enī sanguinum ⁊
dolosi non dimidiabunt dies
suos. punieris a deo: o radix
peccati. Uere punieris a deo.
nam hoc tibi signum erit. Au
rum sapiē tue obscurabitur. q̄r
freneticabis Rumor fame tue
infatuabitur. mutabitur color
tuus optimus ⁊ diceris p to-
tum mundum hereticus. non
vt pater tuꝰ dux sincerissimꝰ.
quia omni dolositate plenus.
obmutescere ergo abomina-
tione cogites quouis modo se
minare zizaniam siluestris leo
nis inter germanie principes
ac imperium anni tui sicut hu
mana sunt tempota non eťna.

Pax deinde futura si-
gnatur post persecutio
nem iustorū sicut expas
sione Christi pilatus
herodes facti sūt amí.
Capit. iii.

Necesse est vt viuāt homines secundū spiritū vt trahat ad nichilū supbia carnis q2 vero o's homo carnalit viuens corrūpit per malicias omnem terrā. necesse est vt supra veniat iperij cathalismus vt intelligatur qd dicit qd supra q̄ creditur oīa deuestabit Inde ego disperdaz eos cum terra. In signum autē talis diluuij ac tante tribulationis ne talis vexatio procedat vlteri9 ad alemannos inferiores. ponetur arcus in aere magūtiū. qui interdominū z hoiem federetur. Ciliarcus vir prudēs castus moribus z scia compositus preuidens: ac intelligens Currum dei. x. milib9 angelorum ac multiplex milia in eo ostendere rotaz defēdere nō tardabit precibus coactus. q̄uis Baruth. iij. ca. di. Fue rūt gygantes nominati qui ab initio fuerunt statura magna scientes bellum. Hos non elegit deus, sed o principes reuerendissimi cum successorib9 vestris videte vocationem vestram. quia non sapientes secundum carnem non potētes z cetera. sed qui stulti visi sūt mundo elegit deus vt confundat, sapientes, vt legitur. j. Corinth. Non ergo armis: sed precibus placate dominum z lex israel exultabit ei rem fluuiū. Maz Mars feroci aspectu aspicit iouem oppressum. Hec corde recondite. Et quia Herodes et Pilat9 facti sunt amici propter innocentem Jesum. qualis ergo confederatio Jesu ad Bel ial ecclesiact diaboli ministros. lupus cum agno. vere dolo sa. Disparib enim bob9 nunq̄ trahitur bene curr9. Diuina ergo electio non elegit deos belli. neq3 belligeros sanguisugas. Teste Abacuc. ij. ca. Ue illis qui edificant in syon in sanguinibus neq3 elegit de sanguinibus vt patet in matre filiorū zebedei. Quare dathan z abyron contra quos descuit ira dei. terra absorbuit: quia post superbiaz et violentiam. volebant accipere' summum sacerdotium: Numeri. xvj. Si vis o priceps reuerendissimeq; fratrem preuenire negando / prius illum preuenias obsequendo in leuando manus ad altissimum. vinces tu lex Jsrael tecum: z dormiat arma victricia tua alias titulum martis excitabis. et suppeditabitur aquile grandi quod Jouiste merebunt. z Mercurius gaudebit,

¶ Docet dignitatē imperialem translatem ad Germaniam signatā olim ex transmissione baculi sancti Petri ad treueros et consecrationē imperatoris pertinere ad episcopum Colonieñ.

Capit.xiii.

Post mortē beatissimi materni in . Alsatia in villa . Elegia nomine redierunt Luchatius ⁊ Valerius Romam ad sanctū Petrū dicētes . Supplicamus vt aliū nobis adiungas loco Materni. Respōdit Petr⁹. Nō est faciēdū ita : sȝ vt manifestet gloria dei corā gētib⁹. Accipite hunc baculum meum ⁊ supponite illi dicentes. Precepit tibi Petr⁹ Apostolus vt in nomine Jesu Christi exurgas: quod factuȝ est: qui.xl.diebus iacuit cadauer i sepulchro: ⁊ vixit ille maternus.xl.ānis de post : ⁊ dū populū Treuerēsem baptizaret tanta simul magnitudo cōfluxit vt eos baptizari oporteret in riuulo q̄ ciuitatē irrigat : q̄ tūc Belgis dicebatur. Et dū oleum sanctum deficeret: misso celit⁹ oleo / tot⁹ ille riuulus cōsecratus oleo sancto omnibus apparebat : ⁊ appellatus oliua vsq̄ȝ in hodiernum: quasi olei via. Porro baculus ei⁹ cum quo resuscitatus fuerat post mortē ipsius i duas partes est diuisus . Cuius pars inferior cum corpore pontificis est penes Treuereñ. superior pars baculi apud Colonieñ. ⁊ qua decet reuerētia reseruatur. Et est causa quare pontifex Romanus pontifex baculum non habet : quem beatus Petrus spū prophetico trāsmisit in vos germanos. Notate ꝟba ⁊ signate mysteria vos germani. Qui vos separabit o Treuerenses a Coloniensibus: fratres ei estis. Quid digni⁹ baculo sancti Petri vbi Romanus pontifex suscitobat multitudinem gētium ad fidem Christi quid per Petrum nisi sacerdotiū intelligimus: ⁊ quid per baculū nisi pastoralis authoritas: per quam suscitatur ouis errās ad ouile reducitur : per hunc baculum pastor sustentatur ⁊ dū Romanorum rex summū pontificem omni qua potest reuerentia ⁊ honore subleuat ⁊ exaltat: hūc baculum beatus Petrus Romanus ⁊ Anthiochen⁹ episco

aduate Joachim et Reynaldo Zec

pus per euchariumtrāsmisit ad Galliā belgicā.dū Romanus pōtifex p manus magnifici karoli Romanum iperiū de grecis trāstulit in Bermanos:lōge anteq̄ꝫ id fieret. Petrus spiritu ꝓphetico in sua missiōe pastoralis baculi partem iferiorem ecclesie Treuerē.sed longiorē Coloniensi, Quia licet ciuitas Treuerē antiquitate sit longior Coloniensi tamen inferior potestate ꝛ merito.

Colonia igitur superiorē tenet partem baculi: qꝛ Colonieñ eps nō solum Romanorūꝫ regem eligere habet sed electumpre oībus aliis principibus tenetur ꝛ debet consecrare In hoc Romani pōtificis precurrēs officiū:qui regeꝫ electum canonice in imperatorem consecrat Romanorūꝫ Manifestum est ergo q̄nō solum humana solertia ex necessariis ꝛ rationabilibus causis fuit institutum immo diuina prefiguratione presignatū Sed de hoc nō est vobis gloriandum:sed quantū vos ostēditis reprehēsibiles tāto magis vos ab imperatoris obsequio facitis alienos, Quid e

saie dicit.xxii.audiatis.Hec dicit dns exercituū. Uade ꝛ ingredere ad eū q̄ habitat in tabernaculo ad sobnam ꝑpositum templi.ꝛ dices ei.qd tu hic:aut quasi q̄s hic quia excidisti tibi hic sepulcrum excidisti tibi in excelso memoriale.diligēter impetra tabernaculuꝫ tibi.ecce dn̄s asportari te faciet sicut asportatur gallus gallinatius Heu si amicitia non est inter vos fratres: quomodo erit iter extraneos Tēpus adest q̄ heu mala plura inaudita circūquaq̄ꝫ vestigio surgere debent.

¶ Tyranni vastabunt epatū Treueren. et colonien sem:vacabit sedes apostoli capre tribulatione sub typo ꝛ lupi.

Capi:xiiii.

Uiri prudentissimi sub baculo sācti Petri attēdite cuero Reynadus lolhardus in quadam visione ita vidēs tribulatiōes cleri in ecclesiis sācti Petri prorupit in hec verba. Post hoc certabant duo fratres habentes vnum baculum in ambabus manibus.

ex sancta brigida   sibylla

Unus rubeam crucem inferi-
us gestebat. Alter nigrā cru-
cem superius: ꝛ totus clerus
tristabatur. Accesserunt lup⁹
et vrsus rapientes baculum.
Steterunt fratres contrista-
ti timendum ꝙ tempus adsit
Datur intelligi quomodo ex
ducatu gelrie esurgent nona
mala lilium intromittetur: et
vrsus cruciens ecclesiam Co-
loniensem. De post ad Thre-
ueros ascendet lupus aduer-
sarius ecclesie: vt rapiat sub-
stantiam eius. Unde figurat
Geñ. xli. vbi ligitur. Alie se-
ptem boues ingrediebātur de
fluuio: sede consecteqꝫ macie
et pascebantur in ipsa annis
ripa in locis vberimis: deuo-
rauerūtqꝫ eas quorum mi-
ra species ꝛ habitudo corpo-
rum erat. Datur intelligi quo
modo septē nequā deprimēt
terram. Treuerensem emer-
gent vt euoluent. Et dicūtur
fede: quia ecclesiam cū clero
maculabunt. deformantes cō
uersationes honestas. Et sūt
confecte macie quia exhauri-
ent pinguedinem religiosorū
et prelatorum pascunturqꝫ in
ripa annis continue fluentes
O mosella fluens in regnum
placa creatorem. Et post tri
bulationes plurimas fugat is
tu o crux rubeo vt fidelis isra
el. Illos septem nequā vt fi-
guratur Deuterono. vii. cap⁹
dicens: Israel de terra sācta:
septem gentes fugauerunt
Gerseneos: Amorreos: Eue-
os: Etheos: Chananeos. Je-
buzeos: ꝛ Phereseos: De p⁹
manebit in pace locus tuus o
crux sācta baculusqꝫ eucharii

DAt intelligi post in
testina bella incep-
ta inter dños reue-
rendissimos Treue
renensis ꝛ Colonieñ
sis venient viri silucstres. ac
lupi iuterfactoriales. Secu-
laritas tribulabit eos sub ma
ximiliano vel Francigena: et
illa tribulatio simulabitur tri-
bulationique fuerat tempo-
re Machabeorum: in qua tri
bulatione summum sacerdo-
tium fuerat occupatum a ye-
cone: Menelao: Lisimaco: et
archimo: Et ipsis tribulatio-
nibus finitis: Christus prin-
ceps pacis nascebatur in car-
ne ꝛ Octauianus a populo
Romano recepit mundi mo-
narchiam. Et sic summum sa-
cerdotium vacabit per mortē
olim Macha. sic sub isto Ma
ximiliano vacabit heu sedes
Romana: vt credo per annū
cū dimidio: vt habetur. v. vi.

abbate Joachim Raynaldo &c.

ca.libri cirilli In quo tempore tribulatio magna erit & resurget nouus ordo & noua restauratio in ecclesia: et multi pseudo pontifices erunt ante reformationem in Italia et Romania. vnde Sibylla erithrea clarissima pphetissa sentiens aduentum pulli post matrem aquile: & pseudo pontificum qui erunt eius tempore dicit. Post hec veniet altera aquila que ignem fouebit ingremio sponse christi: & erunt tres adulteri vnusqz legitim⁹ qui alios vorabit: erunt tria nomia blaspheme cetus abominatio ascendentis in conspectu altissimi /et finis eius interitus.

Dicit tres pontifices falsos per papam deponendos propter vitia et erroneas predicationes.

Capitulum.xv.

Sibylla Cretensis sic loquitur de aquila & lilio & pseudo pontificibus erit insidiis spose agni depauperans cultu ei⁹: & erut spon tres adulteri: vnusqz legitim⁹ in cantu debilis q̃ alios vorabit. Deinde catabit gall⁹ optima fiet restauratio in ea. Et fulminabit ipse legitim⁹ papa sententiã in tres alemannos prelatos tanqz inobedietes & rebelles spose agni. Dat intelligi. Erunt tres adulteri pseudo potifices epi simul orta discordia iter illos. Un⁹ canonice & legitie electus a papa: in catu debilis du adulteris resistere neqt: Unus adult alios vorabit vt expellat & iterficiat tria noia blasphemie pdicates heresim ɔcitauim⁹ ppl'm contra cleru cui ɔcat⁹ abomiatio: qz simoniaca labe respersus erit quousqz pes vn⁹ & sex digiti numerentur: finis ei⁹ iteritus casualis Unde ppheta. Disperdã noia idolorum de terra i. ecclesia. Catabit gall⁹. i. verus papa: optia fiet restauratio errorib⁹ extirpatis & sub ipo aquila finient tribulationes cleri: qz post ipsum iperiu destruetur. Illud attedite o religiosi Treuerensi. et vos philosophi Colonien. ne lupi rapaces incrocant in ouile vestrum. Fratres enim estie: ne alii accipiant coronas vestras. Tempo ribus enim vestris exurgent: noua inaudita in ecclesiis vestris q̃ altissimus potens auertat.

ex S. Birgida Sibylla Abbate

Quomodo illo in tempore religiones multe laxabũtur a primitiuo feruore sue institutionis ex reuelationibus Joachin.

Capitu. xvi.

Joachim

MUlta mala cadent his ãnis i religios ac deum colentes multa namq3 inter se discrimina simulãtes: iurgia exercebũt. Ipsorũ castitas iustitia / pietas parcimonia sobrietas ₇c. diminutionez passura videtur pp̃ter Martem coniunctionis magne: dispositorem in ipsorum domo Unde inter ipsos rixe contentiones: odia cu3 liuore oriente Ad plura non ad omnia vitia precipites erunt Stupra adulteria exercẽtes latenter ₇ similia. Unde in libro lamẽtationu3 Hieremie prophete dicit Joachi3. Certe vita contemplatiua: olim in veteri lege viguit sub Helia ₇ Heliseo ₇ filiis prophetarũ i filiis israel. Sed q₂ torrens carith deficit in eis gratia spiritualis propter errores nefarie Jesabelis vita ipsa migrauit ad grecos: sub Paulo primo heremita. Antonio ₇ aliis heremitis: inter eos quoque reperti sunt heresiarche ₇ falsi religiosi vtriusq3 sexus: qui quia fornicati sunt a deo suo vita ipsa cessauit. O viri euangelici monasticam vitam ducentes attendite ex quo fractum est capisterium supra mensam ₇ regula monastica est diuisa: nõ potest niti ieiuniis sed delitiis epulisq3 vacare. Eatenus expulsa est spirtualis vestra religio ₇ dabitur gelus ₇ gebelinis. Hinc ₇ Esaias. Egenti ₇ pauperes querunt aquas ₇ non sunt lingua eorum siti aruit: proinde dabo in supinis montiu3 flumina ₇ in medio camporum fontes. Datur intelligi quomodo abbatie monasteria ₇ prelature subiiciẽtur temporalibus ₇ metebũt vbi non seminauerunt: colligent vbi non sparserunt. Abstulerunt inde aurum meum ĩ iram ₇ doctrinam ac monasteriis. fecerunt inde Baal locũ Martie principes seculares Aurum est etiam diuina scriptura quam ex decretorum ₇ aliorum compositionibus auferunt. ₇ in decretales ₇ auaras s̃nias doctrinasq3 trãsfũdũt ipsi religiosi. Sic necesse est vt lingua simplicis sui a=

oachim Reynaldo Ric

peat auaricie quã libra ꝛ pro flua doctrina euãgelica nõ irrigat. Hec ē illa sitis ꝛ siccitas arefacta cupiditas de q̃ dr. Samaritana hydropica bibe rit superueniente aliã non exigit. Montes sunt p̄lati ꝛ magni abbates ĩ seculo sua gymnasia erigentes. Supini colles: viri religiosi: priores prepositi. Sed cãpi sunt fideles simplices: oēs ergo sitientes venite ad aquas. Heu circũquaq; mõasteria depauperabuntur. Ipsi seculares sũt isti equivarii coloris ꝛ fortes ad discurrendum vias monasteriorum ꝛ terram designati in Moyse ꝛ Helias: quorũ vnꝰ pharaonē ꝛ eius exercitũ decit in mari rubro Alter Achab cuz Jezabele ꝛ sacerdotibus Baal zelo diuino perempnit. Sicut ordo Tēplariorũ interiit sic Benedictũ. Antonite Barthusiēses amittent plura cũ Bernaditis. Premonstratensibꝰ ac aliis: ꝛ ferre ois religio merebit subcidiade p̄senti benignissimi Jouis oppressione O viri euangelici rogare Booz dominũ messis vt expandat pallium gratie sue supra vos: quia p pinqui estis mihi indulgendo.

Narratur origo frã corũ et futurus eorum status describiur sub proprietatibus bonis et malis galli.

Capitu. xvii.

Collegi ex dictis ãtiquorũ galliã traxisse nomē in gallia grece quod est lac latine eo quod nitidiores sunt hispaniolis ac ceteris videtur quod nõ ĩcõgrue gallia dicatur etiam ꝑpter ꝑprietates galli q̃ sunt triplices.

Nam primus gallus dicitur malus quia est superbꝰ: clamorosꝰ luxuriosus ĩcõstans pronus ad lites ꝑnus ad pacē. Unde gallici qui has proprietates habent: sciant se vel clam aut palam de villigallicorũ genere traxisse originem. Proprietates galli boni sũt iste. Pulcher in corpore: pulchrior plumatus q̃ deplumatus audax hilaris amatiuus ꝛ liberalis Iste qui ita fuerit de nobili prosapia gallorũ traxit originem vel consuetudo mutauit ĩ eis naturã viliorē. Porro he sũt ꝑprietates galli op

g.a Brigida. Sibylla abbate

timi: circonspectus euigilans
seipsum alis. post excitãs gal
linas id est subditos bene re-
gens ⁊ fecundans: granuz ex
palleis eliciens proximis con
diuidens. Iste gallus est spiri
ritualis plantus in ecclesia.

¶ Notandũ a priamo vsque
ad faramundum: ⁊ a faramũ
do vsque ad Heldericum
omnes reges ⁊ principes gal
licorum fuerunt gentiles ⁊ pa
gani. Hic Heldericus co-
gnouit ancillas ⁊ vxores ea-
tenus expulsus ad Thurin-
giam ad Basamum regez cõ
fugit ⁊ coniugem ei9 Bastuã
illicito coitu cognouit que ge
nuit clodoueum de adulterio
gentilium: quem sic procrea-
tum Remigi9 baptisauit Ex
isto clodoueo oẽs reges Frã-
cie christiane fuerunt. Et pri-
mus Karolus qui dicebatur
marcellus ex adulterio natus
fuit ex patre Pipino ⁊ Al-
paida matre. qui karolus ex-
pulsis filiis legitimus patris
sui Drogente ⁊ Gymnaldo
successit patri in regno. Erat
tyrannus: multas clero ⁊ ec-
clesie inferens insidias. Hic
fuit de malo gallo. Cum mo-
reretur idem Karolus: papa
somnium habuit in vrbe: q
karolus marcellus francorũ
rex mortuus esset in Treueris
⁊ cum corpore ⁊ anima duce-
retur in infernuz Misit ergo
papa nuncios ad epm Tre-
uerẽsẽ. qui aperto monumen-
to serpentem inuenerunt mi-
re magnitudinis: corpore non
inuento Et dicitur in libro re
gum francorum q de karlin-
gis i. de stirpe regis Karoli
franci suscitabitur imperator
in nouissimis. nomine P. qui
erit princeps: ⁊ monarchia
totius europe reformabit ecc-
clesias ⁊ clerum: post illuz nul
lus amplius imperabit. Er-
go manifestum est q sicut Ro
mana ecclesia dei sit regnum
romanum ⁊ similiter regnuz
dei. De quo regno illud dici-
tur quod Jesus dixit discipu
lis suis. Uobis inquiens da-
tum est nosse misteriuz regni
dei Illis autem qui foris sũt
in parabolis vt videntes vi-
deant. Si enĩz opera que my
stice fiunt in hoc regno dei pa
lam cunctis dicerentur. non
solum carnales ⁊ superbi non
intelligerent quinimmo ipsi
potius veritatem peruerte-
rent in derisum.

¶ Uaticiniũ sãcte Bri
gide virginis sub si-
militudine lilii crescẽtis

i agro occidentali. Capi.xviii.

Brigida de swetia in reuelatione sua dicit Egredietur lilium ex agro occidentali: erit crescēs i mile milia i terra virginali: recuperabit amissa odore suo rigabit venenosa ꝛ erit fortior cedro O iuuenis interra lilii: attende ꝙ noua testa capit inueterata sapit impīge tabule cordis tui que hucusqꝫ rasa: queso clementer vt regibus congruit. Corrige conscientiam tuam studeas an sis de gallo bono vel malo. Naz de bono gallo antiquum propheticuz inuenitur ita. Aquile grandi sociabitur liliuz ꝛ mouebitur ab occidente in orientem contra leonem Leo carebit auxilio: ꝛ decipietur a lilio: fragrabit lilium in alemannia. vnde laus sua vltima volabit sub aquila.

¶ Quedam prospera regno Francie predicūtur et tria lilia mystice christianissimi regni exponūtur: Cap.xix.

Eius laudibus liliū ita subinfertur. O Francia terra nobilis: qui talē fers florem: qui arborem arefactaz iam annis multis trāsactis: sola odoris: appensione virescere faciet. et amore charitatis inflammabit aquilem orientalem volādo ad ardua alis duabus fulgens in montibus christianitatis Illud est lilium odorifcrum. Unde apes fidelium i ecclesia sugent mel affectionis ac desiderii. Rebelles surgēt venenum lamentationis in agro virginali et lilium cuz aurcolis stabit illesum. Illud lilium afficiēt puellule scorpionis alemani ꝛ nationis appēdere fertis festiuitatum. Unde lugubriter lugebunt O iuuenis in terra lilii attende ne dicatur. Ue terre / in qua rex puer. Cuz tu sis ille qui agrū saphyreum fers sub celo tribus aureis liliis insitum quid te docebunt. Nam primum liliū p̄dicat te ꝛ successores eē. et ministrū altaris vicarii xp̄i manū sinistrā tenētis i epistolis vniuersarum nationū. Secundū liliū predicat te ꝛ tuos esse colūnaz christianitatis in

ex S. brigido sibylla ab[b]ate joachin

parte occidentali ab iſto lapide marmoreo: qui abſciſꝰ eſt de monte ſine manibus. Tertium lilium predicat te eſſe aduocatū ſponſe xp̄igerens aureolam lilii in capite optimi odoris Ergo vocitaris chriſtianiſſimus inter oēs reges. O candor lilii micās in eccleſia quod lilium angelus inſixit. Remigius frācorum apoſtolus vnxit Dionyſiꝰ demōſtrauit Ludouicus exultauit Frācia nutriuit Gallia decorauit. Attende nam ſi de malo gallo proceſſiſti: ſcias illud ſub regimine tuo.

¶ Quod proſperitas magna regem francie exaltabit: et ad mouendum grauamina eccleſie ꝑuocabit. C. xx

Potens eſt deus ⁊ francos ſuſcitare aduerſus eccleſiā q̄o eam humiliauit. Heu ille qui eſt omni infamia: famoſiſq; ſceleris maculatus felicibus ſēper auſpiciis ⁊ maximis honorū cumulis cruento adhuc gladio tirannica cupiditate ac Martiali ſeueritate ad culmē extolletur regni: iuxta ſtatū vniuſcuiuſq;: Ut heu heu bohemorū hereſiarche felicitas exaltata eſt et ſpiritualitas ſuffocata. Illū vero quē virtutū adornant inſignia ſalutiferi Jouis paſſione maximis erūnarū calamitatibus precipitē celeritate oppoſitū lugubricam immatura faciet morte perire. Ut tempore Karoli nouiſſimi regis Francie: comes de armignac: ⁊ Ludouicus delphinus. Heu in alta Alemānia contra catholicā ordinationē cruētis gladiis: incendiis ac rapinis vultibꝰ exercuerunt. Sic ſub nouello Innocenti quē puerū vereor vocitare Heu varia orientur incommoda tam in clero q̄ i populo non verētur ſui exterminare loca ſancta. O puer attende an bonꝰ gallꝰ ſis: iſta te informabūt an chriſtianiſſimus ſis, nā ſi de bono gallo traxiſti origine: quare columnas regni tui non erigis: non aliis tuis excitas: eiſq; grana bone fame ac honoris oſtendas: ſcꝫ ſacerdotium regnum ac ſtudium Parrhiſiēſe. His ſiquidem tribus columnis tanq̄ tribus virtutibꝰ: videlicet vitali/naturali/ac animali lilium viuificauit: augmentauit atq; regit: ⁊ tanq̄ fundamento pariete ⁊ tecto. Idē regnū

tuū quasi materialiter ꝑficit.
hoc aūt scias ꝙ in diebus tu-
is instabunt tēpora pericule-
sa que prius non fuerūt peio-
re ꝙ̄ sub Pusella. Nam pro-
priū tui aduersum te surgent.
vt folia liliū distirpentur: ⁊ li-
lium in agro virginis a refaci
et ⁊ sic malus gall9 male per-
detur. Ergo princeps aposto
lorum te ⁊ tuos docuit dicens
Deum timete: et regem hono
rate Romanorū. Cetera in li-
bro verb orūhuius interpreta
tionis sunt scripta. Vale.

¶ Aduersitates ma-
gne rex Bohemie contra ec-
clesiam suscitabit armis et er
rorib9 et tādē turpiter peribit

Capit. xxi.

Imaginandum et
firmiter credēdum
est quod nostra de
merita peccata et
heu varie precep-
torū dei transgressiones et si
ne dubio irrefrenata cupidi-
tas seu concupiscentia que nō
contenta debitis luminibus
ꝓpriis iniquo cursu sibi vēdi-
cat aliena. Que nr̄is nunc tē
porib9 heu valde multiplicit̄
et intrepide a nōnullis vtrius
q̄ stat9 tā spiritualium ꝙ̄ secu
larium exercetur hoībus: ita
ꝙ Christi militans sponsa nō
videtur a capite vsq̄ ad plan
tā pedis: tanta pctōrū vulne-
ra per oīa nostra membra tā-
ꝙ̄ habuisse: quanta his tēpo-
ribus sustinet sine fallo. Non
eniꝫ astra neq̄ eclipsationes
nos torquent Sed peccata ⁊
heu facinora que facimus nu
mero carentia. tristicias/me-
rores/mortes/morbos/famē
guerras/heu et ꝙ̄ plura alia
impedimenta supra nos euo-
cant ⁊ dolores. ¶ Heu. Beel
phegor heresiarcha. Bohemo
rum regulus venenosus/qui
se pro rege Bohemie gerit/
Romane ecclesie ac orthodo
xe fidei hostis accerrim9. ꝑ hāc
seuā eclipsationē spōse christi
turbationes plurimas/noua-
liaq̄ affert. Heu egregiosq̄
viros iterficiet. O iuuenis ad
bella ductus ꝑ tuos quō au-
des viuere ī statu in quo mo-
ri non audes: nescis ꝙ sepelie-
ris sepultura asinina. Proge
nitores tui viri catholici/viri
famosi. Quid tu gloriaris de
doctoribus tuis excōicatis.
Verū est tu collegis ꝯuētū cū
straminibus: arenā cū lapidib9
argillā cū cinere: de quib9 nul
lū murum construes. Tu pel-
les mortuas vis ꝯsulere: id est

ex S. Brigida Sibylla Abbate

doctos hereticos q̄ nesciunt quid dicunt. Sequere. Paulum. qui non est missus ad legem. sed ad Ananiam: si non hunc: vade ad Herodem: qui clam didicit a magis vbi christus nasceretur. Videas ne depredaris volens colligere aurum aurichalcum in manu tua inueniatur: tamen dominaberis: sed cito adimplebit tempus regiminis tui: Cum enim in etate tenera fuisti: sicut a parentibus ducebaris: sic fecisti. Jam vbi ratio sensui cepit dominari: excutere queso que sūt paruuli. Qualem questionem cum lupis: et cornupetis habes. O virtus insanabile: tua pompa vt rex ecclesiam damnat: spiritū sanctum blasphemat: animam cū subditis cruciat. Doleo vere et iterum doleo. Nam qui viderit te planget: ꝛ lugebit super te virum doloris ꝛ tacet. Ecce homo qui preualuit in vanitate sua. Si enim Cham maledictus est: eo ꝙ verenda pr̄is sui nō operuit: multo ampliore condemnatione dign⁹ existis: qui patribus legatione dei: siue gentibus contumeliaꝫ infers: agnosce tamē stellarum influxus: sicut radium solarem descendere supra aurum ꝛ stercus. Vere turpite sub ibis. Corrige ꝛ emenda vitam tuam: et idolum tuum excommunicatum: anathematizatum: a patria expulsum vt viperaꝫ fuge: intoxicabit animam tuam sine fallo: ꝛ post te veniet qui ecclesiam Pragensem adducet ad matrem fidelium: ꝛ erit noua reformatio in Bohemia.

Reges vngarie multa pro manutentione ecclesie facturi id rebus bellicis strenue predicantur.

Capitulum. xxii.

H Eu inuidi ꝛ sola auaritia principum et gubernatorū multos infatuauit multosq̄ seduxit: et ꝙ plures iugulauit. Qui totā substātia in corpus propriū et subditorū causa fidei dedit in ꝑpetuā memoriā. Hec memoria veneno inuidie: veneno auaricie deletur: lapis augularis vnitatis scinditur: gloriosus vngarorum rex ꝛc. mediocriter disponetur: quia retrogradationē patietur. Si in laudem tuam o Matthia aliquid dictauero: minus erit quodcunq̄ dixero. Nam ope

Joachim Reynaldo &c.

ra summe magnitudinis tue non potest explicari lingua carnis sed tunc eã scilicet laudem verius explebimus: quũ hoc nos explere non posse cognoscimus: Tunc facundius loquimur cum ab his obstupescendo reficimus. Ad narrandū magnifica opera tua habeo defectū in calomo: totum constantinopolitanum imperiū predicat: tota ecclesia collaudat: tu solus clypeus crucis xp̄i aduersus Thurcum crexisti. Tantꝰ eniꝫ splēdor in laude tua. tanta in magnitude tum consicilii dignitas vt hec a virtute donata quibus viues tempora longa inuictus cetera a fortuna cōmodata esse videtur. Depost domuisti plures gentes inhumanos wienenses. elatos australes extraxisti caudam pauonis cepisti ciuitates ꝛ oppida. Flagellum dei fuisti per nissiue cetera omitto. Sꝫ tātum ea vicisti que naturam ꝛ conditionem habebant vt vinci possent: nulla eni tanta vis que non ferri viribus debilitari frangiꝙ posset. ac animū vincere iracundiaꝫ cohibere victoriaꝫ temperare. iusticiā colere fidem serua e pacem prosequi vectos fouere. ꝛ qđ omnibus his maius est deuꝫ timere. imperatorem honorare mādataꝙ eius seruare nouisti: nil: il eniꝫ est operis manifestum quod non aliquando deficiat ꝛ consumat vetustas. Dicente sapientissimo Salomone. Omnia orta occidunt ꝛ senescunt Beatus igitur populus tuus viri tui vt ait regina Saba ad solomoneꝫ ꝛ beati serui tui qui stant coraꝫ te. Domabis ꝛ aliam gentem vbi famam ꝛ laudeꝫ acquires vltimam. Sed post te exurget maior te flagelluꝫ longiturniter percutiens carnes ifidelissimos. Hic arguūtur ex domino terre tue: ꝛ gēs sagittaria regnabit tempora longa in christicolis tuis ꝛ regnum vngarorum dabitur ꝛ reseruabitur alteri q̇ erit piꝰ ꝛ multum misericors quo ad ecclesiam. Ipseꝙ reformabit ecclesiam. Pragensem ꝛ sancte Sophie templum constātinopolitanum. Scādereꝙ ad ardua iter catholicos. sed nō de sanguine mathei sed deru pibus: scilicet orietur ꝛ exiet Rex sincerimus.

Ex eclipsatiōe p̄dicta varia, p̄spera et aduersa

ex S. brigida sibylla abbate

comiti Palatino p̄dicũtur ex iperato^e et rege frãc^e. cap̄ xx^iii.

d Ictat iuris naturalis equitas. ꝓbat hoc recte rationis ꝑspicacitas. Attestantur hoc ãnales: q̄d p̄ncipũ gesta ɔuenit conscribere: en obliuio mater erroris ĩteruenit. Cõgruit itaqꝫ sepius ɔspicere eadẽ quatenus ex eis elucescat vnde bon⁹ cõmendetur: ⁊ malus vituperetur. vt sicut tãq̄ʒ ex relucenti speculo valeãt extergere sordes criminũ: ⁊ immaculatũ laudare dñm libet: Igitur huius comitis Palatini ĩtueri sue exaltatiõis initium. vt pateat q̄ʒ honestũ fuerat sue conuersationis principũ. Nam splendor paterne glorie ⁊ candor lucis eterne clare fundens ex ethere thesauros sue gratie in ipsum comitem Palatinũ tã morũ q̄ʒ sapientia. Duos eniʒ micantes radios largifluos ꝑ lacteum circulum sue clementie. Sicq̄ pre multis principibus quasi colũna nubis cãdida regionalibus sic diuinit⁹ missa cis fluuiũ Reni. Hic comes Palatinus nõ est idolatra: sed verus dei ⁊ Christiane religionis cultor: ⁊ testis optimus. Quid aũt huic iusto pio clemẽti principi presens eclipsatio portẽdat audiat domin⁹ meus benigno fauore.

Varius status comitatus palatini p̄nostice descrbitur ex ruptione federum et offẽsione imperatoris.

Capitulum. xxiiii.

S Euissima ⁊ valde horrẽda huius eclipsis erunt portẽta ⁊ longe seuiora q̄ʒ ab hominuũ memoria habita aut visa fuerint adeo vt admulgatione significationis ei⁹ me ꝓpemodũ horror deterruit. lõge nãqꝫ malicia ⁊ seuitate eclipsiʒ illã p̄cellis. q̄ʒ maiores nostri Martini põtificis tp̄e fuisse narrãt regib⁹ q̇dẽ ⁊ pricipibus minime ꝓfutura sʒ plurimũ noxia. Ex q̇ ei ĩsigno regali capite fuerit ʒodiaci maxima regib⁹ ⁊ dñantib⁹ iacturã inducit. Et ɔtra eos vario infortuniorũ genere crassabitur plurimis quid em ipsorum repẽtinum ⁊ insperatuʒ mortis decernit exitiũ. O dux sincerissime fo tunã influxã a celesti

Joachim Reynaldo heremita &c.

bus noli amittere. Tu imitaberis domesticos tibi contrariantes. Regē lilii excitabis Aquilam dormientem prouocabis. Leonem siluestrem aduersus ecclesiam insurgere & garrire facies. Tu ialtissimo cacumine scale tue existis Aspectum amicabilem arripuisti A leonculis honorem percepisti. Indolos preparasti. Leonculos domuisti. Attende quid dicatur. Qui se existimat stare: videat ne cadet. Heu quod lilia in agris tuis succrescent. Nam subditi tui per hanc seuissimam eclipsationem ab innimicis aut emulis opprimentur Alii a subditis & familiaribus dominandi causa patiētur insidias. Simili modo ciuitatibus & villulis tuis gubernatoribus & psidibus crudeli semper feritate presens eclipsis obsistet variisq̧ periclitabuntur insidiis. Alios namq̧ ex honoribus & administrationibus suis cuȝ dignitatis iactura deponet. Alios sub principatu turbulētis seditiōibus oppressos popularium manibus dissipatos taliter interiment: vt mortis corū autores nec inueniri possint nec dici. Et vt in summa dicam cūctis pricipibus bazoricam terram tenentibus: ac ibidem regnantibus funeste calamitatis decernit presens eclipsis incommoda.

O Princeps illustrissime q̄ leonem gris in capite coronatum liberuȝ omni impedimento. Attendite vt principibus congruit clementer. Nam iuxta dictum principis astrologie Ptolomei. Vir sapiens predominatur astrorum influxibus presens eclipsatio predicit tibi & tuis fortunas varias Nam tibi & tuis leōculis mōtensibus maximo glorie conferētur insignia aut tu vel de sanguine tuo vnus erit equitū dux aut peditum ducens exercitum aut nauale committet imperium: aut aliter vtcunq̧ apprime equo vectus militares exercebis armaturas: vite necisq̧ potestateȝ acquires Aduentum tuuȝ ciuitates & castra semper perhorrescent & nisi eclipsis contra operaretur processu temporis omnis felicitatis substātia tibi & tuis accederet verum fatidica hec eclipsis in precipitium & male mortis exitium ducet nisi prudenter vigilaueris. Nr ab aq

S. brigida sibylla abbat

la leo mōtensis patieꝛ ve ⁊ la
mentum. Ergo princeps illu
strissime necesse est vt siderum
interp̄tes astrorū iudices sci=
entes celestes: influxus ruinā
principū ac infortunia nō ces=
sent p̄dicere vt cognoscas vnū
solū principē i celestibꝰ dn̄are
Mortalitates ꝑ gladiū et
decollationes ⁊ sanguinū ef=
fusiōes: quas celū et stelle islu
unt et iudi cent Spero sapien
tes tui o dux recolende: ami=
cabiles quoqꝫ cōfederatiōes
causa quietatis ⁊ honestatis
intromittēt: influxus cū cele=
stes aliquorū mētes hominū
mulcebit Unde insidie placa
buntꝛ: difficile cū erit ortas i=
sidias posse ad bella ⁊ sāgui=
num effusiones deueni e: nisi
ꝑticularis reuolutio potēter
id ipellat Si quos verbo mo=
ri contingat: quicunqꝫ dicta=
rum mortalitatū alicui de ra=
dice geminorū: vt infra pate=
biterūt. Ita ꝯerūt an i plu=
res sub intrātes ciliadem pre
sētē pacifici ꝓsperi ⁊ satis fer
ril escompassiōe iam ad mul
tos preteritos ānos. ⁊c. Pa=
teteri infortunam prosperā
arrisum ire his quorum radix
est sagittariꝰ. Hi sunt qui iu=
sticiam honestatem / et pulcri
tudinem roboratas lege na=
ture ꝓfundamento habēt: oc
casione cuius cōmotiones in=
tricationes facient in vsurpa
tis ꝑ geminos: que iusticie ho
nestati paci vtilitati deroga=
re videntur et timebiꝛ difficul
tas magna sub pricipatu tuo
que tū sine laudabili termina
bitur Maius tū periculū qđ
tibi vel tuis o sincerissime pn
ceps imminebit: in mancipa=
tione nouitatū. In tuis itene=
ribus continget ⁊ in montibꝰ
ad loca aliena causa bellandi
In pactis vero ⁊ cōpromissi=
onibus federibus ⁊ ordinatio
nibus tuis plusqꝫ bellis ad ex
ercituū motibus ꝓficient sine
fallo. Leo ergo in montibus
securus dormiet: ⁊ in sepelūcis
Uenatores cū vestigia eius
non considerare possunt: nisi
ingressu / et descensu. Hec cor
de reconde ⁊ i terris ⁊ opidis
tuis: hec significata contingēt
et surgent sub tuis nouitates
cum quadam decentia et plu
chritudine. Et quecūqꝫ dicta
sunt per me de tua potenti se=
renitate. Intelligi etiam de=
bent de statu et officio ⁊ arti=
ficio circa populares tuos ⁊c̄
petent cum humilitate veniā
Sed de sanguine tuo esurget
maior in regimine celi totū d
tas illa parit. Confederatio

tua funiculus tuus rūpetur fides: confederatio frāgetur tibi. Auersum te excitabit aq̄la bestias regni: pximi tui exurgent & leonculi parū dabūt fugam & merebūt Illa arguuntur ex sole domo earum in propriis indolis patientur leonculi radio solari: oriēte ac radiante sole: certe stelle leoniste obfuscabūtur / & sicut luna vestra a sole incendistis sic eclipsationes / passiones / deiectiones / patiemini tempora longa.

Describitur status imperii futur⁹ ex visiōe dan. de arbore: et varie pugne inter fideles et infideles quibusdam notulis breuiter referūt.

Capitulum.xxv.

Danielis secūdo legitur post visionē regis respōdit Daniel. porro quia vidisti partem pedum testeam partē ferream. Sicut ferrum nō potest misceri teste: sic erunt sub Romano imperio discordie inter catholicos et infidelissimos thurcos: pars solidabit sub imperio constantino politano pars altera conteretur scilicet Trapesundorū imperium tunc suscitabit deus regnum celi quod stabit ineternum.

Ottomānus pri⁹ theucer omnium theucrorū gubernatorum primus extitit imperator bellicosissimus: hic misit ferrum in christianos / semp cū Prutenis / Polonis Tartaris / Ruthenis / guerrisans hinc inde strenuus et contra fideles christianos in omni vicinatu semper vbiqz. Aureū caput statue christiane religionis intoxicans. Ergo inter omnes priores / gubernatores: capitaneos: et rectores thurcorū: ab eisdem sic est cognominatus & connumerat⁹.

Thmarlinus christianus maximus et antiquissim⁹ rex atqz fortissimus olim alanorum: armenorumqz: immo et tartareorum maioris & minoris. Capadocieqz dominus metuendissimus. Semper cōtra omnes thurcos inimicus existens hostilissimus. nam sine lege et naturali mansione vti vespertiliones oīes thurci in multis terris degebant:

ex S. brigida Sibylla abbate

& sub vilissimo incessu eos cogebat apparere. Tunc aurum versum est in staream: & mutatus fuit color optimus.

Ramus Secundus

¶ Orchanes depost christianam religionem intoxicate volens: venena infidelitatis tandem in Slesia a magnis polanorum principibus iuxta oppidum Mauimarh: vna cum suis commilitonibus & thurcorum coadulatoribus numero. xlviii. millium thurcorum paucisque euadentibus dei cum adiutorio: seuissime est interfectus.

¶ Amorathes tertius plurimas terras & prouincias Tartarie maioris & minoris iuxta Taffam: mareque ponticum. Hellespontum Euximum vi gladio & igne sibi strennuissime subiecerat: sicque imperator Trabesundorum & Thamarlinus rex alanorum ac armenorum propter metum non poterant resistere ire ipsius heu / quantum passum est aurum & statua religionis christiane.

¶ Pozaytes quartus regulus venenosus insequens christianos tandem a Thamarlino rege maximoque metuendissimo alanorum armenorumque principe captus & prostratus fuit in bello qui Thamarlinus rex semper ipsius thurcis infinita maximaque damna & mala die noctuque gladio & igne intulit vt dracolus de moldauia & walacia . pariterque semper strennuissime in & contra omnes maledictos thurcos: omnes suo militarissimos & egregialissimos hostilissimosque actus sine intermissione exercens vt verissimus Christi athleta milesque fortis semper dimicabat. ne statua Nabugodonosor celestis regis religio caderet.

¶ Calapinus quintus imperator Christianissimum Sigismundum in campo philadelphie prope Schileach durissime gladio conuicerat. multisque christianorum commilitonibus equitibus & peditibus ibidem a thurcis heu miserrime prostratis. Et Sigismundum cum quatuor suis commilitonibus fugatis vix euasis per hoc obtinuit heu Thurcorum imperator Calapinus Trepesundarum imperium & plura alia munitissima loca ac ciuitatum illius imperii sibi vi gladio et igne potenter subiecerat que tamen per Eugenium & Sigismundum iam subtilissime ad gremium ecclesie fuerunt reportata.

Joachim Rex nalo neremtta &c.

¶ Salamannus sextus heu plurimas prouicias & terras alanie & armenie tam maioris quam minoris in & contra potentissimum Thamarilinū regem p omnia & nigromontana loca continuo debellans. Tandem ille imperator Thurcorum ad omnia ei⁹ vota ibidem loca opulentissima summarū ciuitatem & inclytorum oppidorum vi & gladio sicut suū obtentum habuit absque aliqua resistētia Thamarilini quem heu vna cum imperio suo strenuissimo Salamanno Thurcorū imperatori factus est seruus et tributarius.

¶ Orchanes septim⁹ plurias optimas ciuitates & castra prouincias ac terras christianis hinc inde in diuersis regnis & precipue ab imperio Trabesunsiarū extorsit a supra & infra etiam maris pontici & euxini ac brachii sācti Georgii vi. gladio & igne vbique potentissime obtinuit.

¶ Moyses octauus ipsū Orchanem interfecit ne regnaret. Tandem Moyses accepit imperium & multas prouicias ac terras Asie maioris & minoris. Ac Tartarie maioris & minoris & inferioris maris pōtici; & maris maioris de Sala. sic vndecunque gladio & vi sibi crudelissime subiecit.

¶ Machometes nou⁹ i Sogliona in Gordiana in Sarraceniaque aquilonari in Alania maiori belligerissimam campo Tenusterii & infertilissima Capadocia: plurimas die noctuque prouincias vrbes & terras optimas gladio & igne obtinuit ac subegit: tributariasque iperio Trapesundarū heu nunc suo et multas alias terras sibi pontissime subiugauit. O quāta passa est statua aurea quasi aurichalcata & cū pfacta sācta religio xpiana.

¶ Amorathes frater Machometi obtinuit iperiū thurchorum. Hic Ladislaum regē Polonie deuotissimum cardinalem Julianum sancti angeli circa Philedelphiā vna cum. lxvii. milibus viris electis hominum robustissimorū christianorum virorum gladio que dirissime prostrauit sic q̄ vix si. xxxvi. euasere Et dominus Joannes Reschoffz miles et contra Lacrouieñ. attestatur qui interfuit anno. M. ccc. lx ille thurcus imperium Trabesundarum / tespaliam / Peloponēsemque regna dirissime & vrbes optimas seuissime obtinuit. ¶ Machometes vndeci

ex S. birgida sibylla abbate

mus Thurcorũ iperator gladio ꝛ igne obtinuit Constantinopolim/Museum/Bosnã/Thaffam/Chirasondaz/Romaniam maiorem totã Asiaz minorem/Histriam/Traciã/Greciamq́ totam/Croatiaz Ciliam/Schlauoniam ꝛ Dalmatiam:absq́ vlla resistentia sacri imperii aut principuz totius Germanie alte vel basse: dempto fidelissimo Matthia Ungarorum rege:qui vsq́ in hodiernum semper a Thurcis in omnibus prouĩciis suis est damnatus gladio ꝛ gladio ꝛ igne:qui ꝛ christianissimus meretur dici inter omnes catholicos:quia aurum capitis descendit ad ferruz pedis statue ꝛ iam ad lutuz declinauit.

¶ Marnet⁹ duodecimus gladio ꝛ igne ꝓchdolor obtinuit Serman:Ratiam: Theodotiam:Theodonã: Ristiã albã ꝛ rubeam:Padalcam: Uvalachiam maiorez ꝛ minorem: Burgariã:Ciputiam.Uviuz laudiam:Moldam:Corithiũ Ephesum ꝛ Schuterim.

¶ Doglosius habens duos filios Danorum ꝛ Lerodũ plura maiora regna dñis suis fauentibus ꝛ infinitis peccatis nostris exigentibus: ꝛ magis q̃ omnes priores imperatores Thurcoruz a cunctis christianis pretẽdit seuissimo gladio obtinere.Nam ille doglosius cum multis christianoruz campiductoribus gubernatorib⁹:primiceriis ꝛ capitaneis ex quisitissimis:Rhodũ: Ciciliã:Calabriã:Apuliã: terram laboris.i.abrotz: Campaniã: Sardiniã:Corsicã:maioricã: ꝛ minoricaz.Ceteraq́ omnia alia loca insularia totius maris mediterranei vbiq́ girati et circum circa immanissimo. seuissimoq́ gladio ꝛ igne hic inde omnes Christianos occupabit proculdubio et dirimet.

¶ Predicitur persecutio grauis ecclesie a Barbaris excitanda qui ab Hispanis et Ungaris deuincentur. et liberatio Constantinopolis ꝛ ĩtestina bella sub.M. Capitulum.xxvi.

Vade Raynardus Lolhardus ĩ reuelatione sua dicit.Ueniet ꝺ post Doglosiũ heres qui se gloriatur de Saray stirpe genitus. Sed est de Aguar ꝛ Aguareni appellantur successores sui

Joachim Reynardo &c.

hi non edificabunt domos: sed tam̄ fcrales hoïes p vastas so laudines euaggant es in tento riis: habitāt: de predis z rapina viuentes. Et inter christianos septentrionales z occidētales oēm bestiarū: rabiem sup gradiētur z mansueti Christiani ab eis ɔterētur. Unde Methodius. Futurum est vt adhuc semel in Alemannie partibus congregati Agareni exeant de desertis: z obtinebunt orbem terre in terra Lune per octo annorum spacia: z vocabitur via illorum via agernitie. Nā ciuitates z regna subuertent. In locis sacratis sacerdoets interficient. Ab idē cum mulieribus dormiēt: z de sacris vasis bibēt: z ad sepulchra sanctorū iumēta ligabūt pro nequitia christianorū que tunc erunt z apud aureum domum aggripinense; interibūt z delentur. Cunctis heu christianorum principum resistentiis alienatis z semotis: dempto Hispanorū principe inuictissimo qui hūc Doglosii successorem necabit: quia eleuatio Saturni supra Iouem ad huc non hꝫ finē. Et succumbet Thurcorū euelatio: adducentur regna z pncipatꝰ ad ecclesiā: qꝛ sagittariū filii. i. Hyspanioli vel vngarii preualebunt ceteris catholicis: z fugabunt maliciā saturninā thurcinā pdictorꝫ infortuniorum sqalore deterso: ac illi maligni thurci fugati a sagitarinis sub cilia de pnti. Sub monarcha Maximiliano vl' primogenito Archalingis purum ac nitidum felicitatis tēpus accidet. Tūc namqꝫ omni sopita malitia leti temporis Juppiter ille beniuolus decernit gaudia. Et qꝛ Saturni malicia perpetrauerat discrimine salutari Jouis remedio corrigetnr. Tranquilla namqꝫ felicitatis commoda cum maxima vite letitia decernit. Sicque malorum omniū vestigio deterso z thurcis vndiqꝫ extirpatis trāsmaria homines vident volare vt musce. Eccl'ia sācte sophie resumet vires fortissimas: tunc prosperū omne felicitatis tēpus accedet. Leo siluestris adducetur licio sirico ad matrez fidelium: eritqꝫ noua reformatio durans tēpora longa. Et nō audictur nomen imperatoris Thurcorꝫ amplius iter catholicos: qꝛ si nō consenserint principes germanie cū aquila grandi intestina bella inter se incendentes. Ueniet heres. Doglosii ramus quintusdeci=

ex S. brigida [?] abbate

mus thurcorum: deuastabit Poloniam Missiam Thuringias Wassiam Prutenum. Et intrabit Picardiem Brabantiam Flandriam. et apud aureum pomum aggripinense: iuxta vaticinium. Merlini in perficietur. Hec corde recondite o fideles.

De tpe quo euenient hec mala supra nota ta varias autorum iuenio sententias. Nam et si oes per distantiam eclipsis ab ascendente hoc inuestigare cognent. Alii tamen p horas distantie. Alii per signa id inquirunt: q tamen inter se ad huc diuersitatem non modicam recipiunt. Alii autem pro qua libet hora aut signo: mensem accipiendum iubent. Alii vero non minoris auctoritatis: vt Haly et Ptolomeus pro qua libet hora distantie ab ascendente annum vnum accipiendum censent primo igitur maiores mutando erunt hec mala. M.cccc.xcvi. et surget anno.xcviii.xcix.ccccc. videbuntur inaudita in hoc seculo.

¶ Status et dispositio perfidorum iudeorum narratur qualiter sub his temporibus se hunt. Ca.xxvii.

Iste pestifer quem Saturnum vereor vocitare. Anno.m cccc.lxxxviii. intrabit domunculas proprias videlicet capricornum et aquarium. In quibus quinque annis maliciose se ostendet: profunda mala excogitando aduersus legem israel exaltando pestifero venenatos atque turpissimos iudeos in diuersis climatibus. Erunt que principium rectores medici artiste: consiliarii. vnde ipsis substantia accedet grandeua: amabuntur et magnatibus propter eleuationem saturni in hac coniunctione. Sed ipsis tutoribus accident plura sinistra multaque incommoda temporibus elapsis: cum saturus iungetur cornibus arietis. Unde dominus ad Ezechielem prophetam Sumite gladium redentem pilos et duces illum per caput et barbam et tertiam partem pilorum combures igne i medio eorum. Tertiam partem concides gladio: et tertiam partem disperges in ventum. Hec enim supra principes et vrbes tutores saturinorum. Tertia pars eorum fame morietur: et pestis in medio eorum: et tertia pars gladio interibit

Ioachim Reynaldo &c.

nanem ventum disperget & diuulgabit penam illorũ: hec faciam in furore meo: nec parcet eis oculus meus: o plebs misera hucusque in miseria posita te seduxit: quis te infatuauit: quis excecauit te. Nunquid sola auaritia: vt Jesum denegares: et alium messiam expectares: audite o fesati miserique profugi saturnini. Nũquid terribilia accidentia cõmiscebantur summe paci bonitati prophetizatis super iudeam hiesualem per Esaiam ca. xx. dicẽtem & cõstabunt gladios suos in vomeres & lanceas suas in falces: non euelabit gens contra gentem gladium neqꝫ excebuntur vltra ad prelium cum ea enim in pace tempore natiuitatis domini nostri Jesu christi herodes pueros occidit vnctio et sceptrum a ꝑfidia vestra sublata sunt & plura alia que bonitate & paci nil derogari videtur Unde audi quid prophetizauit ille eximius Ezechiel in lege vestra.

Nunquid domin⁹ dicit. Trãsi per mediam ciuitatem & signa thau supra fontes virorum gementium et dolentium de abominationibus quas faciunt isti. Et iterum. Transite vos sex viri per ciuitatem sequentem eum et percutite omnem virum super quem non videritis thau: nemini parcet ocul⁹ vester & a sanctuario meo incipite: id est sub viris ecclesiasticis ac prelatis fidei: o principes electores imperii vos estis isti sex viri qui trucidaqunt istam venenosam radicem de almannia. Unde ezechiel. Aquila grãdis magnarum alarum: id est habens in alemannia orientem & occidẽtem longo membrorũ ductu: id est postq̃ saturnus obumbrauerit cornua arietis in domo Martis plena pluuiis. id est principibus & coadiutorio magno & varietate citatum: veniet ad libanum imperii afferet medulam cedri substantiam iudeorum: & summit atez frondium iudeorum transportabit ad terram suam. &c. O insensati quid Jacob patriarcha prophetizauit de vobis. nunquid aiebatis. Non auferetur sceptrum de iuda ostendite sceptrum: ostendite regẽ Audite o ceci quid Daniel dicat cap. suo. x. Post hoc: id ẽ post templi destructionem in Hiesuralem nascetur Christ⁹ iusticia sẽpiterna: & purgabitur visio et prophetizato: et

x S. Birgitta & Sibylla abbate

vngetur sanctus sanctorum. De quo in psalmo dauid dicit. Propterea vnxit te deus deus tuus oleo leticie. Nunquid verus Messias. Jesus officiuz imperatoris impleuit censum dari precepit cesari. Nunquid officiuz regis impleuit cuz vestri rabidi parentes eum coronauerunt. Nunquid officium iudicis impleuit. cum adulteram absoluit de manibus vestris. Nunquid officiuz legatoris impleuit cum precepta dedit. Nunquid officium Pape impleuit cum Petro claues dedit ꝛ supra cathedrā Moysi vbi sedebatis quod dixerunt audiri precepit. Nunquid officium apostoli ipse iesus verus messias adimpleuit cum apostolos ordinauit in p̄sbyteros. Nunquid officium sacerdotis impleuit cum vos rabidi eum obstulistis in araz crucis Nunquid officium dei impleuit cum multa miracula vobis ostendit. Nunquid religiosorum officium impleuit cum summe pauper ꝛ obediens fuit Nunquid penientis officium impleuit cum .xl. dies ieiunauit. Nunquid martyrum officium impleuit cum eū cruci affixistis. Nunquid confessoris officium impleuit cuz vobis predicauit doctrinaz sanam quam intelligere: noluistis. Nunquid virgo permansit a virgine nat⁹: virgo in euz manet. Unde vester messias quem fingitis venturum: tot: tātaqꝫ vobis faciet. Quid verus Messias vobis dixit. multa bona ostendi vobis propter que vultis me occidere quotidie apud vos eram docens in templo. o. scelus o crudele nefas qui obedire cōtemnitis fidei venient dies in breui: in q̄bus dicetis testimonium hominum accipimus. testimonium autem dei maius est. oīms pui vestris penis abheserunt eternis penis associabuntur. Et extirpabit radic saturnina ex alemānia dabitisqꝫ fugam vt pfugi ad trāsmarina Effudit dominus misericordias suas copiose supra vos miseros post placationem. Sed aistis hic est heres venite occidam⁹ eum ꝛ habebimus hereditatē eius ꝛ appresensum eum occidistis propterea dispersit dominus vos obduratos in vniuersum mundum. vt iam: non habetis prophetas. regem. sacerdotes. altare. neqꝫ sacrificium neque vncionem: sed estis contemptibiles toti mundo: ꝛ in desolatiōe perpetua. Dañ.

cap.ix.vsq3 ad consummatio
nem ꝛ finem perseuerabit de=
solatio vestra. Et iterum. Au
dite o miseri quid Amos pro
pheta dixit.ii.ca. Supra tri=
b⁹ sceleribus israel conuertā
vel transferam ꝛ supra quar
tum non conuertam eos qui
vendiderunt iustum pro argē
to. Primum scelus iudeorum
fuit venditio Joseph a fratri
bus suis. Secundum fuit ado
ratio vituli in oreb. Tertium
scelus fuit occisio propheta=
rum.vt dicitur in lib. hebraico
qui dicitur Jehomat cap̄.vi.
de Esaia. Quartū scel⁹ fuit
vēditio Jesu. Jdeo dixit Ma
lachias capit.i. Non est mihi
voluntas in vobis neq3 sacri
ficium vestrum recipiam. qm̄
ab ortu solis vsq3 ad occasum
eius magnum est nomen meū
in gentibus: id est christicolis
Unde Moyses Deuterono.
xxviii. Erunt gentes in capi=
te/ꝛ populus incredul⁹ i cau
da: id est in fine mundi pauci
iude i conuertentur ad fidem
vidētes se esse illusos per an
tichristū. Jdeo Esaie.lxix.ca=
pit.dr. Jnterficiet te populum
incredulum.deus israel voca
bit seruos suos noīe.i.gētes
christianas. Et hoc de pfidis
iudeis sufficiant.

Variis exēplis mō
stratur vis ꝛ influentia corpo
rum celestium in ista inferio=
ra ideoq3 notanda.

Capitulum.xxviii.

Crededum est
vtiq3 apud omnes
in viuentibus pro
duci semen cui maxima virt⁹
connascitur mirifica cōmitio
ne summi creatoris prouiden
tia. Gen̄.i. Germinet terra
herbam virentem ꝛ facientem
semen.ita vt granum vnū cen
tuplum producat. Luce.vi.i.
et ex nucleo minimo in mille=
sies millecuplo maior arbor
gignitur. Jn his quoq3 infini
te per succedentium spirituum
gignitiuorum quemadmodum
et in spermatibus animalium
nemo sane mētis dubitet vir
tutes cōtineri. Crescunt ꝛ ge
mine virtute astrorum agen=
tium in terra partes eius alte
rando.soluendo.segregando
et purificando. suis virtutib⁹
preparant sp3 vi seminali sim
lem imittendo.vñ coagulant
et infiguntur.sicq3 fiendis ꝟt⁹
et natura inhibetur ꝛ ꝯnascit
q̄ maxia apparuit apō phūs ꝛ
adhuc apparēt ꝯstellationib⁹
suis debite adaptatis.vt vir=
t⁹ topasii descēdit ab alpheta

ex S. Brigida Sibylla cabbala

saphyri ab alharoch vt Her=
mes tradit in suo de.xv.lapi=
dibus. Sic ⁊ metalorum mu=
neris a formis celestibus vir=
tutes prestātur operationib⁹
naturalibus multis sibiij inui=
cem succedentibus ad quarū
inster philosophi achimiā or=
dinauerunt in operationibus
suis naturam possetenus imi
tādo qui corpora primū calci
nant:deinde soluunt/ elemen
ta segregant:vt spiritum fere
a proprietatib⁹ elemētarib⁹
dissolutū recipere possūt, quē
fingēdo ꝯstituūt prout tradit
Geber cui similis vt viuētiū si
milibus maxima virtus inest
durificādi metella: eorūq₃ ma
teriam alterādi:ac in aliud ge
nus:iuxta eius preparationē
transmutandi:harum rerū cō
memorationem feci:quoniaʒ
similis ꝓcessus fit ex astroruʒ
influxibus. Intellectio itaq₃
ordine ⁊ modo quo celestium
virtus infunditur amplius cō
tēplari oportet. Nā sicut gē
me:herbe ⁊ semina ⁊ alie res
virtutes habent occultas:sen
su non perceptibiles immo in
tellectu nostro immerso incō=
prehensibiles: dicente Alkin
do. Cum enī omnis humana
cōditio ex sēsu oriatur:quare
rerū proprietatis ꝙ plurime
quas sensus non cōprehēdit
de eis earū ꝯditionibus nō sit
sciēda in ratione. Iste enī vir
tutes seminū diuersitates mē
brorū organorū:cōplexionū fi
gurarū / colorū:omniūq₃ qua
litatū occultaruʒ ⁊ manifesta
rum iuxta diuersarū specierū
conditiones efficiant. Sic gē
me ⁊ herbe similit' ⁊ virtutes
corporis animalis incōprehē
sibili proprietate mirādos ac
prodigiosos effectus operaꝛ
Sic ex ista prodigiosa cōstel
latione nascetur propheta in
anno. M.cccc.xcvi. vel circi=
ter vt sequitur.

¶ Dicitur sanctus et doctus propheta mittendus qui emergentibus multis erroribus circa fidem feruenter predicabit.

Capitulum.xxix.

CUm multe se=
cte orientur ⁊ aliarū
rerum culture in bre
uibus annis sub istis
prenotatis temporibus. Tūc
vir sapiens orator cum ad an
nos peruenerit discretionis.
Impetus celestes per pen=
dens cōmotiones in populo
cupiens facere Hic populum
horatur persuadet et varijs

gestis aios eorū corroborat ꝛ inclinationes ꝛ impetus confirmat vtilitates populi ꝛ dāna ꝛ cetera prenūcias. Unde inter se ꝯfortantur ꝛ ꝯfederationes ꝛ pacta meunt: quibus in aginbus suis se gerunt iuxta influxus qualitatem. Dicit enim Aristo.ij. de generatione. In habētibus simbolū facilior est trāsitus. Impetu ergo i populo existēti persuasio ipsi⁹ in idipsuȝ efficacissima ꝛ motus fortissimi erunt. Unde suscitatur ꝛ gignitur animus populi ꝛ furit in sua affectione Carbones eni sufflant flatu sola scintilla pre existēti incēdūtur. Quare suscitare habet talis propheta amicitias ꝛ seditiones tripudia ꝛ bella et alia secundum ꝙ astrorum influxus populū impellit: hic quoqꝫ vir si notitiam astroruȝ vel cōiecturalē futurorꝫ cognitionē aut imaginē sciētiā habuerit: populū suis orationibus presagiis et prodigiis sic inducet ꝛ obūbrabit. vt ipsū prophetam enuncient legib⁹ quoqꝫ suis tāqꝫ diuinis adherere studebūt timore ꝛ amore incutiente: ꝛ si fata volunt maxime promouebūt suaqꝫ strata gēmata dirigent cū glorificatiōe scdm habitudineȝ applicationū astrorum tales in pectus faciētiū. Hac via multe tunc orient secte in mundo ꝛ alienarū rerum culture per nouos prophetas ꝛ deificantur homines. Ut i historia tripartita lib.vii. legitar sic. Or vero proprium paganorū est homies summa felicitate deificare. Et post pauca ibidē dr Cilicem vero tertiū decimuȝ deum adrianū appellauerunt Ita ꝛ malis agilibus ꝛ obseruationibus mūdi mutationes fiunt varie iuxta rei qualitatē Sub isto propheta noue oriētur leges: ꝛ abrogāt veteres. Uiri docti iuriste deprauabūtur: mercurii felicitas amittet in pluribus regnis. Mala moneta exurget vbiqꝫ: vnde populus vndiqꝫ exactionat: sic ꝙ tulmutus magnus exurget i xpiano pplo: rebellisātes cōtra magnates. Insidie multe latenter orientur in peregrinis ac intinere arreptoribus. Multiqꝫ rabidi homines sic ꝙ timor ac tremor in populo videbitur que antea non fuit audita. Existis nouis inclinationibus exurgāt: sequuntur qꝫ magne alterationes aeris annis istis.

¶ Rex q̄dā nouus di-

exs: birgida. Sibylla abbate

citur generādus magnus qui nouas leges ꝛ constitutiones promulgabit.

Capi.xxx.

Oportebit condere nouas leges propter humanaꝫ necessitatem ꝛ euidētem vtilitateꝫ eiꝰ: et aliquando aliqua priuilegia ꝛ leges abrogare cum.ff. lex dicat. In rebus nouis conquirādis euidēs esse vtilitas debet:vt recedat ab eo iure: quod tādiu equum visum est. Hac via vna iuris portio constituitur:qua scilicꝫ necessitas constituit:oriuntur tunc ex necessitate quedā inclinationes et mores noui quibus assuescunt ꝛ tacitus fit consensus: qm̄ eorum obiectū propter sēsualitatis impetū videtur bonum qualecunqꝫ etiam fuerit Et inde lex oriet dicēte lege ff.ea que longa consuetudine approbata sūt: ac per annos plurimos obseruata: velut tacita cōuentione:nō minus q̄ꝫ ea que scripta sunt iura seruātur:ergo omne ius aut cōsensus fecit:aut necessitas constituit aut firmauit. In omnibꝰ enim legibus cōsensus populi est necessarius : populꝰ aūt sensualitatem plurimū sequitur que impellitur a celestibꝰ Adiutoriuꝫ ergo in celestibꝰ legislatorem habere oportet: vt populus suo iudicio cōsentiat. Alioquin legislator optimus simile faceret ei qui vulpes domauit:ipisqꝫ i pascuis custodem galluꝫ prefecit. Et confirmatur hoc in lege digestorum. Inueteratꝰ consuetudo pro lege non custoditur:nisi sit moribus vtentiū constituta. Nam cum ipse leges nulla alia ex causa nos teneant : q̄ꝫ cū iudicio populi recepte sūt merito :ꝛ ea que sine vllo scripto populus tenet:nam nihil interest vtruꝫ suffragio populus voluntatē suam declaret: an rebus ipsis ꝛ sacris quare rectissime etiaꝫ illud receptū est vt leges:non solum suffragio legislatoris: sed etiam tacito consensu omnium per dissuetudinem abrogantur :hoc figuratum est nobis Piere.ij. duo mala fecit populus meꝰ derelinquerunt me fontem aque viue ꝛ foderūt sibi cisternas dissipatas que aquas continere nō valebāt. Datur itelgi. Fons aque viue est sacra scriptura in qua continetur aqua viua. Sed cisterna nō valens cōtinere aquas est ius ci

Joachim Reynaldo. heremita &c.

tule ⁊ canonum que hodie a-
quas sapientie continēt: cras
non continebūt: quia cras ab
rogata erunt ⁊ sic nō sunt de-
lege diuina de qua. Dauit in
psalmo cxviii. Justitia tua iu-
stitia in eternum ⁊ lex tua ve-
ritas. Terrena etiam est scien
tia iuris ciuilis ⁊ decretum et
sicut terra aqua cōmixta impe-
dit ne clare per eam videatur
ita terrenitas multos vtrius-
ꝗ iurisperitos impedit ne re-
cte iudicent: quod non fit in le
ge diuina ⁊ sacra scriptura.
Unde Hiere. ij. Quid tibi vis
o iurista in vita egypti. Con-
stat igitur diligenter ꝯsiderā-
ti eo ꝙ moribꝰ hoīm adaptāt
leges esse mutabiles: non erit
autem mutatio vel institutio
nisi impetu aut cōsensu existē
te in populo: nequeūt ergo fie
ri leges ⁊ continuari aut abro
gari nisi iuxta astrorum appli
cationes tales impetus vt p̄-
mittitur causantes naturaliū
eīn effectum super celestia cor
pora causas esse ⁊ ecclipses il
la significare nemo sane men-
tis dubitabit.

¶ Alius propheta dicitur nasciturus mire scientie ⁊ sanctitatis oraculis ostēdi ꝙ populo dabit respōsa

Capit. xxxi.

Alium prophetā mino
rem quadam scriptu-
rarū interpretatione ful
gētem ac quadā diui
nitatis authoritate responsa
pferentē: qui mortalium ani-
mas ad terram delapsas: sue
subiiciet dictioni prodigiosa:
nec constellatio nasciturū por
tendit nam astrologi prophe-
tas minores appellare solent
qui mutationem aliquam ī le-
ge faciunt aut nouas cerimo-
nias inducunt diuinasꝗ scien-
tias ⁊ authoritates studiosus
interpretationibus ex ponen-
tes quorum sentētie tanꝗ di-
uina quedam iudicia ⁊ docu-
menta ab hominibus appro-
bantur verū tales alios pseu-
do ⁊ mochometū: alios veri-
dicos esse ꝯtingit quales diui
num Franciscum et sanctum
Dominicum fuisse constat.
Qualis autem hic erit in po-
sterum liquebit. Et ꝗꝗ con-
clusionem hanc confidendam
esse arbitror ab omnibus qui
Astrologiam callent: vt ta-
men clarior parunper videa-
tur pro eius assertione di-
grediar: paulisper insignes.

ex Sancta brigida sibyla ablate

quasdam mutare triplicis cō=functionis longo iam tempo=ris interuallo et multis inter=cedētibus annis peractas ex=ponam. Quarum vna quidē=inaqa triplicitate anno salu=tis. M.ccc.lxv. in viij. scorpio=nis gradu pfecta fuit due ve=ro precedentes eā atqꝫ itidem due sequentes ipsam in aerea triplicitate in gemini scilicet ꝛ aquario facte sunt. Tertia ve=ro post ipsam q̄ fuit anno gra=tie. M.cccc.xxv. rursus adq̄=am triplicitatem in. xiii scor=pionis gradu rediit. et vsqꝫ in presentem diem in hac tri=plicitate permansit. Jam itaqꝫ satis patere puto pphete na=tiuitatem et genituram expec=tandum fore.

Surget monachus quidam grisseus fallax hypo=crita qui falsis signis multos seducet ꝛ sanguinē effundet. Capitulum. xxxij

Dico quod i patria scorpiōi subiecta na=scetur ppheta: pr⁹ tamē portētis quibusdam ac ostentis nonnullis ꝛ prodigiis in aere visis. verum quo in mū=di parte septentriōe. s. an mi=ridie tam varie sunt doctissi=morum hominum tanqꝫ discre=pantes autorum sententie vt recte subiinuicez contrarie vi=deantur esse. Albumazar aq̄=tica signa meridionalem terre plagam ostentare censet. Cō=muni tamen autorū sn̄ia sep=tentrionalez significat. Quic=quid tamen sit Messahala te=ste: gignetur in regiōe actiuis qualitatibus tēperata: in qua quieta aeris moderatio calo=ris et frigoris mixta temperie cunctas incolas salubri vege=tatione sustentat. Emigrabit idē ppheta ppriā p̄riam ꝛ si=gna faciet i regiōib⁹ leoni at=qꝫ aquario subiectis. Nam al=bumazare teste manifestabit miracula sua in regionibus quarto aspectu significatis. Idquoqꝫ omniū autorum fir=matum est consensu: quod et illud saluatoris nostri attesta=ri videtur. Nullus ppheta ac=ceptus in p̄ria ppria Uerum quia coniunctio ista in ascen=dente anni atque in signo fixo perficietur nō nisi post cōple=mentum reuolutionis / vnius proiectionem / natiuitas hec preclara expectanda erit dico itaqꝫ ꝙ circa annum. xix. a cō=iunctione prima lucis huius: mundi vestigia propheta in=gredietur Tēpus vero predi=

Joachim. Reynaldo heremita &c.

cationis eius durabit. xix. annos iuxta ãnos solis minores De hitu ⁊ vestib⁹ ei⁹. Si albu mazarẽ sequi velimus ad rubedinẽ ⁊ splendorem erunt tẽdentes ex marte in decima et sole ei⁹ dño iudicatiõe sũpta. Verũ illos imitẽdo qui cõiũctiõis figurã attendendem cẽsent ex ioue/luna ⁊ capite draconis significatiõe accepta erũt vestes eius ad albedinẽ religiorũ more decliu⁹. nouanq̃ religionem instituet.

Signa eius quibus cognoscceturhec sũt ⁊ erunt/notulas nigras ĩ corpore habebit/⁊ fustis varietatibus aut maculis dextro in hypocõdrio iguiue et femore dedecoratũ corpus habebit ex p te fortune in dextro celi: atq̃ in decima ab horoscopo collocata veruʒ ascendẽte vtriusq̃ effeminatiõe erũt ah posteriorem corporisp tem magis declinã ntes aliud quoque in pectore signum preferet ex signi parte ĩ sexto leonis gradu reperta. Teste formico hic propheta erit diis ⁊ demonionib⁹ terribilis: signa multa ⁊ ꝓdigia faciet eius q̃q̃ aduẽtũ praui demonũ spiritus fugiẽt taliq̃ morbo laborantes hoies nõ vi verboruʒ: sʒ sola sui ostentione liberabit ex parte tamen regni in.xi.cõiunctione. Antonio de monte vlmo autore nõ semper opere exsequitur ea que aliis faciendа suadebit. nam preclaruʒ habebit ingeniũ: multarũq̃ rerũ scientiam ac maximam sapientiã: in hipocrisi tamen mẽdaciũ sepe loquetur: ⁊ cauterizatam habebit conscientiã atq̃ scorpionis instar huius cõiunctionis ac eclipsatiõis domicilii martis virus. et venenũ in cauda reclusum aliquotiens effũdet. Erit quoq̃ multi sanguinis effusiõis causa: ⁊ quia mors eius extitit significator apparet q̃ cõfirmare velit chaldeorum fidẽ. Messaha teste q̃q̃ ita q̃ signa multa et ꝓdigia dederit iuxta tamẽ salutiferã Christi doctrinam misericordie ei adherãdũ erit. immo de illis esse videtur quos christus futuros annũciauit: queadmoduʒ sacris litteis a saluatore nostro ꝓdituʒ reperitur. Mathei. xxiiii. Siquis vobis dixerit ecce hic est christus aut illis nolite credere: surgent enim pseudo christi ⁊ pseudo ꝓphete et. dabunt signa magna prodigia. ita vt in errorẽ ducantur si fieri pos-

Ex S. brigida sibylla abb.

sit &c. electi. Ecce predixi vobis. Si igitur dixerint vobis ecce in deserto est nolite exire ecce in penetralibus est nolite credere: hic est dominus noster Jesus christus.

¶ Surget alius quasi quidam Antichristus qui falsitate signorum & doctrine ecclesie prelatos et principes seducet.

Capitulum. xxiii.

Post hec alius propheta surget in terra leonis: et in Romana curia predicabit mirabilia. Apparebit sanctus & timoratus: sub specie sanctitatis vitam christianaz examinare faciet: multos comburet et igne In corde suo habebit spiritum malignū radicatū: qui cum sub quadā hypocrisi ad summum pontificē ducet licentiam rogitando. Episcopos ac prelatos ac principes sāctitate ficta decipiet: et ad errorem magnum deducet Etiam sapientissimos errare faciet. multiqz famosi viri in Italia: in Longobardia: in alta alemania decipientur Hic vir erit maior in populo quam vnqz aliquis a principio ecclesie honoratus fuit: et vocitabitur antichristus mixtus i populo: pontifices ipsum honorabunt: sed turpiter interficietur & homines ad scandalum ducentur. O si scirent viri euangelici ecclesiarū rectores huius viri aduentum quomodo pugnarēt aduersus eū et quantā paterentur persecutionem placarēt dominū: quoniam flagellum furoris domini in filios pestilentes erit: clamarent vtiqz et cognoscerent creatorez: clamabit verus papa & fiet restauratio noua bona ecclesia post illuz. Et ideo si ecclesia debeat renouari: oportet vt destruatur per hūc prophetam que dissoluta sūt & in peccatis prohibentur.

¶ Narratur futura quedā rite reformatio inter Christianos in imitatione vestiuz.

Capitulum. xxiiii.

Vnde quidam seruus nomine thelesphorus presbytero in lib. prophetiarum quem scripsit Antonius theodorus tēpore quo erat dux ianue. in quo libro specialiter

continentur omnia que futura sunt de regimine ecclesie: et qualiter debeat renouari sicut deus longo tēpore reuelauit seruo suo Joachin abbati et sancto cirillo episcopo supra argenteam tabulam per angelum dei ipsis delatam: in qua per ordinā scripta erant facta ecclesie vsq; in finem.

¶ Imperator romā armata manu ingrediens graues psecutiones in clerū exercebit. Capitulum.xxxv.

Continentur insuper in eodē libro Cirilli q antequā ecclesia renouet: deus permittet vocante papatu o riri maxima scismata iter imperatorem alemannus: qui de sua confisus potentia intēdet ordinare ac constituere papā et romanos ac italos que resistere conabuntur aquile grādi: que aquila furore incensa non solum alemanno: sed de omni genere gētes pessimas quas poterit associabit ad suum exercitum armata manu intrabit Romam: omnes ecclesie prelatos heu religiosos et ciues capiet et trucidabit et multos interimet variis supplicijs. Unde facient abradi coronas suas: alij dabunt fugam ad siluas et montes. Tādem extirpatis et eradicatis vepribus et spinis malorū hominum veniet vir sanctus placabit ipsam aquilam cum ecclesia.

¶ Uir quidā sanctus in papam consecrabitur: qui totam ecclesiam breui tempore mirabiliter reformabit.

Deinde tres alij surgent sācti viri qui confirmabunt dicta eius et totam ecclesiam reformabunt.

Capitulum.xxxvi.

De post exurget quidam vir solitari9 magna sctitate perspicu9: sicut Joachin in li. cōcordie dicit. Uir magna sāctitate in romana sede sublimatus vt apl'icus per illum faciet deus tāta miracula q oīs hō reuerebit illū. nec quisq; audebit cōtrarie suis cōstitutiōibus. Damnabit plura bñficia ac reddit9 ei statu et clericos vt viuant de decimis et oblationib9. Interdicet pompas

vestium: oia inhonesta: choreas: cātilenas. Et vt mulieres honestissime incedant sine auro ꝛ gemmis ꝛ mandabit predicare euāgelia. Stabit ī papatu longo tempore: hic vir sanctissimus feliciter migrabit ad dominum.

¶ Subsequenter confestim deus suscitabit alios tres viros sanctissimos: vnum post alium in virtutibus ꝛ miraculis consimiles: qui facta ꝛ dicta antecessoris confirmant. Sub quorum regimine stat⁹ ecclesie recrescet. Et hi appellabuntur pastores angelici.

¶ Tertius liber de statu vulgi.

Restat nunc de tertio vt de vulgi statu aliqua dicātur: heu multe nāqȝ inter priuatos homines rixe ꝛ contentiones erūt: interfectiones: accusationes vincula: carceres: dānatiōes odia: ac seditionum turbulenta certamia veterumqȝ causarum sopitas excitabunt simultates: varia quoqȝ funeste calamitatis discrimina patientur: que tamen in diuersis varietatem recipient: iuxta climatum differentias.

¶ Varias esse ex vulgo seditiones monendas in vngaria. Bohemia. Bauaria. in q̄bus multi in opinatis mortibus peribunt.

Capitulum. i.

Isti principat⁹ erūt inquieti ꝛ turbulēti inimicissimi pacis ꝛ quietis clamosis et funerosis cōtentionibus plebis aīos inflammantes. Intestina ac domestica furiosa mētis cupiditate sēper desiderabunt: plurimum tū̄ illorum mala morte pereuntes vite munus implebunt ac fulminis ictu repētino mortis opprimentur occasu: aut equi calcitrantis impetu: aut equo deiecti miseria corporis iactura moriētur. Aut scopulis periclitati: aut mari fluminibusue submersi pibūt aut alterius nouelle ꝛ inaudite repentine mortis patiētur exitum nonnullis orbitatem hec monstruosa eclipsis atqȝ coniunctio iudicet.

¶ Status Aliatiorū. Sirenorū, Gallicoruz, Lim=

brorum describitur.
Cap.ii.

Plures habebunt aduersarios q̄s tamen omnes videbunt vario discrimine oppressos: et circa venereos cultus incontinētes erunt: rixabunt mulieres cum viris suis: et econuerso difficiles habebunt nuptias inhonestas et indecentes: aut ei degenerem viduam aut adulteram cognitam: aut sterilem: aut graui feditate deformem: aut publice meretrices videbūtur in illis partibus aut apostatam sacerdotem: vel religiosum accipient mulieres ibidē aut vir aginem thori copulatione associabit: et inter coniugatos maligne turbationes videbuntur.

¶ Status vrbiū Romani imperii enarratur.
Cap.iii.

Tremuli erunt corde trepidantibus vestigiis imminentiū culminū metuent ruinas: Martis tamen ferocitatem persentient: maxime qui.xii. gradus signatorē habuerint viui plurimi ex eis expirētur: vel aquis mergentur: aut patibulis suspēdētur. A seruis et ancillulis eorum mala percipiēt inaudita: substantiam amittentes.

Franconie: Nigresilue et Rhenane terre describitur
Cap.iiii.

Illis partibus euenient glorie insignia ac tripudia: ipsis aduenīēt substantia magna. Erunt q̄ proni ad bella: appodiabūtur: fortiores ac animosiores erunt ceteris ad tēpus: depost amittent plura et ipsarum dominia: aut ex dignitate: officiis et amministrationibus cum honoris iactura deponentur: et multi in his terris casum ab alto sentient et precipitium.

¶ Moselle terre et Treucrorum futurus status predicitur
Cap.v.

Ultarum scientiarū secreta inuestigatione assidua perquirētes: subtiliq̄ artificio pollentes in istis locis. Sed multi dignitatis iacturam patientur: et eorum dominia siue prelationes si habuerint amittēt

Etsi malignos aliquos homi=
nes omnia negocia prospero
euentu complere faciet. Tan=
dem tamen in precipitium et
male mortis exitium dabit. vi
si claris aliquibus stellis rega
li maiestatis radicatione ꝑful
gidis protecti fuerint.

¶ Francie. Picardie. et vicinarum terrarum euentus narrantur.

Capitu. vi.

Cum miseris calami=
tatibus mortis pati
entur incommoda: fi
ent imbeciles et de=
biles. epistilentici quoqꝫ cadu
ce mentis vitio laborātes: ab=
sconsi laboris tormenta pati=
entur: multi paralytici: mlti le
prosi: exulcerata macularum
labe possessi: acerbos oculo=
rum labores et dolores indi=
cant: cū morte turpissima mul
ti peribunt.

¶ Saxonie. Hasie. Thuringie status describitur.

Capitulum. vii.

Multos miseros ac
pauperes faciet
ꝑnis cōstellatio as
sidua dānorū icur
sione: misero paupertatis one
re ac egestate grauatos: labo=
riosis semper conuersationi=
bus attritos: vt sic tempora lō
ga pannis male pendentibus
quasi nudi incedant. Et ipa lu
cra in his partibus cum maxi=
mis laboribus et periculis de=
ferentur: ex aquis aut naufra
giis misera periculorum discri
mina patiētur: et miseras mor
tes. Turbulentis etiam sedi=
tionibꝰ populum exagitabūt:
ac latrocinantē manū sangui=
nis ꝓfusione cruentabūt: ⁊ im
patientes multum erunt.

¶ Predicta constellatiō qđ mulieribus pregnantibus portendat. Capitu. viii.

O Auditores precolē
dime tedium ingerā
auribus vestris ꝓtra
ctiōe sermonis quā
cōgruū duxi: vertere etiam sti
lū meū ad illas a quibus totū
solatiū virorū totum gaudiū
cōuiuātiū: totūve ornamētum
domorū quas quasi stellas pre
clarissimas in maioribus gau
diis fulgentibus aspectulis do
minus adornauit: pro illis in=
tercedere tenemur: vt altipo
tens velit ꝯuertere indignatio
nem suam ab ipsis. Nec in=
quam seua constellatio ꝑgna=

tibus ac parturientibus mirabiles casus abortus iudicet: et infantiu͂ et embrionum decernit maxima discrimina: difficiles partus ac laboriosos presagit: cum magno clamore ac summo dolore puerpere partus edi faciet: variosq; lugubres infortuniorum casus ac funeste calamitatis incommoda: puerperis ac natis ille magn⁹ Saturnus incidit. Aliis mater in ipso partu constituta nondum enixa morietur. Alii nondum corporis formatione completa in maternis visceribus premorientur. Aliis vero lugubrem infortunii ac flebilem demonstrat casum: vt impedimento partu intra matris viscera laniatis membris dissipantur: vt sic artuatis visceribus miseris lacerationibus membra omnia crudelis artificii cirurgici presidio proferantur. Alium in primis vite cunabulis constitutum inter initia vagientis infantie fugientis anime deseret vita. Alter puer adhuc iam pubescentis etatis mortis repentino casu subtrahetur: multaq; alia huiusmodi periculorum discrimina et calamitate puerperis et nouiter natis Saturni vitio expectanda erunt.

Constellatio hec multas nationes ad monstrosas libidines prouocabit.

Capitulum .ix.

Et notandum q̄ hec scema constellatio quintam domum ab horoscopo que voluptatum est co͂taminat: consueta desideria et natura inditas et innatas voluptates peruertet: turpiumq; libidinum maligno fomite ac nepharia mentis cupiditate / omni cum intemperantia attentos cultores et studiosos efficiet petulantes: lasciuos / prauisq; semper desideriis ac vitiosis voluptatibus implicatos vinis et epulis crapulosa saturitate deditos: et circa venereos actus illecebris amoris incendio impuros / sordidos / fetidos: et impudicos. O quot prepostere libidinis instinctu puerorum amoribus et amplexibus absorptos faciet Italos: quot itidem Gallicos: quot impudici amoris vitia sustinentes: cu͂ effeminati corporis mollicie impuros et sordidos faciet cy

nedos quot absconsa et loca sordida sectātes ipudicos faciet ganeas q̄t turpiū libidinū questu miseros faciet lenones quot illiciti amoris cupiditate accensos solicitus faciet adultores. quot incestu furoris ardore possessos. sacrilegos faciet icestuosos. nūc fornicatiōes. nūc stupra. tūc adulteria tunc incest⁹. tūc nefarias animi cupiditates quos amor impulsus exagitat incestu libidinis desiderio graui feditate explebūt vitiis plurimum incumbentes. et in brutorum amorem vitam ducentes.

Religiose persone ex hac constellatione in turpē venerem soluentur. Capitulum. x.

Mulieres q̄q; ex venere i quita collocata moles delicatas voluptuosas efficiet. Instar sardanapali epicuream vitam ducentes: difficillimumq; erit ad continentiam et frugalitatem eas traduci. sed pstrato corpore venundato pudore ad oēm libidinem exequendam paratas promptas immo solicitas reddet. Ex quo etiam laudem et gloriam preterea rarum insignia et honorem populi iudicio consequentur. Ad idem quoq; impuritatis vitium ex marte in tertia sacras quidem virgines et religiosas compellet. que corpus suuz lenocinio pulchritudinis excollentes odoribus vnguentis aromatibus: luxuriosa cupiditate erūt intente. Sicq; pudicitie castitate post habita omnis impuritas vitia substinebunt.

Predicta posse fieri naturali ratione probantur. ca. xi.

Omnium enim operationū naturalium aialiū ꝛ vitaliū pricipia sūt ꝟtutes a corpib⁹ depēdētes dicente Auic. Oīs enim virtus operationis existit principium. neq; aliqua operatio puenit: nisi ex ꝟtute. postea subiungit: vitalis virtus est q̄ spiritum esse cōseruat qui sensus est. motus vehiculum existit ꝛ ipsum reddit aptum ad ipsarum impressiones recipiendū cum ad cerebrum peruenit. et facit ipsum potentem dandi vitam vbicumq; expanditur. Et huius quidem virtutis et operationis eius sedes pro-

sus est cor. Corde ergo existē
te principio ad alterata/in ip
so alterabuntur singula depē
dentia ab alteratis. ⁊ cũ omni
virtutum instrumētum sit spi
ritus in corde genitus. cuius
potentia in singulis membris
⁊ organis iuxta sui proprieta
tem fiunt operationes necesse
ipso spiritu alterato alterari:
et diuersificari operatiões ab
ipsis spiritibus prouenientes
Cuius simile dt Auicenna ca
none.iij.c.de melancholia.
Nam spiritus animalis conti
nu⁹ est spiritui vitali:⁊ ex sub
stantia ipsius:quare cõplexio
⁊ eius corrupta corrumpit ⁊
complexionem cerebri:⁊ cõi=
cat ei melancholiam. Sic er=
go spiritibus corporis muta=
tis scdm q tunc alteratio:orit
discrasia . ide egritudo mor
tal. ⁊ vel salubris currens cur
su sui astri determinantis ei⁹
acuitatem ⁊ [illegible]. Unde in
quibusdem pestilentiis creti
ca determin[illegible] pestilentie in
quarta determin[illegible]batur. Alte
rantur vero spi[illegible]s illi ex ae
re inspirato necessario ꝑ cor
dis ⁊ suorum spirituum euen=
tatione dicente Auicen. Aer
est elementum nostrorum cor
porum ⁊ spirituum ⁊ propter
hoc q est elementum: est etiã

euentatio nostris aduen iens
spiritib⁹. ⁊ ẽ causa melioratio
nis eorum non tantũ vt elemẽ=
tum:sed vt faciens. Quare cũ
aer sit commixtus subtilissim⁹
substantijs virtute celesti mi=
nutis tanq̃ vi seminali astro=
rum spiritibus cõmiscentur. ⁊
eos alterant eisq̃ incorporan
tur ⁊ dilatatur eorum virtus.
⁊ operantur operationes suo
rum astrorũ in [illegible] ad
hoc:sicut operant [illegible] suis
virtutibus. De hac via altera
tionis loquitur Auicen. cano
ne.iiij.de febre pestilentiali in
hunc modum. Et quãdo vir=
tutes agentes celestes ⁊ terre
stres patientes faciunt humi=
ditate ⁊ aeri:expelluntur fumi
⁊ vapores ad ipsum dispergũ
tur ⁊ putrefiunt cum calidita=
te debili. ⁊ aer in hunc modũ
infectus veniẽs ad cor corrũ
pit complexionem spirit⁹ qui
est in ipso. Et principium ho=
rum om̃ ex formis celi est que
faciunt necessarium esse illud
Constat itaq̃ ex dictis q tem
poribus aduenientibus in qui
bus magne virtutis applica=
tiones astrorum fiunt: cuius si
gnum in celo et aere apparet
magne sequuntur alteratio=
nes aeris et aliorum elemen=
torum.

¶ Celestium influxus multis posse annis durare ꝓbatur. Capitulum .xii.

Longissimo quoq̧ tēpore post astrorū cōfigurationes ꝛ eclipsationū apparitiōes ipsis oīno cessantibus effectus continuari ac ortificari cōsueuerunt. Quoniā vt premittit in animalib⁹ omniū operationū fundamentū ē ex corde ꝛ suis spiritibus tanq̄ ex principio: ad quorū ipetuosā alteratiomem dictū est ōis spirit⁹ virtutum alterā. Alternati sunt ergo spirit⁹ gigniti ad similitudinem ꝓprietatū virtutuꝫ celestium: vñ gñabit individuuꝫ radicitus in se habēs ꝓprietates influxus celestis tanq̄ naturas sibi indit am. Et talis cōsequenter fit ꝓcessus ī successoribus scd̃m fortitudinem ꝛ habitudinem cōfigurationis astrorum. Cognitio etiā aialis fortis alteratiōes alterare habet fetuꝫ nullo alio nobis cognito interuenienti. Quod cōsiderabat Iacob non receptu rus pro sua mercede de gregibus ouium soceri Laban nisi varias ꝛ ī ipso vellere. Geñ. xxix. Ponebat ergo virgas populeas et ex parte decorticauit in canalib⁹ ante oculos arietum ꝛ ouium vt in earum cōtemplatione cōciperēt. Factūq̧ est vt parerēt maculosa ꝛ varia / ꝛ diuerso colore dispsa. Idem etiaꝫ attestatur Auicen. cañ. i. feñ. ii. dicens. Et est etiam cū corpus patitur propter affectiones animales plerūq̧ imprimunt naturales dispositiones. quare accidit vt puer ei simuletur: cuius formā imaginata fuit mater euꝫ fuit cōceptus. ꝛ vt sit eius color ꝓpinquus colori eius quem vidit cum fuit casus spermatis. Quare impetibus existentib⁹ in vulgo et imaginationibus ꝛ estimationibus diuersis spiritibus etiā gignitiuis alteratis generabuntur individua participantia in similibus tanq̄ ī naturis propriis. Hac via crescunt cōsuetudines et mores / oriuntur leges / cōtinuātur secte. Simili quoq̧ modo consuetudines ꝛ proprietates regionales orte durant. Illis etiā continuantur et perficiuntur effectus ꝛ significationes oīꝫ applicationum astrorum: donec ad finem periodi in astris prefigurate iuxta propietates suam perueniant. Aut donec altera applicatio in mutatiua aut destructiua rerum dicta=

rum super ueniat ãteq̃ perio
dus per constellationem pre=
figurata cõpleatur. vnde effe
ctus tales longissimo tẽpore
continuari põt vt apparet in
multis sectis. Talia ergo eue
nire non est superstitiosũ cre
dere. Nam maior coniunctio
fuit in scorpione sub imagine
eridiani et nouam sectam in=
uenerũt heresiarche bohemo
rum. Wicleff: Hiero. Husso.
et Rockenzana. Sed presens
sub imagine terribili icensi p
quam Romanam ecclesiam i
telligimus heu passura in cum
clero inumerabili. De post ad
ueniet vnus de aquario p quã
romanum imperium cessabit
sub imagine alpheras. Et de
post i imagine aquile p quam
imperium scindetur in .x. par
tes. Alia veniet cõiunctio in
libra sub qua nascetur ex tri=
bu Dã puer qui faciet multa
mala. Omni ergo rei facte pe
riodus statuta est q̃uis pluri
mi legislatores statuto et re=
gnorum perpetuitatem inten
dant sed celũ illud non patit.

De dipositione anno ne predictorũ tempo= rum. Capitulum. xiiii.

Albumazar nãq̃ tra
cta. v: differẽtia. viii
ex eleuatiõe Satur
ni supra Jouem fru
gũ ifert destructionẽ pre ae=
ris nimia siccitate et paucahu
miditate. Sed vt ipse Anto=
nius ca. x. et Haly testẽtur cum
mars fuerit cõiũctionis dispo
sitor multas pluuias cũ dãno
denũciat. Ex qbus sibii inuicẽ
aduersantibus equa podera=
tione ac debita cõmixtionis
ratione habita aeris tẽpera=
mentum in passiuis qualitati
bus inferri forte licebit. Ego
autem dico talem signatorem
temperantiam fieri non posse
vtriq̃ nãq̃ domũ inferetur ex
signatorum malitia: dico ergo
q aeris qualitati dannose e=
runt tam siccitate superflua
tam humiditate exuberante.
Erunt namq̃ pluuie multe in
temporibus nõ opportunis et
cessabunt atq̃ deficient cum
vtiles forent. Martis namq̃
humiditas ad germinandum
minime est conueniens: immo
impetuosa suffocatiua. Ima=
bres nãq̃ producit nymbos/
procellas/turbines/ tẽpesta=

tes nociuas floribus ⁊ arbori
bus herbis ⁊ frugibus. Sed
Iouis ⁊ Veneris maxie ami=
cabili humiditate vegetabilia
aluntur / augescunt / pubescũt
et maturitatem assequuntur.
His itaqꝫ utqꝫ aliis plurimis
restionis facile iferri poterit
frumẽtarie rei penuria. Mar
tis etiam vitio ab armigeris
annona itercipitur Saturni
quoqꝫ radio ascendente anno
insicieñ. aliis male disponeñ:
aliis fraudulenter cupiditate
subtrahetur decreuit etiã ven
tos pestiferos indicẽtes mor=
bos terras viciãtes ⁊ steriles
reddẽtes naues impedientes
⁊ durabũt tpa lõga hec mala.

Climata quedam in=
fecta specialiter designantur
loco ⁊ tempore sub multis no
tulis subiectis. C. xiiii.

Quod quidam in=
scii dicunt: q con
stellatio solũ agit
vniuersaliter ⁊ nõ
pticulariter. Qui
bus dictum philosophi est re
spondẽdum q vniuersalia nõ
existũt nisi in particularibus.
⁊ destructis particularibꝰ vni
uersalia non existerẽt. Iudex
astrorum potest particulari[illegible]

re sua iudicia secundũ modũ
⁊ sẽtentiam Haly Ptolomei
dicentium. Signum ascenden
tis alicuius ordinationis siue
inthronisationis principis vł
climatis indicat fortitudinez
vel debilitatem principis vel
subditorum eius vel terre.

Anno dñi. M.cc[illegible].xcii.et
M.cccc.xciii. comm[illegible]estibilia
erunt in cõpetenti ⁊ bono pre
cio in Alemãnia superiori.⁊
in Fr[illegible]a / Anglia ⁊ Gallia ti
more mortis ambulabunt gẽ
tes annis istis de locis ad lo=
ca: ⁊ magnates patiẽtur alter
cati[illegible]es magnas in terra me
ri[illegible]onali. In occidente vero
multa damna inferẽtur homi
nibus. Iudei multum fortunẽ
tur ⁊ exaltẽtur. Thurci arma
bunt se aduersus legẽ Israel.
Lites ⁊ bella excitabũtu. Ci=
ues in vrbibus tremebunt tre
more magno mors magnatũ
superueniet tristabuntur ma=
gnates. Noua mala a laicis
leoni subiectis exurgent: quia
Iuppiter opponit se Satur=
no in domo regia: et ille pesti
fer intrabit domum Martis
principis animalium: e[illegible]oni
ste patienſ. Et illa mala iterũ
reuenient anno. M.cccc.[illegible]
M.cccc.xxiii. q sol bis ecli=

psabit & luna ter / istis annis.
¶ Anno domini: M. cccc.
xciiii. et M.cccc.xcv. veniet
fames: q̄uis bene incipiet an=
nus in initio in parte septen=
trionali. In aquis omnia cha=
ra erunt: vestimenta boni pre=
cii: aer turbulentus: multe plu=
uie. In occidente plurima ma=
la multa cum sanguinis effu=
sione. Videbuntur mala mul=
ta inter spirituales. Exurgēt
insidie: cōtrouersie: peccora i
bono foro. Tonitrua et coru=
scationes videbūtur in septē=
trione. Dacia / Vvestphalia /
Frisia cum Saxonibus septē=
trionalibus patientur contro=
uersias. et mulieres clamabūt
in celum videntes angustias
plurimas et maritorum inte=
ritum. Pisces morientur in
aquis. Sed terra meridiana
stabit competenter cum terra
orientali.

¶ Deposit anno Millesimo:
cccc nonagesimo sexto: & Mi=
lesimo.cccc.nonagesimo septi=
mo ille pestifer Saturnus Po=
lonum / Bohemorū / Vngua=
riorum regna cum adiacenti=
bus dominiis. lana erit cha=
ra: oues morientur et peco=
ra metallum charum cum fer=
ro: surgent armati ad pugnā=
dum. omnis malicia armato=
rū excogitabitur: omnes fer=
rarii fabrilia scientes: ac mar=
tialis exercētes florebūt: mul=
ti lupi facietibus damna ani=
malibus tam hominibus: ad=
uenient latrones: fures: homi=
cide videbuntur inferre plura
damna et effusio sanguinis in
oriente. Et quasi nulla fides
in orie[…] percipietur: sed in oc=
cidentali parte fertilitas ma=
gna & equi cheri erunt propter
lites in eadem terra: et spiri=
tuales quasi castigati ambu=
lant hincinde. Status laicorum
exultabit.

¶ Anno domini Millesimo
cccc.nonagesimo octauo. Mi=
lesimo.cccc.nonagesim.onono
& Millesimo.cccc. veniet sce=
ptrum malicie ad Thurin=
gos: Massones: Saxones:
Francones: et ad circa iacen=
tes caristiam sentient: partes
iste cum pluuia magna durās
estatis tempore tempora lon=
ga: Inter cognatos exurgēt
bella magna & inaudita tam
in clero q̄ in populo altercā=
tio magna: animalia chara:
oues & boues morientur. Fri=
ligo et vina patientur de aeris
frigiditate: mulieres omnibus
se ad peccandum in multis lo=
cis. In partu male habebunt.
Agricole vexabuntur. Mar=

tialibus ac suis inferioribus.. ¶ Anno domini. M:ccccci. et. M.cccccii. vrbes partium Alemannie portabunt ī multis locis crucem lamentationis: heu pestis magna reueniet in obedientia magna Romane ecclesie videbūtur ī vulgo. Mercatores artifices male habebūt. Juriste legum doctores tristabuntur. Exurget noua lex / nouus ordo: vetera abrogantur. Jn gallia ac locis marinis bella multa: confidētia / societas bona / pietas in communi populo extinguetur. Diluuia venient nociua: commestibilia chara in vrbibus multis erunt: et multi ciues depauperabuntur: gubernatores et magnates detruncabuntur capitibꝰ propter dissuetudines: pennata animalia amabuntur. Et heu multa mala excogitabunt ciues in vrbibꝰ: multa ⁊ alia noua mala orientur circa fluuium Reni in Alemannia: et vnus dominabitur multis.

¶ De post anno domini: M: cccccii. et. M cccccīiii. in mare et ī fluminibus in mercimonia magna erunt: aialia amabuntur copia fluctuum. Sed aque damnificabunt plures: pluuie multe: et porci ruent: auena multa. Uina non maturare possunt propter solis carentiam: ⁊ in occidente multa mala cum caristia exurgent. Naturarum fortuna versus orientalem / et meridiem bona. Estas non bona. Fenum multū: ⁊ multi leprosi erunt ⁊ infirmi plures videbuntur circa pectoralia pati.

¶ De post anno. M ccccccv. et. ccccccvi. et. M. ccccccvii. veniet estus et multe aque arefient in riuulis et pecora morientur in locis montuosis ꝑpter defectum aquarum. Jn multis locis incendetur terra et vret propter caloris abundantiā: veniet mors ad pisces ⁊ cancros in multis locis ēt veneficentur. Et serpentiū genera morientur: venient latrones ad predandum vbiqꝫ peregrinos ac fideles gradiētes trans campos: ⁊ multi suspendentur fures in patibulis: multiqꝫ detrudabuntur capitibus. Diuites descendent: pauperes ascendent in diuitiis: et videbuntur multa noua in aere in Austria / Jtalia: ⁊ circūquaqꝫ in orientis parte. Et videbuntur musce volantes in aere: damna inferrētes in multis locis: Bella multa īter magnates exurgent: aer īficie=

tur Veneno insanabili Incen-
dia multa videbuntur circum
quaqz ac multi terrores: leo-
nisque patientur damna. In gē
mis ꝛ metallis falsitas ma-
gna exurget.

¶ Depost anno domini Mi
lesimo .cccccviii. ꝛ Milesimo
cccccix. ꝛ .M cccccx. veniet
sceptrum discordie iterum ad
partes Reni in Alemāniam
virgines neglecto virginita-
tis flore incipient varia perfi
cere manifeste Heu non ma-
nifestanda hominibus ardo-
re luxurie erubescentes. Heu
beguttę moniales apostasę
tabunt intūn ꝛ Sodomitici la
borabunt: quia nota erūt in mul
tis locis: ꝛ profuge erunt in
terris. Heu artiste artifices scri
ptores varia excogitantes ve
xabuntur ꝛ depauperabūtur
multi subtiles viri heu coli[illegible]
illicita passionis in ventricu-
lis mulierum exurgent ac fe-
brilis calor dominabit in mul
tis locis partium Reni ꝛ cir-
ca Maguntiam e uestigio exur
get tribulatio magna tā i cle
ro q̄z in populo qualis nō fuit
per tēpora lōga. Illa arguū
tur ex pestifero Saturno in-
trante domum Mercurii: et
ipso exeunte punget stimulo
tribulationis.

¶ De post anno M.cccccxi.
ꝛ M.cccccxii. veniet tribula-
tio ista ad Suntgaudiū Alsa
tiā ad meridionalē plagam.
in Galliam: Longobardiam:
Delphinatū: Hispaniā ꝛ cir-
cūquaqz Cōmestibilia erūt
chara: timor magnus exurget
bella lites: incendia inter cō-
iugatos odia rixe oriētur Mu
lieres triūphabūt viros viris
oculis incontinētia ardor insi
ciet plures Italos ac Lōgo-
bardos: qđ vereḱ calam⁹ me⁹
notare morienḱ multi ex flu-
xu sanguinis in illis locis Scā
dala mutabūtur in honores:
praui hoīes amabuntur a ma
gnatis Hoīes iusti ꝛ pii vexa
bunḱ. Claustraliū religiositas
in multis locis extinguetur ꝛ
erūt heres sine iugo viuentes
ꝛ omni vitio se exercentes.

¶ De post volab[illegible] inf lupus
celestis ad in[illegible] loca ad
septentrionem Angliā Nor-
vvegiam: Daciam: et ad pul
los galline vbi tanta effusio
sanguinis adueniet inter no-
biles et armatos qualis non
fuit antea. Vbi interfectoria
lis neq̄tia Martis excitabit
Theautonicos ꝛ alios: quos
Scorpionistas vocitamus q̄
multi ex ipsis corruēt in exci-
dium, istis temporib⁹ omnis

maliciosus amabitur tyrannica exercens officia: et omnis dolosus promouebitur: et quasi aneria (?) hec hoies ibidem viuere incipient. Mexi mulieres dabientur plura sinistra. Aer nebulosus infectus caristia magna: multe effusiones sanguinum. In Bauaria exurget vel de bauaris nouus Mars inferens dāpna tam hominibus quam ecclesiis. Illa arguitur Scorpio participat in bauaria alta: multi canes rabidi ac lupi et sues videbūtur ca... In meridie fortunas varias experimentur: homines in aquis et inter nauales bella multa. Et si viri prudentes nō assent... illis ... venict tribulatio magna ... in caristia quam in effusione sanguinis. et durabunt hec mala in illis locis tēpora longa.

¶ De post in Ungaria / Bohemia / Morauia / ac Polonia / Missn... et circumiacentes veniet tribulatio magna tunc in occidente bona fortunia videbuntur. Sed orientales patientur incommoda multa.

Sceptrum totius infortunii ascendet ad e... et credo ecclesiam Pragensem cum imperio constantinopolitano illis temporibus adduci ... fidelium ratione illius tribulationis quia multi mouentur contra ... tam leones quam aucule ac bestie ex meridie ex ptentrione: et a terra virgina... li eritque vna noua restauratio inter Iouistas et ecclesiarum rectores.

¶ De post annis quasi q... rediet fames et frigora tempora. Hiems lōga ad Lothoringiam / Calabria / Lutcelburg / Eysiliam / Mosellam: et ad occidentalem plagam cum peste repentina et pecora morientur. veniet tanta frigiditas quod aues morient sub tectulis vel in siluis et bestie in siluis fame morientur. Aque multe tempore estatis exurgent inter rusticos et ignobiles vna cōfederatio contra nobiles et potentes: noualia denūciantes populo que antea non sunt audita: et multi potentes cadēt de sublime. Et inter electores imperii exurget altercatio inaudita: heu ecclesie patiētur: clerus turbabitur i multis locis partiū reni ac occidente principes attentabunt Plura castra suis ptātibus subiicere occulte. Heu traditio magna: nulla fides in magnatis. Exurget vnus nouus reformans plura in ecclesia Colloniens

eneretensi. Magūtiensi post
longam discordiam: sed mere
bunt psone ecclesiastice quia
amittet multa beneficia ꝛ core
absitur imodicis: nō vt tem
pore Siluestri olim q̄ ecclesia
ditauit honorib⁹ et diuitiis: q̄s
et super patuit de ecclesia pe
tens eā humiliare veniā: nul
lum admiscuisse falsitatem.

¶ De post stabit Renus et ec
clesiastica psona in bona pace
et sceptrū discordie auferetur
ab eis: eritq̄ noua reformatio
noua lex: nouum regnum: ho
nestatio cōuersatio tam in cle
ro q̄ in populo: et soli maritti-
ni tristabūtur annis quinq̄: ꝛ
theucer occupabit circūiacen
tes vltimis annis regiminis
qui in occidentis parte non lōge
ab aurea aggripina interficie
tur: ꝛ imperiū Trabesundarū
per cruciferos reducet ad pa
trimoniū crucifixi. Theutoni-
ciq̄ Jouisti ac milites crucis
reprobabūtur. Prussiam cum
adiacentibus regiōibus ad p
pria: et Poloni: Rutheni pa-
tientur ca[illegible]um in subst[illegible]ntia ac
rerum amissiōe in terris suis.
Ipse q̄ Saturnus cum Mar
te vexabit vltione diuina re-
calcitrantes ecclesie ac militi
bus suis cū arripuerit caudā
piscium ꝛ cornua arietis reuo
latione prima iam facta: ꝛ mi
nuebunt [illegible] cū dispersis
a grege christiani: ꝛ tūc recre
scet ecclesia in statum charita
tis eterne. Anglici Britanni
cum maritimis occidentalib⁹
gaudebunt in regnis eorū mul
tis [illegible] vexationes
plurim[illegible].

¶ De [illegible] Neapo-
litanenses maritimi meridiona-
les vsq̄ ad galiciam gerebunt
bella multa inter se. Ibi erit
[illegible] lit e. ꝛ vnus nouus
rex turbabit plures terras: do
minabitur a mare meridiona-
li vsq̄ ad occidētale mare: cui
obediūt multe bestie ac aues
Tyrannica obedientia vrbs
Romana cū presule dignissi-
mo sedebunt in luctu ꝛ gemi-
tu condolentes vicinitati. Ef
fundetur sanguis innoxius in
istis terris. Alemanni gaude-
bunt. quia nouam institutio-
nem inuenerūt: et duo cornua
regnabūt in alemannia. popu
lus sine capite eliget sibi prin-
cipem: q: disciplinabitur intm̄
gladio ꝛ incendio q̄ admira-
tione dignū existet. Et popu-
lus dure ceruicis Romano re
gno subiicietur. ꝛ tūc stabit im
perium siue regnum in pace vs
q̄ ad annum. M.cccc.lxxvi.
sed interim varias passiōes su

[illegible]ationes omitto propter odi[illegible].

¶ Admonitio ad lectores huius [illegible]tium.

Capitu. xv.

Vos lectores [illegible] auditoresque qui hoc [illegible] opusculum [illegible] legitis vel auditis equo [illegible] animo: benigna fouete [illegible] que emendatione digna [illegible] humaniter corrigite ac den[illegible]. sinistre mordicationis oro [illegible] primite: nihil enim rebus humanis perfectum est: ut et opusculum hoccine pluribus in locis ostendit. Neque ego mihi perfectus in tantum videor ut quicunque etiam trium literarum opellum ex me facere ausim. Sed confisus in prudentia atque humanitate omnium bonorum doctorumque presentem prouinciam aggressus ut vel reipu. consulerem. vel quibuscunque principibus: et aliis bonis viris, priuatis eo mala ad que saltem stelle inclinant: innotescant in finem ut eis consilio ac forti animo ac denique precibus ad summum deum porrectis obuient. quod sivtique omnipotens deus ita euenire fortassis propter peccata nostra voluerit paciente clipeo muniti: et quod non preter opinionem:

sed [illegible] quasi cognitio[illegible] [illegible] minus ledant mi[illegible] [illegible] nocumenti inferant. Si que [illegible] aliqua sustinenda domini [illegible] per nobis ordinauit ea [illegible] nam et [illegible] torum [illegible] te et [illegible] [illegible] Sommo ac [illegible] nam vite eterne per me[illegible] [illegible] quam quidem [illegible] [illegible] nobis vel post [illegible] [illegible] aduersa [illegible] [illegible] Benedic[illegible] [illegible] dictus [illegible]

¶ Laus [illegible] regi [illegible] vocibus [illegible]. Quod iam non cessat merc[illegible] condigna laboris.

¶ Datum in vico umbroso [illegible] tus quercum Carpentuli. [illegible] no dñi. M. cccc. lxxxvii. K[illegible] das Aprilis per peregrin[illegible] Ruth in nemoribus latita[illegible] Cuius oculi caligauerunt. [illegible] tremens senio oppressus. V[illegible] ant q recto animo emenda[illegible] Valeantque ut valere fas [illegible] oblatrare non cessant.]

¶ Ut simus in te o lector[illegible] pra merita tua beneficii h[illegible] hos vetustissimi poete pri[illegible] ri versus et huiusce libri et r[illegible] quorum vaticiniorum intep[illegible]

¶ Nemo venturam potuit [illegible]

...um nosce fortunam: quoniã ...turi. Ceca mens nobis. ho-...nicq; multa preter aptatum ...lit ipse casus. Tristia et rur-...smiseris subactam. Extu- ... rebus propere voluptas. ...unc pluit et clarus: nunc sup...ter ethere surget. Desperã-...um est viuis: fata viam inue...nient. Non est noscevestruz tẽ...pora atq; momenta.

¶ Finis.

¶ Incipit principiũ ...malorum.

¶ Hanc prophetiam cum fi-guris dignitatis causa omissis ...Anno Millesimo vel circiter conscriptam. Reperies in no-bilissimo Gallorum regno a-pud Parrhisios. In sancti Vi-ctoris libraria: in aula ingres-sus et in scanno his tribus e-lementis. K. K. K. obsignato.

Ypocrisia abundabit.

GEnus nec visa catulos pascens et in v. Roma sceptri cõturbat nouam et in xxxvi. anno miser ambulabit. primus finis fere habens quin q; oculos a figuris. N. modus est. Erea autem ciuitas barbaros ante recipe: cum ante viderit vrsam matrez canum mi-serabiliter luge in altitudine celi: et adeo consequeris auxi-lium multos decipis miseria nequissima sub aliena pelle v-nica. N. visum falsam conuerti infra abscondis deceptio-nem: mutas facientez: sicut au-tem bene manes: canes nutris nouos: vt habeas istos in me-dio tempestatum. Sed Chri-stus manifestabit cogitatio-nes. Serpens autez omnes cõ-sumis velociter cum his quos lactas et letaris penaliter: et manus expandis quamuis pe-des peruertas sicut abiciens teipsum extra res: sed domin⁹ ypocrisim tuam ostendet: qđ mali faciens o tu habens fa-ciem canis admixtam alieno morsu quomodo tu ferẽs: qđ mundo aperis os ad pusillos quomodo eructabit verbum bonum ciuitati.

¶ Decime dissipabuntur in effusione sanguinis.

SEcundus est filius. Alia fera volans serpens ad meridiem iũctus nigro et niger totus pꝛiuatus lumine, a corꝫuis manifestans tempus ⁊ figuras literalibus qui succedunt paterno fini existens serpens miser destructoꝛ vꝛie. O quomodo ex esca miseroꝝ corꝫuoꝝ [illegible] eum gen⁹ abominabile eoꝝ ab oꝛiẽte miserabiliter turbabis teipsum simul ⁊ ciuitatem tuam gentiũ dabis in tempoꝛe meti.

¶ Penitentia / vestigia Simonis magi tenebit.

D Volucum tertiũ et M. [illegible] eques cru [illegible] auis ⁊ equ⁹ cornigeꝛ sic multũ velox sic propt⁹ [illegible] pnci piũ [illegible] vnitatẽ ⁊ finẽ vnitati [illegible] vocatione [illegible] vnitis recurue figure numeroꝝ extremus: sicut in tpe boni anni venit dies in qua tenebit ĩ medietatem crucite figure: multũ magus qdẽ rex volucrũ solus M. recipiens pnciipiũ a meridie in quo explebit cornuto die. Radiante stella polli vespere ⁊ pꝛomptus in multum et velox existens ad bella paratus. O Genus Bizãcii / habẽs auditus nobis inclinat[...] et igni sine frenis. O amice[...] vltima syllaba vel lucrabit[...] te ĩ locis irruguis propter [...] cadens in te pꝛincipatum. [...] finis coꝛnu est.

¶ Confusio erroꝛ concital[...]tur.

I Ste colus quart[...] ab vꝛsa currens gl[...]dius et homo mou[...] incisione rose cum fictabitur[...] cut rosa incidens rosam ann[...] motus tribus: etenim tertia[...] tera et tertium elementum [...]gnat manus ⁊ falx illa prin[...] litera incidunt rosam ia. A[...] miserum elementum illud v[...]det, recipiens eũ principiũ[...] vt inciderẽ floꝛẽ nõ miseret[...]tur tui ꝗ̃uis in pncipatu m[...]neas. Vide eũ iste incipit c[...]ligere rosam ante ferens ĩ h[...]minibus habens finem in qu[...]letare multum frustra.

Elatio paupertas ob[...]dietia castitas / temperatoꝛ [...] ſ[illegible]rgie et hypocritaru[...] destructio.

V Ide iter alienũ [...] istẽt modũ falc[...] magnã ⁊ rosã q[...]fert tertium aũ [...]

plicatum primum elemētū diuersa sunt iter coniuncta faci fere quatuor mensium rescribo principatui ante omes quē consumpsisti gladio tēpla ydolorum post paululum resuscitabo tres ante tres annos minime viuens senex valde in infernum duabus tribulationibus in medio.

¶ Incisio ypocrisis in acominatione erit.

V Acca autem quintuz ex filiis vrse pascens figura manifestat locum et modum vnde adueniens solus manifestat mihi amicus primas enim habes virtutum aliorum plus et dispēsas circa amicos propterea inuenisti finem dulcissimum: solus sublimaueris a gloria: et mortuo relinquēs potentissime potētias. Sicut enim imbrem bene inuenies potentias.

Occisio filii balae eructabūt.

A Liavrsa secunda pascens catulos et in omnibus illa pāterq̄ ī vmbra tātum scripta natura temporum natiuitas abortiua. In vltima enim scribitur vltime subsolares ante vtrūq̄ coronis manifestum diuisiones totius penitentie.

¶ Potestas cenobia ad locū pristinum redibunt.

V Eu misera sustinens passiōes ciuitas: miserabile vt appareat lumen: mox tenebit circa paruuz tempus. Cedet enim in te effusio sanguinum vndenarii incipiētes non deficiēt et quinq̄ principat⁹ a monarchia tua draconem confringent que occidit Lybin frustratim laniabunt membra illius non cesa. et ad pugnam intestina excitata innumerabilem multitudinem cedens gladio ad miliaria sex septem numerata et omnis implicitus fornicatione et cede maculatus: adult. raptor iniustus sodomita videbūt vltimū lumen ante oculos.

Bona gratia simonia cessabit.

V Ulpinā figurasti amicitiā patiētē sensu terrenas sicut multū senex et canus hz sēsuz. Veniēs aūt duplicitet reuolucrēs septies voluntas cum dimisisti confrigēdos adinuicē et effusiones vallis sanguinum effundendas re

propter victoriã expedisti ma
nus bene gratiose ⁊ breuiũ ac
cepisti in fine sceptri.

¶ Potestas vnitas erit.

V E tibi ciuitas septico
lis. qñ. R. litera lau-
dabiliter in manibus
tuis: tunc appropinquabit ca-
sus et destructio tuorum poté
tium et iudicantium iusticiam
qui habet digitos suos falca-
tos qui est fals desertitudinis
et in altissimo blasphemabit.
que in. M. R. T. eum in. M.
insachios sincopam cedis san
guis. Joannes bona gratia cõ
stantinus pauperis. vide au-
tem tu qui sancta consideras ⁊
sancta ferens super humerum
ne puluis tuus fiat opprobriũ
in barba profunda iuste inci-
det et maxime vituperaberis.
Item consiliarius mortis põ-
tifex cuius nomen. Jor. i. p. m.
l. n. i. vsq3 ad vesperam mane
dies duo milia. ccc. et nomina
bitur sacrificium.

¶ Bona oratio thesaurus
pauperibus erogabitur.

ET reuelabitur vnct⁹
qui habent pronomẽ
menachin petram ha
bitans: et eyam venit michi
aliene luctus relinquens: ⁊ vi-
tius tristem et viuens incerti

uus et gemebundus congre-
gans bona dissipans omne bra
uium iniquitatis iniustificatus
quando maior stella appare-
bit nigra nudus. Item vade i
inferiora terre.

¶ Bona intentio caritas a-
bundabit.

MOrtiuus nũc ⁊ obli
tus aspectu noue-
runt multi quãuis
nullus istud vide-
at: sicut ab ebrieta
te manifestatus ex insperato
sceptra tenebit istius imperii
stilus. M. manifestus in celo cõ
uersus preco inuisibilis ter cla
mabit maxime ite cum festinã
tia ad occidentem septicolis
inuenietis virum habitatores
amicum meum ferte iustum in
regias domos: caluus mansue
tum: mitem / mentis acutissi-
mum ad videndum futura pre
cipue [illegible]ter habebit septicos
imperium

¶ Prehonoratio: concor-
dia erit.

E Cce item homo de
primo genere ab-
scondito: intrantes
simul numeri annos nudus ve
nit de petra tenebrosa et secũ
dum splendentem incipit vi-
tam: ymago sancte vite ver s-
sima ist solide solidus dupli-

catorum annorum introit mor
tuus petram.

¶ Bona occisio venientium
sacra cessabunt.

Recipe donum ne pi
griteris senex ? sed
recipiens potentis
sime: pēsa de finio
ac fine et ad bo=
nium dirige septrigenium alia
quidem non metuens: tempus
etenim desuper istum recepi=
sti solum tribus auroris cir=
cundati annuo denario stelle
complete beneficium sacratū
quod admireris adnunciatio
ne recipis reliquisti placite
planta altercationem sequere
vacationem ad presentes glo
riam bene finisti dicit princi=
pis bono fine comple vniuer=
sam creaturam et habitatio=
nes ambula. celeste enim in te
principium bonorum [illegible] finis.

¶ Reuerētia deuotio
augmentabitur.

2 Bona vita inueni=
sti ab ingloriatione
a virtute autem ac
cepisti plusq̄ꝫ a for=
tuna: sed nequaq̄ꝫ virtuose lu
craberis gratiam. Inuidia
enim contingens iudicia tibi
nocentiam vt priuaueris a sor
de desuper. Ve ciuitas san=
guinum vniuersa mēdacii di=
laceratione plena non rece=
det a te rapina. Vox flagelli:
et vox impetus rote et equi
frementis.

¶ Explicit pncipiū malorū.

¶ Hanc prophetiam cum fi=
guris breuitatis causa omis=
sis. Anno millesimo centesi=
mo aut circiter scripto repe=
ries in nobilissimo Gallorum
regno videlicet in Cluniacen=
si abbatia: quaꝫ habet sacraꝝ
literarum doctor Frater Ja=
cobus Brutin.

¶ Stellas congregabit vt lu=
ceant in firmamento celi.

Ascende calue vt am
plius decalueris qui
non vereris decalua
rie sponsam vt comā
vrse nutrias vade pasce colū=
bam granis purissimis: a fera
pessima conculcandis. sed ca=
ue ne fatua pietate delusus t
grana infecta quibus vrsam
pascis columbe prepares / vt
tali cibo infecta grauiter infir
mer tarde et difficili curatura

¶ Clauibus claudet et non
aperiet.

Post lunam ascendit
mars sitiēs sāguinē
baptismale. ascēdit
sūt de turri ad altissimū soliū

solis, qui solem clarissimum obfuscabit cum cruce et lilio aquilam cruciabit. non edificabis in templum: quia vir sanguinum es: zelo immoderato virtute simulata denigrans et dissipans superflua solis coartans pacem: deuorans vniuersa.

Viri fortis medie orabuntur.

Hec est auis nigerrima corui gnis corde nigri nemoris opera dissipans subito moriturꝰ. In terra petrosa cum videbis fructum plurimarum ad vescēdū suauem. Tunc caue: quacūqȝ enim hora comederis / morte morieris. serpentem nutriet nigrum: qui sibi mortis initiuȝ ministrabit.

Moriens bibet de calice ire dei.

Ab inimo ad maximū gradū ascēdisti miser: et de celo stellato regnans planeta descendisti in baratrū vanitatis primam spōsam viduatam relinquens. Heu heu impudens et inutilis princeps qui es tam circa nutrimentum veneris occupatus et terram benedictam non cogitas tua in parte negligentia perdituram cuȝ hec audis irremediabiliter luge. Erit enim tūc tribulatio qualis non fuit ab initio vsqȝ tunc Quadrate viues: et subito in babilonia morieris. vbi mors est. sed aliqua bona inuenta sunt in te. Cede igitur maiori et meliori te: quia deus trāscludit regnum tuum. In oriente erit commotio. et post commotionem ignis deuorās vniuersa.

Voce vulpina det principatum.

Benedictus qui venit in nomine domini celestium contemplator: qui simplex eductus de terra tenebrosa ascendit & descēdit. Nam vox gemina & vulpina ipsius vorabit principatuȝ & tribulatus peregre morietur O quantum dolet sponsa de casu sponsi legitimi ad deuorandum leoni traditura. O simplex homo sponsam dimittis truculenti canis latratibꝰ tribulandum. Cogita nomen tuum: et prima opera fac: vt recipiaris in partibꝰ orientis.

Fraudulenter intrasti: potenter regnasti: et gemens morieris.

Ecce homo de scariotis progenie occultum pn̄cipiū habens quo agn9 ruit neronice regnās: moriēs desolatus: abbreuiabuntur dies illi. qui totum mundum tyrannus terribilis cōturbabit: gallum fert: aquilam deplumat: columbe cominatur gallus et aquila eius superflua auferent potestatem columba non timebit ramū oliue portans ꝛ in petre foraminibus nidifficans: cuius securitas est in angelo testamenti. Quod tantum affectas babilone principatum queꝫ diu obtinere non poteris: contra iustum insurget ꝛ ipsum vinculis alligabit.

Stollam suam in agni sanguine dealbabit.

Alta ascēdet duplici honore p̄uectus: amator crucifixi cultor pacis altus ingenio. Uerumtamen que cogitat non implebit: alta corruent infima sublimabit: ornabit celum: nemora suos vidētur: extendes manus ad pauperes: viduas desponsabit. Et tunc caue spera nobilis et nigrame impeditaris a vendo aquilonis in tribulatione cū cruce te deffēde.

Lupus habitabit cum agno ꝛ pariter albabuntur.

Ad honores ascendit duplices homo iste: veniens de centro nubilloso: concordans: lunam reuoluens: nouaculum in manu gestans: ad superflua extirpanda carnes comedet assas. et bibet vinum myrrhatum: pauper ingrediens: alta considerans: in similis condescendens.

Nobilis innobilis fiet ꝛ plura vastabit.

Uide hic mulieres babilonice sponsū fugiētē sponsam suā et abhominabilem quasi viduatam relinquens: nomen habens dissonum: crudelis: iniustus immundus. virtute carens: appetens vanitatem inmoderate claues relaxans: cursor: gladiator congregans et corrūpens lucidissima: stella perdet fulgorem contra lo-

cum tenebrosum finaliter pu-
gnatura lunam persequetur
in orto corruet excelsa obscu-
rabit.

¶ Contra columbaz hec ima
go turpissima clericorum pu-
gnabit.

DE infimo genere
ascende cruenta
bestia prima et no
uissima que filium
innoxiu crudeliter deuorauit
vnus es et parem non inuenis-
es ad innoxium sanguinem ef
fundendum. Iccirco tempo-
re quo surget pseudo prophe
ta et seducet multos: quia in-
ueniunt te mala tua: agnum
mitissimum plagis crudelissi-
mis vulnerantem: ponens os
tuum in Christum domini: ob-
fuscans stellas celi: malitia
tua tibi opprobrium ministra-
bit qui es solo minime gratio
sus.

Sex lucidabit plane-tas et vnus finaliter ipsius fulgorē excedet

DE suburbanis mon-
tuosis & solidis de ter
ra candida vir ascen
det actus faciens sin
gulares: stellas in parte luci-
dabit et obscurabit sed excel-
sa non auferet: que predicta
ecclesia construxerat: sed remane
bit agnus grauiter vulneratus
pauca sperget: et multa con-
gregabit egenus morietur:
et propria sepultura care-
bit: coruum persequetur colū-
bam regulabit: totus suus to-
tus alienus: sponsas multas:
viduatas relinquet.

¶ Duros corporis sustinebit
dolores.

ACcipe supplantator
excelsos honores ar
bor inutilis et infru-
ctuosa quid cogitas te factu-
rum ingentis cum sis mente et
corpore debilis: implere que
cogitas non valebis: quia mo
dicum vigilabis: cito dormies
et non surges in tribulatione:
viues quis paruum.

¶ Iste solus clare apperiet li
brum scriptus digito dei viui.

AD alta vocaris. O
princeps mente ca-
nus quid agonizas
surge et esto robustus: interfi-
ce neronem et eris securus: sa
na vulneratum: accipe muscas
eiice vendentes de templo: do
ctrinam illuminatam assume
annuncia iustum: vita circunci
sos: dirige columbam reprime
sitibundos.

Flores rubei aquam odoriferā distillabūt.

Obscuratum est aurum mutatus est color optimus rubigo te consumet: dulce principium inuenisti sed finem tribulantem.

Ve primum abiit et ecce ve: sed fugiamus a facie eius clā in fortitudine: quia iam incipiunt vultum cruciatus. Ha/ha vbi est lucifer: q̊ abierunt stelle curramus et nō aspiciamus retro: quia ab aquilone pandetur omne malum. Obsecro domine mitte quez missurus es.

Terribilis es. et quid resistet tibi.

Hec est fera vltima aspectu terribilis: Tunc fugient aues et reptilia nihil tantummodo remanebit. O fera crudelis vniuersa consumens infernus te expectat.

Fluitus assumēs sanguis te offuscabit que cogitas nō explebis de radice, nigri principis es assūptus. Recogita que fecit et que fecisti. Deinceps partes facies vi columbam gementem despicis: ac sanctos et literatos non ipsius sponse sed similes ris te consumet: in senectutem non deuenies. Stellas clarentes non rubiginabis: indignos exaltabis. Recogita miser quod breuiter morieris et tribulate viues: bellorum finis nondum adest. Imbeciles et inferos idignos deo nō placentes totum habitantes sponse desponsabis manus ponent ad impia: quibus forte dei priuaberis.

Rudelis esse soles: si respueris te iuuabo. Stellas errantes tecum habeas nec ipsas permittas per girus celi rigare: columba per te nutrietur grano indigens nutritiuo: non aspicias ad mūdana: non effundas sanguinē vt cepisti florem: consolidabis equum album: non ascendens sedens in terram caldeorum bonum fines assequere: et principium pugnarum: infernus te expectat si columbe gemitus nō auditur. clamat vltra naturam clamat et contra naturam: eius vox miserabilis celos infestat./ Amen

Deo gratias

De angelico pastore: et eius bonitate et virtute et operibus sanctis qui apparebit finitis tribulationibus pie prophetatis in sua prosperitate et operibus virtuosis.

Visso et pnotato p quos et qualiter. Ro. ecclesie prelati et clerus tribulari et conculcari debeant diuersimode vsqz ad tempora supradicti Frederici tertij: q̄ tpa tribulationum durare debent vsqz ad annū domini. M.cccccxx. quibus temporibus apparebunt nouus papa / et nouus imperator. Restat videre qualis summus pōtifex succedat vero summo pontifici: et quando succedet. Et respondendo sedm prophetas Primo dico q pontifex hic nominādus creabit' viuo supradicto Frederico vel' post durante eius persecutiōe cōtra ecclesiā et pricipes seculares. Itē scdm oēs pphetas iste nou⁹ papa erit sactissim⁹ / et gratissimus deo et hominibus miracula in vita et in morte facient de quo summo pōti fice multi pphete optima loquuntur: de quo primo dicit Merlinus in reuelatione sua quam habuit de sūmis pontificibus: vt infra Letatus sū ī his que dicta sūt mihi. Post tribulationem longinquam christicolarū et post effusionem nimiam sanguinis innocētii prosperitas domini veniet ad desolatam gētem pastor egregius in solio sedebit custoditus ab angelis / qui multa faciet. Hic mitis / hic sine macula qui cuncta rectificabit / et statum ecclesie. et dominium temporale per suos et alienos laicos dispersum: et separatum cum māsuetudine redimet paterno amore stellas venerabitur: et solem timebit quia erit eius conscientia in manu domini Preualebit omnem potestatem / regnum Hierusalem Pentapolis recuperabit. Unus pastor orientali / et occidentali ecclesie dominari incipiet / et fides vna vigebit. Tanta erit virtus benigni pastoris / q montium cacumina incuruabuntur: quasi nihil habens / et omnia possidens. Hic vir sanctus religiosorum cornua conteret superbia / et omnes erūt ad sta=

tum primitiue ecclesie: ita q pastor vnus/lex vna/dns vn9 verus/ꝛ modestus deū timēs. Orthodoxa fides regnabit in christicolis. Ille verus iudeorum deus dns Christ9 Jesus cūcta psperabit: et ordinabit vltra q̄ mens humana poterit cōprehendere: q̄a summus dns et verus medicus preter vuluam tribuet mellifluā medicinam. O vir bone cum mōstrū tibi apparuerit in aere circa orientales partes preparatum iter inuenies: q2 post ter tribus tēporibus reddes deo animam. Hec Merlinus Joachim in libro supradicto de flore de summis pontificibus vocat hūc papā pastorem angelicum: et de ipso multa optima dicit. inter que ponit hec Celi enarrant gloriam dei: et gaudia fideliū animos iocundabunt/q2 dignabit dns cum fidelibus suis gratiam facere. et electos suos ad cenaz agni prouidi inuitabit. vbi erit melodia et cantus cum iubilatione psalterii: et tanta erit ipsius virtuosa bonitas q impetus fluuium faciet aduersum retrogradum peruenire. Mōtium cacumina flectentur ad eius aspectum. Mare vnda carebit eius bonitate: tunc resurgent mortui: tunc eleuabitur altaria: tunc operientur ecclesie discooperte: tu ne gratiosus Rex de posteritate pipini veniet peregre ad videndum claritatē gloriosi pastoris cuius nomen incipiet per P. qui pastor vt existimo in temporalibus sede vaccante hactenus mellifiue collocabit dictū regem: quē sibi in adiutorium conuocabit: quem Merlinus vocat dicet: sciendum q duo capita habebit orientale et occidentale: hic pastor balistas et arcus conteret et balistariorum artem dispерget; ac electos dnī letificabit hic angelicus pastor de tēporalibus nichil se intromittet sed baculo suo regiones visitabit et terras. Ita q pcurante sollicite pastore supradicto et exercendo dno tēporali inter latinā et grecā ecclesiā fiet vnio inppetuum duratura ex grecis vt estimo tempore angelici pastoris aliqui ex ipsis incōplices sacri solii assumentur: vt vnio sit in omnibus roborata sacrum pastores predictum estimo quod pretermittere non intendo in principio sui dominii ad partes gallie sub generosi potētia regis applicabit ꝛ anteq̄ firmus sede-

ati solio sacro sancto pugne et contentiones erunt innumere / vt possit totaliter dolositas et nequitia desolari et partes omnes solii aboleri: sed diuina fauente clementia cūcta fidelibus respondebunt ad votuꝫ vt dicere possint domino gloriosum cantū qui pastor non solum pastor: sed rectificator potest dici. Potest iterum dici ꝙ multa comprehendet qui et maris insulas circūdabit viā sicco pede calcandam ab Europa / Asiam statuet ita quod orientales nunꝙ cum occidentalibꝰ discordabunt. Babilonica vrbs caput ⁊ frenū mundi. Roma ad nichilum fere deueniet itē poralibus: sed in spiritualibꝰ quod pax remanserit nimio grande. quid plura ⁊ qualiter me verbosum ostendo. In illo tempore veniet dies pacis Ita ꝙ angelicus hymnus cātare poterit dulci cantu: quia pax ⁊ transquillitas ad gentem dispersam deueniet: per me et alios diutius prophetante. Ita ꝙ in sex ⁊ dimidia post. vi. partes temporū animam domino consignabit: miraculis respondebit in morte et ꝙ finis eius sit in prouincia sicca inter flumen ⁊ lacum et planicie iuxta montes / ⁊ hec de angelico pastore sufficiāt. Hec Joan. in libro de flore. Vandalus autem in libro intitulato de Oroscopo de reuelatione summorum pontificum de hoc angelico pastore sic dicit. Ecce phonoratio: ecce summum consilium: ecce saturni tonsoris consolatio: vere hic dicitur solis preco et nūcius lapidis preciosi dicū. latentis. et dicetur. Benedictū sit nomen domini qui posuitte solis horoscopum in solio suo sacro. Hic aurea metalla sagitta feriet: rempublicā promouebit. Hec et alia bona breuitatis causa omissa dicit. Vaudalus in supradicto libro. Rabanus autem in reuelatione diuina: quam habuit de hoc angelico pastore et aliis summis pontificibus sic dicit. Et reuelabitur victus a deo qui habet pronomē monachi: ⁊ noīē per litteram P Petram habitans Eya veni michi aliene luctus relinquens mundum ⁊ victum agrestem habebis. Et viues mortuus et gemebūdus dissipans anime brauium iniquitatis: et iustificans: quando maior stella apparebit tibi nigra: nudus interim vade ad infe-

riora terre. Iste pauper ⁊ nu-
dus electus a deo suadente
iniquo pastore ponetur i car-
cere arctissimo. ¶ Iste autez
qui stat vinctus ante eū: mun-
danum statum colligendum
et delendum esse eo incarce-
rato denunciat: plangit qua-
si mortuus non videtur: et ob-
litus aspectus eius nouerunt
eum multi: quis istum nullus
videat quasi ab ebrietate ma
nifestatus conuectus est a ce-
lo preco inuisibilis apparebit
vox clamabit maxime/ite cū
festinantia ad occidentem et
septicoles inuenietis vix ha-
bitationem amicum meū fo-
restum non i domo regia cal-
uum ad vidēdum futura pre-
cipue: ⁊ ita habebit septicolū
imperium mansuetum mente
et alte mentis acutissimum.

¶ Hanc prophetiam antiq-
tus scriptam reperies in cla-
rissimo gallorum regno apud
Parrhisios in diui Victoris
libraria aula ingressus: i scan-
no his tribus litteris. g. g. g.
obsignato. et in libro abbatis
Joachim.

¶ Pape Anno Chri
sti. M. c. iiii.

Martinus. ii. Adri
anus. iii. stepha-
nus. v. Formosus
i. Bonifacius. vi.
Romanus prim⁹
Theodorus. ii. Joannes. ix.
Bñdict⁹. iiii. Isti octo pōtifi-
ces sūmi successiue sequētes
breui tpe sederunt: nescio ali-
quid notabile de ipsis dicere
quinon nisi scandalosa de ipsis
repperi propter inauditas in
sancta sede apostolica contē-
tionem: vnus contra aliū et si-
militer contra se inuicem.

Tempus esse
minatum in
cepit circa ā
nos domini.
M. in quo
fides Chri-
stiana valde
cepit deficere ⁊ declinare a pri
stina virilitate: vt patet in pro
phetia sancte Hildegardis et
in multis regiōib⁹ christiani-
tatis nec sacramēta nec eccle
siastici rit⁹ seruabātur auguriis
⁊ maleficiis intendentes ⁊ erat
sacerdos sicut populus sz mi
sericors dñs contra hec mala
iterum plures apostolicos vi
ros suscitauit qui hanc aridi
tatem bonis exemplis ⁊ pre-
dicationib⁹ irrigarēt dño co
operante: ⁊ sermonem con-

firmante: sequentibus signis: et multi ordines maximo feruore succreuerint vt periculosum tempus illustrarent: de quibus post consequenter fit mentio. Et quia iam sepe huiusmodi reformationes facte fuerūt preter spem et sequentibus future sunt. ideo fatuū est determinare q᷑ Antichristus tunc vel tunc veniet propter malitiā temporis quod plerisq; artētauerūt qđ omnes fefellit sua opinio: euangelica verisit sanctio ꝛ ipsa tēporis approbauit experientia.

¶ Anno Christi. M.c.xliiii.

¶ Visiones tondali facte sūt in Hibernia horribiles

¶ Et visiōes scte̅ Elizabeth

¶ Et visiōes sancte Hildegardis virginis ꝛ prophetie plurime fuerūt apud treuerī:

¶ Et visiones sancte Alpaidis virgo sanctissima: ꝛ multas habuit reuelationes.

¶ Anno christi. M.c.lxxxiiii abbas Joachim fuit: qui plurima predixit et scripsit. Sciscitantibus etiā principibus an ire deberet ad terram sanctam: respondit non: quia tēpus nondum aduenisset.

¶ Circa hec tp̄a legūtur miracula gloriosa: ꝛ plurime reuelationes facte sunt de triquis mercantiis et vsuris: et in vita sancte Marie de ogignes fit mentio.

¶ Clemens. iiii. sanctus fuit et pphetico spiritu p̄dixit hostes ecclesie tanq̄ fumus perituros ꝛ multa predixit.

¶ Spiritus Guidonis multa reuelauit in ciuitate Alexii circa Romam: de hoc plucher liber est scriptus.

¶ Hec in Cronica dicta mater seu mare historiarum.

¶ Mirabile in libro in medio rupis fossile a iudeo inuento in ciuitate Toletan. in quo de triplici mundo scribebatur: ꝛ in tertio de filio dei nasciturо ex virgine Maria: ꝛ quō pro salute hominū pati debebat.

M irabile accidit in regno Castelle ciuitate Toleti circa ānum dn̄i millesimum. cclxiii. imperante Frederico scd̄o q̄ fuit nonagesimus secundus imperator: et sedente in cathedra Petri Honorio papa et regnante in predicto regno rege Fernando: tunc iudeus quidam comminuēdo vnam rupem pro vinea amplienda. in medio lapidis īuenit ꝯcauitatē vnam nullā penitus dimēsionem habentem neq; cissuraȝ

Cuius conequitate illa reppe=
rit vnum librum quasi folia li=
gnea habentē: qui liber tribus
linguis scriptus est: videlicet
Hebraice / Grece / et Latine
tantū de litera habebat quan
tum vnum Psalterium ꝛ loq̄=
batur de triplici mundo: ab
Adam vsq; ad Antichristum
ꝓprietates hominum cuiusq;
mundi exprimendo principi=
um vero tertii mundi posuit
in Christo sic: in tertio mundo
filius dei nascetur ex virgine
Maria et pro salute hominuz
patietur: quod legens iudeus
statim cum tota domo sua ba=
ptizatus est erat in libro scri=
ptum ꝙ tp̄e Fernādi regis Ca
stelle debebat liber inueniri.
Simile inuenies in Constanti
ni sexto.

Hec ē cronica martiniana.

Taceui ꝛ semper si
lui nunc aūt pro=
pter euent⁹ mira
bilis quos audi=
ui ꝛ didisci ac diligens inq̄sliui
īcicitādo: ꝛ vt tuti loquar per
agratis multis ac diuersis par
tibus mundi: tā vltra: q̄ citra
mare: ac etiā in reuotis mul=
tis; ac diuersis voluminibus
tam sacre q̄ aliorum Philo=
sophorum / Poetarū / Pseu=
dorum: ac multorum doctorū
actorūq; famosissimorum scri
ptture: vbi ꝛ quibus animum
et desideriū meū satis contin=
gentius saturaui de q̄bus mi=
rabilibus et stupendissimis in
mundo existentibus circa finē
et maxime in partibus gallia=
rum quidam Sirus dum essez
in Gadzis subtus quadrinis ci
uitatis Soldani.

Et quidā Caldeus dum
essem in Pheboch sala
din caldeicū iuxta mōtē
cobar per interp̄tem meum ex
posuerūt et dixerunt circa vi=
delicet annum dn̄i millesimum
trecentesimū se reperisse scd̄m
ꝙ ipsi veraciter declarauerūt
que sequuntur: ꝛ hi tres ꝛ mul
ti alii doctores et sacre theo=
logie magistri: cum quib⁹ post
ea sum loquutus.

Ego Joannes de vari=
guerro vt in vna sentē
tia cōcordem⁹ q̄n ab
anno dn̄i millesimo quadragē
tesimo nonagesimo vsq; ad an
num eiusdem domini millesi=
mum Quingentesimum. xxv.
multa mala euenient in mun=
do: et tanta ac alia ꝙ ex quo
mundus incepit esse: in ipso
non fuit tanta turbatio sicut
erit: nec tot mala et tam hor=
rendissima: tam q̄ admira=
tione digna.

NAm anno domini
millesimo quingen
tesimo secundo e=
rit initium omniuz
dolorum quoniam
in ipso veniet quedam morta
litas et pestis vniuersum mun
dum mirabiliter vexabit et af
fliget. Ita q circa media ps
fere hominuz morietur ꝛ hoc
infra sexaginta quinqꝫ men=
ses quia tantum durabit pe=
stis ꝛ vltra Licet regnando
vadat modo ibi modo alibi.

INsuper anno do=
mini millesimo qui
gētesimo tertio e=
runt multe dispo=
sitiones ad malum
in futurum in quibus anni ge
nerabuntur proditiones et cō
spirationes pessime. Sed in
ipsis annis non omnes dedu=
centur ad affectum. Licet sint
aliqui qui conseruabuntur vi=
qꝫ ad tempora.

PReterea circa an=
num domini mille=
simum quingentesi
mum quartum vel
vltra: maior et sub
limior princeps rex totius oc=
cidentis mirabiliter fugurabit
et deducetur in prelio ac to=
tus fere nobilis eius exerci=
tus mirabiliter occidetur et
potissime erit turpissima stra=
ges et lamentabilis prostra=
tio et occisio multorum ma=
gnorum dominorum ac poten
tum. Ita q non remanebit p=
pter hoc negocium: quinim=
mo anteqꝫ in gallos sit pax:
talis vel peior prior euentus
turpissime et mirabiliter per
plures vices eueniet. Quarū
in vna idem princeps nobilissi
mus: captiuabitur a suis ini=
micis euentu lamentabili et
affligetur dolore propter su=
os Aquila volabit per mun=
dum et subiiciet sibi multas
nationes: quod circa annum
domini millesimum quingen=
tesimum decimum septimū vel
vltra: tribus coronis in signum
victorie et virtutis coronabi=
tur. Sed postea nidum suum
intrabit. nec se euolabit de eo:
donec celum transcendat glo=
riose pulli sui adinuicem pre=
liabuntur et preda sua alter
alterum spoliabit: et tunc in=
cipient duplicari in occidente
mala ꝛ dolores. Quoniam an
no domini millesimo quingen=
tesimo decimo vel vltra tra=
ctabitur pessima proditio pro
pter regem Francorum capti
uitatem. Maior pars fere oc=
cidentis destruetur ab inimi=
cis; quapropter terra more=

bitur in multis locis mirabi-
liter & fortiter: & gloria Fran-
corum vertetur in opprobriū
& confusionem. Quoniam li-
lium nobili corona priuabitur
et spoliabitur & dabit alteri cui
non est.
humiliabiturq; vsq; ad confu
sionē: & multi dicent .pax.pax
pax.et non erit pax & tunc cla
re apparebunt proditiones iu
diciales conspirationes con-
federationesq; plebeium in au
dita ciuitatumq;: & erit in mū-
do tanta distantia q̄ nullus
nullo modo posset cogitare.
¶Et anteq̄ veniat mundus
ad annum domini millesimum
quingentesimum sexdecimum
regnū Francorū in omni par-
te ipsius inuadetur :spoliabi-
tur /. & remanebit fere destru-
ctum/& adnichilatum :quoni-
am gubernatores ipsius regni
erunt ita excecati :q̄ nescirent
in se inuenire defensorem et
manus & ira domini erit con-
tra ipsos in furore :ac contra
omnes maiores & potentiores
totius regni predicti.

Ciuitates terribilissi
me & potentissime ca
pientur :& preliabū-
tur Signa magna &
multa i corporib⁹ supra celestia
bus apparebūt que predicta &
multa alia subsequentia de-
monstrabunt. Et qm̄ status
mundi diuino iudicio bene ci-
to mutabitur, Ideo serui re-
pleti omni dolo superbia & fu
rore contra dn̄os suos ꝓprios
se rebellabunt & fere oēs no-
biles quotquot sunt· occiden-
tur & eiicientur crudelissime a
suis dignitatibus & dn̄ationi-
bus: quia vulgus faciet sibi re
gem ex mera voluntate. Nec
importabitur aliquid ab ipso
immo erit mirabilis & mordax
prostratio & occisio regum du
cum: ac baronum & tota ter-
ra predabitur & spoliabitur a
predonibus: ac latronibus: q̄
multiplicabuntur et preuale-
būt totam terram potissime gal
liarum deuastabunt. Et hoc
circa annum domini. M. D.
xviiii. modicum ante vel post
vnus ab altero conuincetur:
Multe ciuitates cōmouebun-
tur & nouas constitutiones fa
cient propter quas in fine, re-
manebunt regnabunt: sed re-
linquentur desolate. Castra
fortissima capientur furabūt
et destruentur: et multe vi-
due orbate relinquentur vnus
quisque proximo suo se cu-
stodiat: quia vir a vicino suo
in latrociniis pessimis spolia-

bitur ⁊ occidetur. Nullusq̃
fidē seruabit proximo sed po
tius vnꝰ alterū proditiose de
cipiet reipublice cōmodum
⁊ bonū totaliter silebuntur:
nec erunt: sed partialitas et
singularitas erunt in vigore:
Vndictam domini generali-
ter ⁊ specialiter erit tūc sup
oēs manifeste quoniam thur
ci ⁊ Alani multas isulas chri
stianorum destruēt Greci re-
gnum Latinorū inuadent ip-
sumq̃ totū spoliabūt. Arme
nia/Frigia/Dacia Nouar-
gia tristissime debellabuntur
ab inimicis suis: ⁊ irrecupe-
rabiliter ⁊ seuissime deuasta-
te ⁊ spoliate erunt Multe ci
uitates ⁊ chaſtra sup Padon
⁊ Thiberū Rodanū Romum
⁊ Ligerim subuertentur pro-
pter nimias aquarū vndatio
nes ⁊ motum terre Regna
Cipri Sardinie Arrelatēn.
Virine terribiliter ⁊ vilissime
deuastabuntur: spoliabūtur
⁊ fere destruentur. Inter ar-
ragonenses ⁊ Hispanos erit
turbatio ⁊ dissentio magna
et adinuicem preliabuntur;
nec erit pax inter eos donec
vnum regnum ipsorum sit pe
nitus destructum. Gasconis
erit suorū interitū. Cauea A
P: Vasconia cōiunctus est
enim cum A Anteq̃ perue-
niat mundus ad annum dñi
M.cccccxxv. vniuersalis ec-
clesia ⁊ totus mundus dole-
bit de spoliatione de vastati-
one ⁊ captione nobilissie ⁊ fa
mosissime ciuitatis q̄ ē caput
⁊ dña totius regni Francoꝝ
Omnis ecclesia ꝑ vniuersum
orbem lamentabiliter ⁊ do-
lorosissime prosequetur spoli
abitur ⁊ priuabitur omnibꝰ
temporalibus suis nec erit tā
magnus i vniuersali ecclesia
cui non sufficiat si remanse-
rit et reseruauerit sibi vita.
Nam ecclesie maculabuntur
et fedabuntur omnes et sile-
bit omnis religio propter ti-
morem et furorem ire pessime
feruentis.

¶ Mulieres sacre et sctē de-
relictis monasteriis fugient
hinc et inde maculate et vio-
late. Pastores ecclesie et ma-
iores expulsi ⁊ electi a suis di-
gnitatibus ⁊ prelaturis per-
cutiētur crudeliter fugiēt. et
remanebūt oues ⁊ subiecti si-
ne pastore ⁊ ductore dispersi
Generalis gubernator totius
ecclesie mutabit locū suum ⁊
erit eidē gubernatori bonum:
⁊ frībꝰ suis q̄ secū erūt si locus
refugii possint inuenire vbi
solum cum suis possint quisq̃

mas homines reuertentur: et deteriora mala facient in mũdo: q̃ mala priora fuerint propter quod deus finẽ mundi adducet et accelerabit.

¶ Et sic est finis.

¶ Hanc prophetiã antiquitus scriptam reperies in clarissimo Gallorum regno: quam habet quidam presbyter nomine Guillelmus Bauge in diocesi Turoneñ. in parrochia de Rohan.

¶ De abbate Joachin viro singulari.

Lucio tertio ĩ papatu successit. Urbanus tertius anno domini M.clxxxv. qui fuit ĩ numero pontificum. clxxix. ꝛ sedit annis tribus. Qui cum audisset Hierusalẽ captã a Saracenis ꝛ Christianos de illis partibus orientis expulsos cũ interitu plurimorum adeo indoluit ꝙ pre dolore infirmatꝰ est: ex qua infirmitate migrauit ad dominum. Circa illud tempus: vt refert Uincentius speculo histo. Astrologi Orientales ꝛ occidentales scilicꝫ Judei Saraceni / ꝛ etiam christiani miserunt literas per diuersas mundi partes predicẽtes et absq; dubio asserentes in septembri futuram validorum ventorum tempestatem / ac terremotum / et mortalitatem / hominum seditiones etiã et discordias / regnorum mutationes / et alia multa comminantes in hunc modum. Sed aliter fore q̃ diuinando predixerant manifeste probauit euentus subsequens rerum. Et non multum talium iudicis inherendum est: tamen q̄a difficile est determinate inuenire influxus corporum celestium ad ista inferiora corpora: et huius ars. mathematice que heretica habetur se immiscet: tamen quia causa prima que est deus plus influit in effectum cause secunde / q̃ ista causa secunda.

Eo tempore Abbas Joachĩ de Calabrie partibꝰ venit ad istum Urbanum papam morantem tunc apud Ueronem: de quo Joachin fertur ꝙ cum prius non multum ab homine docto re didicisset donum intelligẽtie diuinitus accepit a deo /

vt facunde ac discrete quasli=
bet scripturarum difficultates
vel obscuritates edonaret Di
cebat itaq mysteria quedam
apocalipsis hacten⁹ latuisse:
sed nūc in spiritu pphetie cla
rescere sicut ex opusculo qd
scripsit legētibus liquet. Dicit
enim q sicut scripture veteris
testamenti quinq etatū seculi
ab Adā: scilicet vsq ad Chri=
stum decursarum historias cō
tinet. Sic liber Apocalipsis
etatis sexte a Christo: scz in=
choāte decursum exponi Ip=
samq etatē sextam in sex eta
tulas dispertitam easq singu
las singulis huius libri perio=
dis satis congrue desinatas
Dixit quoq hec reuelata in fi
ne etatule quīte: atq in proxi
mo succedere sextam. In qua
scz tribulationes varias: mul=
tiplicesq pressuras peribet e=
mersuras: sicut in apertione si
gilli: et in sexto libri periodo
vbi de ruina babylonis agi=
tur patēter ostenditur. Id ve
ro in libello eius pre ceteris
notabile et expectatum habe
tur q mundi diffinit terminum
infra duas generationes que
secundum ipsum faciunt an=
nos. lx. arbitratur implendū:
fertur quoq multa scripsisse:
librosq suos domno pape cor
rigendos obtulisse. Nam et in
quibusdā errasse dicitur Et ta
mēeī multa de futuris resera
ta fuisse referuntur. Vñ et po
stea duobus regibus Francie
. s. et Anglie in itenere trāsma
rino apud messanam sicilie vr
bem in hyemātibus: idē abbas
vocatus dicit Mondum libera
tionis Hierusalem aduenisse
tempus. Sup his autem que
scripsit de futuris temporibus
nos rerum incertarū presagiū
relinquere cōuenit iudicio po
sterorum hec Vincen. Sed ad
de quod dicitur Thori. iiii. q
quicūq locuti sunt de fine mū
di determinando certum tem=
pus: huius rei inuenti sunt fal
si loqui: et deinceps etiā inueni
ent hoc determinātes. vñ Au
gu. de ciui. dei super illud Ac.
j. quod Christus dixit aposto=
lis. Non est vestrum nosse tem
pora vel momenta que pater
posuit in sua potestate: inquit
hic resoluit digitos omnium
de hac recalculantium et eos
quiescere iubet. Idem Ioa=
chin in expositione super Hie
remiam. vt refert Vincentius
spe. hist. lib. xxxii. cap. cvii. sic
ait ab Anno domini. M. cc.
et deinceps tempora mihi su=
specta sunt et momenta in quo
nouo ordine Samuelis exor=

to Ophni et phinees sacerdo
tes et pontifices dei a Roma-
ne reipublice principe capti-
uētur. Capiatur archa eccle-
sie hely quoqȝ: id est summ⁹ pō
tifex corruat: et q̄si alter mar-
doche⁹ sub amā sub discrimi-
ne maneat agitata: ipsam au-
tem ruinam ecclesie tales ne-
cesse est predicare ac plange-
re: quibus ⁊ volūtaria pauper
tas arrideat et doctrin: spiri-
tualis ac vite puritas in futu-
re tribulationis aculeis eron
obsistat. Tales ergo doctores
⁊ tales prophete mittendi sūt
qui non solum inferiores ho-
mines: sed etiam ipsos ponti-
fices et prelatos fulgerent. et
non palpent. Reuelandi nimi
rum in proximo sunt doctores
⁊ p̄dicatores fideles qui terre
na carnaliaqȝ corda omni pla
ga pcutiāt: ⁊ elatis ac tumidis
magistris silentium suis studi-
js ponāt. Et licet ille ordo fu
turus ad obedientiam sit ortu
rus: tamen a prophetis est pre
nuntiatus: et in apostolicis vi
ris tertii temporis ecclasiasti-
ci cursus a deo cognitus et e-
lectus ivalua sp̄ualis eccl'ie a c
pfecte doctrīe sanctificād⁹. ac
sl ali⁹ ⁊ bēiamin filius nō tamē
doloris in pena q̄ȝ dextere: sci
licet exultationis in gloria: ta

les in proximo pariet genera-
lis ecclesia iam senescens. Ta
les Rachel plorabit filios a re
ge impudenti facie: ac si alte-
ro Herode occidendos: qui
propterea dicti sunt doloris
filii: quia contritis eis spiritua
lis religio pre angustia tem-
poris non potuit consolari.
Sed tamen et ipsi filii dexte-
re dicuntur: quia in eis et pro
eis mater ecclesia premitur: i-
de de eis et cum eis eterna pa
tria iocuudatur. Hi sunt fide-
les in doctrina spirituales in
vita obedientes in pressura.
Formatus est ergo ordo iste
ad instar Hieremie in eccle-
sia generali sanctificatus in
obseruantia regulari: ne quis
eum de vite merito reprehen-
dat. Puto etiam q̄ sicut olim
deus patres elegit senes secū-
do apostolos iuniores ita et
nunc tertio pueros ad literam
eligat propter eos quibus ve-
tera viluerunt ad predicandū
scilicet euangeliū regni prela-
tus adulterantibus verbum
dei. Et sicut olim per Moy-
sem et Josue dominus Cha-
naneos Israelitis subiecit ac
per Paulum et Barnabam
idolatras strauit.. Sic etiam
nunc per duos ordines futu-
ros in illis presignatos gen-

tes incredulas subigat ꝛ conuertat. Hec ioachin.

¶ Hec inuenies in tertia parte historialis venerabilis domini Anthonini.

¶ De beata Katherina de senis de tertio ordine predicatorum de dono prophetie quo claruit.

Tempore Gregorii .xi. anno: vꝫ domini: M.ccc.lxxx. cũ virgo sacra esset in ciuitate pisana et Raymond. sepe fatus cuꝫ ea: diuulgatũ est ibi de rebellione ciuitatis perusine contra summum pontificem: et aliarũ plurium ciuitatum Italie: quod cũ cõcie virgini retulisset. multum dolẽs de tanta irreuerentia et inobedientia christianorum ad ecclesiaꝫ sanctã q̃ etiã contemptui haberent ecclesiasticas censuras condoluit ꝛ ipsa subdidit tamen. Non incipiatis fletum vestrum tam cito: quia nimis habebitis flere Istud enim quod modo videtis est lac ꝛ mel respectu subsequentium: et illa que maiora possum⁹ mala videre: q̃ christicolas omnem deuotionem ꝛ reuerentiam erga ecclesiam perdidisse: ꝛ excommunicationes nil timere. Non restat eis nisi fidem abnegare. Tũc illa ait patet hoc modo faciunt layci ꝛ cito videbitis q̃ deterius faciẽt clerici: ꝛ frater: o me miserum nunquid etiam clerici Romano pontifici rebellabũt: ꝛ illa bene videbitis vos: quando voluerit ipsorum prauos mores corrigere facient tantum; tunc scandalum vniuersali toti ecclesie dei q̃ tan q̃ pestis heretica ipsaꝫ scidet ꝛ cõtribulabit ad quod frater ille: ꝛ habebimus nouam heresim nouos hereticos o mater: ꝛ illa nõ erit proprie heresis: sed quasi heresis ꝛ quedaꝫ diuisio ecclesie ꝛ totius christianitatis. Itaqꝫ paretis vos ad patientiaꝫ: quia oportebit vos ista videre: quod cum tũc apparet post breue temp⁹ patuit veritas prophetie eius cũ .s. mortuo Gregorio .xi. ꝛ creato Urbano .vi. scisma secutuꝫ est. Cum vero virgo Romaꝫ profectura esset iam incoato scismate eiqꝫ frater ille diceret impletum iam esse q̃ predixerat. Respondit ipsa. Sicut dixi vobis tunc quod illud erat vt mel ꝛ lac: ita dico vobis q̃d illud quod videtis nunc est vt ludus puerorum respectu fu-

turorum: et precipue in patria Romana et regione circumiacente quid rei postmodum probauit euentus propter grauia bella postq̄ autem illa dixerat. Ego curiosus factus ad inuestigandum de futuris post illam conquassationem: interrogaui eam ex quo manifeste innotuerat futura sibi diuinitus reuelari: obsecro ait p̄clarissima mater: q̄d post hec mala futurum est in ecclesia dei: et illa his tribulatiōibus ꝛ angustiis modo imperceptibili hominibus purgauit deus ecclesiam suam sanctam et suscitabit sp̄m electorum suorum: sequēturq; post hec tanta reformatio ecclesie sancte dei et renouatio sanctorum pastorum q.s. ex solo cogitatu exultat spiritus meus in domino. Et sicut alias pluries vobis dixi: sponsa que nūc est tota deformis atq; pannosa: tūc erit pulcherrimis monilibus preciosis ornata. Cūctiq; fideles gaudebunt tam sanctis pastoribꝰ decoratos: populi etiam infideles dono christi odore tracti ad ouile catholicum reuertentur et conuertentur ad verum pastorē et episcopum aīarū suarū: agite igitur gratias deo: qui post hanc tempestatē dabit ecclesie sue gratia tempus serenum: his dict's conticuit ꝙ ipsa sancta virgo predixit tempora tribulatiōis ꝛ scismaticis videmus euenisse: qđ autem de bonis pastoribus et reformatione ecclesie ab ipsa prenunciatum est nondum aduenit nec quando euenire deberet tēpus prefixit vt possit de falsitate redargui. quod propterea dictum est quia ei calūniantur quidam asserentes ipsum abrenunciasse passagium ad terram sanctam: ꝙ non est impletum: quasi non fuerit vera prophetissa sed falsa. Sed asserit ipse Raymond. hoc verum non esse ꝙ prenunciauerit passagium futurum. sed zelo succensa fidei: accessit vsq; ad auinionē ad Grego. xi. suadens ei dictum transitum ad recuperandam terram sanctam multaq; alia prenunciauit: q̄ sicut predixerat euenerunt.

¶ Hec inuenies in tertia parte historialis venerabilis domini Anthonini.

¶ Ex prenosticis beati Vincentii in antiquo veterbii reperto

Cum videbis primũ bouem in ecclesia dei mugire tunc incipiet ecclesia dei claudicare: cum autem tria alia signa videbis aquilam coniunctam cum serpente et secundum bouem mugire in ecclesia dei et serpẽtem / tempora erũt tribulationum. ¶ Nam vocabitur ab occidente per secundum bouem et serpentem tandem rex magni nominis qui regna assiriorum desolabitur et parta preda in parte dimissa tandem vix tutus remeabit ad suos: quo facto surget padulter qui ipsos serpentes in latebras suas impellet. Ve tunc Ciciliam atq; liguriam habitantibus: nam videbunt quod euitare nequibunt.

¶ Tande diuina permissione secũdus bos mugitũ admittet et erit quasi scisma in ecclesia dei et duo põtificas: vnus electus scismaticus qui verũ pontificem exulare arcebit apud venetos / ⁊ ecclesia dei vi occupabitur: tunc intrabunt Italiã tres potentissimi exercitus vnus ab occidẽte: alter ab oriente: tertius ab aquilone q̃ inuicem cõfligẽt ⁊ erit tãta sanguinis effusio: quanta ab origine mundi in Italia visa fuit

¶ Et aquila regem adulterũ capiet et absq; vi et metu oĩa subiacebũt et parebũt: et erit noua in vrbe reformatio: ⁊ ve ve tunc tõsurã deferẽtibꝰ machinatorum secta cessabit.

¶ Extracta ex libro antiquissimo libro Thome de aquino scripto in quarta pecorina / q̃ liber est in libraria sancte Marie nouelle Floreñ. ordinis p̃dicatorũ in. xii. bancho dicte librarie in manũ dexterã eundo in locum siue loco.

¶ De sancto Vincentio.

Gloriosus confessor Vincentius in mundo vita et doctrinis refulsit circa annos dñi. cccc. ⁊ vltra. Migrauit autẽ ex hoc seculo nequã anno. M. ccccxviii. sedem Petri tenente Martino. v. imperante aũt Sigismũdo sanctorũ autẽ cathalogo ascriptꝰ fuit a Calixto. iii. papa ãno. M. ccccl v. hic igit vincẽ. ex ciuitate Valentia antiqua nobiliq; familia Ferrariorum oriũdus: a catholicis fuit parẽtibꝰ procreatus / fuerunt siquidem parentes eius deuoti et moribus decorati / predicabat autem sepe de finali iudicio ⁊ aduentu antichristi: ⁊ ita terribilr vt oẽs in terrorẽ nimiũ cõuerteret et

peccatores ita horreret vt q̄si cū hoībus illius tp̄is dicerent montibus / cadite super nos: ⁊ collibus / cooperite ⁊ abscondite nos a facie agni ⁊ ita venturi. Reperitur autem quedam epistola eius in qua videtur dicere expresse antichristū iā esse in mūdo: cum tamen ab eo tp̄e quo ita scripsit vel predicauit trāsierint iam anni .xl. ⁊ vltra: necdū apparet venisse Et secundū cōmunem scientiam doctorū sicut ⁊ Christus ita Antichrist⁹ ver⁹ .xxxiii. annorum spacio finiet vitā suam ⁊ tribus annis cū dimidio vel circa erit p̄dicatio ⁊ executio potestatis ⁊ malicie eius. Et sic videtur non vera determinatio seu predicatio ei⁹ de antichristo: ad quod dicendum q̄ ea que circa hoc scripsit ⁊ predicauit si sua verba sunt opinatiue ⁊ non assertiue dixit: non quidem mendacium: dicendo ad terrendum populos quod perniciosum esset: nec deus eget nostro mendacio vt ait Apostolus ad Ro. sed pro ut sibi videbat̄ ex testimoniis scripturarū scd̄m signa data seu reuelatione sibi facta seu ab aliis ei relicta: que relationes aliquādo non ad plenum intelligūtur, etsi intelligantur plene: sicut aliq̄n tempus determinate datū hoībus ad penitentiam deus abbreuiat propter qd̄ ait Salomon in prouerbiis dies peccatorū breuiabuntur. Sicut q̄n dictū fuit anno quingentesimo. Noe abbreuiati sunt anni ⁊ sublati de numero viginti anni ꝓpter abusum temporis dati: nam sexcētesimo vite noe anno diluuium fuit ita ⁊ spaciū vite abbreuiatū ꝓpter demerita hominum prolongatur: vt patet in Ezechia: cui additi sunt .xv. āni ad vitā suam: nouit inquit Ambro. deus mutare sentētiam .s. cōminatiuā: si tu noueris mutare delictū de pe. dist. i. Reuelauit Christus pluribus se ad iudiciū venturū: nec vltra dilaturū ⁊ tamen precib⁹ matris eius postea distulit vt tempore beati dn̄ici nec solus beatus Vincentius. sed ⁊ Greg. papa in omilia sup̄ id euangelium. Erunt signa in sole ⁊c. videbatur vicinū expectare iudicium ex multis signis per Christum in Euangelio datis vt ibi patet: ⁊ tamen transierunt anni plusq̄ꝫ octingenti a Gregorio vsqꝫ nūc quo scriberet vel predicaret aduētus Antichristi ⁊ finis mundi cito erit ⁊ bene cito non propter hoc determina-

bat tempus istud: sed sub illo cito potest cōprehendi tēpus modicum et multum. Nā cum deus dixit per aggeum ꝓphetam et adhuc vnum modicum ⁊ ego mouebo celū ⁊ terram: ⁊ veniet desideratus cūctis gētibus ⁊c. quod de xp̄o intelligitur: ⁊ tñ illud modicū fuit spaciū quadringentoꝝ annoꝝ et vltra qñ xp̄s venit. Sed in canoñ. j. Joh. dr̄ antichristus venit: ⁊ id filioli nouissima hora est: ⁊ in Apoc. Tp̄s prope est: venio cito. ⁊ Thessalonic. tpe Pauli expectabant q̄ citius fit nem mundi: quos apostol⁹ admonuit/ vt non terrerētur: vel mouerentur a suo sensu quasi instaret dies domini. Non ergo propter hoc calumniādus vel minus verax estimandus est: qui vir fuit doctrina et vita apostolicus.

¶ Hec inuenies in tertia parte historialis venerabilis domini Anthonini.

Statutum est autē inter tartaros infidelium: et a cingischā primo coꝛuz domino cōfirmatum vt quicūqꝫ in superbiam erectus authoritate propria sine principum electione voluerit imperator esse/ occidatur sine vlla miseratione: ꝓpter hoc et vnus de principibus nomine ciūgam nepos ipsius cingischam: occisus est ante electionem ipsius quia regnare volebat non electus: aliud quoqꝫ statutum habent/ q̄ omnem terram sibi debeant subiugare: nec cum aliqua gēte pacem habere: nisi subdatur eis quousqꝫ veniat temp⁹ interfectionis ipsorum: annis lxxx. debent pugnare. et. xviii. Tamē modo regnare post hec vt ipsi dicunt ab alia ratione debent vinci: vt vaticinatum est eis: nesciunt tamen que illa sit: et qui euadere poterunt legem illam tenere debent quaz tenent illi qui bello eos deuincient. ipsi namqꝫ tartari diuinationibus/ auguriis/ aruspiciis/ veneficiis ⁊ incantationibus multum intendunt: et cum illis a demonibus respondeatur deuz sibi loqui credunt: est etiam statutum cingischam illius primi q̄ ꝑ millenarios cēnarios ac decanos coꝛuz exercitus debeat oꝛdinari.

¶ Hec inuenies in tertia parte historialis venerabilis domini Anthonini.

Ex libro cathalogi finis seu cathaldi finii vndecimi capitis de italia.

Cum Roma vacce pinguis fecundos mugitus audire incepit: languescere discidiis ac bellis exordietur Italia: emulationes enim et odia erũt int̃ suũ serpẽtem alarũ liliferũ & leonũ. Ue tibi aemulia. Ue tibi Picenũ: vitul⁹ eñ vacce contra bouẽ cornuptabit: tũc nascetur inter lilia princeps pulcherrimus cui nomen noui inter reges erit cum animi nominisq; paritas equa cum gente sua & corporis eximia proceritas. Hunc vniuersus orbis parebit: cum quercus elata ceciderit / et spinosum aprum concusserit: felices anni eius ab occidente in ortum solis: ab ortu solis in plagam frigidam: & a septentrione in austrum feruidum. Superabit enim atq; prostrabit vndiq; inimicos suos. O alpha et o o. Uacca pinguis iuncta colubro regem ducet monstruosum in regnum mutabile q̃ preesse expositus / vix euadet / breui moriturus. Exurge spinole aper leones assume socios: et dispersis anguibus tortuosuz colubrum capies. Leonẽ elatum in preda capies / decipies ac diminues / cum subtus elate quercus vmbra ad bella pcesseris. Ue tibi leo pinguis. Ue tibi Liguria. Ue tibi Flãdria sanguinea: Ue tibi Insubria. cuz degener ãguiculus tua prata intrauerit: vt flores demoliantur: ve loci cursu recessurus. Scisma inceptũ delebitur cum quercus gloria infelici decidet & spinosum aprũ a magno aliã retatũ susceperit atq; percusserit. Heu heu plange infelix Babylon sacerdotale baratrũ: qm̃ dies afflictionis in te venient: vt veluti matura seges ĩ tuis iniq̃tatib⁹ frisurã patiaris: reges veniẽt aduersum te ex quatuor plagis terre: & cõgregabũt sctõs dei: vt ne sint in iudicio: et eligãt angelũ testĩ q̃ cõcilet & cõuertat ad dñm corda discidẽtiũ & pascat gregẽ pascue dñi. Sagitta Italie ĩ ortũ solis penetrãs elimabit inde oẽm immũdiciã & veri saluatoris plãtauit vineã florido pncipe cui nomẽ nouũ: Cui oẽs pplĩ colla submittant: & oriẽtalis corona dabitur custodienda.

Urget rex ex natione illustrissimi lilii habẽs frõtem longuã / supercilia alta / oculos longos / nasum aquileum: & congregabit exercitum magnum & omnes tyrannos regni sui destruct: et

morte percutiet eos fugientes in montibus: et cauernis abscondentes a facie eius. Nã vt sponsa sponse erit iusticia associata cum eo vsqz ad quadragesimum annum deducet bellum christianis subiugando anglicos: insulanos: hyspanos: arragões: lumbardos: italicos: et reges christiani ei subiicientur. Romam: florentiaz destruet: igne comburet: poteritqz sal seminari super terraz illam: supremosqz clericos qui sedem Petri inuaserunt morte eos percutiet: eodemqz anno duplicem coronam obtinebit postmodum mare transiẽs cum exercitu magno intrabit Greciam et rex Grecorum nominabitur. Culcos: hypreos: Turcas: Barbareos illi subiugabit regno: illi submittet faciendo editum quicunqz cruci fixum non adorauerit / morte morietur: et non erit qui possit ei resistere: quia brachium sanctum a domino semper cuz eo erit et dominium vniuerse terre possidebit: his factis sãctorum requies christianorum vocabitur. Hierosolimã ascẽdens ad montem oliueti orãs ad patrem et deponens coronam a capite suo atqz agens gloriam et honorem patri et filio et spirituisancto cum magno terre motu et signis mirabilibus ibi emittet spiritum.

¶ Reuelatio de tribulationibus nostrorum temporum: de reformatione vniuerse dei ecclesie autore deo et de conuersione Turcorum et infidelium ad fidem nostram cito et velociter: ostensa Florentie Hieronymo de ferraria: hoc tẽpore viuenti Seruo Jesu Christi minimo.

¶ Hieronymus Beniuenius ciuis Florentinus accepte veritati fidelis astipulator ad librum.

I Liber intrepide ad ludibria ad sibila et ad vipereos te preparens morsus. Sz q̃bus armis pugnaturus? iusticie. Quenam sunt? Scutum fidei / lorica simplicitatis / et fulgurans sermonis domini gladius sane sic opus est. Naz (vt tuus dicere consueuit auctor) vtinam tot veritas haberet defẽsores / quot inpugnatores et qui eam defendunt ipsius amore veritatis ducerentur: atqz vtinam prime veritatis rursus ob hanc libenter vitam exponerent. Sed

enim paucos habet veritas defensores / pauciores vero propter seipsam tantum. Adhuc pauciores propter supremã. Sed paucissimos: qui ipsius zelo vitã exponant. At qꝫ eqdẽ memini / ⁊ mecũ p̄sentes plurimi pariter meminere imo quis in hac vrbe id nescit Illum sepe declamantẽ in populo aliquot annos predixisse: tepiditatem in futura ecclesie renouatiõe cõtra veritatẽ accerrime pugnaturam / grauiusqꝫ certamen hoc futurum q̄ʒ olim martyrum fuerit cum tyrannis ⁊ hereticorũ contra fideles. Quoniã aduersus dupliciter instructam potestateʒ scʒ spirituali et mundano gladio dimicandũ esset. vbi vir iustus intra duos parietes coartatus alterum ex abundãtiori cautione circũspecte conscientie veneraẽ ⁊ timet nec tamen idcirco vult a veritate desistere. Alterũ ꝓpter vite periculũ licet minus existimet: tamen q̄ʒdiu homo carneꝰ est nõ potest non cõmoueri. Similiter aiebat contra duplicem sapiẽtiam. i. ecclesiasticam ⁊ secularem: ⁊ contra duplicem malignitatem apertam scʒ ⁊ occultam propter tepidos ⁊ hypocritas rem gerendam fore cuʒ quibus modo pugnatur. Memento inqꝫ q̄ ab exordio rerũ veritati perpetuuʒ bellum ab impiis indictũ sit Quoue salubrior extitit maiori conflictu certauit: Sic euangelice veritati super omnes alias ꝑ ignẽ ⁊ aquam fuit transeundum: sʒ de victoria semper certa ⁊ secura: licet multis interdum acceptis vulneribus: postremo gloriosius de hoste triumphauit. Tu quoqꝫ inserta hic veritas contra tepidos alacriter pugnato. Nec eorum potestatem / sapientiam / maliciamve formidato. His enim quibus protegeris armis tuta es / et deus tecum incedit. Confundentur ergo persecutores tui ⁊ tu leta ⁊ indefessa gloriaberis. Que enim in te certa fide et summa spe modo credẽtes probant: ea breui: icreduli isti ac tepidi euentu ipso: sed cum suo ingenti dedecore atqꝫ multo quasi tormento fateri cogẽtur. Sed iam quinquennium illorum in te conatus omnes experta es: nec tamen succũbuisti: sed magis aucta: leteqꝫ ꝑ ora ⁊ corda hoĩm diffusa inualuisti. Gaude igiẽ et letare: q² q̄ʒto plures habes aduersarios: tantos a deo ꝓficisci certior ⁊ salubrior ꝓbaris. Nusqꝫ

enim vehementior tartareus ille draco per immensa sinuosus volumina: arrectis cristis tumenti gutture: ardentibus oculis: horrendo hiatu: pestifera venena prorsus effundit et collectis viribus toto impetu insurgit: q̄ꝫ vbi animarum plurimam inesse videt salutez Ueritas autem (vt ait zorobabel) manet et conualescit in eternum et viuit et obtinet in secula seculorum. Sicut scriptum est. Labium veritatis firmum erit in perpetuum. Sed iam liber properans valeto.

¶ Deo gratias.

¶ Compendium reuelationum inutilis serui iesu christi fratris hieronymi de ferraria ordinis p̄dicatorum.

Et si multo tempore diuersimode per diuinam inspirationez plura futura predixi tamen animo reuoluens sentētiam saluatoris nostri Jesu christi dicentis Mathei septimo. Nolite sanctum dare canib⁹: nec mittatis margaritas vestras ante porcos: ne forte conculcent eas pedibus suis: ꝛ canes conuersi dirumpant vos: semper fui in dicendo parcior. Nec vlterius progressus sum q̄ꝫ expedire saluti hominum videretur. Propterea pauce admodum conclusiones nostre fuerunt: quāuis exhortationes: persuasiones: probatiōes ad earum credulitatem inducendam plurime fuerint. Nunq̄ꝫ tamē visionem modum: ac multitudinez et alias multas reuelationes aperui: cuz nec inspiraret hoc michi spiritus sanctus: nec necessarium ad salutem arbitrarer nec demum ad eas suscipiendas: hominum mentes dispositas iudicarem. Nunc autem ad scribēdum quedam futura a me publice predicata: presertim potiora / et maioris ponderis necessitas impulit: tum quia multi qui me ex pulpito pronunciante ea describere conati sunt: non integrā veritatem: sed concissam / et plerumq̄ꝫ multis falsitatibus admixtam: non sufficiente: scilicet calamo celeritati lingue annotarūt: tū quia nōnulli au[t] nō sano intellectu: aut sinistra interpretatione et malignitate addendo: subtrahendo sep[e]

deprauando dicta mea, in vulgus sparserunt: itaqz breui cōpendio quecūqz de rebus futuris a me hactenus publice p̄dicata sunt: colligere conabor omittens vniuscuiusqz haruz reuelationum specialem modum ⁊ sacre scripture probationes: quas dum p̄dicarem adhibui Uisionem tamen quā in octaua die annūciatiōis beate Marie virginis publice p̄dicaui. quoniam imperfecte ⁊ corrupte a plerisqz excepta est ⁊ ad diuersas italie ptes destinata his ad plenum inseram: Et hoc potissimum me ad scribendum excitauit. Nam propter honorē dei pati neqz possum neqz debeo vt eius mysteria ludibrio fiant aut prophanentur. Presertim asserētib⁹ multis hec nō nostra a nō nullis mendose ⁊ cum diuersis erroribus collecta: ab impressoribus esse publicanda. Ne vero quoqz modo viciari ⁊ detorqueri queāt ⁊ vt eque cunctis pateant: vtraqz lingua latina scilicet et vernacula edere curaui Obsecro autē omnes ad quos compendiuz hoc peruenerit: vt si hactenus aliquid aliud q̄z quod in eodem continentur: a me pronunciatū fuisse relatū fuerit: minime credāt Amici enī illi nostri: tepidi: scz ⁊ hui⁹ seculi sapientes: multa contra me i vrbe Florentia et plura foris mandaciter cōfingentes ea michi ascripserunt Scio nihilominus non defuturos: qui rursus scripta hec sensu vario interp̄tabuntur: iuxta illud Danielis. xii. Plurimi ptransibunt: ⁊ multiplex erit scientia: id est opinio. Qui etiam a plerisqz irridebuntur. Spero tamen puros lectores et simplices corde ipsa veritate eos illustrāte: multū ex hac lectione profecturos. Quia scriptum est. Cuz simplicibus sermocinatio eius: Et iterum abscondisti hec a sapientib⁹: ⁊ prudētibus ⁊ reuelasti ea paruulis: Uerum priusqz aggrediar narrationem eorum que sum dicturus: videtur necessarium ad ipsorum intelligentiam modum propheticarum reuelationū breuiter declarare: vt vnusquisqz intelligere possit quomodo pphete ea q̄ populis predicāt: a deo doceātur. Igitur quia scriptum est. pmo lib. regū. ix. Qui ppheta dicit hodie: vocabat olī vidēs Ille ppheta pprie dr q̄ res a nāli cognitiōe cuiuscūqz creature remotas videt q̄z q̄z mediāte lūie pphetie: et alia m̄lta q̄

humana cognitione nō distā-
tia Propheta percipit: ipsum
nāqȝ lumen quēadmodū ad di
uina sic etiam multo magis ad
humana pertingere potest A
cognitiōe autē naturali cuius
libet creature procul recedūt
futura cōtingentia: maxime q̄
a libero arbitrio depēdēt: que
in seipsis neqȝ ab hoībus neqȝ
ab alia creatura sciri possunt.
Soli eni trinitati tempus oē
complectenti presentia sunt.
Rursus a creatura rationali
vel intellectuali in eoꝝ causis
cognosci nequeunt. Cum eni
ipse cause indifferētes sūt ad
producendos / vel nō produ-
cendos eiusmodi effectus cō-
tingentes: nō potest creatus ī
tellectus discernere: in quam
partem ipse cause inclinature
sunt. Quāobrē oēs diuinato
rie artes: q̄rū pnceps Astro-
nomia iudicialis habetur a di
uinis scripturis et ab ecclesia
sticis canonibus dānate sunt.
Cognoscere siquidem contin
gētia futura sapientie diuine
proprium est: coram qua om-
nia preterita presentia et fu-
tura simul astant: sicut scriptū
est. Omnia sunt nuda et aper
tā oculis eius. Non possunt
igitur futura contingentia ali
quo lumine naturali perpen-
di: verum solus deus in eterni
tate sui luminis ea nouit: ⁊ ab
eo solo accipiunt illi: quibus
ipse reuelare dignatur. In hu
iusmodi autē reuelatione duo
facit. Prio. Quoddā lumē su
pnaturale pphete īfundit qd
est quedam participatio sue
eternitatis. Ex quo in reuela
tionibus idem propheta duo
discernit: id est ⁊ q̄ ipsa reuela
ta vera sunt. ⁊ q̄ adeo proue
niūt Tāte vero efficacie ē hoc
lumē / q̄ de duobus predictis
ita certū facit prophetā. sicut
lumen naturale certos reddit
philosophos de veritate pri-
morū principiorum: quēlibet
hominem: q̄ bis duo sunt qua
tuor Secūdo distincte propo
nit prophete: quicquid illū co
gnoscere ⁊ prenunciare inten
dit: ⁊ hoc multimode efficit: si
cut scriptuȝ est Osee. xii. capi
tulo. Locutus sum super pro
phetas: et ego visionem mul-
tiplicaui: ⁊ in manu propheta
rū assimulatus sum ꝭ. Interdū
absqȝ imagninaria visione in
tellectuȝ prophete īspirat qd
prenūciare debeat: quō Salo
moni sapientiam infudit. Et
taliter Dauid pphetauit. In
terdum in imaginatiōe diuer-
sas figuras ⁊ imaginarias vi-
siones imprimit: que signifi-

cat id qd itelligere & pnūcia re ad ppheta spectat: ipse au tē ppheta ex virtute eiusdē luminis aperte intelligt signi ficationes eiuscemodi visio= num Aliter propheta dici non posset Unde Danielis.x capitulo scriptū est: intelligē tia opus est in visione. Sepe autē in talibus visionib⁹ in= trinsecus pronūciari diuersa verba pcipit a diuersis per= sonis menti sue oblatis: que vba ex eodē lumine a deo p ministeria angelorū formari nouit. Nōnunqz vo exterio= ribus sensibus precipue ocu= lis: significatiua magnifestā= darū rerum deus pponit. vt Danielis.v. capitulo legitur de manu q̄ i pariete āte ocu= los Balthasaris regis inscri= psit Mane. Techel. Pha= res. que ocl'is corpis Daniel quoqz vidit & interno lumine interpretatus est. Notandum est autem quod has exterio= res apparitiones necnon i= maginairias: deus angelico ministerio efficit: vt inquit sā= ctus Dionysius i libro de ce= lesti Hierarchia: qr q̄cquid a deo est, ordiate pcedit iuxta illd Apostoli. Que a deo sūt ordinata sunt Ordo aūt di= uine sapientie est disponere infima per media: & media p suprema Cū igir inter deum & hoies angeli medij sunt ab ipso deo illuminationes pro= phetice p angelicos spūs sub ministrātur q̄ non tm̄ ad di= uersas apparitiones interius fantasiā illustrāt & cōmouēt: ed etiam intrinsecus pphe= tas alloquūtur. Quibus eti= am sepenumero exterius se in humana figura exhibent fu= tura pnūciantes & de multis peragendis eos instruentes & per lumen supradictū pro= phete aperte cognoscūt eas apparitiones esse angelorum & ea que iidem angeli loquun tur esse vera. & a sapientia di uina emanare. His tribus mo dis quandoqz vno quādoqz alio nos futura habuimus & cognouimus. Quoquo ta meneorum modo ea ad me peruenerint: semper supradi cto lumine illustrante verissi ma & certissima fuisse intelle xi. Prospiciens itaqz omni potens deus Italie peccata presertim in principibus ta'm ecclesiasticis q̄ secularibus multiplicari: nec ea diutius ferre valens: statuit ecclesiā suam ingenti flagello expia= re. Et qm̄ / vt inquit Amos propheta nō faciet dominus

deus verbum: nisi reuelauerit
secretū suū ad seruos suos ꝓ
phetas: voluit ꝓpter electo=
rū suorū salutem id flagellum
in Italia prenunciatum iri: vt
premoniti ad tolerantiaȝ sese
firmius prepararent. Cumqȝ
Florentia / veluti cor in homi=
ne: in medio Italie sita sit: eam
ad hmōi preconium suscipien
dum eligere: deus ipse digna
tus est: vt inde illud per cete=
ras Italie partes / quēadmo=
dum in presentia videmus im=
pletū / late diffūdatur. Me ita
qȝ inter alios seruos suos indi
gnum et inutilem ad hoc mini
sterium eligens Florentiam ex
mādato patrū meoruȝ venire
curaui. Anno domini. M.cccc
lxxxix. quoq̃dem anno kalen=
dis Augusti die dñico cepi in
templo nr̃o sancti Marci pu=
blice librum Apocalipsis iter=
pretari. Et per totuȝ eundem
annū Florētino populo predi
cans tria continue proposui.
Primū renouationem ecclesie
his temporibus futuram. Se
cundum grāde flagellum vni=
uerse Italie ante talem reno=
uationem deuȝ illaturum esse.
Tertium hec duo cito futura
Has vero tres conclusiones
probabilibus argumentis ⁊ di
uinarum scripturarum figuris
atqȝ aliis similitudinibus seu
parabolis ex his formatisque
modo in ecclesia fiunt: proba=
re ac persuadere laboraui: hu
iusmodi tantū rationibus inte
rim insistens et dissimulansme
etiam: alio modo horuȝ cogni
tionem a deo accepisse: qm̄ ad
suscipiendum archanum mi=
nus idonea tunc animorum di
spositio videbatur Successiue
sequentibus annis paratiorē
ad credendum mentes perpē
dens: nonnunqȝ visionem ali=
quam in medium adduxi: non
aperiens eam se propheticam
visionē: sed tantum in morem
parabole illam populo propo
nens. Demū magnā contradi=
ctionem et irrisionem omnifa
riam conditionis hoīm conspi
ciens: plerūqȝ ex pusillanimita
te ab his desistere et alia pre=
dicare firmiter statuebam: nec
poteram. Quicquid enim le=
ctionis ⁊ studii a priore cepto
declinabat: tedium suggere=
bat: ⁊ quotiēscunqȝ cogitabaȝ
vel etiā conabar alia predica=
re: vsqȝ a deo desipiebaȝ: vt mi
chimetipsi displicerē. Ex quo
memini predicantem me Flo=
rētie in templo sancte repara=
te Anno dñi. M.ccccxc. cōsti
tuisse compositū iam sermonē
secunde dñice quadragesima

lis super huiusmodi visionib⁹ supprimere et de cetero a talibus abstinere. Testis est autē deus: q̄ totum diē sabbati antecedentem ꝛ integram noctē proximam vsq; in lucez insomnes protraxi: adeoq; omnis mihi preclusus aditus et queuis doctrina preter hanc subtracta fuit vt alio prorsus me vertere nequiuerim. Et diluculo tandem longa vigilia fesso et oranti michi dictum fuit. Demēs nonne vides deum velle: vt talis in hunc modum annūcies. Quamobrem eodem mane terrificam predicationē egi Notum est quoq; assiduis auditoribus meis: scripture a me exposite q̄ apte semper conditioni presentium temporū conuenerint. Et inter alia vnum illud summo ingenio et doctrina viros in admirationem adduxit videlicet quod cum ab anno millesimo quadringentesimo nonagesimo primo vsq; ad nonagesimum quartum per omnes saluatoris aduentus et quadragesimas: vna duntaxat excepta bononie concessa: super Genesim predicationes continuas suscepissem: semper a relicto puncto vltimo lectionis siue aduentus: siue quadragesime precedentis inchoando procedens: numq̄ attingere potui capitulū diluuii nisi postq̄ tribulationes hec initium habuerunt: itaq; paucis diebus existimandi mihi mysterium fabricationis arce noe me expediturum tot et tanta circa eiusmodi fabricam se quotidie obtulerunt: vt totū aduentum et quadragesimaz nonagesimi quarti anni i eo mysterio et fabricatione consumsperim. Et volente ducenteq; deo desinens vbi legitur Cenacula et Tristega facies in se a rursus Septēbri primo in festo sancti Mathei apostoli sequentem textum. i. Ecce ego adducam aquas diluuii sup terraz: prosecut⁹ sum. Cumq; iam omnibus constaret Regem Galliarum cum copiis suis Italiam ingressum esse: propositio in initio sermonis eiusdem verbis videlicet. Ecce ego adducam aquas diluuii super terram: subito plerisq; attoniti falsi sunt hanc Genesis partitionem oculto dei instinctu successiue pro temporum opportunitate sus ministratā fuisse. iter q̄s aderat comes Ioannes Mirandulan⁹ vir tp̄ibus

nostris ingenio et multiplici
doctrina sīgularis:qui ad' ea
verba inhorruisse ⁊ diriguis-
se sibi comas postea michi re-
tulit Ut igitur ad rē redeam
in illis primis annis futura
hec argumentis tantum scri-
pturarum rationibus et va-
riis parabolis propter indi-
spositionem populi prenuncia-
bam. Deinde insuper in vere
cepi ostēdere hec futura alio
lumine: quam sola scriptura-
rum intelligentia a me habe-
ri Demum rem clarius adhuc
aperire aggressus sum. ver-
ba mihi diuinitus inspirata
iam ad verbum sincere profe-
rens:inter que sepe repetebā
Hec dicit dominus deus. Gla-
dius domini super terram ci-
to ⁊ velociter. Itemqꝫ alias
hec dicit dominus deus. Gau-
dete ⁊ exultate iusti:veruntā-
mē parate animas vestras ad
tentationem lectione medita-
tione:et oratione.et liberabi-
mini a morte secunda. Et vos
o serui nequam qui ī sordibus
estis:sordescite adhuc. Uēter
vester ipleatur mero.renes ve-
stri dissoluantur luxuria: ⁊ ma-
nus vestre sanguine pauperū
polluantur:hec enim est pars
vestra ⁊ hec sors. Sed scitote
quia corpora vestra et anime
vestre in manu mea sūt et post
breue tempus corpora vestra
flagellis conterentur: aīmas
autem vestras igni perpetuo
tradam. Que verba non ex
sacris decerpta scripturis vt
aliqui arbitrabantur sed e ce-
lo nouissime tunc prodierunt
Et quoniā in visiōe vna mul-
ta eiusmodi verba de celo mis-
sa continentur: quorum par-
tem. tunc palam feci:contecta
nihilominus visione ne ab in-
credulis irrideretur:solā hāc
modo describendam necesse
putaui: vt intelligatur quo
ordine verba illa a me tunc
publice pronunciata emanā-
rint. Uidi itaqꝫ anno millesi-
mo quadringentesimo et no-
nagesimo secundo nocte pre-
cedente vltimam meam de-
clamationem aduētus domini
in tēplo sancte reparate ma-
num in celo cum ense: cui in-
scriptum erat. Gladius dñi su-
per terram cito ⁊ velociter.
Super manum autem inerat.
vera et iusta sunt iudicia dñi.
Ipsius vero manus brachium
egredi videbat a tribus ī vna
luce faciebus q̄rū pria ait. Ini-
q̄tas sāctuarij mei clamat ad
me de t̄ra. Secūda rñdit Ui-
sitabo ergo in virga iiq̄tates eo-
rū:⁊ ī verberibus pctā eorum

Tertia subiungit. Michi iam meã non dispergam ab eo: neq; nocebo in veritate mea & miserebor. pauperi & inopi. Rursus prima iniquit Oblitus est populus meus mandatorum meorum diebus innumeris.

Secunda respondit. Cõteram ergo & cõfringam & nõ miserebor tertia subiungit. Memor ero ambulantium in pceptis meis. Deinde vox ingens ex tribus faciebus sup vniuerso orbe simul ĩtonuit dicẽs. Audite oẽs habitatores terre.

Hec dicit dominus Ego dñs loquor ĩ zelo sancto meo Ecce dies venient: & gladiũ meũ euaginabo super vos. Cõuertimini ergo ad me anteq̃ cõpleatur furor meus. Tunc enim angustia superueniẽte requiretis pacem & non venit. His finitis verbis: totius conspectui meo orbis insinuari visus est. Tum multitudo angelorum e celo in terram in albus descendebat: in numeras stolles candidas in humeris et cruces rubeas ĩ manibus gestantium. Hicq; vniuersum orbem perlustratas singulis hominibus candidã vestẽ & crucem pferebãt: aliqui oblatum munus suscipiebãt & induebãtur. Aliq respuebãt nec tamẽ aliis quo min9 acciperẽt ipedimẽto erant. Nõnulli vero & aspnabãtur ipsi: & ceteros p viri b9 suscipe phibebãt. Hi postremi erãt tepidi & humana sapiẽtia tumidi: qui et deride bãt ipsi: & aliis ne acceperent suadere conabant. Post hec manus illo ensem versus terrã iclinauit. Mox q; dẽsis nubib9 aer obduci vis9 est: cõpluẽs gladios & grandines horrisonis tonitruis & sagitta et ignes. et in terra bella / pestis fames. & ĩnumere tribulationes exorte sũt. Cospiciebã vero angelos per medios populos gradientes: & pocula limpidi meri ipsi cãdidatis & cruciferis ppinãtes. Quo hausto illi dicebãt. Quã dulcia faucibus nr̃is eloq̃a tua dñe Residẽtem de hinc ferẽ in fundo calicis iidẽ angeli ingerebant aliis. Qui ab eius potu se auertẽtes videbantur penitẽtiã appetere nec illam conseq poterãt dicentes. Quare obliuisceris nostri dñe. Volẽtesq; oculorũ aciẽ in deũ intendere tribulationis grauedine ppediebãt. Tanq̃ enim ebrii erãt Quorũ cor mediis e pctõrib9 euelli videbat. q̃rensq; hũanarũ voluptatũ solatiũ nõ inueniebat: pptcrea velut amen-

tes et excordes agebantur.
Post hec vehementissimam
vocem ex tribus illis faciebus
sic audiui dicētem Audite er-
go verbum dñi. Propterea
expectaui vos: vt miserear ve
stri. Uenite igitur ad me: quia
benignus et misericors sum:
faciens misericordiam oībus
qui inuocāt me. Qd̄ si nolue-
ritis. auertam oclos meos a
vobis in ppetuum. Inde ad iu
stos vox illa se dirigēs dixit.
Uos aūt gaudete iusti et ex-
ultate: q2 cū pertransierit bre
uis ira mea: pctōrū ꝯfringam
cornua et exaltabūtur cornua
iusti. Statimqꝫ visio euanuit
dictumqꝫ hoc ad me peruenit.
Fili si peccatores haberēt o-
culos viderent vtiqꝫ ꝙ gra-
ui et dura sit hec pestis et acu-
tus gladius Pro dura vero
peste et acuto gladio signifi-
cabat spiritus loquens: pra-
uorum prelatorum regimē et
predicatores humane philo-
sophie: qui nec ingrediuntur
ipsi regnū celorū: nec alios in-
gredi sinūt. Ex quo iudicabi-
tur ecclesiā adeo corruisse: q
horum spiritalis impugnatio
lōge sit grauior ꝙ alie corpo-
rales tribulationes: quecūqꝫ
ipsi ecclesie accidere possint.
Ideo ab eodē spū michi dictū
est vt exortarer ꝛ rogarē po-
pulos ad obsecrandū deū: vt
suū timorē ī terrā immitteret
renouaretqꝫ amorē et memo
riā beneficiorū: ꝛ passiōis vni-
geniti sui in cordibꝰ humanis:
et bonos pastores ac diuini
verbi pcōes ecclesie daret: qui
gregē suū: nō seipsos pasceret
Post ista vero deo pariter in
spirāte predixi quedā trāsitu-
rū alpes in Italiā similē Cy-
ro de quo ita scribit Esaias.
Hec dt dñs Christo meo Cy-
ro: cuius apprehēdi dexterā
vt subiiciā ante faciē eiꝰ gen-
tes ꝛ dorsa regum vertā: et a-
periam corā eo ianuas ꝛ por-
te non claudentur. Ego ante
ibo ꝛ gloriosos terre humilia
bo. Portas ereas conteram
ꝛ vectes ferreos confringam: et
dabo tibi thesauros abscōdi-
tos: ꝛ archana secretorum vt
scias quia ego dñs qui voco
nomē tuum deus Israel pro-
pt seruū meū Jacob et israel
electum meum. Dixi quoqꝫ ne
Italia arcibus et propugna
culis suis fideret: qm̄ absqꝫ vl-
la difficultate ab illo expugna
rentur. Florētinis etiam pre-
dixi psertim innuēs q tūc gu-
bernabant: ipsos electuros eē
consiliuꝫ ac deliberationē sue
saluti atqꝫ vtilitati cōtrariaꝫ

et ꝙ infirmiori ⁊ qui superan=
dus eēt adhererēt: ꝙꝙ tanꝙ
temulenti omne cōsiliū pror=
sus amitterent. Que cuz iam
maxime vicina ceruicibꝰ eoꝝ
impēderēt: etiaz tunc minime
credebantur: me sepe attestā=
te ꝙ ab humana sapiētia fal=
lerent. Omitto priuata et sin
gularia a me ꝑdicta: q̄ ad eui
tandū scandulū publice ape
rire fas nō fuit. Sed aliq̄bus
familiariū meorū tū prodidi
veluti ꝑfinitū tempus mortis
innocentii octaui et laurentii
medicis reuolutionem quoꝙ
florentini regiminis seu statꝰ
ꝑdixi futurā. cuz primum rex
Francorum pisas aduētasset:
et huiusmodi plura prefatus
sum. Que si modo recensere
vellē: qm̄ tunc vulgo non inno
tuerunt: forsitan tunc minime
crederentur. Appropinquāte
insuper rege Francorū et re=
uolutione Florētini statꝰ im=
minēte: licet sup ciuitate Flo
rentie ensis mihi apparuisset
et multa in ipsa ciuitate cruo=
ris effusio: tamen mecū reuol=
uens: ꝙ deus eam potissimuz
in qua hec prenūciarētur ele=
gisset: cepi vehemēter spera=
re ꝓphetiā hanc sine ꝯditiōe
nō esse: ꝙꝙ si penitētia popu=
lus duceretur, indulgētissimꝰ
deus salutem iudicii partem
deliniret. Calēdis igit̄ nouem
bris id ē sanctorū omniū solē=
nitate et duobus ꝓximis die
bus voci et lateri nō peperci:
et vt omni populo notum est
tantum ex pulpito declama=
ui: quod infirmior corpore fa=
ctus pene langui. Tunc soluē
da tantum pane ⁊ aqua ieiu=
nia: ⁊ frequentes ac deum ora
tiones vniuerso populo indi=
xi sepe altius exclamans ver=
ba ab codez fonte hausta: ex=
quo alia deriuauerīt. s. o Ita=
lia ꝓpter peccata tua venient
tibi aduersa o florentia pro=
pter peccata tua venient tibi
aduersa. O clerica propter te
orta est hec tempestas. Illud
sepius repetens: quod Italia
euerteretur et roma ꝑsertim:
exclamans pariter et dicens
hec ab eodez spiritu reuelata
mihi verba. O nobiles. O sa=
pientes. O plebei Manꝰ dn̄i
valida super vos: cui nec po=
tentia: nec sapiētia: nec fuga
resistere poterit. Propterea
expectauit vos dominus / vt
misereatur vestri. Conuerti=
mini ergo ad dominum deuz
vestrum in toto corde vestro
quia benignus et misericors
est. Qd si volueritis: aduer=
tet oculos suos a vobis sper=

petuum. Post hec adueniēte christianissimo Francorū rege rogatus fui a magnificis dominis Florētinis. vt ad illius maiestatē cum nonnullis eorum ciuibus legationē suscipere vellem. In quo patres ordinis nostri et alios ciues mature consulens ab omnib⁹ vnanimiter ad profectionem hanc adhortatus fui Ad qđ onus sub eundum nos tantū eorum omnium persuasiones. quātum charitatꝭ iura me coegerunt. Profectus itaq͡ȝ cum delectis legatis pisas coram regia maiestate/ que deus ante premonuit in hunc mundū exposui vernacula lingua Omnipotens deus/ in cuius manu oīs potestas ⁊ regnum est Christianissime rex/ ⁊ magne minister diuine iustitie infinitam suam bonitatem suis creaturis impartitur: et communicat duobus modis scilicet per misericordiam et iusticiā per misericordiam quidem ad suum amorem creaturam attrahendo ⁊ conuertendo: per iusticiam vero creaturam ipsam sepe ꝓ demeritis a se repellendo. Qui duo modi ita connexi sunt: vt in omnibus operibus ⁊ creaturis ei⁹ semꝑ simul gradiantꝛ. Sicut scriptum est. Uniuerse vie domini misericordia ⁊ veritas. In dānatos quidem iusticiam exercet: dum iis peccatorum penam infligit. Misericordiam quoq͡ȝ eisdem adhibet: quoniā citra cōdignum plectit: et minusq͡ȝ puniēdi sūt punit. Beatus vero misericordiā prestat: quibus abundantiorem donat gloriā: q͡ȝ eorum opera mereātur ad labores. Justitiam pariter seruat in communicanda eis gloria iuxta maiora / vel minora acte vite merita. Et quia medium sapit naturā extremorū: quod de beatis et de damnatis diximus. Ex aliis pariter creaturis coniectare facile licet: id est misericordiā et iustitiā sese vsq͡ȝquaq͡ȝ cōcomitari: q͡ȝuis diuersas conditiones ⁊ diuersos sortiantꝛ effectus. Ad misericordiam enī ptinet patienter tolerare peccata longanimiter peccatores ad penitentiam expectare: eos suauiter aduocare et dulciter allectos ad se trahere tractos vero complecti: clementer indulgere benigne iustificare Largire ī gratia magnificare ⁊ copiose thesauris infinitis celestis glorie cumulare. Ad iustitiā attinet post q͡ȝ peccatorem patienter per

tulerit:lõganimiter expect a uerit suauiter/sepiusq vocauerit:vbi penitus hec ille cõtempserit. Eũdem gratia priuare : virtutibus destituere: lucẽ sub trahere:intellectum obtenebrare:et sinere illum ĩ quoduis precipitium peccatorum ruere:vtq in malum illi omnia cooperentur permittere. Deniq eterno ipsuz supplicio apud inferos punire. Cum igitur immensa dei bonitas hominum amatrix grauia italie peccata patientissime tolerauerit:⁊ longanimiter iam tot annos ad penitẽtiaz expectauerit : suauiterq ⁊ sepissime per plures seruos suos vocauerit. Illa ecõuerso nec aures abhibere:nec pastoris sui vocẽ agnoscere nec peccatorum suorum penitentia duci voluerit:quin potius patientia dei in superbiam abusa sit et scelera quotidie multiplicauerit:atq aggrauauerit minime agnoscendo vel pansando dei beneficia imo sacrum baptisma: et xp̄i sanguinẽ contẽnẽdo meretriciam insuper facie:et adam atiuam frõtẽ pferendo statuit summus:atq oīs deus iustitie cursu procedens:in illam iudicium exercere. Veruz qr =(vt prediximus)mīa et iustitia in operibus diuinis omnibus semper vna incedunt: adeo immẽsa fuit dei bõitas vt ad faciẽdã pplo suo cũ iustitia misericordiam:vni suo inutili inter alios seruo hoc aperuerit sacramentuz:scilicz queadmodũ intẽdebat ecclesiam suam mediãte graui flagello in melius reformare.

Quod sacramẽtum hic inutilis seruis inspiratione et visu diuino(iam quartus agitur annus)in ciuitate floẽtie cepit predicare. Ex quo nunq in hunc vsq diez destitit altis preconiis populum ad penitentiam excitare. Testis est vniuersa ciuitas. Testes sunt nobiles ⁊ ignobiles:⁊ vtriusq sexus tam iuniores : q̃ seniores:ciues quoq ⁊ agricole:ex quorum numero pauci credebant aliqui minime:aliqui etiã irridebant. Sed deꝰ qui mentiri nequit quecunq hactenus eo iubent eꝰ prenunciata sunt vsq in presentem horam succedere ad vnguem fecit:vt mortales non ambigeant cetera que ex predictis adimplenda restant pari euẽtu pculdubio sequutura. Os aũt ita euenerit supra scripti auditores etiam testes sũt. Et

licet idē seruus inutilis nunq̄z
tue corone nomē ꝓtulerit: vo
luntate dei nondū id sibi per=
mittente: ea tamen erat: quaz
ipse predicādo circūscribebat
ac: latē īdicabat/ cuiusq̄z ad=
uēt⁹ demū expectabat Itaq̄z
tandē aduēisti o rex aduēisti
mīster dī aduēisti minister iu=
sticie: ⁊ felix vsq̄zq̄ q̄z succedat
aduēt⁹ tu⁹ nos te iocūdo cor=
de ⁊: hilari fronte suscipimus.
Aduētus iste tuus corda nr̄a
letiora reddidit/ mētes exhi=
larauit/ omnesq̄z seruos x̄pi
et iustitie cultores: ac sacre vi=
te zelatores gaudio affecit:
sperāt enim q̄ te ministro su=
perbos deus deprimet: humi=
les extollet/ vicia ꝓsternet vir
tutes manificebit obliqua di=
riget vetusta renouabit: et q̄c
quid informe est/ reformabit.
Accede ergo letus/ securus
et triumphans Quando q̄dez
is te mittit/ q̄ super ligno cru=
cis ꝓ nostra salute triumpha=
uit. Nihilominus rex christia=
nissime attentis auribus acci=
pe verba mea et ea cordi ap=
plica: Seruus inutilis cui hoc
reuelatum fuit sacramentum
ex parte dei: id est sanctissime
trinitatis/ patris et filij ⁊ spi=
ritus sancti et saluatoris no=
stri Iesu Christi veri dei filij
dei et veri hominis regis re=
gum domini dominantiuz/ at
q̄z etiaz ex parte totius regie
celestis te ab eo missuz exhor=
tatur ⁊ admonet vt ad ipsius
imitationem vbiq̄z miam im=
pendas: Maxime autē in sua
ciuitate Florentia Que licz
graui laboret peccatoruz ma
le Habet tñ multos vtriusq̄z
sexus dei seruos tam secula=
res q̄z religiosos quorū gra=
tia debes ciuitatez ipsaz con=
seruare vt equore animo deū
tibi propitium ⁊ fautorem in
hac expeditione tua valeant
exorare. Idem seruus inutilis
ex parte dei te exhortatur et
admonet: vt omni diligentia
adhibita tuaris et defendas
innocentes et viduas ac pu=
pillos et omnes miseratiōe di
gnos potissimum pudicitiam
maxime sponsarum Christi in
monasteriis/ ne tua causa ex
aggerent peccata/ que si tua
culpa multiplicarentur/ con=
cessum tibi exalto validū po=
tentie tue robur infirmū red=
deretur. Item ex parte dei te
hortatur et admonet ad offē=
sas libenti animo relaxandas
hoc est si a populo florentino
aut ab aliis te quicquam er=
ratum est/ clementer indulge
as/ ignorātia enim id fructū

est/quia te a deo missum ne=
scierunt. Memento itaq̄ tui
saluatoris /qui in cruce pen=
dēs crucifixoribus sui clemen
ter indulsit. Que o rex si sal=
uaueris / regnum tuum tem=
poraneum deus augebit / vi=
ctoriam vbiq̄ locorum tibi p̄=
stabit postremo regnū immor
tale tibi conferet ipse qui so=
lus beatus est ⁊ potēs rex re=
gum ⁊ dominus dominātium.
Qui solus habet immortali=
tatem/ et lucem habitat inac=
cessibilem quam nullus hoīm
vidit/sed nec videri pōt:cui ē
honor et imperiū p̄ infinita se
cula seculorum amē His dict⁹
mandata populi florentini ab
solui:que hic non est opus in=
serere Interea immutatus est
status florentinus .Ego ita=
q̄ in vrbem reuersus cepi ite=
rum predicare:vt orationibus
et iugi penitentie ab omni=
bus intenderetur.Et certe q̄
apertissime constat diuinam
misericordiā a maximis peri=
culis populum florentinum li
berasse/vlterius in predican=
do verbo salutari presistens
dixi q̄ adhuc transeūda plu=
ra periculosa vada Florenti=
nis superessent q̄ꝗ aliis tri=
bulationibus quaterentur : et
tota Italia precipue euerterē
tur/non aperiendo tamē vn=
q̄ a quibus/ quando et quo=
modo.Nullūq̄ remedium pre
sulibus ecclesie et principibus
Italie/preter solam peniten=
tiam relictum esse.Quibus cū
pecuniarium acerui /non mi=
litum acies/non munitissima
loca et arces profuture essent
Quāuis eīn thesaurū infini=
tum īnumerūq̄ ⁊ validissimus
exercitus/muros ferreos ⁊ a=
damātinas arces possiderent
non modo non sufficiant / sed
vilium more feminarum in fu=
gam conuertantur/qm̄ a deo
excecabuntur/⁊ robore simul
atq̄ consilio priuabuntur Si=
cut in Job scriptum est. Ad=
ducit cōsiliarios in stultum fi=
nem/et iudices ī stuporē.Bal
theum regum dissoluit ⁊ pre=
cingit fune renes eorū. Sub=
iunxi quoq̄ quia vnicus ton=
sor ad corradendam vniuer=
sam Italiam non sufficeret q̄
⁊ alii superuenirent.Et ita p̄
culdubio erit.Plura demum
in eandem sententiam licet in
terdum diuersis verbis pre=
nunciaui . Hoc insup addito
q̄ Thurci ⁊ Mauri tempori
bus nostris ad christianum
cultum cōuertētur : dicens.
Sūt multi de his stantib⁹ qui
hec videbunt.Cuius rei illu=

minatio multuꝫ ante id tēpo=
ris ad me ꝑuenit Cū eñ an=
no. M.cccc.lxxxii. ꝑ quadra=
gesimā predicarē in tēplo sā=
cti Laurentii Florentie: vidi
in nocte diei veneris sancte
cruces duas. Prima quidem
erat nigra ī medio Rome: tā=
gēs vertice celum: ⁊ ꝑ vniuer
sam terram brachia tendens.
Cui inscripta erāt hec verba
Crux ire dei: Qua visa statiꝫ
conspexi rapidis nubibꝰ tur=
batū aera calegare. ventisqꝫ
fulguribus / sagittis / grandi=
nibus / ignibus: et ensibꝰ om=
nia misceri et in numerā hoīm
multitudinē perimi: ita vt re=
liquie eorum in terris modice
superessent. Postmodū vidi
serenū ⁊ limpidū tēpus succe=
dere: Crucēqꝫ aureaꝫ ī medio
Jerusalē ad ꝓceritateꝫ prio=
ris a deo fulgidaꝫ vt totuꝫ or
bem illustraret / ⁊ nouis flori=
bus ac leticia cōpleret: inscri=
ptumqꝫ sic habebat. Crux mi=
sericordie dei. Nec mora: om=
nes terrarū nationes vtrius=
qꝫ sexus ad eā adorandam et
amplectandā vndiqꝫ conflue=
bant. Jn huiusmodi ꝓpositꝰ
plures alias visiones multo
clariores suscepi: sicut etiam
in aliis rebus a me prenūcia=
tis presertim circa ecclesie re

nouationem ⁊ flagelluꝫ: mul=
tis visionibus et certissimis
illustrationibus ꝑ diuersa tē=
pora cōfirmatus suꝫ. Preter
ea ciuitatē florentiam ī meliꝰ
esse reformandaꝫ. ⁊ hanc esse
dei voluntatē: et ciues Florē
tinos necessario ita facturos
esse predixi. Ex quo ciuitateꝫ
ipsam gloriosiorē / potentiorē
⁊ opulentiorē: qꝫ hactenꝰ fue
rit futurā esse ex parte dei pa
riter predixi. Jdqꝫ ꝓpositum
diuine volūtatis fuisse. res ip
sa probauit. Nā eiusmodi re
formatio cū maximam habe=
ret contradictionē: eo ꝙ mo=
ri et consuctudini ciuitati pe=
nitus aliena cuilibet videret
sortita est effectum quod hu=
mano iudicio impossibile cre=
debatur Hec aūt ꝯtradictio
et mens mala, multorum re=
tardande publice et ꝯmunis
pacꝭ causa fuit: et gratias no=
bis diuinitus ꝓmissas suspē=
di fecit. Cuius rei causa po=
pulū ad orationes et ieiunia
excitaui: Quibus mente ꝓm=
ptissima atqꝫ deuota mltipli=
catis: tandeꝫ pax ipsa īpetra=
tata fuit Et apellatio a sex
fabis dñoꝝ ad cōsilium gene=
rale: quā ego ꝓ firmiori secu=
ritate ciuium ⁊ stabilitate vni
uerse ciuitatꝭ ꝑ sua serā: recto

rdine ꝛ validis statutis san-
ita fuit inde meliori spe suc-
edente instantissimis deuu
rationibus reconciliandum
procuraui: vt restituerentur
gratie Florentinis olim pro-
nisse queãdmodũ in subscri-
pto sermones octaue diei fe-
sti Annũciaonis beate Ma-
rie declarabitur Quem sicut
predicauimus: ita descripsi-
mus videlicet in hunc modũ
¶ Benedictus deus ꝛ pater
dñi nostri Jesu Christi pater
misericordiarũ ꝛ deus totius
consolationis: qui consolatur
nos in omni tribulatione no-
stra: vt possimus ꝛ ipsi conso-
lari eos: qui in omni pressu-
ra sunt p exhortationem qua
exhortamur ꝛ ipsi a deo

Fides viua cum iu-
gi oratione ꝛ longa
nimi patientia dile-
ctissimi in Christo
Jesu tãti est apud deũ meriti
vt nihil sit tã magnũ qđ ab ip
so p eaꝫ ĩpetret. Qđ nõ soluꝫ
probat autoritas noui ꝛ vete
ris testamenti: necnõ antiqꝛũ
patrum nostrorũ experientia
Sed nos quoqꝫ his piculo-
sis temporibus ꝛ comproba-
uimus: ꝛ manu sepe vt ita lo-
quar attrectauimus. Ubi
his tribus armis nõ sine mi-
raculo ꝛ maximis periculis
ciuitati nostre Florentine ꝛ
populo vniuerso imminenti-
bus: sepe liberati sumus. Cuꝫ
etiã ipsius ciuitatis reforma-
tionẽ ꝛ pacẽ ꝛ plura alia pre-
ter humane sapiẽtie opinio-
nem: communẽ fere omnium
existimationẽ in summa con-
tradictione obtinuerimus.
Nec immerito quidẽ tres hec
virtutes simul iuncte digne
sunt: vt a deo in rebus mag-
nis ꝛ excedentibus cõem ali-
orum operũ ipsius cursuꝫ ex-
audiãtur. Primo quia fides
est virtus in res altissimas q̃
naturali rõe probari non pos
sunt: extendens ꝛ firmans in-
tellectum. Eademqꝫ inter ali
as virtutes peculiariter inni-
titur oipotentie diuine. Quã
oipotentiã ipsa fides non du-
bitat oĩa posse propter quam
fidẽ nõ tantũ sensum ꝛ ima-
ginationẽ vir fidelis sed etiã
rõnẽ naturalem omittẽs ꝛ sim
plici corde deo credens res
eximias supra cursuꝫ natura
leꝫ omnẽqꝫ potentiam creatã
ꝛ quãuis sensum ꝛ imagina-
tionẽ ꝛ sapientiam humanam
excedentes impetrare mere-
tur. Secũdo qꝛ cũ deus sit pri
mus rerũ spiritualiũ ꝛ corp-

talium motor: oīs nostra cogi
tatio et bona voluntas ab ipo
priusq̄ꝫ a nobis mouetur dicē
te apostolo. Non sumus suffi=
cientes aliquid cogitare a no=
bis tanq̄ꝫ ex nobis. Cum ergo
quemuis causa naturalis ꝛ q̄=
libet motor intendat ad finem
preordinatum et propter quā
mouet: perducere effectū mul
tomagis causa causarum de=
us summe bonus mouens ani
mos iustorum ad desiderādū
sperandum et petendum a se
res magnas: presertim com=
muni saluti ecclesie conferen=
tes iuxta illud apostoli. Spiri
tus postulat pro nobis gemi=
tibus inenarrabilibus: huius=
modi desiderium spem simul ꝛ
petitionem ad portum perdu
cet optatum. Non ergo miran
dum est si per continuam ora=
tionem: ingentia fides impe=
trat: cum maxime per sacra c.
loquia totiens et tam immo=
biliter petitiones nostras de=
us exaudire pollicitus: etiam
importune nos orare docue=
rit. Preterea cum mentis tri=
sticia in tribulationibus plu=
ra mala operetur: velut iram
odium indignationem: et alia
opera iniusta econtrario pa=
tientia ipsam tristitiam repel=
lēs aut saltem Christi intuitu
deliniens: sui possessorem mul
tis retrahit a pctīs ꝛ in virtuti
bus confirmat. Unde scriptū
est. Patientia perfectum op⁹
habet. Homo itaq; huius se=
culi aduersa propter diuinum
amorē equo animo ferens et
cōsolari et voti cōpos fieri ab
ipso deo promeretur. Unde ait
apostolus. Tribulatio: patien
tiam operat: patientia aūt p=
bationē: pbatio vero spē: spe
aūt non confundit: quia chari
tas diffusa est in cordibus no=
stris per spiritum sanctū: qui
datus est nobis. Postq̄ꝫ ergo
tot tribulationes patiēter tu=
limus assiduis pcibus cū effi=
caci fide insistentes nemo ad=
miret: si ab eo q̄ non ex accidē
ti dono: sed per essentiā bon⁹
est: res arduas et cōem nostri
temporis cursum excedentes
cōsecuti sumus. Quas distin=
cte et ordinate narrabim⁹ cha
ritatibus vestris: prius rogan
tes vt elimata penitus huma
na sapientia in simplicitate pu
re fidei purgatas nobis aures
prebeatis. Cum ergo dilectis
simi ciues vestre ciuitatis sta
tū ꝛ regimē mutatiōi ppinqu
cernerē: cōsyderās q non sin
graui discrimine ꝛ sanguinis ef
fusione tanta mutatio fieri p
terat: nisi diuina pietas ppte

bonorum penitentiam/ieiunia et orationes opitulata fuisset instituui deo inspirante assiduis declamationibus ad penitentiam populum exhortari ob impetrandam ab ipso deo misericordiam. Ob die sancti Mathei vigesimoprimo septembris anno. M.cccc.lxxxiiii. totis viribus aggressus ad confessionem/ieiunia / et orationes populum excitaui. Quibus libenter ab eodem peractis dei bonitas iusticiam vertit in misericordiam. Et nono die Nouembris, status/et regimen ciuitatis sine cruore/alio ve scandalo diuino miraculo mutatum est.

¶ Cum aūt o popule florentine nouam regendi formā sumpturus esses te in templo maiori non adhibitis mulieribus coram magnificis dn̄is et vniuersis magistratibus conuocaui vbi postq̄ plurima de recto vrbium regimine iuxta traditiones philosophorum et sacrorum theologorum disserui tum declaraui q̄ esset naturale regimen ipsius populi Florentini. Hinc sequentibus diebus a predicatione nō desistēs quattuor facienda proposui.

¶ Primū diuinū timorem obseruādum: secūdum rei publice cōmune bonum priuatis et propriis rebus preferendū: tertiū cōmunē et integram pacem in eundem cum iis qui pauloante gubernacula ciuitatis administrauerant. Addēs appellationem a sex fabis dn̄orum ne quispiam in futurum hoc medio principatū in ciuitate sibi vēdicare posset. Quartū vt cōsilium amplū et generale more veneto constitueretur: vt ciuitatis beneficia vniuerso populo non priuato cuiq̄ accepta referentur: ne ea via elatior quis fieri posset. Que quatuor monita esse voluntatis dei vt adimplerentur asserui: qui constituerat vt sub hac regendi forma populus Florentinus in posterum gubernaretur. Et addi neminem huic eius voluntati impedimento futurus quia fabas albas deus conuersurus esset in nigras: id est etiam mutaturum esse corda cōtradicentium: et effecturum: vt q̄ firmiter decreuerāt cōtradicendo in consilio suum negare suffragiū: idē cōsentiendo preberent. Atq̄ ita prorsus euenit: vt omnibus in vrbe vestra palam est: multis ex his: qui in principio contradixerant: talem mutationem se expertos fuisse publice confitentibus.

Non solum aũt auctoritate diuine voluntatis ista quattuor predicta populo suasi Sz ea validis etiã argumentis cõprobaui: ꝛ demõstraui nullam aliam administrationis formã tibi popule Florentine ꝓfuturã. Quã si susciperes taz tibi ex pte dei pollicebar ciuitatẽ tuã gloriosiorẽ solito: tam spirituali q̃ temporali regimine ac statu potẽtiorẽq ꝛ opulentiorẽ futuram.
Uerũ ꝓpter incredulitatem. stultitiã ꝛ malitiã multorũ q̇ iam creato consilio generali se patiet appellationi predictis opposuerunt: diuinis moniti cõtemptis ad iracondiam deus ꝓuocatus est q̇ suã ita dexteram subtraxit vt eiusmodi promissiones ab eo gratias tibi Florentia factas hac de causa reuocatꝰ atq irritas fore vererer. Nichilominus immensa dei bonitate considerata: supradictis orationibus ꝛ ieiunijs post aliquot tẽporis interuallum nõ sine ingenti omnium admiratione vt p̃diximus / ꝛ pax ꝛ appellatio superius cõmemorate locum obtinuerũt Quod mecũ reuoluens cogitaui omissiones diuinas culpa potius nostra ad tempus subtrectas fuisse q̃ amissas Quamobrẽ instauratis orationibus vestris ad casdem grãs recuperandas: me vr̃o nomine apud summũ deũ legationẽ sumpturum obtuli. Demũ post ꝯtinuas orõnes ꝛ ieiunia non presumens adhuc immediate ad sublimem infinite maiestatis thronum accedere sub qua curuantur qui portant orbẽ gloriosam virginẽ dei matrẽ in eius annũciatiõis die: qui nobis est anni pricipiũ a diui obsecrãs vt propter huiusmodi solẽnitatis exultationez dignaret. adud sanctissimã trinitatem aduocationis ꝓ nobis munꝰ suscipere. Ipsa vero humanissime id suscepit: letũq hoc nouũ eodem die tibi popule mi in sancto Marco nostro predicans attuli. Insup persistentibus nobis in orationibus nunciaui vobis me accedies octaue festi eiusdẽ percepisse ꝙ in vltimo die octaue ipsius celebritatis gratia responsa darentur: exhortando vt ceptã orationẽ ꝛ rectã vite institutionez perficere studeritis: quo promissiones ille omni gratia vsquequaq redundarẽt. Nocte igitur perueniẽte diẽ supremũ octaue

pfecturus ad respōsum opta
tum accipiēdum cogitaui: mi=
chi idoneis comitibus et con=
gruis vestibus opus esse. Cōsi
derāti autē michi quas et qua
les comites eligerē plures se
mulieres obtulerūt: inter quas
prima operā suā philosophia
pollicebatur iactās grādē sa=
piētiā tāte legatiōi in tam ex
celso loco conuenire. Rhetori
ca quoq; se ingerens summam
eloquētiā in hac re cōmenda=
bat. Quib⁹ ego et reliquis hu
mane sapientie filiabus re=
spondi: q earū cognitio cū a
sensib⁹ incipiat: non supgredit
res sensibiles: per quas si i ali=
qualem dei noticiā deueniūt:
adeo exiguo est: vt nulla fere
existimāda sit. Tribus eñ ve=
lis obducitur scilicet velo acci
dentium: ex quibus in substātie
corporee noticiā ipse inducim
tur. Substātia vero corporea
secūm affert velum: per quā im
perfecte ab intellectu nostro
deprehensam in consideratio=
nē anime et spiritualiū rerum
succedimus. Tertium velum
est ipsius anime substantia: et
spiritualiū rerū per quas mul
to impfectius reb⁹ corporeis
cognitas intellect⁹ noster i co
gnitionē dei cetera oīa in infi
nitū excedētis ascēdere nitit.

Propterea ex naturali discur
su dei cognitio valde debilis
acquiritur. Beatorū vero co=
gnitio facie ad faciē deū intuē
tium: per quē ordine opposito
philosophie creaturas omnes
speculātur: perfectior incōpa
rabiliter: et maior est naturali.
Uerum inter has geminas cō
ditiones media versatur fides
prestātior philosophie cogni=
tione: et inferior q̄ sit noticia
beatorū. Quoniā aūt quēad=
modū res cognoscimus: ita et
illa nominamus: nimiū despe=
cte et pueriles philosophia et
rhetorica ex lumine rōnis na=
turalis pēdentes apud diuinā
maiestatē: et apud beatos ha=
berent. Quare et philosophiā
et rhetoricā et reliquas sapiē
tias humanas tāq; huic lega=
tioni minus idoneas explodi:
elegiq; fidei et sapientie et elo
quētie diuinarum scripturarū
simplicitatē: intus exteriusq;
totis me virib⁹ oībusq; modis
induens eā scilicet in credēdo
intelligēdo: loquēdo: eūdo: cō
spiciendo: et vestiendo: et om=
nia demum simpliciter facien=
do. Ruminabam enim diligen
ter illud Salomonis dicentis.
Qui ambulat simpliciter / am=
bulat cōfidenter. Et cum sim=
plicibus sermocinatio eius.

Assumpta igitur simplicitate comite adhibitis pariter fide/ oratione: et patientia: ad paradisi limina iter direximus. Domina vero simplicitas pulcherrimum et preciosum munus operatum gestabat: maiestati superne offerendum: cuius mysterium inferius declarabimus. ¶ Ingressis igitur nobis viam/ ecce humani generis callidus temptator mentiens grauem annis et prolixa barba heremitam/ obuiam factus mihi proprior accessit: et habita salutatione sic ait. Fili mi multum iam temporis vicinam hanc heremum/ qua transis/ penitentie gratia colui. Modo autem reuelante spiritu sancto intellexi tuarum predicationum fructum/ rectamque tuam erga deum et salutem animarum intentionem. Simul tamen reuelatum fuit te simplicitate quadam in errorem duci. Nam ob populum a vitiis ad virtutes reuocandum multas tribulationes predixisti: et multa quoque bona simulanter pollicitus es. Quod minime licet. Deus enim cum sit veritas vult suos predicatores esse omni veritate repletos. Cui ego respondi. Non parum ista verba pater admiror. Spiritus enim sanctus non nisi vera reuelat. Quod autem michi obiicis falsum est. Tali siquidem simulatione nunquam vsus sum: nec adeo sum ignarus vt nesciam deum qui est simplicissime nature simplicitatem ipsam summe diligere et odisse duplicitatem: quoniam ea quoquomodo siue in verbo siue in opere mendacium est. Unde scriptum est. Perdes omnes qui loquuntur mendacium. Nec sunt facienda mala vt veniant bona. Sentientibus maxime doctoribus sacris: omne mendacium a predicatore de industria in pulpito prolatum: mortale peccatum esse. Neque conuenire in vnum potest: vt per mendacia fructum predicando pepererim. Fructus enim ipse me simulatione caruisse ostendit: immo vt sepe coram omni populo testatus sum nunc quoque testor: et in animam meam iuro: quod si vnquam simulationem predicationibus meis inserui: me deus deleat de libro vite. Nec ita que inspiratio tua a spiritu sancto procedere non potuit.

¶ Temptator autem tunc subiunxit. Si ergo non simulas cum insueta ac inaudita prenuncies plerisque videtur te a melancolico spiritu ad hec excogitanda et proferenda moueri: vel ex somniis/ aut vehementi ima

ginatione hec tibi ipximi. Cui ego minime inquam pater talem in corde meo spiritum sentio: Sed summam letitiã et lumen quoddam non naturale: et phantasmatum non naturalium representationem. Cum enim multum temporis Philosophie studiis impenderim: satis intelligo quãtum naturale lumen rationis: ꝛ vis phantasie se extẽdat. Et scio ꝙ ipsa non attingit ea que ad me perueniunt: maxime futura contigentia: tum propter summum quem semper in dicẽdo seruaui ordinem: tum propter cognitionem ꝛ omnimodam consonantiam in interpretandis sacris scripturis ad presentis temporis propositum: sine vlla earum deprauatiõe aut violenta extorsione seu dissonantia: vt auditoribus meis liquido constat. Que quilibet mediocris ingenii sic non posse a spiritu melancolico aut a somniis vel ab imaginatione vehementi prouenire. ¶ Rursus ille. Ergo aliqua constellatio in horoscopo natalis tui ꝛ cuiuspiam planete vel stelle fixe influxus ad meditanda / proferenda et presagiẽda huiusmodi futura te inclinat. Cui ego pater extreme dementie est credere ꝙ celestis influxus faciat ꝓscire futura dicẽte Philosopho. De futuris contingentibus non est determinata veritas. Et ꝙ de talibus non est scientia neq ars. Nullus etiaz precipuus philosophus grecus aut latinus antiquus / aut modernus reperitur: qui Astronomiam hanc diuinatoriam sectatus sit: licet nonnulli quedam scripta ab aliis edita Alberto magno falso attribuant: vt si erroribus auctoritatem adhibeant. Quod si diligenter ars hec consideretur: si tamen artem appellare fas est: nullius fundamenti nulliusq probationis in assertionibus suis cognoscetur. Ego vero si istis operam darem: fatuas et aniles fabulas me sectari potius ꝙ rem alicuius ponderis vel scientie putarem. Ea enim facilitate qua irrationabiliter affirmãtur: negari ab omnibus possunt: ꝛ nisi nos temporis angustia coerceret: ostenderem superstitionem hanc incipiendorum ꝛ stolicidorum: non acutorum ꝛ ingeniosorum hominum esse. Sed nobis christianum dogma profitentibus in presentia sufficere debet: ꝙ in multis sacre scripture locis ipsa rep=

batur. inter que Esaie capitulo quadragesimoseptimo spiritussanctuscontra Babyloniam loquens sic ait. Sapientia tua et scientia tua hec decepit te. et infra. stent et saluēt te augures celi. qui contemplabantur sydera et supputabant menses: vt ex eis annunciarent vētura tibi. Ecce facti sunt quasi stipula: ignis cōbussit eos non liberabunt animam suam de manu flāme. Et Hieremie capitulo. x. Iuxta vias gentium nolite dicere: et a signis celi nolite metuere que gentes timēt quia leges populorū vane sūt Et breuiter sacri codices indicant cognitionem futurorum contingentium: proprietatis tantum esse diuine. Solus igitur deus hec nouit: et illi quibus ipse reuelare dignatur. Unde quadragesimoprimo capitu. Esaias ait. Annunciate que ventura sunt in futurum: et sciemus quia dii estis vos. Ideo harum superstitiosorum diuinatoriarum obseruatores quoniam quod diuinitatis est proprium sibi falso vsurpant: grauiter peccant. Hinc est quod doctores sacri omnes et sacri canones: huiusmodi artem detestantur. Quapropter quicunque astronomiam hanc diuinatoriam prosequuntur nō solum stulti et hebetis ingenii nulliusque iudicii homines: sed etiā improbi christiani sunt. Preterea celum non nisi mediantibus causis inferioribus pro dispositione materie operatur. Non enim exēpli gratia illius iuris est ex semine oliue vt possit producere vitē. Quāuis ergo celū in partem hominis sensibilem influat: non tamen eam ad alia phātasmata quam que talis patiatur natura: disponere potest. Ego vero pater iā diu naturā meam sciēs: multo prestantiorā phātasmata iis, que natura prestare potest: in ipsa mea sensibili parte cognosco. Insuper celū immediate in intellectum operari nequit: quia corporeum non agit ī incorporeum. Non ergo celum potest influere lumen quod ego ī me preter naturale sentio. Preterea celum et natura non fabricant artis opus. Neque enim vestes aut domos aut similia construunt. Quia ergo voces significatiue et verborum sententiarumque series: ad artē et rationem pertinent cum ego eas sepe interius exteriusque tam latino quā familiari sermone acceperim: non possunt ea que hoc modo audiui et predicaui

a celovel a natura proueuire
¶ Tentator tunc ait. Ergo
hoc demoniis opera ⁊ poten=
tia fieri possset. Potens enim
ē demon ea que sunt artis ef=
fingere: ⁊ aliquid supra natu=
raꝫ corpoream efficere. Ideo
diabolica fraude certe circun
uenir̄is. Respondi.
¶ Sacras ergo scripturas
pater et sanctorum hactenus
vitas eorumqꝫ doctrinas ab
initio ad fidem percurri. Qui
bus sufficienter intellexi cōdi
tiones omnes diabolicarum
necnon diuinarum apparitio
num. Nec soluꝫ doctrina sed
experientia teneo: quātum in=
uicem differant: longoqꝫ tēpo
re cōprobaui has nostras visi
ones nō posse vllomodo a de=
mone prouenire eo maxime:
quia res a me intellecte et pre
nunciate multo certiores apđ
me sunt ꝙ̄ prima scientiarum
principia apud philosophos
habeantur. Unde manifestuꝫ
est tante certitudinis lumen a
diabolo nullatenus deriuare
posse. Preterea nō potest ip=
se diabolus scire futura cōtin
gentia. Que autem a me iam
multos annos cognita ⁊ p̄di=
cta sūt vētura: ita vidi ⁊ video
ↄtinue succedere vt ne vnū q̄=
dē tota p̄tereat: nec vnꝙ̄ i mi=
nimo fuerim defraudatꝰ In=
super virtutum inimicus dia=
bolus est. Atqꝫ ideo nō est cre
dendum cum ex predicationi=
bus meis tantū germiare fru=
ctum videar qui se subtraxis=
set: aut saltēꝫ aperte me dece=
pisset: vt de cetero mihi nulla
fides adhiberetur: imo que de
me ⁊ de aliis predicatoribꝰ cō
cepta est, penitus aboleretur.
Item in ciuitate Florentia in
qua multum tēporis predica=
tionibus elaboraui: oīs vel
fere oēs recte ac pie viuentes
hanc nostrā doctrinā sequunt
Qui vero iniqui manifeste sci
untur nec christianā normam
seruant: ipsi infesti eam perse=
quūtur: studuerūtqꝫ variis mo
dis et multis argutiis sinceros
hoīes auertere: et me infameꝫ
reddere quin etiam vita priua
re. Nichilominꝰ semꝑ doctri=
na hec habuit incrementū sā=
perqꝫ vberiores fructꝰ ꝓtulit
ita vt assidue augeri discipulo
rū nostrorū numerus: aduersa
riorum vero minui conspiciat
simulqꝫ opera nostra inualesce=
re aduersariorum autē debili=
ora fieri et penitꝰ corruere: ita
ꝙ pater nequaꝙ̄ hec demōis
doctrina aut opꝰ ē: sꝫ xp̄i: qui
i sūmis aduersitatibꝰ sꝑ doctri
nā ⁊ opa sua volūt augeri tē=

b[illegible]oꝛ rurſ⁹ ait. Ut libet fili mi
loquere:michi tñ nunq̃ ꝑſuaſũ
erit ꝙ moꝛtaliũ quẽq̃ chꝛiſt⁹
poſt ſuã in celũ aſcenſionẽ al=
locutus fuerit. Reſpõdi. Ual=
de aberras pater cõtra diuine
ſcripture teſtimoniũ. Nam in
multis locis legif illũ poſt a=
ſcẽſionẽ ſuã plurib⁹ apparuiſ
ſe et inter alios Paulo aplõ
vt in pꝛima epiſtola ad coꝛin=
thios Paul⁹ idem affirmat.
Hoc etenĩ pacto sanctoꝛũ hi
ſtoꝛe mẽtiref: et ſanct⁹ Fran=
ciſcus ſe regulã a chꝛiſto acce
piſſe ꝓfeſſus: decepiſſet mũdũ
Sic ⁊ plures alii ſãcti qui col=
loquiũ cum xp̃o habuiſſe affir
marũt. Preterea ſi pro pecca
toꝛibus crucifixus eſt chꝛiſtus
quid mirãdũ eſt: ſi ipſemet aut
angeli eius ob eccleſie ſctẽ vti
litatez pctõꝛem alloquantur.
Adhuc ſi quotidie xp̃s innume
rabiliũ ſacerdotũ prauoꝝ mi=
niſteria ⁊ tractationẽ in alta=
ris ſacro non refugit: cur indi
gnum cenſes ꝙ pctõꝛes allo=
quatur Sed tantis tenebꝛis
hoies modo cecutiunt vt qḋ i
cõſpectu dei facilimũ eſt: ipoſ
ſibile eis videatur: nec maioꝛa
admiraf / ſed ratioꝛa. Maius
q̇ppe eſt iuſtificare pctõꝛem et
ip̃m ꝑ gratiã inhabitare. q̃z e=
undez alloqui: illud tamen õn
admirãtur ⁊ credũt: hoc vero
.i. allocutionẽ credere nõ poſ
ſunt ¶ Tẽtatoꝛ inq̇t. Fateoꝛ
priſcis tpibus xp̃m multos al=
locutũ. Hac autẽ tẽpeſtate cũ
ingens ſcripturarũ ⁊ doctoꝛũ
copia abunde ſupperat nõ eſt
hoc neceſſariũ ad ſalutem. Re
ſpondi Sacre ſcripture ⁊ do=
ctoꝛes per ſe maxime ſufficiũt
ad erudiendos hoies in viam
ſalutis inſtructione exterioꝛi.
Nihilominus niſi quis inter=
nũ gratie lumẽ habuerit parũ
vtilitatis ex catholica doctri=
na cõſequef: ideo neceſſe eſt i=
terius a deo lumine gratie ꝑ=
fundi: qḋ lumẽ cõmune eſt oi=
bus oꝛthodoxe viuere volen=
tibus. Sz p̃ter id ſepe neceſſa
rium eſt ſpecificũ magis ⁊ ꝑti=
culare lumẽ iis p̃ſertim: qui a=
lios illuminare debent: maxi=
me propter ſingularia ⁊ circũ
ſtantias infinitas ex diuerſita
te tempoꝛum: et cõditione ho
minum: et varietate ſtatuum:
propter quas ſepiſſime ambi=
gitur: quid in preſenti vel in fu
turo faciendũ vel determinan
duz ſit. Et niſi quis ſpãliter di
uinitus illuſtretur: non poteſt
ex ſcripturis ⁊ doctoꝛibus q̇d
magis tũc conducat certioꝛ fi
eri: Nõ enim poſſibile eſt par=
ticularia queq̃ / voluminibus

cõtineri: qz tot libris capiẽdis vix mũdus sufficeret. Ideo iu bebat Plato descendentẽ vsqz ad particularia quiescere. Quoniam vero mutatio vniuersalis ecclesie nũqz sine graui et spirituali et corporali tribulatiõe fieri cõsueuit: necesse est dei electos preparari et firmiores in bene viuendo reddi: ne improuisi offendantur. semperqz si diligenter vetus et nouũ testamentũ cõsiderauerimus: oĩpotens de⁹ hmoĩ mutationem p̃uniens: quid agendum sit: per os seruorum suorum eos premonet: confortat: ꝯsolatur: et illustrat. Ideo ait Amos propheta. iii. capitulo. Si erit malum in ciuitate qđ domin⁹ non fecerit: quia non faciet dñs deus verbum: nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos prophetas. Cum ergo ad fecez ecclesia presens peruenerit eamqz deus p multas tribulatiões renouare intendat: oportuit his temporibus deuz per seruos suos electis suis hec flagella prenũciare vt preparẽtur me eis ĩ cautis ex improuiso ea mala superueniant. ¶ Tentator: Quomodo scire potes tempus renouande ecclesie: cum scriptum sit: non est vestrum nosse tempora vel momẽta: que pater posuit in sua potestate. Respõdi: Aduerte diligenti⁹ verba pater Ait eñ. Non est vestrum nosse tempa vel momẽta: non omnia sed tantum ea que pater posuit in sua potestatevt puta diẽ iudicii in quo regnuz Israel Christus restituet. De quo regno loquebãtur apostoli licet nondũ qualis ea foret restitutio intelligerent: Ceterũ quippe est q dilunii tẽpus Noe determinatum fuit. Hieremie quoqz septuaginta annoruz prescriptio captiuitatis populi Israel: et Danieli septuagita due ebdomade aduẽtus Christi. Sic multis prophetis designata tempora fuere et ab eisdem determinate p̃nũciata. ¶ Tẽtator. Cur te potius ad hoc elegit deus qz alium: cum multi ĩ ecclesia te sint meliores. Respondi. Velim et ego a te hoc scire pater. Cur deus Petruz qui ĩter Christum negauit: et Paulum qui ipsum persecuturus est elegit in principes apostolorum: potius qz nonnullos alios ipsis. Eo tempore meliores. Cur etiam Lucam et Marcum euangelistas faciens preposuit eos hoc ministerio multis aliis: q

eis sanctitate prestātiores vel
saltē equales erāt. Cur demū
elegerit Balaam idolatram ꝛ
iniquum hominem potius q̄
multos alios eo iustiores vel
minus malos: cui et reuelaret
magna eccľie / Christiq̄ʒ sacra
mēta: ꝛ angelicas visiones et
allocutiones exhiberet. Nulla
horū ratio assignari potest: sed
sola diuina volūtas. Ut Apo
stolus tractās de charismati-
bus spiritussancti ad Corin-
thios ait Hec oīa operat̄ vnꝰ
atq̄ʒ idē spiritus diuidens sin
gulis prout vult. Idē ad Ro-
manos de predestinatiōe scri-
bens dicit: cuius vult miseret̄
ꝛ quē vult idurat. Dicis itaq̄ʒ
mihi quid adhuc queritur: vo
lūtati eīn eius quis resistet. O
homo tu qui eius quis resistet.
O homo tu q̄ es qui respon-
deas deo. Nunquid dicit fig-
mētū ei qui se finxit. Quid me
fecisti sic. An nō habet pote-
statē figulus luti ex eadē mas-
sa facere aliud quidē vas ī ho
norē: aliud vero in cōtumeliā.
Tētator. Ergo tu ceteris san
ctior es. Respōdi. Gra hec p
phetica nō hoīem sanctificat:
imo sepe peccatoribꝰ cōcessa
est: vt in lib Numeroꝝ de Ba
lam legitur: qui licet pphetā-
uerit: malus tn̄ fuit. Et dn̄s
noster ī euāgelio sic ait. Mul-
ti dicent mihi in illa die. Dn̄e
dn̄e nōne in noīe tuo pphetā
uimus? Et in noīe tuo demo-
nia eiecimus? Et in noīe tuo
virtutes multas fecimus? Et
tunc ꝯfitebor illis: q̄ꝛ nunq̄ʒ no
ui vos. Discedite a me oēs q̄
opamini iniq̄tatē. He scʒ gra
tie gratis date ad alienā potꝰ
vtilitatē q̄ʒ ad propriam cōce
duntur. Prestantius eīn mul-
to est minimū charitatis gra-
dū: q̄ʒ oīns gratias gratis da-
tas possidere: testāte Aposto
lo Si linguis hominū loquar
et angelorū: charitatē aūt nō
habeam: factus sum velut es
sonnās: aut cymbalum tiniēs
ꝛc. ¶ Tentator Audiui te sa
qui quarūdam mulierculārū vi
siōes: tibi ea q̄ p̄dicas dictam-
tium. Respondi. hoc neq̄ʒ ve-
rum esse neq̄ʒ verisimile. Nam
vt publice in ciuitate constat
mulieres rarissime alloquor.
tūq̄ʒ etiam breuibꝰ eas expe-
dio norūtq̄ʒ cōfratres mei q̄ʒ
difficilis ꝛ inuitus ad eas acce
dam nec alicuius earum vnq̄ʒ
audio confessionem peccato-
rum Insuper cum ille sua na-
tura mobiles arcanum nullus
celare valeant: credibile est q̄
tot annos res hec latere non
potuisset. Preterea noui ea

rum testimoniũ:scripturis ra=
ro insertũ:licet nõnulle ꝓphe
tasse legantur. Quod ea cau=
sa a deo factum puto:ne illa=
rũ testimõio multũ imitamur:
q̃uis id quoq; nõ sit penitus
aspernandum:sicut scriptũ est
Prophetias nolite spernere.
Ratio autem est ꝙ cum mulie
res sint imperite:⁊ sua natura
hebetis iudicii:⁊ volubiles ac
fragiles:ad vanã gloriã quo=
q; procliues:demonũ astu cir=
cũueniri se facile sinũt. Quibꝰ
michi cõpertis ne credas ꝙ il
larũ ꝓphetiis fidẽs:coram tan
to populo eas cõstãtissime as
seuerarẽ. Quotiẽs eñ prenũ=
ciata nõ euenirẽt magnũ fidei
discrimen et dei cõtemptus:in
me vero ignominia ⁊ grauissi
mũ detrimẽtum redundaret:
¶ Tentator. Aliqui affirmãt
te ꝑcipũ amicitia vti:quorum
secretis cognitis q̃ facere intẽ
dunt ipse predicas. Respondi
Scio quanta instabilitate hu=
mane mẽtes ⁊ maxime princi=
pũ corda voluãtur. dũ sepius
pro varietate tẽporũ immutã
tur. Itaq; ⁊ michi et cuilibet
stultitie imputandũ esset:si q̃ñ
etiam eorum secretis habetis:
sup ipsorum dispositione mea
verba firmarem:cum maxime
pro mortali cõditione possint

quauis hora vitam finire:pre
ter alia ĩpedimenta aut alioꝝ
obstantium principũ:aut infir
mitatũ:aut humanarũ varieta
tum singulis diebus ⁊ tempo=
ribus cõtingentia. Idcirco q̃
eis vel per eos vẽtura sunt a
deo sunt incerta:vt ad ea oĩa
infallibiliter congnoscenda et
prenũcianda nõ angelicus in
tellectus:nedũ humanus suffi
cere possit. Scire eñ oporte=
ret circũstantias oẽs ⁊ impedi
mẽta que accidere possent et
de eorum:euẽtu in vtrãq; par
tẽ certissimũ esse. Hec autẽ so
lus deꝰ nouit:q̇ vocat ea que
nõ sunt tanq̃ ea q̃ sũt cuius q;
oculis omnia sunt presentia.
Extreme igitur esset demẽtie
futura tã inani astruere fũda=
mẽto. ¶ Tẽtator. Alii dicũt
ꝙ pleriq; ciues tibi secreta re
giminis Florẽtini pandunt et
sic mlta archana:et dispositio
nes alioꝝ ꝑncipum cognoscis:
q̇bus pariter collatis ex acu=
mine ingenii ⁊ sagaci ratioci=
natione futura coniectas. Re
spondi Hec responsione pa=
ter indignum est. Quoniã ho=
minum est rudis et parui iudi=
cii:qui non capiunt nec agno
scunt non posse talia per simi=
lem inquisitionem certa diffi=
nitione affirmari. Quibus tñ

proxime obiectiōi facta respō sio sufficiet. ¶ Tentator. Ali qui sentiunt q̄ summa astutia ꝛ peritia regiminum rerū publicarum ac pricipum ista con finxisti: ꝛ ea tali sermonis ver sutia protulisti: vt ipsis nō eue nientibus excusationis lati= bula tibi deesse nō possint. Re spondi. Qui ita loquuntur iā quintus agitur annus: ex quo cepi bellum / ꝛ ea que partim iam impleta sunt particularia multa predicere multo aliter dicebant. Tunc em̄ me simpli cē hoīem et ab ipsa mea sim= plicitate deceptum asserebāt. Nunc quia rerum p̄nunciata= rum partem impletam esse: p= tem vero que restat futurorū per manifesta signa / ꝛ certa i dicia implendū esse cōtuētur: tanq̄ vespelles ad suam con= fusionem palliandā me astutū nūc p̄dicant: qui verba ita cau te cōponā / vt captionem oēm euadere possim. Hi tamen sci= unt me p̄dixisse venturum quē dam / qui transcēderet mōtes ꝛ planicies: qui ppugnacula / arces / et vrbes / mollium po= mulorum iactu / vt vulgo dici= tur / hoc est magna facilitate subigeret: quodq̄ Florentini contrarium sue saluti consiliū inirent: ꝛ velut ebrij prudētia ꝛ consilio omni frustrarētur ꝛ similia multa / que supius nar= rata sunt audierunt. Rursus modo plura pticularia desup mihi reuelanda esse spero: que vniuerso populo tā apte tāq̄ simpliciter p̄dicabo: q̄ diuer= sas expositiones nullo pacto recipient. Et quemadmodum si p̄cedentia defecissent: nulla poteram interpretatione de= fendi: ita pariter si futura non successerint / confusionem sub terfugere non valebo.

¶ Tētator: Intellexi apud te reuelationes sancte Brigide et abbatis Joachim: ꝛ cōplu= rium aliorum haberi: quibus hec futura diuinando p̄dicis. Respondi. Testor pater q̄ nū q̄ eiusmodi lectionibus dele= ctatus sum: nec vnq̄ reuela= tiones sancte Brigide / raras q̄ admodum: aut nullas ab= batis Joachim perlegi. Alia= rum quoq̄ pphetarum huius modi lectio hactenus me nūq̄ delectauit: nullaq̄ illarū apud me est: vt ɔfratrib⁹: ac familia rib⁹ meis ɔstat: q̄ testes sūt q̄ admodū lectio veteris ꝛ noui testi adeo me delectat: q̄ fere mltos annos nullo alio libro / nulla ve lectiōe alia pri⁹ vtor ceterorum lectiones: vt ita lo quar fastidiens non qa alias

scripturas contemnam alio=
rũ ve doctorũ libri displiceāt.
Sed q in cõparatione ipsius
sacre scripture dulcia queq3 ar
ma videtur. Si tñ hoc nõ cre=
dis: cognita saltem me nõ esse
adeo leuis iudicii: q tã firmi=
ter que p̃dixi: certa esse asseue
rarem: et sepe cõfirmãdo repe
terẽ: nisi aliud fundamẽtũ q̃3
istud a te p̃dictũ michi suppe=
teret Cũ em̃ ꝓphetie ille inter
sacros canones nõ annumerã
tur/ nõ possum ad eas creden
das ꝛ ꝓnũciãdas aĩm penit⁹
obfirmare. Preterea ad ea p=
ticularia predicãdo pueni: vt
patuit iã superius: ꝛ adhuc in
ferius patebit: q̃ illoꝝ ꝓphe=
ticis scriptis minime reor cõti
neri. Sed qđ vlteri⁹ est. Si ea
p fundamẽto me haberẽ cõce
derẽ: hoc ipsum ad habẽdã mi
hi fidẽ sufficere deberet. vt pec
catorũ suorũ penitentiã hoïes
agerent. Obiectio em̃ ista nil
aliđ infert: q̃3 hoc/ Tu non es
ꝓpheta aliorum predicas p=
phetias. Ad qđ rñdeo. Quo
quo modo vero prenunciem: mi
hi satis est: dũ tñ hoïes ad bo=
nũ ꝯuertant. Nõ em̃ cupio ha
beri ꝓpheta cũ hoc nomẽ gra
ue sit et periculosum: vehemẽ
terq3 reddat hoiem inquietũ:
ꝛ multas in eũ suscitet ꝯsecu=
tiones: tametsi amore Christi
libenter ferũtur: nichilominus
propter hoc non assentio me
aliorum prophetia/ preter ca
nonicas vnq3 secutum fuisse:
immo/ vt predixi/ eos nõ legi.
Et si quas amici cuiuspiã in=
stigatione percurri semel vix
lectas restitui nõ spernendo/
nec approbãdo/ s3 dei iudicio
relinq̃ndo: q2 oïa sunt nuda et
aperta ocl'is eius. ¶ Tẽtator.
Fili ista q̃ te de deo hr̃e asse=
ris in secreto seruanda essent.
Sic em̃ sãctoꝝ patrum docu=
menta mouent. Rñdi. Si ita
se veritas haberet: sequeretur
q Moyses/ Esayas/ Hiere=
mias/ ꝛ ceteri ꝓphete tam ve
teris q̃3 noui testamenti nõ re
cte fecissent predicando suas
reuelationes populis. pariter
q3 scriptas relinquendo. Mul
ti p̃terea heremite similiter nõ
recte fecissent. Ita quoq3 bea
tus Benedictus/ beatus Vin
centius ordinis predicatorũ/
beata Katherina Senensis/
beata Brigida/ ꝛ alii sancti ĩ=
numerabiles/ quorum ꝓphe=
tias et diuinas reuelationes ĩ
diuersis legimus libris: omnis
pariter errassent ipsas manĩ=
festãdo. Fatendũ est ergo ta=
lia ꝓpalari nõ debere: nisi aut
ab ipõ deo impetur/ aut ꝓrio

rum charitas deo pariter mo
uente nos vrgeat. Propterea
nouit vniuersus popul⁹ Flo=
rentinus: q̄ nō nisi publice de
hmōi loquor: nec vltraq̄ mi=
chi concessum ē aut impatum
Priuatim vero numq̄ vel ra=
ro talia confero p̄terq̄ sub si=
gillo fidei alicui familiarium
meorum. demū crede michi q̄
multa pticularia pectore meo
recōdita teneo / q̄ nūq̄ protu=
li / nec prolaturus sum: nisi ali=
ter deus michi inspirauerit.
¶ Tentator. Quisquis futu=
ra pphetat vt credātur: debet
ea miraculis ↄfirmare: alioqn
heretici idē sibi vsurpare pos
sent. Vn̄ ↄtra te adducit capi
tulum. Cum ex iniūcto extra=
de hereticis: quod velle videt
vt talia predicās aliquo signo
aut miraculo ea debeat cōpro
bare: quod quia ipe nō seruas
more heretico ab aliqbus p=
cedere argueris: ⁊ ab iis here
ticus iudicaris. Respondi.
Eiusmōi homines / aut igno=
rantes sunt: aut maligni: quia
vel non intelligunt: nec diligē
ter examinant sacros cano=
nes: vel maligne peruertunt.
Nullo enim loco quod dicunt
scriptum reperitur: immo pau
ci prophetarum leguntur mi=
raculis claruisse Vn̄ cū Ana=
nias Hieremie contradiceret
(vt pꝫ capitulo. xxviii. ipsius
Hieremie) non miraculis pro
pheta sermonē suū probauit
sꝫ ait. Audi verbū hoc / qd̄ e=
go loquor in auribus tuis. ⁊ i
auribus vniuersi populi. Pro
phete qui fuerunt ante me / et
ante te ab initio: ⁊ prophetaue
rūt sup terras multas: ⁊ supra
regna magna: de p̄lio / ⁊ de af
flictiōe / ⁊ de fame propheta q̄
vaticinatus est pacem cum ve
nerit verbū eius: tunc scietur
propheta / quē misit dominus
ī veritate. Sic Jonas prophe
ta p̄dicans Niniue subuersio=
nem / nulla populo miracula
exhibuit: demum ex iis / qui p
phetauerunt tēporibus regū
Israel: admodum pauci legū
tur pphetias suas miraculis
probauisse. Sed quid de aliis
querit: qn̄ propheta pphēta=
rum sanctus Joannes bapti=
sta miraculis prorsus caruit.
Sicut scriptū ē Joannis euā=
geliste. x. capitulo: multi vene
runt ad Jesum: ⁊ dicebant / qꝛ
Joānes q̄dē signū fecit nullū.
Omnia autē q̄cunq̄ dixit Jo
annes de hoc / vera erāt: ⁊ mul
ti crediderunt in eum. Textus
autē decretalis adductus su=
per ius contra me / ad rē nō fa
cit. Cōtra illos namq̄ loqui=

tur: qui sine prelatorum cõcessione / vel mandato p̄dicationis officium sibi arrogarēt dicentes illō ipsis a deo inuisibiliter iniunctū. Ideo dicit p̄dictus textus q̄ oporteret eos hoc pbare: vel signis vt Moyses: vel scripture sacre testimonio: vt sanctus Joannes baptista: qui ait. Ego vox clamātis in deserto sicut dicit Esaias ppheta. Scdm aūt illoꝝ intellectum textus p̄dictus scripture sacre: vt demōstrauimꝰ repugnaret: ideo eos ignorantes aut malignos et canonum puersores iure appellauimus. Non enim opus est me signis / aut scripturis probare missionē meā. Cōstat siquidē omnibus hoc predicationis officiū michi a supioribꝰ meis demandatum esse: nec me a deo tantum esse missum assero. Neqꝫ iuste hereticum dicere me possunt. Is enim hereticus est: qui pertinaciter dogma aliquod contrariuꝫ sacre scripture aut discipline sancte Romane ecclesie seq̄ constituit. Ego autē nescio dixisse aut scripsisse q̄ppiam doctrine Christi ꝛ ecclesie dissonū. Et nichilominꝰ q̄cquid ex dictis scriptisve meis hactenꝰ extat et extabit in futuꝝ: sp correctiōi sctē Romane ecclesie subiectuꝫ esse volo: paratus non solum eius: sed cuiuscunqꝫ hoīs sicubi errem libenter suscipere castigationē.

¶ Tentator. In summa nolo tam cito credere. Scriptum ē enim. Qui cito credit leuis est corde. Respondi. Rursus scriptum est. Charitas oīa credit Cū ergo spūs sanctus harum duarum prolator sententiarū: sibi minime repugnet. Notandum est quedam difficulter esse credenda: vt sunt detractiones: susurrationes: et maledicta in proximum. Quedam facile credēda sunt vt ea que credita ad rectam bene viuēdi instructionem faciunt. Quare etiā si illa q̄ fides nostra predicat non essent vera quod ipossibile est: credere tamen [illegible] conaret. Quoniam hec cr[illegible]dita, inducunt in tam pbatam vitā vt ea melior nulla īueniri: aut excogitari posset. Quedaꝫ alia ī differēter credi vel nō credi absqꝫ peccato possunt: quē admodum gētilium historie ꝛ eius generis pleraqꝫ. Cum ergo q̄ a me p̄dicta sūt: nec fidei nec bonis moribus nec rōni naturali aduersent̄ ꝛ pisilia sint vt multis argumētis diuersis tēporibꝰ oſ̄di: q̄netiā homines ad pie viuendum inducāt sicut

Experientia cõpertum est. Se
quitur vt leuitatis crimine ar
gui non possit: quisquis ea feli
citer crediderit. Propterea
antiq̃ p̃res nostri: vt sãcti Hie
ronymus: Ambrosius: Augu=
stinus: Gregori⁹: ꝛ pleriq̃ʒ alii
in omni sciẽtia peritissimi: ĩ re
bus quoq̃ʒ humanis prudẽtis=
simi facile talia credebãt etiã
idiotis modo siue mares siue
femine ꝓbate vite et fame ha
berent. Nec tãtũ ipsi pura fide
susceperunt: sed ad vtilitatem
pariter alioꝝ ea describentes
eterna fecerũt: vt in vitis san=
ctoꝝ patrũ quos descripsit sã
ctus Hieronymus: ꝛ in dialo=
go sancti Gregorii: et in aliq̃t
opusculis sancti Augustini: et
multis diuersoꝝ sanctoꝝ scri=
ptis apparet nos ꝑfecto: nec
sanctiores: nec sapiẽtiores an
tiquis nostris patribus sumus
qui tã in veteri q̃ʒ in nouo te=
stamẽto ꝛ in aliis libris appro
batis ꝛ receptis in sanctam ec
clesiam eiusmodi innumerabi
lia pro nostro bñficio conscri=
pserunt. ¶ Tẽtator. Si visio
nes omnes nobis relatas cre=
damus: certe deceptos nos se
pi⁹ experiamur. Ideo scriptũ
est. Probate spũs vtrũ ex deo
sint. Rñdi. In hac re latet se=
cretũ quod non omnes capere

possunt. Tñ ex similitudine re
rum naturalium id cũctis ape
rire conabor. Videmus inquã
in ipsis rebus naturalibus q̃ q̃
cũq̃ʒ eandem formam habent
eandem quoq̃ʒ inclinationem
et operationem ipsi forme re=
spondentẽ cõsequuntur. Sic
grauia ad centrum terre: leuia
sursum mouentur. Par ratio
in supernaturalib⁹ est. Ut vni
us supernaturalis forme res
eandẽ similiter inclinationem
ꝛ operationẽ ab ea forma pro
cedentem consequantur. Cũ
igit̃ lumen fidei sit forma sup=
naturalis vni⁹ speciei in oĩb⁹
sub ea fidẽ cõtentis; licet alii
aliis intẽsiorem eã habeãt: cũ=
q̃ʒ id lumen naturalem habeat
inclinationẽ ad veritatem tan
q̃ʒ ad propositũ obiectũ nõ po
test quisq̃ʒ hoc lumĩe informa
tus: alicui falsitati: fidei cõtra
rie absq̃ʒ corruptiõe aut amis
sione dicti luminis firmiter ad
herere. Sed quotiẽscunq̃ʒ vir
sincerus et fidelis supra sui in
tellectus captum quicq̃ʒ audit
si secundum formam predicti
luminis operatur: nunq̃ʒ parti
false firmiter adhereret. Sed
semper deo et doctrine eccle=
sie cũcta remittit. Hic notãdũ
est q̃ quicũq̃ʒ bene viuũt ꝛ re=
cte ad deũ ambulant; ꝑter cõe

lumen fidei speciali lumine illustrantur propter coniunctionem charitatis cũ fide et mentis rectitudinem ad simplicitatẽ. Sicut scriptum est. Exortũ est in tenebris lumẽ rectis corde. Ex quo lumie absq; errore inclinãtur ad discernendas reuelationes et operationes diuinas. Et queãdmodum deus dirigit naturam ne erret: dicẽte philosopho q opus nature est opus intelligentis no errãtis: ita iustos fideles et simplices dirigit in cognitionem suorum: id est ipsius dei operum et reuelationum sine vllo errore. Qui itaq; non vult in his decipi: i simplicitate cordis pie viuat. Et a deo in ipsam veritatem sine errore diriget: hoc modo. patres nostri superius memorati talia credendo vel scribendo nõ errabant. At nõnulli supbi soli falluntur. Qui tunc pcipue putant se sapientes haberi: qñ talibus reb9 cõtradicunt easq; deridẽt: q non solum nunq̃ forte labiis orãt: sed nec sciunt de oratione qd nominis: id est quid nomen significat oratiõis. ¶ Tẽtator. Uideo tamen q sapientissimi pleriq; magno et sagaci ingenio et graui prudentia oimq; humanarũ rerum periti ludibrio visiões istas habẽt quorum auctoritate nõ possum nõ moueri. Respondi. Nonne dixi q ad hec intelligenda tantummodo opus est bñ viuere et recte incedere in conspectu dei? Quoniã his rebus humana sapiẽtia lõge impar est. immo ppter eius superbiam deus illam in tenebris tanq̃ lumine tam pcioso indignam deserit sicut scriptum est. Abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. Apostolus vero ait. Ubi sapiens? vbi scriba? Ubi inquisitor huius seculi? Nonne stultam fecit deus sapientiam huius mundi. Nam quia in dei sapientia non cognouit mundus p sapientiã deum: placuit deo p stultitiã predicatiõis saluos facere credentes. et Esaias. Ubi est litteratus: vbi doctor legis verba ponderans. Ubi ẽ doctor paruulorum. Populũ imprudentem non videbis: populum abiecti sermonis: ita vt non possis intelligere dissertitudinem lingue eius. In quo nulla est sapientia. Sed respõdeant hi sapientes: vtrum que ego pnũciaui diuine potẽtie et sapiẽtie possibilia sint vel non. Nõ si sapiũt nõ solũ deo possibilia verũ facillima fatebunt

Et qm̄ nō est sapiētis inaniter
ac sine rōne loqui: scire vellem
qua rōne ꝛ fūdamento ad hec
irridēda mouentur. Nā si dili=
gēter cōsiderauerim⁹: nullā di
ctis nostris rōnem opponere
possint. Nō certe demonstrati
uā: quia materia talis hoc nō
patitur ꝑnūciantibus nobis
res futuras et cōtingētes: de
monstratio siquidem est neces
sarioꝝ. Nō etiā dialecticā aut
probabilē. Similes eñ rōnes
opinionē inducūt que licet in
tellectū penitus nō cōfirment
quemadmoduꝫ demonstrati=
ue faciunt rōnes tñ i alterutrā
partem magis inclinant. Sed
que ego prenuncio quātum ex
causis naturalibus liquet: sunt
indifferētia: vt q̄ sequi possunt
Et quantū ad diuinam volun
tatem ꝑtinet pro libito deus il
la facere vel nō facere potest:
sine cuius reuelatione scire ne
mo potest in quā partē ei⁹ in=
clinatio ꝛ determinatio pēde=
at. Ideo per ratiōes physicas
deficiēte fundamēto naturali:
hec ne probari: nec improba=
ri possunt. Preterea ex signis
adhuc reprobari nequeunt: qꝛ
inter alia duo potissimū impu
gnationis vim habere viden=
tur: quoꝝ tamen neutrum effi
cax est. Unum est: qm̄ apparet
euidēter in mundo dispositio
contraria iis: que prenunciata
fuerūt. Et hoc nihil obstat: im
mo probat oppositū: quia cuꝫ
deus intēdit gloriā suam ma=
nifestare magna insperato tē
pore producit: eaqꝫ ante mul=
tum temporis nulla eaꝝ reruꝫ
apparētē dispositione predici
facit: vt ex prophetis veteris ꝛ
noue legis apparet. Sic ꝛ ego
cum pacata omnia viderētur:
futurū de primo bellum ꝑnū=
ciaui. Nūc vero qm̄ orbis terra
ruꝫ in turbine est: summam trā
quillitatē et pacē in vniuerso
subsecuturā predico. Et cum
se summe felices Florētini ex=
istimarent / mala eis vaticina=
bar. Nūc autem cū in magnis
sunt angustiis / summā felicita
tē cito ipsis affuturā denūcio
Itaqꝫ hoc primū signū ad im=
probandū nō valet. Alterum
signuꝫ forte efficax videri pos
set: hoc est prophetātis vita re
prehensibilis. Et hoc similiter
nō ꝓbat. Nā vt dictū ē: nōnul
li iniq futura vaticinati sūt ex
virtute prophetici lumīs. Hec
eñ est gratia gratis data: que
etiā stāte pctō mortali haberi
pōt. Demū nō apparet quib⁹
fundamētis hec sapientū irri=
do / ꝑterqꝫ eoꝝ supbie imitat:
qua illi merito confundentur.

Animaduertere siquidem de= berent: q cum hec non impos= sibilia: sed verisimilia: et con= sona sint vt supra declaraui= mus non paruum confusionis periculum subeunt et amittē= de glorie discrimē: p qua oīa faciētes tātū laborāt vbi ea q̄ prediximus euenerunt. Uerū tamen de illorum incredulita= te minime imitandum est: cum dixerit Christus. In iudicium ego in hunc mundum veni: vt qui nō vident videāt: et qui vi dent ceci fiant. ¶ Tentator. Rari admodum sunt: qui tibi credāt in comparatione eorū qui talia hñt in derisum. Ideo durū videt tam paucoꝝ sequi iudiciū. Respondi. Argumen tum hoc satis friuolū ē. Uide= mus enim rectū iudicium per paucorū esse hoim. Et ppau= cos esse sapiētes pre multitu= dine insipiētiū queadmodum inscriptū est. Stultorū infini= tus est numerus. Sicut etiam pauci benevivunt respectu eo rum qui malevivunt: quia mul ti sunt vocati: pauci vero ele= cti. Et in vtroqꝫ testamento paucos numero legimus fuis= se illos: q̄ prophetas xp̄m: et apostolos seq̄bant: in cōpara= tione illoꝝ qui eos proseque= bant. Ulterius multū interest inter eos qui ex ore proprio auctoris hec audiunt: et eis: qui ex auditorum vel aliorum: relatione instruuntur. Quod si de auditoribus nostris dixe= ris incomparabilis est nume= rus credentiū ad numerum eo ruum qui non credunt: immo fere nullus auditoꝝ nostrorū est: qui non credat: sed si de a= liis disputas: qui me non audi erunt: fateor quidem lōge ma iorē esse nō credentiū numerū q̄ꝫ credētiū. Aliud est eñ audi re hec int⁹ pleno spū sentiētē ⁊ ei⁹ viue vocis impetū: rōnes simul et ordinē: vim verborū et scripturarum consonantiaꝫ q̄ꝫ audire eum: qui recitat hec in se minime ipsa sentientem vel eo spiritu carentem: ⁊ vo= cem languidam: rationes man cas: ⁊ nullā seriem: verba ari= da ⁊ incomposita / sine spiritu: et quasi exhalato vigore mor= tua. Et ideo recte inquit san= ctus Hieronymus. Habet ne scio quid latentis energie vi= ua vox: et in aures discipuli de auctoris ore transfusa forti= us sonat. Unde scriptum est. Dabo vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere: et contradicere omnes aduersa= rii vestri. Et de sancto pthomartyre Stephano legitur: q

cum aduersus eũ cõspirassent tot sapientes disputantes cuʒ eo: non poterant resistere sapientie et spiritui: qui loquebatur. Non itaq₃ mirum est si actorem non audientes increduli sunt: cum maxima doctrina Christi ab origine mundi vsq₃ ad presens tẽpus: semper contradictionem perpessa sit. Propter quod pleriq₃ detractores variis locis simplicium mentes facile corrumpunt: nõ audito siquidem auctore simplices ipsi seducuntur. ¶ Tentator. Multi asserunt plura que non euenerunt te prenunciasse: propterea nec reliquis a te predictis credunt. Respõdi. Quicquid de rebus futuris a me publice predicatum ẽ autiam successit: aut omnino succedet: nec vnum iota peribit. Sed notandum est q᷑ seorsum et priuate loquenti quoniam homo sum: et tũc loquor vt homo: aliqua forte excidere michi minus vera potuerũt tamen nulla me huius rei conscientia: vel recordatio arguit. Semper enim veritatẽ eloqui studeo. Si tamen hoc quãdoq₃ contigerit: aut ex lapsu lingue: aut de futuris more humano vt fieri solet: non ex spiritu coniectando potuit euenire. Propterea sepe inpulpito monui ne priua te confabulanti michi alia fides q̃ ceteris hominib⁹ adhibeatur. Exceptis tamen his que de futuris particularibus superno lumine cognitis: partim adimpletis partim proculdubio adimplendis quibusdam familiaribus meis cõtuli. Insuper nõ ignorandum est q᷑ spiritus ꝓpheticus non semꝑ presto adest ipsis prophetis: sed abit: et redit pro sancti spiritus voluntate: nec cũ presens est omnia reuelat: sed plura: vel pauciora prout vult. Sic Nathan ꝓpheta edificationem tẽpli Dauid ex proprio spiritu suasit. dicens ei. Omne quod est in corde tuo vade fac: quia domin⁹ tecum est. Postea iubente spiritu sancto dictum suum reuocauit. Sed quidam stolidi me allocuti iactarunt q᷑ dum mecum colloquerentur eorũ cordium archana nõ nouerim: ac si inferre velint q᷑ quilibet ꝓpheta par deo sit: et omnia nouerit. Erratis nescientes scripturas: neq₃ virtutes dei. Magnus propheta heliseus quando ipsum adiuit sunamitis: cuius obierat filius ait. Anima eius in amaritudine est et dominus celauit a me: et non

Indicauit michi. Multi quoque ad me tentandum accesserunt quoniam inter predicandum dicentem audierant: quod astutia sua fallere me non posset: nec intelligebant illis meis verbis hoc me voluisse signare: quod scilicet ad predicandum inconuenientis suis artibus me inducere non possent. Quicquid ei in pulpito pronuncio: prius in trutina orationum et scripturarum rationumque naturalium aut experiētie: aut fidelissimorum testium librare consueui. Non autem id propterea dixeram: quoniā michi secreta suorum cordium celare non possent: quorum solus deus scrutator est. Et licet multi in rebus alicuius momenti: vel pōderis me decepisse arbitrati sūt fraudes tamen eorum sepe antequam eos audirem: sepe vero post non me latuerunt. Cuius rei testes esse possunt non tantum aliqui ex domesticis meis quibus hec secreto commisi. Sed ipsimet fraudulenti: qui suas machinatiōes dissolutas et dolos detectos fuisse cognouerunt. Hanc tamen obiectionem partim a nōnullis religiosis licet paucis emanasse reor: quos ex charitate admonens de latentibus aliquibus ipsorum culpis reprehendi. Quorum aliqui incorrigibiles semper eas negauerunt. Que tamen ex manifestis signis/ et iudiciis processu temporis plani facte sunt: quamque illi nihilominus adhuc pertinaciter ī sua proteruia persistunt. Alii vero nonnullis necessariorum suorum confessi sunt me vera eis prodidisse: licet coram quibusdam aliis rursus idipsum erubescentes negauerint. Hic etiam error ex calumniatoribus processit mendacia multa fingentibus verbis nostris subtrahendo vel addendo pro arbitrio suo: et sic tuorum errorum me auctorem faciunt.

Potest etiam hoc ab iis qui me predicantem audierunt deriuasse: qui verba nostra non acceperunt eo sensu quo prolata fuerunt. Quare necesse michi fuit sepius eadem repetere. Et hac de causa scribere institui quicquid de futuris publice predixi: vt omnes que prenunciauerim intelligere valeant: et michi de cetero non ascribantur que ne cogitaui quidem. Et demum vt sic defendatur a tot calumniis doctrina Christi.

¶ Tentator. Existimo quod tibi iam plurimum conduceret sile

re: factus es enim populi Florentinii immo totius Italie fabula. Respondi. Studium meum est deo non hominibus placere: quia vt inqt Apostolus si adhuc hominibus placerem Christi seruus non essem. Nec sum adeo parui iudicii: vt nesciam omnes qui talia pdicāt a sapiētibus hui⁹ seculi stultos haberi. Quibus cum apostolo dicam. Nos stulti propt Christum. Vos autem sapientes. Sed illo tempore quo iusti stabunt in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt: spero me auditurum voces horum sapientium qui sic dicent. Hi sunt quos habuimus aliquando in derisuꝫ et in similitudinē improperii. Nos insensati vitā illorum estimabimus insaniam: et finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: et inter sanctos sors illorum est. ¶ Tentator. Si tātummodo ridiculus fieres: paruipendendum esset. Sed insuper odio habebis et in summo vite discrimine versaris. Melius itaqꝫ tibi consuleres si amodo desineres. Respondi. Sicut predixi: non adeo insanio: quin sciam ꝙ omnes increpare et nulli hominum conditioni parcere est odia cōtra se grauissima concitare. Sed tāto magis corroboro: quanto doctrinam/cepta et opera nostra similiora video doctrine atqꝫ operibus Christi Apostolorumqꝫ et sanctorum Prophetarum: qui propter veritatem ludibrio et odio habiti et inmanes persecutiones perpessi sunt quod predestinationis diuine signum est dicente christo. Beati eritis cum vos oderint homines et persecuti vos fuerint et dixerint omne malum aduersum vos mentiētes propter me. Gaudete et exultate: quoniam merces vestra copiosa est in celis. sic eīn persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos. Tentator. Satis iā noui: ꝙ neqꝫ ex ignorantia neqꝫ ex fatua simplicitate peccas. Quoniaꝫ taliter obiecta nostra soluisti vt ostendas te non leuiter ad dicendū hec futura moueri. Quamuis autem alia multa opponi possent: tamen cum pluribus atqꝫ difficilioribus responderis facillime cetera confutares. Si igitur ista sic ex ignorantia nō predicas cum ea multis erronea videbantur. Sequitur secundum aliquorum opinioneꝫ vt dolose ad conquirendam

gloriam/dignitatem et opes
talia confingas. Quod fili mi
detestabile esset. Respondi et
dixi. Licet me in ore proprio
iustificare non liceat: tamen ne
Christi doctrina calumniaꝫ pa
tiatur. qua potero modestia
respondebo. Superius dixi ꝙ
propheticum lumen nequaq̃ꝫ
iustum facit hominem: et me
quidem fateor peccatorem/ ⁊
diuina misericordia indigen=
tem. Sed notãdum est hoc ver
bum dei ad Samuelem pro=
phetã. Homo videt q̃ parent
foris / deus autẽ intuetur cor
Ideo qualiscũqꝫ vita mea sit
bona vel mala: solus deus non
alius iudicare habet. Omnes
eñ nos oportet p̃sentari an=
te tribunal domini nostri Je=
su Christi/ vt referat vnusqs=
qꝫ q̃ gessit ĩ corpore. Qui igi=
tur de me ita sentiunt meo iu
dicio sine fundamento ducun=
tur: quia pectoris mei archa=
num et finalem predicationis
mee intentionem rimari non
possunt p̃terqꝫ in signis exte=
rioribus. Ex quib⁹ quantum
capit hominis iudicium in eo
quod de me mala presumunt
nullum possũt educere fũda=
mentum: Nam si vt aiunt fi=
nis meus bonus non est: cum
omne agens agat propter fi=
nem necesse sit vt post habito
de finis predicationis mee sit
aliquid temporale bonũ. Tẽ=
poralia aũt bõa triplicia sunt.
Or aut sunt extra hominẽ vt
sunt diuitie: honores. gloria:
potestates et dignitates.
Aut intra hoĩem et in p̃te sen=
sibili. Ut robur: sanitas: for=
ma: et voluptas aut intra ip=
sum hominez: ⁊ in intellectua=
li parte sicut sciẽtia: eloquen=
tia: et alie gratie gratis date
Oportet ergo ad p̃ferenduz
de me tale iudiciũ: cũ eiusmo=
di hoĩbus ea que latent in cor
de meo intueri non liceat ip=
sos aliqđ signum extrinsecum
ac manifestum in argumentũꝫ
adducere: ex quo me horũ ali=
quid aut oĩa simul appetere:
cõprobarent. Sed nullum vt
reor verum afferre poterunt.
Nam dicere nõ possunt ꝙ di=
uitias queram: notissimum est
enim me ⁊ cõfratres meos ad
paruitatem et tenuitatẽ sim=
plicis vict⁹ iuxta rectam nor=
mã ordis nostri esse redactos
ita vt ciues vrbis hui⁹ testifi=
cari possint nos in nullo pre=
ter sobrie vite necessaria sibi
esse molestos. Neqꝫ potẽtũ et
diuituꝫ amicitia aut familia
ritate vtor: immo in p̃dicatio
nib⁹ meis semper illorum effre

natis desideriis restiti. Et si se quamur iudicium carnis et sa guinis multum queri de me possent q̄uis secundum spūm gratias agere deo deberent de operibus que per me ipse in eorum fecit vtilitatē. Rursus obiici michi non potest q̄ honoris et glorie sim appetēs Nam vt prediximus et experti sumus in annunciādis futuris irrisio potiꝰ q̄ honor acq̄ritur maxime apud Magnates apud quos animales homines ⁊ mūdani sapientes existimationē et gloriā adipisci ponantur. Si quis eñ in gloria⁊ honore finem ꝯstituat ipsum hec querere apud inopē et infimā plebem vnde nihil emolumenti sperari pōt et a potentibus ludibrio et odio haberi supreme dementie esset Nec me ad dignitates ecclesiasticas aspirare dici rōnabiliter potest. Naz scitur qua via nostris tēporibus ad eas perueniatur. Ego autem eius oppositum in predicationibꝰ meis seruaui semꝑ tamen generaliter ac de iis que publice patent locutꝰ sum nec quē q̄ particulariter aut nominatiz vel per tales circūstantias q̄ vnū aliquē possent taxare notaui. Et nihilominus odiū potius q̄ beniuolentiā eorum ad quos eiusmodi dignitatū collatio spectat. aduersus me cōcitaui. Non tñ idcirco ad illos recōciliādos et blandiendos adductus sum qd̄ nō obseruāt qui dignitates ꝓcurāt Adhuc ī bonis corporeis fundamentum sue opinionis habere non possunt. Non enim vacare possem voluptatibus quin id palam fieret maxime confratribus meis: qui quotidiane vite mee. arbitri meos labores mētis et corpor̄ optime nouerunt. Quod si q̄s nosset q̄ laboriosum sit vt cetera omittam solum predicandi onus tot annos in eadem ciuitate continuum: presertim cuꝫ intentione fructum afferendi ⁊ desiderio salutis aīaꝝ: longe aliter sentiret. et q̄uis forte minus licere videaẽ cuiq̄ de se et de vita sue moribus loq̄: tamē hoc michi ī presentia cō cēdatur et ꝓ responsione sufficiat: q̄ nihil in me deprehēdi pōt: propter quod predicationes meas ad finem bonorū corporis me ordinare iudicare liceat: et ideo inaniter loquunẽ Ceteruꝫ in parte intellectiua fundari nequeūt: asserentes finem predicationum mearū esse ostētationē sapiē=

tie et eloquētie. Omnibus eīn liquido constat q̄ simpliciter p̄dicē: q̄q̄ sapiētie et eloquē-tie: fucos prsus deuitē: Neq̄ ego ista laudis mee grā dixi: qr in conspectu dei in hoc non sum iustificatus. Sed vt ostē-dā calūniatoribus doctrie no-stre immo christi eos sine fun-damēto moueri: et iudiciū cor-dis qđ solius dei proprium est suc euidentibꝰ signis sibi arro gare. q̄ si tū in laudes meas in cidisse videbor cum Aplo re-spondebo. In insipientia dixi et insipiens factus sum: vos me cogistis. ¶ Tētator Mi-ror q̄ malicie tue sinā exterio ra et manifesta neges appare-re: q̄nquidez omnibus inotuit te a congregatione obseruan tie fratrum Lōbardie separa-tū: insuper segregasti cōuētuz sancti Marci Florentie et san cti Dñici Fesularum et alia lo ca eis annexa / ne obedientie subesses: ac veluti dñs dura-te vita prioratum tibi vēdica sti: et hoc mō pulchrū statū ad gaudenduz cōparasti. Rńdi. Sepationē hāc solus ego fa-cere nequissem absq̄ consen-su fratruz ꝯuentuz p̄dicatorū qui plures q̄ cētū licz nō vno tpe conuentu. s. sancti Marci ꝑueniēte consenserūt inviuum. Ut ex publico patet istrumen to Niq̄ oēs non existimandi sunt tam stulti aut mali quin discernerent vtrum hec segre gatio laudabilis: vel dānabi-lis foret cum maxime plus sex mensibus hac de causa deuo-tas ad deum preces quater et q̄nquies in die congregati ce lebrarent Et ex effectu mani-feste apparet: sepationē hanc non ad relaxationem sed ad restrictionem intēdisse. Nō ei ꝑpterea a professiōis nostre obedientia declinamus cuius forma est q̄ promittimus obe-dientiam deo virgini Marie et sctō dominico et magistro Generali totius ordinis seu p̄ ori aut alicui presidenti geren ti locum Generalis. Ita quod professio nostra obligat nos obedientie Generalis: nō au-tem congregationis Lombar die. Et nos ita separari obe-dientie ipsius Generalis sub-iecti sumus. Prouincia vero Thuscie iuxta nostras consti-tutiones diuisa est Prouin-cia Lombardie. Et vna na-turaliter nō preest alteri Sz olim cum propter grauem pe stem conuentus sancti Mar-ci legitimo fratrum numero destitutus sibi non sufficeret: regiminis ꝯgregationis Lom

bardie sponte se commisit. Nunc diuina gratia suppetante copioso fratrum nũero ita vt si binet gubernãdis abũde sufficiant nõ est inconueniens q ad consuetum statum conuẽtus idem legitime redierit: qr cessante causa cessare debz effectus presertim cum mores Lõgobardorũ et Thuscorum inter se satis differant. Quod aũt me priorem perpetuuz statuerim: alienũ est a vero. Immo pontificius breue segregationis mea opera ita impetratum est. Ut sez prior expleto ãno a die electionis sue cassus et absolutus remaneat: et in arbitrio fratrum sit eligere quem ipsi maluerint. Quod annuatim obseruatur. Hoci super anno institutus est per bienniuz vicarius caput toti9 cõgregationis nostre ita vt expacto biennio cedat alii ꝛ subdit9 sit more ceterorũ fratruz saltem per integrum sequens biennium: ꝛ tali ordĩe res sine dominãdi facultate succedunt Nẽpe qui dominationis ambitu obedientiam deserit: non se actioribus regulis alligat. Sed liberiorem vitam querit luxuiq; esus et potus et indumenti dat operam ac letaz vitam ducit. Que in nostra congregatione minime cõspiciũtur. Sed reuera maxima concordia et charitas: que cũ ambitione non conueniũt. Quia scriptum est. Inter superbos semper iurgia sunt. Sed quia plixũ nimis esset afferre causas: que me ad separationem hãc induxerunt sola hec dummodo credat ad presens sufficiat. Ueruntamẽ siue credatur siue non credatur: eaz minime pretermittam sciens q coram deo veritatem dico et non mẽtior. Nulla me ad hãc separationem ambitio nec voluptatis aut quietis corpõralis studium impulit. Sciunt enim confratres Lombardi q neq; honoris / neq; quietis copia michi in lombardia deerat. Sed diuine fuit voluntatis vt ita facerez. Et eodez lumine quo cetera futura predixi: hanc quoq; separationez aggressus suz. Sic deus voluit: sic inspirauit: sic impulit statuẽs multa per nos in partibus Ethruscis operari pcipue Florentie. Quorum aliqua iam facta perspeximus: reliqua breui perspiciemus. Que non nisi precedente separatione predicta fieri potuissent. ¶ Tentator. Si hoc diuine voluntatis esse sciebas

quid opꝰ erat vt mendicatis
seculariū ⁊ humanę potentie
suffragiis pontificum breue
ob separationem istā ꝓcura=
res. Respondi. Cum deus ali=
quid monet faciendum nihi=
lominus vult pro conditione
temporum experientia media
tēteñ. Sic ergo presentis tē
poris ratio postulabat. Vo=
luit quoqȝ deus difficultatem
contradicentium maximam
nobis opponi vt se huius rei
auctorem non homines esse i=
dicaret: Testesqȝ habeo con=
fratres meos quēadmodum
in illa summa disceptatione
ipsos exhortando sepe ita cō=
firmabam: ꝙ scilicet si totiꝰ or
bis nobis obsisteret: de victo=
ria tm̄ securi essemus: asseue=
rans hanc esse dei voluntatē
sicuti deniqȝ demonstrauit ef=
fectus. ¶ Tētator. Hoc vnuȝ
tuas inficit responsiōes: quo=
niam testatui ⁊ regimini ciui=
tatis Florentie implicas: ⁊ vi
deris appetere principatum
quo tibi libet populuȝ trahē=
do. Respondi. Quicunqȝ me
nouerunt sciunt ꝙ antehac sē
per huiusmodi negociis pu=
blicis abstinui: hac vice dun=
taxat excepta. In nouo enim
Florentine ciuitatis statu: et
in summo eius periculo vide=
batur officii mei esse consule=
re quomodo ea gubernanda
foret. Nec tamen sine diuina
inspiratione publice saluti vti
vtilia et necessaria ciuibꝰ sua
si: non autem eos coegi. Post
ꝙȝ vero bona regendi forma
suscepta est nouerunt omnes
me postremo docuisse vt an=
te omnia dei timorem semper
sibi proponant: ⁊ in cunctis re
bus grauibus tractandis plus
ꝙȝ aggrediantur orationes fie=
ri procurent: nec ad me vlte=
rius veniant. Cupio enim ociū
trāquilitatis: nec sequi nisi in
terdum deus aliter inspira=
uerit vel me charitas ipsa co=
egerit: neqȝ eniȝ ab officio cō=
sulendi requisitus desistam.
Nullus autē iuste quod hac=
tenus egi: carpere potest di=
cēdo forsitan. Nemo militans
deo implicat se negociis se=
cularibus vt ei placeat cui se=
probauit: in rebus enim tan=
ti ponderis / atqȝ etiam mino=
ris plures sancti viri ⁊ potē=
tatuum et dominorum: popu=
lorūqȝ curaȝ rem pie suscepe=
runt: vt notum est sacrarum
historiarum lectoribus. Un=
de etiam sancta Katherina
Senensis non obstante mu=
liebri sexu sepe propter com=
mune bonuȝ se publicis rebꝰ

interposuit: imo in tantum
vt pro Florētinis ad summuȝ
pontificem Gregoriū. xi. Aui=
nionem vsqꝫ: nec multo post ꝑ
pontifice ipso ad Florentinos
legationem susceperit. Hoc
pacto respublicas tractare ꝓ
pter pacem vniuersalem et ꝓ
pter homines ad iusticiam et
bonos mores inducendos: ac
deniqꝫ propter communem a=
nimarum salutem non est se re
bus secularibus implicare nec
sic illa apostoli verba sunt in=
terpretanda sed est spiritua=
les: ac diuinas res populi pro
curare: ꝛ vnūquodqꝫ enim secū=
dum philosophum denomina=
ri a fine iustum est. ¶ Tenta=
tor. Ista excusatio admittere=
tur: si populum florentinum
ad bonum aliquod regimē ex=
hortatus esses. Sed qđ suasi=
sti regimen videtur prudētibꝰ
et rerū peritiā: atqꝫ vsuȝ hñti=
bus periculosum. Cōmittere
enim rē tāti momēti modera=
mini plebis: ꝛ e manibus eripe
re potentium que graui peri=
culo stare non potest. Respon
di. Si regimen hoc recte con=
syderetur bonum ꝛ naturale ē
populo Florentino. Nā om=
nis bona gubernatio in tres
species a philosophis diuidi=
tur. Prima quando mltitudo

ab vno solo plena potestate
regitur. Qui si iustus extiterit
ea optima est. Secunda est.
Paucorum potentum et sa=
pientumqꝫ administratio que
Aristocratia: id ē optimatum
potentatus nuncupatur. Ter
tia vero est qñ ciuitas siue pro
uincia multitudine populi gu
bernat. Et hec politia vocat.
Que quidē antiquo ritu Flo=
rentinis competit: ꝛ hanc ip=
si populare regimen appel=
lāt: vt vetus cōsuetudo ex eo=
rum magistratibus ostendit:
quorū singulorū ꝑsertim illo=
rum ad quos propria guber=
natio reipublice spectat: quar
ta portio artificiū est. Nō ita=
qꝫ plebis tantum: sed totius
populi regimen est videlicet
oīm qui ad iocunda officia ha
biles sunt. id est / qui prefinito
quodam tempore ciuilitatis
munus obtinuerūt. Et quoniā
facile potentes quo voluerint
plebeȝ ipellunt: modū ciuita=
ti dedimus politici regiminis
vel popularis: q̊ seruato ne=
mo posthac potēs aut vi opū
aut amicitiarum poterit tyrā=
nidem consequi: nec nisi virtu=
te prediti extolluntur. Secu
ri quoqꝫ in sua ciuitate ciues
degunt: nec alicui quēqꝫ iniu=
ste licebit opprimere: dabitqꝫ

modus hic maxime vnionis et pacis causam. Quare tria tantum hominum genera vt sepe palam feci: et experientia cõpertum est super hac re conq̃runtur. Ambitiosi scilicet viciosi et stulti: et nisi emendentur iam non valebunt ita facile quem indigne adpetũt gradũ optinere. Nec vero consonat: vt id regimẽ sit perniciosuz. Nullo eñ modo plebi sꝫ nec absolute populo / vel optimatibus creditus est: sed q̃libet potestatẽ vel auctoritatez suam a generali consilio obtinebit: ⁊ mature quicquid deliberandũ erit põderabit. Naz eidẽ consilio nobiles ⁊ prudẽtes rebus gerendis assueti interueniunt: ⁊ in tãto hoim cõuentu raras error committi poterit: maxime quando modus hic regendi vsu tam validior et elimatior effectus fuerit, nihil enim repente perfectum Et quando demum oẽs ciues habiles non tertia pars tm̃: vt modo in consilium conueniet. sicut ipse constituere itendunt Quod nondum executioni mandatum est ꝓpter defectum loci publici: tã nũerosi ꝯuẽtus capacis. Semper igitur integra rei potestas ꝑnes hoc cõsilium seruabit: nec facile ad aspirantibus ad tyrãnidẽ corrũpi aut vitari poterit tãta i vnũ ꝯueniens hoiꝫ multitudo: corrumpe siquidẽ tã multos difficile et quodam modo impossibile foret: maxime quia semꝑ ante eius consilii examen accersiti a dominiꝫ collige ipsorum cõsulentur deinde etiam ꝯsiliuꝫ rogatorũ q̄ octoginta viri semꝑ fere ex primoribus vrbis examini rerũ occurrentium addicti sunt vt in noua reformatione huius regiminis ꝯtinetur. Quibus adhibebunt in rebus arduis iudicium ⁊ examẽ aliorũ prudẽtum ⁊ ꝓbatoruꝫ ciuiuꝫ. Hoc itaqꝫ regimẽ quanto magis ꝓcedit tãto magis a malorũ stultorũ īfectione ciuitas purgabitur: oẽsqꝫ ciues honestam vitã et virtutes sequi cogentur vt per id gñale ꝯsiliuꝫ administrationes sue ꝯditioni ꝯpetẽtes sortiantur admissisqꝫ ad eas solis sensatis ⁊ dignis ciuitas et in temporalib⁹ ⁊ in sp̃ualibus optime feliciterqꝫ gubernabitur. Nec assidue diuersis ciuiũ dissẽtiõib⁹ laborat. q̃qꝫ sint reip. ꝑniciose nemine latet: ⁊ domi ciues securi q̇escent: facietqꝫ ciuitatem ipsam virtutum et diuitiarũ copia florere Demũ ad

iustitiaꝫ fouendam nemo co=
getur: sed cuncti vitam/qua=
lis! bonos et perfectos chri=
stianos docet/amplecti vale=
bunt. ¶ Tentator. Ad sum=
mā tue iste excusationes mul=
torum animus non quadrant:
qr hypocrisis conceptus su=
os caute tegere didicit. Re=
spōdi: Scio ꝙ cunctis homini
bus satisfacere impossibile sit:
qūia non est seruus maior dn̄o
suo: Nam cum Christ⁹ errare
non posset: nihilomin⁹ scribe
et pharisei ipsuꝫ non esse sedu
ctoreꝫ credere non poterant.
Michi sufficit ostendisse ꝙ iu
diciū ⁊ murmur eorum qui de
cordis mei intentione iudica=
re presumunt oīm exterioris
signi fundamento prorsus ca=
reat: ꝙꝙ ipsorum verba ex nō
bona radice ꝓcedant. At ego
quidē tametsi me peccatorem
accuso possum bonis ratio=
nibus et fundamentis osten=
dere res nostras a malicia nō
ꝓuenire vt illi calunniāt: cuꝫ
iam ostēderimus eas ex igno=
rantia non emanare. Primo
quidē quia de⁹ consentire ne=
quitie et illam adiuuare non
potest. sed eā reprobādo sem=
per infirmio efficit. ex ꝑdica=
tionib⁹ verbo nostr; duo apte
ceruūtur que nō nisi a solo deo
fieri possunt: qui ex eis probat
hanc nostrā doctrinā ad ipō
non ab humana malicia pro=
cessisse. vnuꝫ scilicet est ꝙ ma=
gna ps eorum q̄ prenunciaui
ad vnguem vsqꝫ ad minimum
tota: iam verificata et adim=
pleta est. Alteruꝫ vero muta=
tio Florentini populi: qui tali
ter a viciis ad virtutes et ad
bonā viuendi rationē se tran=
stulit: vt quilibet aperte fate=
atur: nunqꝫ recenti memoria
hominū: parem eius in vtroqꝫ
sexu mutationem atqꝫ sancti=
moniam et numero et merito
apparuisse: īsuper reformatio
ciuitatis que apud oēs īpos=
sibilis existimabatur: nostra=
rum predicationū monitis ef=
fecta est. posseꝫ hoc loco plu=
rima commemorare miraculo
digna in ipsa ciuitate per nos
dei grā subsecuta: q̄ cā breui=
tatis omitto. Preterea veri
simile et verū est ꝙ deus iust⁹
et optim⁹ parens oīm bonos
potius vero lumine qꝫ malos
illustret. et malos potius qꝫ
bonos in erroreꝫ labi permit=
tat. Cum ergo doctrinaꝫ hanc
oēs boni vrbis Florentine se
quantur qui vero culpabilem
aut indignaꝫ christiano vitam
ducūt vel saltē non bonū testi
moniū hn̄t ipsam impugnant

[c]onsentaneum est hanc doctri[n]am non ab errore vel astutia [s]ed ab ipso deo originem tra[x]isse. Non est verissimile quin [h]ec versuta malignitas tot an[n]is quot Florentie vitam du[x]i. detecta fuisset maxime cu[m] Florentini super omnes homi[n]es calidissimi et vite aliene [s]crutatores curiosissimi sint: [p]resertim cum michi ab iniquis [m]ulte insidie et calumnie in[s]tructe fuerint tam per religio[s]os et presbyteros quam per lay[c]os et cuiuscunque ordinis ho[m]ines confictis etiam excom[m]unicationum criminationu[m]que literis. Quod si error aut [d]olus in nostris predicationi[b]us latuisset: certe in quam in [h]unc vsque diem celari non po[t]uisset. Sed veritas in difficul[t]atibus semper crescens et in [p]ugna valentior insurgens eo [q]ue tunc magis elucescit: cuncta [s]uperauit. Et successiue ma[g]is ad aucta: maiori nunc ro[b]ore viget quam antea vnquam.

¶ Tentator. Tandem vt ve[r]a loquar michi videretur vt circa vitia et virtutes more ali[o]rum predicatorum insisteres. [e]ondemque eorum stillum sequeris: nec te singularem exhiberes. Nam hec futurorum diuina[t]io nullum animabus fructum parit: et ostentationis potius quam veritatis aut probitatis speciem prefert. Respondi. Ab affectibus cause cognoscun[t]ur. Cum ergo maxima vtilitas ad salutem animarum ex hac materia et ex hoc predicandi genere: vt omnibus notum est: redundauerit. Pater hanc nostram predicandi formam et has futurorum prenunciationes haud esse sicut tu dicis/inutiles immo vel maxime vtiles ac fructuosas homines enim ad penitentiam inducunt et dei electos preparant ad futuras tribulationes equanimiter ferendas quia tela preuisa minus feriunt et licet omnes ad deum non conuertantur: tamen electi quorum gratia hec prenunciata sunt multum inde proficient sicut scriptum est. Ostendisti populo tuo dura. Potasti nos vino compunctionis: dedisti metuentibus te significationem vt fugiant a facie arcus. vt liberentur dilecti tui. Quod si alii non crediderint: certe electi credent in quorum vtilitatem hec nobis donata fuerunt. Sicut scriptum est. Crediderunt omnes quotquot preordinati erant ad vitam eternam. Cum iam multum temporis in huiusmodi dispu-

ratione cū tentatore consum=
psissem respiciens demum so=
cias nostras vidi eas confabu
lari: ⁊ de me subridere: conuer
susq̄ ad illas dixi. Qui sunt
sermones/quos confertis ad
inuicem: et estis lete. Respon=
derunt. Quia videris nescire
quis iste sit qui tecū loquitur
Tunc ad dominam orationē
propius accedens rogaui vt
michi indicaret quisnam is es
set. At illa. Tu te implicuisti i
disputationem humane sapiē
tie: que stultitia est apud deum
Et ideo istum qui hactenus te
cum disputauit: non agnouisti
verum domine Simplicitati
te iunge quoniā omnes inimi=
ci astutias ea optime nouit: et
ideo quod cupis: ipsa docebit
Domine igitur huic adherens=
ti michi statim oculi aperti fu
ere: cognouiq̄ illum non here
mi monachum/sed humani ge
neris esse tentatorem: cum me
colligens cum quatuor soda=
libus nostris dixi. Impie sa=
than nil tibi astus et artes tue
proderunt: quibus simplicium
corda peruertere/et a fide ab
ducere contendis: nobiscum
enim erit manus dei valida:
qui opus suum crescere faciet
Tu vero cum angelis tuis tā=
dem confunderis. Quibus di

ctis repente disparuit: max
mis aera stridoribus implen
Hic pacifice ceptum iter pr
sequentes ad portam parad
si peruenimus: quem murus
minentissimus preciosorum l
pidum circundabat: videba
tur q̄ ambire vniuersum mu
dum: super quē custodes ang
li in circuitu residebant dulc
sime cantantes. Hec Esaye v
gesimosexto capitulo scripts
vrbs fortitudinis nostre syo
saluator ponetur in ea murus
et antemurale/nec mora tan
am pulsauimus. Tum illi sub
diderunt. Aperite portas e
ingreditur gens iusta custodi
ens veritatem. Nostre auten
comites eleuatis in celum oc
lis responderunt. Vetus er
ror abiit: seruabis pacem: qui
in te sperauimus. Et angel
melliflua voce retulerūt. Sp
rastis in domino i seculis ete
nis: in domino deo forti in pe
petuum. Itaq̄ timor prout si
a vobis: desideria enim vestr
implebuntur: ⁊ humana supe
bia confundetur: quia incuru
bit deus habitantes in excel
so/ciuitatem sublimem humi
liabit: humiliabit eam vsq̄ a
terram: detrahet eam vsq̄ a
puluerē: cōculcabit eam pes
pes pauperis gressus egeno

um. Et inter hec verba sensi-
mus reserari valuas: intusq3
cantari. Semita iusti recta est
rectus callis iusti ad ambulan
dum. Nos autem ad deum cō
uersi respondimus. In semita
iudiciorum tuorum domine su
stinuimus te: nomen tuū et me
moriale tuum in desiderio ani
me. Quibus ego auditis ī fer
uorem vehementer excitatus
vocem extuli dicens. Anima
mea desiderauit te ī nocte: sed
et spiritu meo in precordiis
meis de mane vigilabo ad te:
cum feceris iudicia tua in ter-
ra: iusticiam discent habitato-
res orbis. ¶ Postea hec ver-
ba mox patefacta fuit ianua et
immenso illustrati splendore
mirabilia vidimus. Quorum
partem in progressu nostri ser
monis narrabimus ¶ Anteq3
ingrederemur factus est no-
bis obuiam sanctus Joseph
sponsus et custos immaculate
virginitatis illius ad quam p
nostre legationis responso tē
debamus: qui priusq3 nos in-
troduceret ait. Dominus vo
biscum. Nos contra. Benedi-
cat tibi dominus subdidimusq3
Pater sancte quia sponsa tua
virgo et mater dei in die solē
nitatis sue Annunciationis p
Florentinis aduocationis mu
nus suscepit: ob recuperanda
promissa propter eorum pec-
cata subtracta: et intra octa-
uam significatum nobis fuit
q in die octaue bona nobis re
sponsa darentur: in hac no-
cte reuersi sumus vt nobis re
rum particularium ignaris a-
periantur: que leta noua po-
pulo Florentino crastino ma-
ne nunciare possimus. Nobis-
cum idcirco pulchrum hoc mu
nus detulimus. Simulq3 ele-
gantissimam coronam quam
domina gestabat. Simplici-
tas deteximus. Cuius forma
talis erat Tres circuli siue tres
Corone sim[...] colligate magni
tudine impares / ita grada-
tim scandebant: q superior
minor erat inferiori. Prime
id est infime corone circulus
amplior duodecim gemmis
preciosis virore iaspidis in
morem cordium humanorum
excisis connectebatur. Am-
plior vero pars cordium in-
ferius et acutior superius quē
admodum coronarum pinnu-
le collocata erat: et in imo mar
gine cordium: canticum zacha
rie. Benedictus dominus de-
us israel: q2 visitauit etc. duo-
decim distinctū versiculis: ve-
luti fascicola quedam siue re-
dimiculū illa pari numero cor

da claudebat: deinde per vtra
qꝫ latera cordium a Basi per
summum cuspidis ad ipsam
Basim reflectendo inscriptuꝫ
erat Aue maria. et in medio
singulorum cordium nomē Je
sus fulgentissimum radiabat
Jn cuspidibus quoqꝫ cordi=
um singule quoqꝫ cordium sin
gule Margarite superemi=
nebant. Super quibus duo=
decim vexillula viridia eri=
gebantur; et in eis duodecim
priuilegia virginis depreca=
toriis verbis continebantur
inscripta. Uidelicet duo rela
ta ad patrem eternum.

¶ Primum enim Sponsa ve
ra dei patris Quia deꝰ pater
et ipsa eundem habent filium.

¶ Secundum Sponsa dei pa
tris admiranda: quia sicut ab
eterno pater filium in celo si=
ne matre: ita eundem ipsa in
terris sine patre genuit. Duo
alia ad filium referuntur.

¶ Primum Mater dei. Se=
cundum mater sui patris. Nā
dñs Jesus christus filius eius
est idemqꝫ deus et creator om
nium ipsam creauit. Duo per
relationem ad spiritum san=
ctum. id est sacrarium spiritus
sancti singulare: quoniam ab
ipso singulariter gratiis omni
bus impleta fuit. Jtem sacra=
rium ineffabile spiritus sanc
Quia idoneam eam reddid
vt esset mater creatoris vni
uersi. duo illius virginitati c
petunt. ¶ Primum virgo vi
ginum. Nulla siquidem virg
huic comparanda est: que ne
mortalis/nec venialis peccat
maculam habuit.

¶ Secundum. Uirgo fecun
da. Sola enim et virgo ꝛ Ma
ter est. Duo in comparation
triumphātis ecclesie ꝛ vniuer
si orbis: regina sola mundi: cū
vera sponsa/mater et sacrari
um regis totius machine exi=
stat: qui deus est trinus ꝛ vnus

¶ Secundum. Regina super
omnes creaturas honoranda
deo namqꝫ soli debetur honor
latrie tanqꝫ pmo principio
et gubernatori rerum omni=
um. Beatis vero cultus tan=
tum dulie tribuitur: conueni=
ens iis qui diuine beatitudinis
sunt participes aut qui propt
aliquam aliam dignitatem ip
sius dei vices gerunt. Sed qꝛ
preter hec gloriosa virgo ma=
ter dei est et honore ceteris sā
ctis longe excellit hyperdu=
lia veneratur. Duo vltima pri
uilegia ecclesiam militantem
respiciunt. Primum est dulce
do cordis iustoruꝫ quia per eā
gratiarū copiam a deo impe=

trāt ip̄iusq; amor fauo ꝛ melle suauior est: aīa et corpa casta mirabiliter afficiens. Secūdū Spes peccatorū atq; misero-rū. Ob illiꝰ nāq; preces ꝛ me-rita: ii impetrare sperāt a deo misericordiā. Hec igitur duo-deci priuilegia totidem vexil-lulis: vt dictū ē: ea īscripta sic erāt. Sponsa dei patris vera ora ꝑ nobis. Sponsa dei pa-tris admirāda: intercede ꝑ no bis. Atq; in hunc modū simili-ter cetera. Sup̄ hec p̄ma coro na secūda ꝯtractiori orbe: de-cē corda ex margaritis candi dissimis mora inferiorū dispo sita ꝯtinebāt. Quibꝰ inscriptū erat in immo canticū virginis magnificat: in decem versicu-los pro cordiū numero distri-butū: ꝛ q̄lib et eorū circūscri-ptū habebat vnum ex decē le-gis p̄cep[..]s. In medio quoq; singulorum Rubinus cōsitus erat: in summitate vero Carce donius. Sup̄ quo vexillulum niueū cordi cuilibet insidebat: decē igit̄ hec vexillula inscri-ptionē decē petitionū nostra-rū ꝛ ciuitatis Florētie ꝯtine-bāt. Prima petitio talis erat. In oībus fiat sp̄ dei voluntas Secūda. Ante oīa honorē et gloriā dei desideramus. Ter-tia. Renouationē ecclesie peti mus. Quarta. Salutē oīm fi-deliū optamꝰ. Quita. Pro sa lute aīaꝝ nr̄aꝝ specialitor de-p̄camur. Sexta. Remissionē pctōꝝ populi Florētini: q̄ pro missiones olim diuinitꝰ factas suspēderūt: exposcimꝰ. Septi ma. Precamur vt flagella q̄ populꝰ meret̄: auertant̄. Octa ua. Ut copia gratiaꝝ ꝛ ampla dona spūs sancti eidē ciuitati tribuant̄. Nona. Petimꝰ abū dātiā diuitiarū ꝛ ꝑpagationē īperii: vt he gratie ī alios quo q; populos diffundātur. Deci ma ꝛ sup̄ma. Ut q̄cquid boni hactenus promisit deus in in-tegrū Florētinis restituatur.

¶ Huic secūde corone tertia minor supposita eminebat ex quatuor cordibꝰ flāmātiū car bunculorū. In īmo quorū cor-diū scriptū erat cāticū Simeo nis: videlicet. Nūc dimittis ser uum tuū dn̄e: in quatuor ver-sus similiter distributū. Circū q; illa: quatuor euāgelistaruꝫ nomina singula singulis refe-rebantur. In medio vero vnū quodq; eorum coruscātem cru cem: et in vertice topatium p̄-ferebat superpositis totidem flammescentibus vexillulis. Quorum in primo legebatur. Custodiam angelorum vrbi Florentine postulamus. In se-

cundo perfectorum presulum
et prelatorum administratio=
nem flagitamus. In tertio sā
ctorum pdicatorum doctrinā po
scimus. In quarto. Numero=
sam cleri feruidi presbytero=
rūq; et religiosorum sanctorū
copiā petimus. Deniq; super
hac coronula cor vnum ex mul
tis paruulis cordibus simul iū
ctis mirifice cōglobatum: et va
riis distinctū corporibus emi=
nebat: cui illud dñi verbū circū=
datum erat. Hoc est preceptū
meū vt diligatis inuicem sicut
dilexi vos. In hoc cognoscent
oēs q mei estis discipuli: si di=
lectionē habueritis adinuicē
In vertice autē cordis huius:
pulcherrima Smaragdus ru=
tilabat talib9 insignita verbis
Erat eis cor vnū et anima vna i
dño. Eidem Smaragdo par=
uus cru cifixus pstritis erat cū
vexillulo sic scripto. Fiat pax
in virtute tua et abundantia in
turribus tuis. Propter fra=
tres meos et proximos meos lo
qbar pacē de te. Propter do=
mum domini dei nostri quesiui
bona tibi. Radii autem auri
purissimi circūlustrantes has
tres coronas et omnia simul
decentissime connectebant.
Hoc itaq; munus est: qd eter
ni regis maiestati per manus
gloriose virginis matris de=
creuimus offerre pro impetrā
da diuina misericordia: et pro
re integranda promissarū no=
bis gratiarum restitutione.
¶ Interrogauit nos Joseph
quid significaret huius corone
mysterium. At ego respondi.
Scio mi pater id a te nō igno
rari. Sed quoniam ad maiorē
nostri consolationem declara
ri exigis: breuibus absoluam.
Coronam hanc populus Flo=
rentinus virgini matri dei spō
se tue consecrauit: pro recupe
randis gratiis olim sibi pro=
missis. Primo cāticum zacha
rie vel si qui ipsum ignorarent
pro eo symbolum fidei videli=
cet. Credo in deum patrē: de
inde duodecies. Aue Maria.
hic ipsius sponse tue dilecte cā
ticum Magnificat anima mea
dominum: et vltimo loco can=
ticum Simeonis Nunc dimit=
tis seruum tuum domine quo
tidie deuotissime perorantes.
Nec ipsam coronam lingua tā
tum: sed corde et opere perfe=
cerunt. Primus ergo virenti=
um cordium circulus: incipien
tes significat qui nouissime pe
nitentiam cum viriditate fidei
agere ceperunt: vniones vero
superuenientes: conscientie eo
rum purgationem ostendunt:

siquidem desiderantes in spiri tualibus proficere deo corda offerunt pro se et pro tota ciuitate rogantes: quemadmodum in vexillulorum titulis significatur. Secundus candidissimarum margaritarum orbis proficientes designat: qui non tantum a conscientie reatu mundi: sed etiam a terrenis affectibus liberi diligentissime diuina obseruant. Rubin9 mediis cordibus affixus eorũ charitatem ostendit. Calcedonius in summitate locatus operationes amore flagrantes indicat: et bona que prebent proximis exempla virtutum quibus multi peccatores compuncti ad penitentiam ita ducuntur: sicut per Calcedonium solis repercussione feruefactum palee attrahuntur: ideo digni sunt: vt de petitionibus in vexillulis expositis exaudiantur Tertia corona cordium ex carbunculis in morem flamme noctem illustrantibus perfectorum est: qui q̃q̃ perpauci sũt: omnes tamen diuino succensi amore vehementer ardent: nõ solum precepta: sed etiam consilia euangelica obseruantes: et in medio pectorum rubram crucem gestant desiderio martyrii: quod pro Christi nomine exoptant. Topatius cordibus suppositus qui colorem auri purissimi et celestem claritatem obtinet: dumq radiis solaribus opponitur: gemmarum omnium splendorem exuperat operationem et doctrinam pfectorũ a Christo Jesu sole iustitie irradiãtam significat. Propterea non nisi res eximias et spiritales deposcunt. Cor ex multis compositum i supremo corone vertice eminens cõcordiam et charitatem iustorum omnium representat simulq publicam pacem inter ciues nouissime sanciant. Quam cũ prius facere neglexissent: iratus deus illis destinatus gratias subtraxerat. Nunc autem postq̃ rem ipsi deo gratam scilicet pacem pepigerunt in integrum ea beneficia restitui deprecantur. Ex smaragdo sup mo cordi suplocata innuitur spes consequendi a deo viriditatem vite eterne: et in hoc seculo gratias pmissas. Radiorum autem aureorum cõtext9 et ordo consensum et ordinem inchoantiũ: pficientiũ et perfectorũ in operibus et orationibus eorũ attestatur. Tunc sanctissimus senex Joseph hilari vultu apphensa dextera mea nos itroduxit et occlusa iam

dixit. Felix sit iter vestrū. Esto
te leti: nam sicut dictuꝫ fuit vo
bis grata noua accipientis.
Eleuatis auteꝫ oculis conspe
ximus amplissimum pratum
amenis paradisi floribꝰ refer=
tum: in quo vndiqꝫ viui et cry=
stallini fontes placido murmu
re scaturiebant. Illic innume=
ra mansueti gregis multitudo
sicut agni niuei ⁊ armillini: cu=
niculi quoqꝫ: ⁊ eius generis cā
didiora niue aīalia inoxia in
ter varios flores et virtutes
herbas mira voluptate iuxta
fluentes aquas colludebant.
Hinc frōdose diuersi generis
arbores: floribus et fructibus
ornate. In quarum ramis aui
um diuersi coloris ingens co=
pia huc ⁊ illuc miro ordine vo
litantiū dulci modulamine cō
cinebat. In media igitur regi
one vidi excelsum thronū: qua
lis tertio libro Regum thro=
nus Salomonis describitur ī
hunc modum. Fecit rex Salo
mon thronum de ebore gran=
dem: et vestiuit eū auro fuluo
nimis: qui habebat sex gradꝰ
et summitas throni rotunda
erat in pte posteriori ⁊ due ma
nus hinc atqꝫ inde tenentes se
dile: et duo leones stabant iu=
xta manus singulas et duode=
cim leunculi stātes sup sex gra=
dus hinc atqꝫ inde. Non est fa
ctum tale opꝰ in vniuersis re=
gnis. Super quo throno spe=
ciosissima ⁊ gratissima domina
residens: infantē sole splendi=
diorem gremio fouebat ⁊ sup
vtriusqꝫ verticem admirabile
lumen irradiabat fere mediū
inter celum et terram ex tribꝰ
faciebus emicās et vniuersum
orbem illustrans. Videbaturqꝫ
qꝫ trina illa facies ipsius admi
rabilis domine intuitu summo
pere delectari: et eā plusqꝫ oīa
que in meo ꝯspectu erant suo
lumine perfundere: eidēqꝫ pa=
riter ac filio summa iocundita
te ⁊ festiuitate gestiens arride
bat: ita vt mortali lingue exp=
mere īpossibile sit. Omnis eīn
leticia ⁊ iubilatio earum facie
rum in filium et matrē prorsus
intendere videbatur. Infinita
ministrorum multitudo: res vi
su stupenda: circa thronum or
dine astabat: cuius admirādo
conspectu attonitus ⁊ tantam
lucem pro humana imbecilita
te ferre nō valens statim ceci=
di in faciem meam. Sed ab
angelo custode meo et a duce
nostro Joseph refocillatus et
erectus in pedes rogaui ducē
ipsum vt tanti sacramenti my
steria mihi aperire dignaretur
ꝙ gratissime ita rūdit. Hoc est

mysterium renouationis ecclesie in vniuerso mūdo: quā multos annos mortalib⁹ prenunciasti. Muri preciosis lapidibus construcci designāt doctores predicatores et p̄latos oī virtute preditos: q̄ tunc tēporis ecclesiam turbabūtur. Angeli super menia dispositi: idicant p̄latorum cuȝ spiritibus angelicis familiaritatē futurā quorū custodia ipi prelati inuniti illuminabūtur. Porta veteris ⁊ noui testamenti factaȝ scripturam significat: p̄ cuius fidem q̄libet fidelis christian⁹ intrat ecclesiā. Flores per campus varii, virtutes q̄bus replebitur mundus figurant. Riuuli aquarum sunt diuine gratie que tunc effluent: sicut scriptū est. Omnes sitiētes venite ad aquas. Et item. Qui sitit: veniat ad me ⁊ bibat. Et iterum Qui vult accipiat aquaȝ vite gratis: et qui biberit ex aqua quā ego dabo: non sitiet ieternuȝ. Sed aqua quā ego dabo ei: fiet in eo fons aque saliētis in vitaȝ eternam: animalia ino xpia designant xpianos in operibus actiue vite constitutos: Qui tunc vitā adeo simpliceȝ ducēt q̄ opes ⁊ tēporales facultates paruifacient et inter virtutes ⁊ xp̄i charismata exultabunt. Aues Christianos significāt ⁊ religiosos cōtēplationi debitos q̄ sup arborum ramis: id est i culmine virtutū diuinas cōcinent laudes; ⁊ pēnis intellect⁹ p ecclesie ⁊ scripturarū sacramēta assidue diuina cōtemplabunt. Mirabilis ille Thronus cuȝ astātium ministrorum ordine: triūphantem p̄tendit ecclesiā: q̄ hac renouatione tū letabit: q̄ i speera Christianorū in carne āgelica vita dignabit iclinare se ⁊ conuersari cum eis nō inuisibiliter solum: sed etiā p corporei visus speciē: vt de prisca ecclesia legitur. Lumen ex trib⁹ faciebus emicās sanctissime trinitatis imago est: q̄ vniuersum orbeȝ radiis suis illustrat: specialiter tū amplioribᵘ donis ⁊ singularibus p̄rogatiuis humanitatem xp̄i cumulauit: dehinc matrem ipsi⁹ gloriosam: quā in throno sedere cōspicis Christi incarnationē rep̄sentātem: quam ipsa annūciationis solennitas rep̄sentat. Thron⁹ ipse demōstrat singulare virtutū ornamētum matri ab vnigenito suo dilecto collatum. Ebur em̄ candidū purissimaȝ ei⁹ virginitatē refert: cū p̄pt elephātis castitatē tū p̄pt ossis eius cādoreȝ Propterea scri=

ptimum est. Fecit rex Salomon
thronum de ebore grandē Sa
lomon interpretatur pacific⁹:
quod saluatori nostro conue=
nit qui veram pacem detulit ī
terras. Ex copia auri throno
circūpositi ipsi⁹ virginis cha=
ritas immensa demonstratur:
ideo in textu sequitur. Et ve=
stiuit eum auro fuluo nimis.
Summitas throni rotūda cō
templationem indicat: quam
ipsa virgo de diuinitate habe
bat initio ꝛ fine carente. Sub
diturqꝫ in parte posteriori: qꝛ
mater hec dum in carne mor=
tali vitam ageret deū facie ad
faciem non intuebatur: sed ꝑ
similitudines creaturarum ip
sum contemplabatur: quēad=
modū dixit deus. Moysi: Ui=
debis posteriora mea: faciem
autem meam videre non po=
teris: licet credendum sit q̄ quā
qꝫ adhuc in vita mortali diui=
nam essentiam viderit: sed iux
ta communiorem eius vite mor
talis consuetudinem nunc loq̄
mur Sedile throni humilitatē
significat: que omnium virtutū
est fundamentum. due manus
sedile tenentes: gemine sunt
cognitiones scꝫ dei ꝛ suiipsius
quibus tāq̄ꝫ manibus humili=
tas imobiliter retinetur. duo
leunculi iuxta man⁹ ī ꝓsperis
ꝛ aduersis fortitudinē figurāt
que ꝑ humilitatē mortalibus
conceditr. Gradus q̄bus thro=
nus scanditr: indicāt merita di
uersa sanctorū: que virgo glo
riosa lōge supergressa est: du
odecim leūculi hinc atqꝫ inde
super sex gradib⁹: sanctos ve
teris et noui testamēti insinu=
ant: illam vnanimiter laudan=
tes ꝛ magnificātes: quos iux=
ta singulorum ordines tibi in
progressu nostro ꝑ partes de=
clarabo. Uidebisqꝫ nō esse fa=
ctum simile op⁹ in vniuersis re
gnis. Nos igitur iter sermōes
ad thronum ꝓpius accedens
ecce vidi aduenientē innume=
rabilem multitudinē infantiū.
in albis cū candidis ꝛ odorife
ris flosculis in manib⁹ circū
tempora a deo minutis atqꝫ ꝑ
lucidis: vt margarite et gēme
potius q̄ꝫ flores viderentr qui
sūma cū iocunditate canebāt.
Laudate pueri dn̄m: laudate
nōmen dn̄i. Sit nomen domi=
ni benedictū ꝛc. Et interroga
tus a me Joseph quinā essent
Respōdit. Nōne in zacharia
legisti. Platee ciuitatis Hie=
rusalem cōplebuntr infantib⁹
et puellis ludentib⁹ in plateis
eius. Hi sunt infantes qui per
parentum fidem vel sacrificia
in lege nature: aut per circum

cionem in lege scripta ab Abrahe circuncitione incipiēdo aut per virtutem baptismatis in lege gratie saluati sunt. Illi autē honorabiliores cicatricibus fulgidis et rubentibus flosculis ornati sunt innocentes propter Christum ab Herode trucidati propinquātes igitur illos salutaui et dixi Adiiciat dominus super vos o pueri sācti scilicet gloriam corporum vestrorum sup vos et super fratres vestros. Qui responderūt. Benedicti vos a dño qui fecit celum et terram. dixerūtque. Cur vos mortales ad nos immortales venistis. Respondi me oratorem esse Florentinorum: rem simul vlt et qd michi cause esset aperiens. Rursus ipsi. Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli: nō intrabitis in regnum celorum. At ego. Omne datū optimum et omne donum pfectum desursum est; p nobis itaque orate vt ita fiat. Tunc plenis manibus flosculos cādidos corone nostro supersperserunt dicente. Hec sunt orationes nostre que adoptatas vobis gratias impetrandas adiumento erunt predicabimurque vt in ciuitate florētie deo duce pueri bene instituantur in religione Christi ana et in amore Jesu christique nostri gratia ob ineffabilē bonitatē suam: et ipse infantiam subire dignatus est. Sicque aliquot eorum nobiscū relictis et ceteri a nobis digressi vultibus in sanctā trinitatē intētis curuatisque genibus supplicabant. Nos vero pcedentes ad gradus throni peruenimus: vidimusque ante primū gradum ingentem multitudinē virorū et mulierū vaccinis tenuissimis instar gemmarum redimitam in gyrum circa thronum inter virentes herbas et amenos flores residere. Interrogantique michi. Quā sūt hi domine mi. Dixit Joseph. Sunt vtriusque sexus cōiugati: qui pie casteque in matrimonio vixerūt. et ideo vaccinis ornati sunt. Licet enim in administratiōe terrenarum rerum fuerunt: quibus prepediti se mortales tātū attollere nemo nequeūt: quantū qui vitā in celibem ducūt tū affectu suo ab ipsis terrenis remoto: summā virtutū fragrantiā in orbe reddiderūt instar hmōi redolētis violerū quauis i nō altū cōcrescat: grata tū et odorifera existit. Quos ergo a dextra leua que iuxta pmū gradū sedere cōspicis: i causa tua potissimos aduocatos habebis: teque alio

rum omnius nomine alloquentur. A dextera quidem beati Joachim et anna gloriose virginis Marie parētes ꝑmi cōspiciūtur. A leua sūt beati zacharias et Helisabeth sancti Joannis Baptiste parentes. Quos et vidi summa veneratione salutaui dicēs. Adiiciat dn̄s sup vos: sup vos et sup filios vestros. At illi responderūt. Benedicti vos a dn̄o: q̄ fecit celū ꝛ terrā: Expositaqȝ eis profectionis mee causa ꝛ corone mysterio: post suaues sermones quesiui suarū orationū suffragia. A quibus mox pulcherrima duo serta ꝑ exigna vaciniis cōtexta brasib⁹ duorū cordiū primoꝛuȝ applicata, fuere dixerūtqȝ: hec sunt orationū nostraruȝ monumēta q̄ vos adiuuabūt: Rogabim⁹ q̄qȝ vt cōcedat deus ciuitati Florentie tm̄ gratie q̄ ibidem cōiugia casta ꝛ imaculata seruētur pro reuerentia tanti sacramēti: per q̄d Christi ꝛ ecclesie vnio significat. Dehinc ex toto agmie q̄tuoꝛ illi nos secuti sunt vt suo nos fauore ꝓferētur reliqui aūt coꝝ comites ꝑ cib⁹ se deuotissim⁹ dediderūt. Ascensuri igitur ꝑmum gradum conspeximus vtriusqȝ sexus multitudinē eminentioꝛē prima albis ornatā violis parnulis ꝛ in morē gēmmarū rutilātibus quas a Mario floꝛum fragrātia plerisqȝ eodē nomie vocāt: sciscitātiqȝ michi q̄ sunt hi dn̄e mi: Sanctus Comes et pater Joseph ait. Hi sunt viri ꝛ mulieres: qui amisso virginitatis floꝛe aut viduitatis āt castitatis sctā iura inuiolabiliter seruarūt: ideoqȝ violis predictis albis nō liliis decoꝛantur. Primarū ab vtraqȝ manu altera et sancta anna vidua Phanuelis filia Altera Maria Magdalene ꝑcipue aduocate vestre ꝛ suo cetu in vestrū subsidiū dilecte. Quib⁹ salutatis eorūqȝ simul orationib⁹ impetratis: re tn̄ prius exposita: oblata ab eis fuere nobis duo ex ꝑdictis violis niueis sertulā Et duobus coꝛdib⁹ primis corone applicata dixeruntqȝ. He sunt oratiōes nostre: qb⁹ deū precamur. vt viduis vtriusqȝ sexus: ꝛ oībus q̄ quouis modo virginitatis liliū amiserūt in ciuitate Floꝛētia castitatis munus infundat. Relictisqȝ in oratiōe comitib⁹ / sancta Anna ꝛ sancta Maria Magdalene nos secute sunt. In secūdo gradu eminentioꝛ oꝛdo viroꝛum et mulierū cādidissimis liliis redolens circum thronū

videbat. Et conuerſus ad Jo
ſeph dixi. Qui ſũt iſti dñe mi?
Reſpondit. Hi ſunt virgines
vtriuſq; ſexus. A dextris ſan=
cta Katherina martyr: a ſini=
ſtris btã Katherina Senenſis
peculiares aduocate veſtre re
ſidẽt que more p̃dicto a nobis
ſalutate ⁊ in fauorẽ noſtrũ exo
rate duo ſerta liliorũ tenuiſſi=
morũ / ſed mire olentiũ appen
derũt: pollicẽtes ſe ſummum
deum precaturas vt virgines
Florẽtie illibatã pfecte ſerua
rẽt ⁊ dedicarẽt Chriſto virgi=
nitatem. orantibuſq; aliis nos
ãbe Katherine comitate ſunt.
Tertium gradum ſanctus ze=
nobius ⁊ beatus Anthonius
preſules ⁊ paſtores Florentie
primi poſſidebãt: q̃ gradus ſa
cris eccleſie doctorib⁹ dicat⁹
erat: iiſq; oẽs florib⁹ hyacint⁹
qui vulgo flores aliſii dicun=
tur celeſtẽ cõtemplationẽ ſuo
colore ſignificãtib⁹ coronabã=
tur q̃ poſt dulcia colloquia exi
gẽtibus nobis cor̄ p̃ces pari=
ter duo ex ei⁹ modi florib⁹ ſer
ta: duobus corone cordibus
addiderunt: ſupplicantes vt
ſancti paſtores et illuſtrati de
ſuper doctores ac feruidi pre
dicatores Florentie concede
rentur. Quarto gradu noſtro
aſpectui oblatus eſt ingẽs nu
merus preferens occiſorũ ſpe
ciem qui tamen viuebãt: ſplẽ=
didiſſimus ⁊ in morẽ ſtellarum
micãtib⁹ vulneribus inſigniti:
erãtq; rubẽtib⁹ ⁊ pl̃cherrimis
roſis circũſepti. hunc ergo ſan
ctorũ victoriſiſſimũ exercitum
admirãs iterrogaui Joſeph.
Qui ſũt hi dñe mi. Rñdit. Hi
ſunt q̃ venerunt in magna tri=
bulatiõe: ⁊ lauerũt ſtolas ſuas
in ſanguine agni. Primi a de=
xtera ſanctus Stephanus p=
thomortyr: a leua ſanct⁹ Se=
baſtianus reſidebant. Ab illis
igitur more ſolito ſalutatis et
rogatis duo rubentium ſerta
roſarum ſubſequentibus coro
ne cordib⁹ appenſa fuere. Di
xerũtq;. Hec noſtri chori ora=
tiones ſignificant: ſupplicabi=
muſq; pariter oẽs vt promiſſe
vobis gratie reſtituant: et ita
diuino amore Florẽtinor̄ ani
mi ſuccedantur: vt martyrium
p Chriſti noĩe ſubire nõ recu=
ſent Quĩto gradu rari admo=
dũ: ſz ca gl̃ia atq; dignitate: vt
ſua virtute ceteris p̃ſtare vide
rent. Querentiq; mihi q̃ ſunt
hi dñe mi. Rñdit Joſeph. Iſti
ſunt viri ſãcti quos elegit de⁹
in charitate non ficta. ⁊ dedit
illis gloriam ſẽpiternã Quor̄
doctrina fulget eccleſia vt ſo=
le luna: candidiores niue: niti=

diores lacte: rubicūdiores ebo
re antiquo. Saphiro pulchrio
res. vez scti Aplī ꝛ euangeli=
ste Quoꝛuz a dextera sāctus
Joānes dilectus dūi Jesu di=
scipul⁹/ a sinistra sctūs Mar=
c⁹ dom⁹ fratrū tuoꝝ patron⁹
cause vr̄e p̄cipue fautores ad
sunt. Oēs aūt rosis carnei co
loris delicatissimus ornati e=
rāt. Candorē eīn innocētie si=
mulqꝫ diuini amoris ruborem
ꝛ suauē virtutū oīm odorē il=
li indicabant. Ipsi ergo audi=
ta salutatione ꝛ obsecratione
nostra duo serta ex eisdem ro
sis more alioꝝ corone addide
rūt/ orātes tm̄ grē ciuib⁹ Flo=
rētinis ab ipo deo cōcedi/ vt
p cos aplica vita et primeue
ecclesie pfectio renouaretur.
Et hoc ordie duodecim cor=
da illa virētia totidē diuersoꝝ
coloꝝ sertis ornata fuere. Ne
mo existimet sertoꝝ illoꝝ flo=
sculos magnitudine ꝛ corpu=
lentie hoꝝ inferioꝝ coequari:
imo qꝛ orones valde spirita=
les significabāt: ita tenues et
graciles erāt flosculi p̄dicti. ꝛ
serta ex eis tam miro artificio
ↄtexta dependebāt: vt iposito
diademate capiti nullā frōtis
partē nō modo occupassēt ve
rū sicut polymita fasciola co=
rone margini aptissime appli
cata ornatū auxissent. Sextū
deniqꝫ gradū ↄscendētes vidi
mus venerādā hoim multitu=
dinē palmis ornatam: ꝛ more
solito interrogātes qnā eēnt:
Patriarchas ꝛ pphetas ve=
teris testamēti cos eē accepi=
mus. Quoꝛuz a dextris p̄cur=
sor dūi Joānes Baptista: p̄ci
pu⁹ ciuitatis Florētie patro=
nus p̄sidebat. A sinistris vero
David ppheta cythara psal=
lēs: Cōfitemini dūo qm̄ bon⁹:
qm̄ in seculū mia eius: Dicat
nunc israel qm̄ bonus ꝛc. Qui
post consuetā salutationē no=
strā duos nobilissimos palma
rū ramusculos smaragdinum
imitātes nitorē dactylis onu=
stos tenuissimis: instar lapillo
rū p̄cioſoꝝ: hinc itaqꝫ inde co
rone affixerūt dicētes. Deo p
vobis supplicabim⁹: vt queād
modū paruā radicē palma de
figit in terrā: in celū aūt densā
ꝛ amplā: comā attollit: ita de⁹
Florētinoꝝ ciuiū aios ispiret
vt rub⁹ tm̄ modo celestib⁹ an
helēt nec nisi iuxta necessitatē
terrenis incūbāt. Iā oēs gra=
dus cōscēderamus ꝛ ecce no=
bis speciosissim⁹ iuuenū cho=
rus occurrit gestātiū in mani=
bus coronulas circūuolutas
breuibus Chyrographis filo
aureo alligatis: ex quib⁹ coro

mulis vndiqȝ flāmule scintillare videbātur: quos ego vidēs cōuers⁹ ad Joseph dixi. Qui sunt isti dn̄e mi. Rn̄dit. Hi sūt angeli custodes aiarū viroꝝ ac mulierū florētie cōmemorātiū quoꝝ legationē geritis: qꝫ orōnib⁹ hac de causa habitis coronā .xii. Aue maria pfecerūt. Et ideo qlibet angelus credite sibi aie coronulā deo offerādā defert. Per chyrographa singuloꝝ verba ꝛ vota significant. Et filiis verbo aureis charitas scītillāb⁹ orationū feruor designat. Inter illos angeloꝝ vnus se michi magis familiarē ceteris ostēdens ppriusqꝫ accedēs ꝛ subridēs ait ad sctm̄ senē ioseph. Quid ꝯmertiū ē nobiscū huic mortali hoi ꝛ pctōri. Cūqꝫ ioseph me leta fronte intueretur sumpsi aīm et dixi. Quis est iste dn̄e mi. At ille rn̄dit. Nūquid nescis qs ē iste. Cui ego. Nescio dn̄e mi. Tū subridens ait. Propter ei⁹ verba mēte ꝯfus⁹ es: hac de causa nō ipm agnoscis. Tūc resumēs illum intuēdo: recognoui angelum meū esse custodē assiduū ꝛ gubernatorem. Dixitqꝫ michi. Quō tm̄ audes vt iter hos celestes ꝛ immaculatos choros pctōꝝ incedas. Cui rn̄di: Non ego tantū auderem nisi dominus vester et noster pro nobis crucifixus fuisset. Vos angeli gloriari nō potestis q deꝰ factꝰ sit angelus: sicut nos gl'iari possum⁹ q de⁹ fact⁹ sit hō. Quēadmodū scriptū ē. Nusqꝫ angelos apphēdit sꝫ semē Abrahe apphēdit: iter hec iucūda colloqa ppiquare Throno desiderabā ad salutādum gloriosam virginē matrē. Verū eū mortalē me ꝛ vilē pctōrem cōsiderarē: curuatis pri⁹ in terrā genib⁹ comitib⁹ meis hāc ad deum orationē habui p mia ꝛ remissiōe pctōꝝ meorū impetrāda Deus misereatur nostri. ꝛc. Ut cognoscam⁹ in t'ra viā tuā in oībus gētib⁹ salutare tuū. Tūc oēs illi angeli ꝛ qui nos comitati fuerāt sancti: cū ceteris throno astantib⁹ vsqꝫ ad ipsos beatos infantes flexis genibus dulcissimo cōtētu ꝛ deuotissimo affectu psallebant. Cōfiteant tibi populi deus: confiteantur tibi pl'i oēs. Letētur ꝛ exultēt gētes: qm̄ iudicas ppl'os in eqtate ꝛ gētes in terra dirigis. Cōfiteātur tibi populi de⁹ ꝯfiteātur tibi populi oēs terra dedit fructū suū. Tūc ego cum meis comitib⁹ subdidi. Benedicat nos de⁹ nr̄. bn̄dicat nos deus

⁊ metuant eū oēs fines terre.
Illi quoqꜫ cū gaudio cōcluse=
runt Gloria patri ⁊ filio ⁊ spūi
sancto. Nos vero. Sicut erat
in principio ⁊ nūc ⁊ semper et
in secula seculorum. Amen.

¶ Hac absoluta oratione vi=
di virginis thronum eleuari ⁊
in altum a deo tolli: ꝙ oculis
meis repente disparuit. Ego
autem nescio quo pacto: cum
innumera illa beatorum socie
tate i medio prato prorsus at
tonitus ⁊ semianimis remansi:
putans hoc errore in me aut de=
licto aliquo factum. Quod p=
pendens Joseph dexterā me=
am apprehendit ⁊ bono me a=
nimo esse iussit et ait. Noli ex=
pauescere Alti⁹ eīn tibi ascen
dendū est: quo te deinceps cu=
stos tuus angel⁹ ducet. Et ei⁹
cure tum me reliquit dicēs ex
celsiore loco responsa dari opꜫ.
Orationi igitur iugiter inten
tus / celūqꜫ suspiciens ardebā
desiderio videndi beatam illā
in cuius aduocatione oīs spes
nostra reposita erat ⁊ ecce su=
bito apertum est celū ⁊ mirabi
lia oculis meis aparuerunt: q̄
explicare penitus impossibile
foret credant hoīes multū di=
stare inter cognitionem alicu=
ius rei ex eius visione: et eius=
dem rei cognitionem ex alioꝝ
relatione vel scriptis acceptā
vt puta si quis Florentiam o=
culis perlustrauerit: alius ve=
ro ex descriptione aut narra=
tione alicuius eam tātum cō=
ceperit. Nonne inter vtriusqꜫ
notitiam interesse plurimum
iudicabis. Multomagis i ap
paritione rerum celestium id
censendum est: vbi innumere
circunstantie particulares in=
tuentiū oculis occurrunt: qua
calamo vł ligua enarrare aut
describere supra vires homi=
nis est q̄uis autē hec spiritu
alia sint: nobis tamen per cor
poreas species mysteriis ple=
nis iudicantur. Quorum par
tem: quia omnia vt prediximus
significare impossibile foret: p̄
curremus: q̄rum suscepto o=
peri sufficere videbis. Suspici
ens igitur in celum vidi nouē
angelorū choros in orbes to
tidem distinctos gradatim se
pulchritudine ⁊ magnitudine
excedentes.

¶ Nam licet infinitus chorus
mundū quem colimus magni=
tudine sua ambiret tamē ei p
ximus pulchior ac maior erat
⁊ sic deinceps vsqꜫ ad supmū
quēadmodum etiam i corpo=
rib⁹ naturalib⁹ vt i elemētis ⁊
spheris celestib⁹: supiora i feri
orib⁹ āplitudine ⁊ pfectiōe p=

stant. ¶Primus ergo nobis vicinior chorus amictu viridi peso seu subobscuro ꝛ smarag-dis ornatus erat. ¶Secundꝰ rubro colore ꝛ carbunculis de coratus. ¶Tertiꝰ celestino in dumento ꝛ saphiris. ¶Quar tus plucido cādore ī star aque radiis solaribus repcusse ꝛ be rylus. ¶Quintꝰ bysso candi dissima et onycibus. ¶Sextꝰ intexto auro et chrysolitis.

¶Septimus viridi claro et iaspidibus. ¶Octauꝰ clarita te celesti respersa auro purissi mo ꝛ Topatiis. ¶Nonus et supremꝰ colore rubro pulcher rimo flāmantis et Sardii. Et licet gemme omnes ille: vestiū colorem imitarent tū earum ꝛ a vestibꝰ ꝛ ab inuicē distictio apertissime discernebant tum ex ipsarū viuaciori et rutilan-tiori splendore Tū et propter ligature nobilissimi atq; admi rabilis artificii ꝛ ordinis discre tionem. Cuiꝰ quidem artificii decore per sublimiores ordi-nes gradatim magis excelle-bat. ¶Hoc autem mysterium Ezechielis pphete vigesimo octauo capitulo ꝯtinetur: vbi a superioribus choris incipi-ens dicit. Omnis lapis precio sus operimentum tuum. Sar-diꝰ Topatiꝰ ꝛ Jaspis. Chry-solitus et Onix. et Beryllus: Saphyrus: Carbunculus: et Smaragdus. Sup hos omēs choros viridi virginem matrē in throno sedentem sole indu-ctam et a vertice ad plantas eiusmodi lapidibus preciosis ornataꝫ que vt prediximus in cōmemoratione incarnati ver bi infātulū Jesū sole splēdidi-orē innumeris oīm generū gē mis mortalibꝰ incognitis pre-ditū: gremio gestabat. Super oīa demū lux illa admirabilis triū facierum tanto lumine vir ginis Thronum perfundebat vt nisi qui supereminentem lu cem vidisset: ipsam virginem deuꝫ proculdubio existimasset Inde radii tanq; riuuli viuen tium aquarum omni crystallo in meridie a sole repercussa ni tidiores: per choros beatorū diffundebantur. Sic enim defi ciente vocabulo radios illos riuulis comparare licet A qui bus nouem ordines illustrati ꝛ vt ita dixerint: mirifice recre ati et suauitate amoris calefa cti: tanta iubilatione et alacri tate tanq; vehementi affectio ne vt humana lingua referre non valeat. Nec laudibus di-uinis sociari poterant cum in effabili suauissimarum vocum harmonia concinentes. San-

ctus Sanctus Sanctus dominus deus exercituum. Benedictus qui venit in nomīe domini osanna in excelsis. De hic ad virtutem se conuertentes dicebāt. Tu gloria Hierusalem Tu leticia Israel. Tu honorificentia populi nostri: quia fecisti viriliter et confortatum ē cor tuum: ideo et manus domi cōfortauit te ⁊ eris benedicta in eternum. Ego tam suauissime harmonie ⁊ admirabilis lucis exuberantia deficiens: rursus cecidi in faciem meaʒ. Sʒ angelus meus me confortatū erexit. Illum igitur interrogaui dicens. Quenam sunt hec mirabilia domine mi. At ille respondit. Hi sunt celestiū hierarchiaruʒ ordines quibꝰ mūdi gubernationem deus commendauit. Prima itaqꝫ Hierarchia deo propinquior: ipsiꝰ gubernationis ordinem in ipso deo intuetur. Secunda eundem ordineʒ in causis ⁊ ratiōibus vniuersalibus cognoscit. Tertia vero in particularibꝰ. Et ideo pͥma finē totius regiminis considerat. Secunda disponit quid facienduʒ. Tertia exequitur. in consideratione finis tria sunt necessaria. Primo inspicere ⁊ corā añ oīa illū semper habere: et hoc ad thronos pertinet: qui nomen throni vel sedis idcirco habent: qꝛ puritate ⁊ sublimitate sua idonei sunt ⁊ apti ad suscipienduʒ regē eternū eiusqꝫ illuminationes. Propterea claro viridi superinduuntur: tanqꝫ fecūda eternorum pascuorum viriditate pleni iaspidibus etiam preciosis ornantur: qui tincti velut floribꝰ apparent: eoruʒ puritatē in hoc significantes. Secundo necesse est finem pfecte cognoscere qd ad cherubinos pertinet: quia a plenitudine sciētie ita nominati sūt. Hi enī lumine pleni perspicaci ac viuacissima oculorum acie deitatis penetrant lucem: et ideo claritate celesti auro cōspersa propter contemplationeʒ ⁊ sapientiam vestiri sunt eiusdem qꝫ coloris. Topatios propter variarum rerū cognitionē gerunt. Tertio necesse est finem perfecte diligere: quod Seraphinis ascribitur: qui interpretant incendium amoris enim incendio ardent. Huic tanqꝫ flāmis igneis induuntur ⁊ rubentibus. Sardiis decorant. ⁊ sic prime hierarchie ministeriū habes scd̄a hierarchia qd agendum sit in vniuerso orbe dispo nit: in hac enim dispositione pͥmum oportet res ordinare: qd

minationum est officium. di
ntur. autem dominationes
iaab omni seruitute libere
istunt. nec amore aut odio a
sticia declinant: sicut domini
ales ab ea declinant suaruz
ssionum serui. Quapropter
iro intexto fulget ⁊ grysoli=
s q̄ aureū fulgorē hñt: ⁊ ardē
s scintillas emittere vident
Sicut eñ aurū īter oīa metal
a p̄ciosi⁹ micat, ita iustitia ꝑn
ipū inter alias virtutes p̄cla
ior scintillas bonoꝝ opeꝝ in
bditos emittit: q̄ illos amore
ucceduūt. Sc̄do post verū ordi
atione oportet excludere ma
a que ipedimēto esse posset: ⁊
hoc virtutes p̄curāt taliter nū
upate q: itrepide maria. q̄qꝫ
udēt. p̄pterea tenuissima ⁊ cā
lidissima bysso opiunt qm̄ vis
cax et magna puritate ⁊ reb⁹
corporeis eleuatiōs atqꝫ distā
tia p̄cedit: sicut videm⁹ in na=
turalibus qꝫ quanto puriora ⁊
subtiliora sunt corpora maio
rem quoqꝫ virtutem obtinent
Insuper Onychinas gemmas
estans humani vnguis colo=
rem imitentes: quia ab hoc or
dine incipiunt angeli qui in mi
nisterium mittuntur: propter
eos qui hereditatem capiunt
salutis. Nam superiores quat
tuor ordines propter ipsorum
dignitatem ad inferiora non
descendunt. Sed tantum que
prediximus exercent vnde et
assistentes dicuntur: sicut scri=
ptum est in Daniele propheta
milia milium ministrabant ei
et decies millies centena mil=
lia assistebant ei. Tertio post
vniuersam dispositionem reꝝ
⁊ post impedimenta remota:
opus est eas inferiori hierar=
chie committere ⁊ particulari
ter ordinare quod potestatib⁹
competit: q2 omnis potestas
a domino deo est: que a deo
sunt ordinata sunt. Et ideo ve
stimenta eoꝝ colore habent
cristalli vel que cum reuerbe=
ratura sole Berilis qui sunt
eiusdeꝫ coloris ornate. Ade=
as enim spectat clarā habere
notitiam ordinandarum rerū:
quam ab illustratione solis e=
terni consequuntur: et hic est
secunde Hierarchie termi=
nus. Tertia Hierarchia exe=
cutrix est eorum que a secun=
da ordinata sunt. In executio
ne vero aliqui spirit⁹. sunt du
ces et principes prouinciaruꝫ
et ciuitatum qui inde vocan=
tur principatus vestibus cele=
stis coloris et saphiris ad=
ornati. Nam sicut celum cum
suis syderibus seu stellis est
vniuersalis causa inferiorum:

ita hi sunt duces: hoc est primi
eoꝝ q̇ imperātur executione.
Aliqui singulorum hominum
singuli curā exercēt: et hi sunt
infirmi: quibus animarū homi
nū particularis custodia tradi
ta est. Quelibet eīn anima spe
cialē angelū custodē et guber
natorem habet. Hi itaqꝫ vesti
mentorū ꝛ Smaragdoꝝ / q̄ cir
cūstantem aerē virere faciūt /
viriditate refulgēt: qꝛ mittun
tur ad illuminādos aeris inco
las viriditate supna: qua eos
ita abūdare oportet / vt huma
nos intellectus illuminare pos
sint. Aliqui inter principat⁹ et
angelos medii sunt. Quib⁹ cō
mittuntur quicūqꝫ publice vti
litatis curā gerūt: vt sunt p̄la=
ti / p̄dicatores / doctores eccle
sie: ꝛ hmōi: ꝛ hi appellātur Ar
chāgeli secretiora q̄ꝫ angeli re
uelantes. Rubro igitur colore
et plucentibus carbūculis suo
splendore tenebras illustranti
bus coruscāt: qꝛ charitate luc
censi mouentur ad caliginem
mortaliū ppellādā: et ad secre
tiora mysteria reuelāda. Nūc
igitur omniū hierarchiarū or=
dines ministeria et officia co=
gnouisti. ¶ Notandum est aūt
in predictis ꝙ ex variis indu=
mētis hec ministeria ꝛ officia:
ex lapidibus vero preciosis di
uersitas operum sapiētie ꝛ cō
tēplationis angelorū designa
tur. Scire quoqꝫ debes ꝙ in
hac innumera multitudine sin
gula officia ꝛ aliquas proprie
tates inuicez distinctas habēt
que quoniā mēs humana non
capit / omittā. Illō tn̄ nō igno
res ꝙ quascūqꝫ perfectiones
et virtutes iferiores āgeli ha
bēt: supiores easdē sub multo
excellētius possident. Qui p=
pter exuberātissimā charitatē
q̄ue in celesti patria viget / q̇c=
quid a deo recipiunt: inferio=
rib⁹ iuxta capacitatē suscipiē
tium impartiūtur. His ordini
bus sublimior virgo gloriosa
cū vnigenito suo virtutib⁹ oi=
bus illis et gemmis preciosis
cumulata prestantius adeo re
fulget: vt nulla vis mortalis
ingenii concipere queat. Lux
trium facierū desuper vniuer
sa irradiās sanctissime trinita
tis maiestatem representat: q̄
omnia excedit in infinitum: et
radiis fulcoreqꝫ suo serenissi=
mā et iubilantissimam reddit
patriam illam celestem sine sa
tietate et intermissione laudā
tem et magnificantē et glori
cantem deum in secula seculo
rum. Amen. ¶ Hac declara=
tione habita angelus cōticuit
Nemo vero miretur si in decla

rādis ꝓprietatib⁹ et colorib⁹ lapidū preciosoꝝ: aliquid ab vsu moderno forte declinasse videatur. Quorūdam enim lapidum nōmen forsitan mutatū est angeli autem hominibus loquūtur secundum cuiuslibet qualitatem. Sciēs itaqꝫ angelus meus me sacris scripturis iuxta antiquorum doctorum expositionem operam dedisse qui modo predicto de huiusmodi lapidibus scribunt: ita coꝝ qualitates exposuit. His ineffabilibus rebus auditis et visis penitus attonitus eram: non tantū ex admiratione magnitudinis pulchritudinis miri ne ordinis: sed multomagis ex imensa beatorum angelorum in nos charitate. considerata presertim eorum excellentia et humillima nostra conditione: quam minime dedignantur: immo nihil aliud q̄ȝ nostrā salutē procurare videntur: ac si omne studium et delicias putent esse cū filiis hominum. Nihilominus scripturas recolendo minus posteą miratus sum: cum de illorum dn̄o scriptum sit: delicie mee esse cū filiis hominum dum ego talia contemplarer: omnes sancti q̄ in prato circa thronum apparuerāt me vidente inter ordines angeloꝝ summa reuerētia et aͥlitate iuxta singulorum dignitatem se receperūt. Soli beati qui nos primo comitatiꝰ fuerāt et angeli coronulas predictas gestātes apud nos remāserunt. Ego itaqꝫ thronum virginis in tanta sublimitate suspiciens: ad sanctam illam societatem conuersus dixi. Uos sine adminiculo thronum conscendere potestis: sed ego miser quid faciā: q: corpus quod corrumpitur aggrauat animā. Et inter hec verba apparuit schala a throno in terram mirifice p angelicas manus preparata: aitqꝫ angel⁹ meus. Ecce scalā p quam non tm̄ corporea mole ascensurus es: sed etiam mente per gradus virtutum sicut scriptum est. Ibūt de virtute in virtutem: videbitur deus deorū in Syon. Cepi ergo solus ascēdere p scalā sine cuius opus sanctissima illa societas michi circunstans pariter mecum scandebat. Ut qꝫ ad primū angeloꝝ choꝝ puenimus sic eos salutauimus. Laudate pueri dominum: laudate nomen domini. At illi responderunt. Sit nomen domini benedictum: ex hoc nunc et vsqꝫ in seculum. Nos cōtra. A solis ortu vsqꝫ ad occasum lau

dabile nomen dñi. Illi rursus. Excelsus super omnes gentes dominus: et super celos gloria eius. Et nos. Quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat: et humilia respicit in celo ꝛ in terra. Suscitans a terra inopem: ꝛ de stercore erigens pauperem. Ut collocet eum cum principibus: cum pricipibꝰ populi sui. Illi quoqꝫ Qui habitare facit sterilem in domo matrē filiorum letantem. Nos denuum. Gloria patri ꝛ filio ꝛ spiritui sancto. Illi vero Sicut erat in principio et nunc ꝛ semper ꝛ in secula seculorum Amen. Hoc decantato psalmo interrogauerūt que me illuc causa pduceret. Quibus respondi me Florentini populi legatum ad thronum regine celorum proficisci: vt scirem que bona noua eidem populo suo referre possem: cuius ipa spūalis aduocata est: ostendiqꝫ eis coronam dicens illam orationes totius populi continere ornatam insuper esse et coroboratam ab omnibus sanctis paradisi: rogans ꝛ ipsi addere dignarētur orationum suarum suffragia. Tunc illi sciscitati sunt quid specialiter ab eis vellemus. Respondi. Ut nos cum his sociis vestris qui non comitantur rogetis deum vt commisse vobis anime in ciuitate Florentina iuuante ministerio vestro in corporibus sanctam et angelicam vitam imitetur. Quo dicto duodecim angeli a duodecim sui chori partibus e regione duodecim cordium primi circuli nostre corone digressi ad nos accesserunt gestātes singuli singulas smaragdos / quasꝰ ipsis duodecim cordibus primi circuli in numerum eorum tam apte affixerunt: vt nichil priori ornamento detractum / sed magis fulgor et pulchrior ordo sit auctus. Quod orationum suarum: quas poposceramus: pignus esse dixerunt: suauissime canentes primum versiculum deciminoni psalmi.

❡ Exaudiat te dominus i die tribulationis: et protegat te nomen dei Jacob. Transiuimus inde ad secundum chorū quo salutato more priorum: et iterato psalmo.

❡ Laudate pueri dominum: et causis item itineris expositis rogauimus vt intercederet ad deum ꝙ patresfamilias atqꝫ ecclesiarum rectores et prelati ceteriqꝫ eiusmodi gubernatores Florentie / quorū

psi curam gerunt: boni et san-
cti essent: recteq; sibi subditos
gubernarēt: duodecim igitur
ex duodecim sui chori parti-
bus: sicut de priori diximus:
aduolarunt: ac totidem precio-
sos carbūculos mediis cor-
dibus dictis sigillatim affixe-
runt: per quorum diaphanita-
tem nomen Jesu mediis cor-
dibꝰ: & prediximus insculptum
mirifice transparebat: dixerūt
q; hec signa sunt orationum
nostrarum prosequentes secū-
dum versiculum psalmi. Mit-
tat tibi auxilium de sancto: et
de syon tueatur te. Ad tertium
prīcipatuum chorum inde per
uenimus: quos eodem more
seruato precati sumus vt ora
tionibus suis impetrarent: q
Florentie vicarios pretores
et prefectos ceterosq; officia
publica gerentes eo spiritu de
us repleret: quo iuste religio-
se & integre commissos sibi po
pulos regerent. Uotis itaq;
nostris annuētes duodecim sa
phiros pulcherrimas summi-
tati cordium predictorum:
duodecim ex ipsis eo modo et
ordine: quo et alii predicti co-
aptarunt: canentes tertium
versiculum psalmi. Memor
sit omnis sacrificii tui: et ho-
locaustum tuum pingue fiat.

Quartum ordinem similiter
venerati sumus rogantes eū
vt conformes sibi magistra-
tus a deo nobis obtineret q
omnia pertinentia ad virtu-
tes et ad bonos mores bene
disponerent. Quod gratissi-
me pollicitus decem ex suis
iuxta numerum cordium se-
cunde corone cum decem be-
ryllis destinauit qui in extre-
mo cuiuslibet cordis beryllum
vnum pulchre inseruerunt sub
iuncto versiculo quarto. Tri-
buat tibi secundum cor tuū: et
omne consilium tuum confir-
met. Ad quintum chorum de-
hinc transeuntes virtutibus
reuerenter eo modo salutatis
supplicauimus: vt magistra-
tus Florentie constituti spi-
ritu sancto replerentur: quo
intrepide et zelanter coercen-
tes et punientes reos iustitiā
exequerentur: vt innocentes
tute viuere possent: petitio-
nemq; hanc libentissime susci-
pientes decem electos ony-
ces per decem ex ipsis mediis
cordibus addiderunt cantan-
tes versiculum quintum. Le-
tabitur in salutari tuo: et in no
mine dei nostri magnificabi-
mur. Ulterius progredien-
tes sextum chorum domina-
tionū reuerenter eadem repe

tentes adiuuimus rogauimusq; tales p eorum pces fieri ciues Florentinos: vt ex eis in supremum vrbis magistratum deligi possint viri sapientes: et iusti/qui precipue diuino honori: et saluti animarum intendant: deinde bonum publicum ciuitatis totiusq; ditionis circa temporalia procurent. Decem igitur ex eis pro confirmatione petitionis nostre decem Chrysolitos summitati eorundem cordium secunde corone inseruerunt: dicentes sextum versiculum. Impleat dominus omnes petitiones tuas nunc cognoui quoniam saluum fecit dominus Christum suum. Pari modo salutatum septimum chorum exorauimus: vt ipso intercedente de religiosorum puritatem et simplicitatez in vtroq; sexu Florentie renouaret. Ex q quattuor ad nos hylari fronte venientes totidem preciosissimos lapides iaspides in infinita parte quattuor cordium supni circuli decentissime collocarunt: septimum versiculum decantantes. Exaudiat illum de celo sancto suo: in potentatibus sal9 dextere ei9. Ad octauum chorum eleuati salutatione et veneratione solita illum prosequuti sum9 postulantes: vt multi sancti Florentie concederentur pleni lumine sacrarum scripturarum et vera sapientia: qui optime in reb9 arduis populo Florentino consulere possent. Quibus annuentibus quattuor ex eis in medio quatuor cordium totidem Topatios limpidissimos collocarunt octauum versiculum psallentes in hunc modum: videlicet hi in currib9 et hi in equis: vos autem in nomine dni dei nostri inuocabitis. Tandem ad nonum ac supremum chorum Seraphin amore diuino penitus flagrantium peruenimus quos post consuetam salutationem et psalmodiam implorauim9 vt Florentie et vniuersae ecclesie prefecti prelati/pastores et predicatores repleti charitate/et igne spiritussancti donarentur ad populos Christi amore inflammandos igitur admissis precibus nostris quattuor ex ipsis totidem sardios rubentissimos summitatibus cordibus supremi arculi decentissime coaptauerunt: nonum versiculum ita concinentes. Ipsi obligati sunt: et ceciderunt: vos autem surrexistis: et erecti estis. Cumq; adhuc longo interuallo distaremus a throno virginis exaltate su=

per omnes angelorum cho=
ros: magna tamen fiducia tot
orationum ꝛ meritoꝛuz suffra
giis confortati: ad illā fereba
mur. Quos vt veniētes ꝓspe
xit: vni ex seraphinis ad se vo
cato coronulā nobilissimā va
riis gemmis preciosissimis/et
miro artificio contextam de=
dit ac dixit. I, ꝛ hanc impone
lli cordi eminētiori corone ex
multis conglobato: ꝛ dic hoc
esse signum/ac munus oratio
num mearuz: quas ꝑ ciuitate
Florentie fudi: dehinc ad deū
cōuersa vltimū versiculū psal
mi clausit. Domīe saluū fac re
gem: et exaudi nos in die qua
inuocauerimus te. Noster ve=
ro saluator Iesus qualis oli
erat infantulus ex mr̄no gre=
mio ꝑmū Seraphin ad se vo=
cauit cui gēmaz vnā rubicun=
dissimam omniumq; p̄ciosissi=
mam ꝛ sole fulgentiorem tra=
dens ait. Hoc mee munus est
passionis: quam coeterno pa=
tri meo ꝑ mūa ꝛ gratia popu=
lo Florentino conferanda ob
tuli. Hanc igitur defer ꝛ sup=
pone crucifixo quem in supre
mo corde illi⁹ corone stare vi
des dicēs. Gloria patri ꝛ filio
ꝛ spiritui sancto. Sicut erat ī
principio ꝛ nunc ꝛ semper et ī
secula seculoruz Amē Nunq̄
opus tam admirabile: aut taz
elegans visum fuit munus.
Tot itaq; consolidatus meri=
torum suffragiis: non temera=
rium putaui totam transcēde
re sca...m: et ad pedes regine
vniuersi in summo throno re=
sidentis accedere. Quo per=
ductus ꝛ humilima ac deuotis
sima reuerentia pauimento ꝓ
stratus. adoraui primo sanctis
simam Trinitatē ꝛ redēptorē
nostrū dn̄m Iesum christū de=
inde matrem eius: cuius dul=
cem/humilem/letam ꝛ suauis
simam presentiā intuēs: totis
p̄cordiis ꝛ magno iubilo exul
tare cepi. Pre stupore eī tā=
te pulchritudinis: ī excessū mē
tis raptus: amoris igne totus
ardebam. Iāq; mortalitatis
mee imemor ab ea luce absor
ptus ꝛ illi iestimabili pulchri=
tudini atq; claritati vehemen
ter intentus: ꝛ extra me posi=
tus in hec verba prorupi. Tu
maria signaculum similitudi=
nis/plena sapientia/perfecta
decore in deliciis paradisi dei
es: eris imperpetuum: omnis
lapis preciosus operimentum
tuum. Sardius. Thopatius
et Iaspis/Chrisolit⁹: ꝛ Onix
et Berylus Saphyrus Car=
bunculus ꝛ Smaragdus Au=
rum op⁹ decoris tui et taber=

nacula tua nō i die qua ꝯdita
es apparata sunt. Tu mater
⁊ virgo velut cherub extent⁹
⁊ protegens quez posuit deus
in monte sancto suo in medio
lapidū ignotorū ābulasti per=
fecta in viis tuis a die condi=
tionis tue. Tu gloria hierusa
lē tu letitia israel: tu honorifi=
cētia populi nr̄i: quia fecisti vi
riliter ⁊ confortatū est cor tuū
ideo ⁊ manus domini confor=
tauit te: et eris benedicta ine=
ternū. Salue ergo regina ma
ter misericordie vita dulcedo
⁊ spes nostra salue. Ad te cla
mamus exules filii eue. Ad te
suspiram⁹ gemētes et flentes
in hac lachrymarꝫ valle. Eya
ergo aduocata nr̄a illos tuos
misericordes oculos ad nos
conuerte Et mala que ꝑ pec
catis nostris meremur auerte
⁊ ꝓmissa nobis bona restitue.
Et Jesum benedictū fructum
vētris tui: nobis post nr̄m exi=
lium ostende. O clemēs o pia
o dulcis virgo maria Quib⁹
verbis finitis ꝓtinus factus ē
cordiū omnium cōcentus mi=
rabilis ex corona illa quaz do
mina gestabat simplicitas co=
mes nostra ⁊ in hunc modum
dulciter resonarunt. Recorda
re virgo mater dū steteris in
ꝯspectu dei: vt loquaris ꝓ no
bis bona vt auertas indigna
tionem suam a nobis. Exple=
taqꝫ oratione hac: qua potui=
mus reuerentia coronā ipsam
virginez obtulimus. At illa ꝑ
benigne humanissime gratissi
meqꝫ susceptā capiti suo impo=
suit: Hinc natū suum in vlnis
accipiens ex throno se erexit
et humillime ad sanctissimam
trinitatē genibus flexis cū de
uotissima filii sui oblatiōe ta=
liter supplicauit. Respice que
sumus domine super hanc fa=
miliam tuā pro qua filius me⁹
dominus Jesus christus non
dubitauit manibus tradi no=
centiuz ⁊ crucis subire tormē
tū. Tunc stati ex cordibus co=
rone vniformis ⁊ pia vox sua
uiter emanauit dicens. Mise
rere nostri domine miserere
nostri: qr̄ multum repleti su=
mus despectiōe Quia multū
repleta ē anima nostra oppro
briū abundātibus ⁊ despectio
superbis. Omnes pariter an=
geli ⁊ sancti cum ipsa virgine
supplices rogabant vt tot p̄=
cantium vota exaudirentur.
Ecce igitr̄ ex illis tribus facie
bus sanctā trinitatē referenti
bus ad virginem vox egressa
est dicens.
¶ Fiat sicut vis. Et hoc ac=
cepto risso mitissima virgo

in throno suo resedit. Angeli
aũt et sancti oẽs / nosq̃ simul
in vnam illã toto studio inten
ti ⁊ immenso pleni gaudio di
ximus Nũc in tuo arbitrio est
Maria: ⁊ in te sola salus ois
nostra sita ẽ. Ipsa autẽ hilari
fronte se responsioni parauit
Et post impetratum silentius
pendentibus nobis ab ipsius
ore sanctissimo clara ⁊ alta vo
ce in toti⁹ celestis curie aures
hec verba formaliter expressit
Florẽtia deo dño Jesu Chri
sto filio meo ⁊ michi dilecto te
ne fidez: insta orationibus: ro=
borare patientia. His enim ⁊
sempiternam salutẽ apud deũ
⁊ apud hoies gloriam conse=
queris. Nec plura locuta ĩ me
oculos deficit. Ego vero fidẽ
ter dixi. Ista virgo mat̃ sunt
generalia verba: op⁹ est vt lar
giori manu benignitatem tuã
effundas. Tum familiari: id ẽ
vernaculo sermõe adeo accõ
modate ⁊ elegãter me allocu=
ta est: vt obstupescerẽ: nec ea
dẽ verba ex ordie referre mi=
hi possibile esset: sed itegrũ sẽ
suz tñ enarrabo. Sic itaq̃ ex
orsa est. Ibis ⁊ hec missa popu
lo meo dilecto referes. Certũ
quippe est illũ esse peccatorez
et ex iniquitatib⁹ suis omnia
mala: mereri maxime propter
multorum infidelitatem crede
re nolentium que eis iam ali=
quotannos preenunciasti cum
vni genitus me⁹ tot signa eis=
demostenditerit ꝙ ampli⁹ nul
lam incredulitatis sue excusa
tionem afferre possunt Et li=
cet fides sed domum dei nihil=
ominus nisi inique et peruer=
se mentis extitissent: sed corã
deo recte ambulassent: tali lu
mine a filio meo fuissent illu=
strati: ꝙ faciliter ea oĩa credi
dissent. Argue igit̃ eos vt du
riciã cordis iam deponant. ne
de cetero ipsis irascatur deus
qui non obstantibus eorũ de=
meritis ꝓpter crebras oratio
nes beatorũ in celo ⁊ iustorũ
ĩ terra omnẽ michi cõtulit po
testatẽ tũc itaq̃ ĩ pristias gra
tias diuinitus oliz eis promis
sas restituũtur et ex itegro re
parant̃. Ciuitas enim Florẽ=
tie fiet gloriosior potentior et
opulentior quam antea fuerit
vnq̃. Extendetq̃ latius alas
quam vllo tempore fecerit: et
longe magis quam multi opi=
nentur. Omnia sibi adempta
et si qua adhuc auferentur: in
tegre recuperabit et ex his ac
quiret que in suam ditionem
hactenus peruenerũt. Ue au
tem subditis ab ea rebellan=
tibus: grauiter enim ab hoc

puenient. Et iā quartus agit annus cum in hoc ipo lumine quo cetera iubente predictis prenūciatū fuit Pisanis quē admodumin tribulatione tuꝫ futura que modo presens est sibi libertatem quererent. Id ꝙ ruine illorū foret causa qđ vtiqꝫ erit. Tum ego rursus di xi. Ne imputetur queso domi na mea temeritati: si ad intelli gentiam clariorem aliqua in terrogauero: vt abundantius satisfacere possimus: qui me delegarunt. Scire eñ vellem si ciuitas nostra tribulationi bus affligetur ante has cōso lationes. At illa respōdit. Fi li tot annos renouationeꝫ ec clesie predicasti que futura oi no est: et quidem cito.

¶ Predixisti quoqꝫ illuminā te spiritu sancto conuersionē infidelium scilicet Turcorūꝫ / maurorum / ⁊ aliorum celeri ter secuturam: ita vt multi mo do viuentium eā visuri sunt. Nec inquā renouatio et am pliatio ecclesie sine multis af flictionibus ⁊ sine gladio / vti prenunciasti / fieri nō poterit: in Italia presertim que pro pter suorum principum ⁊ ca pitum fastum / superbiam ⁊ in numera ac detestanda pecca ta: horumnalorum omnium causa est. Itaqꝫ non graue ti bi videri debet si ciuitas tua Florentia ⁊ filii tui aliquibus vexationibus laborabunt: mi nus eñ ceteris ciuitatibus le dentur. Et inter hec verba de xteram extendens spherā ma gnam angelo meo porrexit: ī qua tota Italia cōtinebatur: quam idem angelus susceptā rapuit: statimqꝫ inspexi Ita liam perturbatam ⁊ plures in ea ciuitates amplas immēsis tribulationibꝰ agitatas: quas nominare michi vetitum est. Nam alique externis agita tionibus seu bellis carētes in testrinis influctuationibꝰ qua tiebantur. Vidi quoqꝫ ciuita tem Florentiam turbatā: sed multo minꝰ aliis. Rursus vir go beata spheram minorē mi hi tradidit: cui primum illud ⁊ breue responsum latinis ver bis circūscriptum erat. Refe rata autem sphera ipsa vidi Florentiam totam florere li liis: que per minas et pinnu las extra menia vndiqꝫ late diffundebātur: ⁊ angeli custo des super menia circunquaqꝫ eam custodiebant. Quapro pter letus dixi. Recte quidem omnia conuenire videntur lilia parua cum iis procerio ribus que modo ramos exten

dere ceperunt. Ad quod ipsa nihil respondens ita subiungit. Fili mi si vicini popli Florentini qui modo illius malis ac tribulationibus gaudent: mala super se ventura intelligerēt: alieno incommodo non letarentur: sed sua pericula deflerent. Affligentur enim maioribus angustiis Florentia. Ego vero subdidi. O gloriosa domina licet sim puluis/et cinis: et adhuc pauca loquar. Si populus meus quesierit verū hec promissa absoluta sint ꝛ o͏̄io futura an ꝯditionalia .i. qꝺ iuxta illius operationem bonam aut malam futura vel non futura sint: quid dicam. Respondit. Scito fili ꝙ hec absolute et certe concessa sūt. Et omnino ita fiet: deus enim absq̃ dubio omnia media procurabit atq̃ producet quibus he gratie promisse finem suū consequātur. Et ait. Dicito incredulis et non nisi subiecta oculis et que palpant credere volentibus: ꝙ vnus apex aut vnum iota non preteribit qui ista omnia fiant. Faciant igitur improbi ciues et iniqui homines Florentini quicquid mali sciunt ꝛ possunt: ꝙ tantū bonum nequaq̃ impediēt: cuius tamen ipsi non erunt participes: sed nisi conuersi fuerint grauiter punientur. Bonis vero ꝛ iustis dicito quoniam bene quoniā fructum adinuentionum suarū comedent et ꝙ tanto magis aut minus affligitur: q̃tomagis aut minus leges sanctas obseruari facient: ac puniēt scelestos impios blasphemos alcatores siue lusores: et eos presertim q̃ libidinosum atq̃ abominabile flagitium contra naturam committunt: ꝛ quanto magis aut minus tantorum sentinā scelerum euacuabunt: que sue pressure causa est: ꝛ quāto magis aut minꝰ christiane viuēt: et exclusis vitiis virtutes extollent. Rursus ego. Ne queso importunitati imputes: si adhuc tibi o humilis ꝛ māsueta regina semel loquar. Si interrogatus fuero quanto hec erunt. Quid dicam. Illa respondens ait. Cito et velociter. Sed dicito ꝙ quemadmodū ab iītio qn̄ flagella Italie prenunciare cepisti iā est quinquēniū/licet plus decēnio alibi inchoaueris/cū cito ꝛ velociter minabaris subiūgebas: nō dico hoc āno: nec his duobus nec quattuor: nec octo: et sic dicēs nūq̃ decēniū excedebas: nihilominꝰ celeriꝰ q̃ cre

debatur ipsa flagella venerũt Ita nunc dici ego dico cito et velociter nõ tamẽ determino pñtem mensem Aprilis nõ Iulii: Augusti: aut Septembris: neqꝫ vnũ annũ nec duos nec sex nec aliud prefinitũ tempus sed tantũ: cito ⁊ velociter Ideo citi⁹ forte ꝙ̃ puteẽ erũt. His dictis dimissis fui. ¶ Ego tãto ero succensus amore ⁊ adeo extra me positus ex pulcherrima ⁊ incomparabili supernarũ rerum visione vt me esse mortalem penitus oblit⁹ illic discedere nescirẽ. Me tamen dimitti audiens dixi. Tibi o gloriosa virgo tot astant ministri ex istis vnum obsecro denegare digneris ad hec responsa populo Florentino renuncianda. Iam enim ex multis laborib⁹ plures ãnos illius gratia susceptis nimiũ defessus aliquãtulũ requiescere cupio. Que quidẽ verba risum vniuerse illi celesti curie ob simplicitatẽ meã promouerũt. Ipsa quoqꝫ regina subridens tuꝫ me cõsolata est dicẽs. Adhuc tibi grandis restat via sed cõfortare in domino. ⁊ esto robustus: qꝛ dñs tecum est: ⁊ si pseueraueris vsqꝫ in finẽ: saluus eris Nos pariter oẽs te iuuabim⁹. Aduersarios ergo tuos ne formides: sed magis in aduersis laetare. Cito eñi in nostrum cõsortiũ assumeris: vbi post multos labores accipies coronã vite: quam repromisit deus diligentibus se. Tũc surrexi: ⁊ quanta potui humilitate et deuotione gratias agẽs indiuidue trinitati ⁊ saluatori nostro Iesu christo: eius misericordie me ⁊ ciuitatẽ ⁊ cõfratres meos commendaui Gratias quoqꝫ egi gloriosissĩe virgini matri et cor meuꝫ in eius manibus reliqui rogans vt ꝑpetua aduocata nostra ⁊ dulce refrigeriũ in nostris calamitatibus existat. Gratias item egi toti celesti curie: que nobis in impetrandis tot beneficiis suffragata fuerat demuꝫ post debitaꝫ venerationẽ cepi vna cum comitibus nostris descẽdere scala vsqꝫ primũ ad Seraphicũ chorũ pueni ex ĩtima et immensa animi iubilatione cepi alta voce decantare. Cõfitemini dño qm̃ bonus: qm̃ in seculum mĩa eius Rñderunt ãgeli. Dicat nũc israel qm̃ bonus. qm̃ in seculum misericordia eius. Et sic alternis versibus per descensum cãtauim⁹ psalmum hunc centesimuꝫ decimum septimum vsqꝫ ad versiculuꝫ. Aperite michi portas

iustitie: resumentibus angelis tm̄ post singulos versus meos qm̄ bonus: qm̄ in seculum mīa eius. ¶ Cumqꝫ appropiquassem porte: cecini versiculū illū Aperite michi portas iustitie ⁊ cetera. Et post mutuos āplexus gratiarum actiones ⁊ cōmendationes predictas iterū eternaꝫ maiestatē adorauim⁹ et egressi sumus limen prosequendo psalmum cum sodalibus nostris scilicet Cōfitebor tibi quoniā exaudisti me ⁊ cetera. Quo finito oīa dissipauerunt. ¶ Post hunc sermonem in processu aliarum p̄dicationum mearum publice dixi et sepius confirmaui: quemadmodum rex Francie a deo electus fuit in ministrū diuine iustitie. Et ꝙ si totus mundus illi obsistat: victoriā tamen et prosperitatē obtinebit verum tamē sicut in seorsum dixi scripsiqꝫ in multas icidet tribulatiōes: tū vt humilis esse discat tū ꝑpter mala que ab ei⁹ subditis ipso non ꝓhibente committuntur: ⁊ maxime si ciuitatem Florentie non bene tractauerit Deus enim ad defectionem et rebellionem populos eius inducet: multosqꝫ illi aduersarios ⁊ graues difficultates ingeret. Ipsum siquidē deus vult amicum et fautorē esse ciuitati Florentie: quam initium reformationis Italie et ecclesie elegit: quod si spōte amicus Florentinus eē noluerit: vi cogēte erit. Quoniā tamen: vt diximus: dei iustitie minister destinatus est: si sehumiliauerit et suam electioneꝫ cognouerit: a tribulationibus nō submergetur: imo postqꝫ humilior ⁊ purgatior reddit⁹ fuerit: victoriosior insurget: cumqꝫ apud homīes extinctus putabitur: tū victor euadet: ⁊ obseruando que deus et nunciari fecit: regnū ingēs assequetur aliter autē faciens ⁊ viā que deo non placet sequens: posset in ea tm̄ progredi: ꝙ sicut Saul rex primus Israel ipse reprobaretur ⁊ alius huic ministerio in eius locuꝫ subrogaretur sicut in locuꝫ Saul fuit Dauid electus. Nā he promissiones ⁊ gratie concessi ipsi regi Francie sunt conditionate et non absolute: quemadmodum prophetia reformationis ecclesie et gratiarum Florentinis promissarum absoluta est.

¶ Ut autem quilibet intelligat quid prophetia conditionata et quid absoluta significet notandum est quod

ꝙ deus duobus modis futura cognoscit: vno modo sicut semper sue eternitati presentia sunt. Alio modo sicut ipsa procedūt ex ordine suarū causarum et licet deus semper his duobus modis simul illa cognoscat nihilominus quia effectus non recipit totam sue cause virtutem presertim quādo causa est valde excellēs: sicut deus non semper futurorū cognitionem his duobus modis simul a deo prophete recipiunt: sed interdum primo modo: et tūc illa cognitio. prophetia pscientie seu predestinationis nuncupatur. Interdū altero modo: et tūc talis cognitio prophetia conditionata comminationis aut pmissiōis vocatur tales enim res prenunciatas futuras esse intelligere oportet: si causarum ordo a quibus ordinate dependent: non immutet. Et hoc modo Ionas dixit. Adhuc quadraginta dies et Niniue subuertetur que quidem verba falsa non erant intelligebantur enim sic ꝙ peccata Niniue merebātur vt post quadragīta dies eadē destruetur. Similiter Esaias Ezechie regi Ierusalem dixit Dispone domui tue quia morieris tu et non viues: que verba sic intelligebātur: ꝙ ipsius corporis dispositio talis erat: ꝙ ad mortem ipsum preordinabat et via naturali euadere non poterat. Propheta ergo qui a deo instruitur et simpliciter deo debet obedire debet etiam eo modo quo sibi a deo precipit futura prenunciare aliter incurreret peccatum sicut Ionas qui propter inobedientiam suam punitus fuit: vt in eius prophetia scriptum est. Ex inspiratiōe itaqz dei dico: ꝙ si rex Francie que pdiximus obseruauerit: proculdubio victoria potietur et maximum regnum acquiret. Si autem non obseruauerit res sua magnum discrimen subibit: et nisi iustorum orationibus adiuuentur: ad ipso deo sicut prediximus reprobabit. Adhuc sepius publice asseruiꝙ quicūqz infesti Florētinis erūt: deū vltorem experientur. Cuius rei rationem aliquam preter diuini luminis actoritatē attuli quoniam mutato regimine ac dominio et forma pristina: hec noua ciuitas et populus qui libertatem impune assumpsit neminem adhuc lesit aut iniuste prouocauit. Qui itaqz eos lacessit et offendit iniq̃ agitet diuine vindicte reus ē

¶ Item palam predicaui rursusq affirmo ex diuina inspiratione: q quisquis cuius florentin⁹ domi foris ve pcurabit pncipatuz sibi i ea ciuitate vsurpare: aut nouissimũ regimẽ violare cũ vniuersa domo sua cũctisq secũ cõspirãtibus eũ de⁹ grauiter puniet: ac demũ lachrymabili exitu faciet i terire. Eodem insuper lumine contra oi populo aperte ptuli ꝛ crebro repetere nõ destiti q bona Florẽtie celitus pmissa et per me prenunciata etiaz si totus orbis aduersetur omnino sortient effectum. Quod si populus ipse ceptã biñ viuendi normã augẽdo prosecutus fuerit. Primo initũ diminuet de tribulationib⁹ suis ante psperitatem futuris. Secundo promissarum gratiarum munus accelerabit. Tertio earũ perceptione ipse et nati gaudebunt: licet plus nati q parẽtes. Nam quis hec absolute ꝛ irreuocabiliter vniuerse ciuitati promissa sint: nõ tamẽ cuiq singulariter. Itaq peruersi ciues nisi resipuerint hoz bonorũ pticipes nõ erũt. ¶ Idcirco populo dixi vt in alicuius libri altera facie notent incredulos et contraductores. In altera vero credentes et hanc doctrinam sequẽtes. Et ex octo partibus harũ tribulatiõnũ: septem super ipoz non credentes et contradicentes euenire breui videbũt. Hortor igitur oẽs ad credendũ ꝛ ad finẽ bonis operib⁹ demonstrandũ Hoc eñi nemini nocere: sz plurimũ oib⁹ pdesse poterit. Ad laudem et gloriam saluatoris nostri Iesu christi. Qui cũ patre et spiritu sancto est de⁹ benedictus in secula seculorum Amen. Scio q multi homĩes animales et huiusmodi cognitionis experientiam nõ habentes me irridebũt. Et hec hũane adinuẽtionis commenta et figmenta poetica potius q visiones et prophetias. dicent. Legant isti prophetas maxime Ezechielẽ Danielẽ et zachariã ꝛ inueniẽt similia i illis a spũsancto formato et p cos velatis mysteriis descripta. Quibus interpretandis post ea sacri doctores exercerentur. Sciãtq eiusmodi homĩes multo plura q scripta sint cuz innumeris circunstantiis apparuisse prophetis. Ego vero ad consolationem electorũ et ad infringẽdas aduersariorum calumnias: solam hanc visionem cum eius declaratione scribere volui: tametsi mẽti

mee erat eas potius supprime
re: verum vt dixi ad hoc me
necessitas impulit. Et verum
est quicquid scripsi: et ex eo io
ta vnum non preteribit donec
omnia fiant. Et licet oia aper
te describere cognatus sum:
credo tamen. q multi varias
dubitationes incurrent: sicut
euangeliis que tam clara vi=
dentur frequenter contingit/
et multo magis in prophetis
in quibus multe contradictio=
nes apparent: que a sacris do
ctoribus summa difficultate
concordantur. Heretici vero
et praui homines in iis inuol=
uũtur & excecãtur. vnde Apo=
stolus ad Corinthios ait. Si
etiam opertum est euangeliũ
nostrum: in iis qui pereunt est
opertum: in quibus deus hu=
ius seculi excecauit mentes in
fidelium vt non fulgeat illumi
natio euangelii glorie Chri=
sti qui est ymago dei. Et ideo
sicut hoc nostram opusculum
dubitationem parturiret: non
mirandum est. Spero tamen
q qui recto corde illud legerit
facile cuiuscunq; dubitationis
solutionem inueniet. Quam
tamen si quis ex seipso inue=
nire nesciuerit: viuente adhuc
auctore ipsum adeat. Eo ve=
ro defuncto ipsius discipulos
et familiares a quibus ple=
ne illi satisfiet. Quod si aliter
fecerit: iudicabit se non esse ve
ritatis amatorem: sed fratris
sui calumniatorem: & contra se
iudicem eternum prouocabit
qui cõtra illum dicet. Os tuũ
abundauit malicia: et lingua
tua concinabat dolos. Sedẽs
aduersus fratrem tuum loque
baris et aduersus filium ma=
tris tue ponebas scandalum.
Hec fecisti et tacui. Existima
sti inique q ero tui similis. Ar
guam te: et statuam contra fa
ciam tuam. Si homines cre=
dunt mercatorum libris publi
cis ve notariorum tabulis / et
instrumentis antiquissimis: et
hominibus de quibus scriptũ
est. Omnis homo mendax:
necnon fallacibus Astrologis
et ipsis demonibus mendaci=
bus mendaciorumq; patribus
& magistris: quos sepe magna
tes consulunt: quanto magis
syncera fide suscipere nostra
deberent quorum partem non
modicam iam euenisse vide=
runt / nec me vnq̃ in aliquo
mendacio deprehenderunt:
presertim cum ex multis argu
mentis et signis deus ostende
rit: hec a se non ab humana in
uentione proficisci. Rogo au=
tem electo sdeinein tanta cõ=

traditione turbētur. Sed tan
to magis fide confirmaꝛ quan
to similiora fieri nostra conspi
ciūt doctrine Christi prophe-
tarumqꝫ et apostolorum atqꝫ
aliorum sanctorum tam in suc
cessu veritatis et modo: ꝙ in
persecutionibus vt per scriptu
ras sacras sepe declaraui.
Gratias agant deo: qui tan=
tum luminis illius concessit vt
veritatē ab eo solo manantez
discernāt. Necqꝫ mirenꝛ si mul=
ti increduli sunt et multi nos
persequuntur. Christus siqui=
dem longe alia ꝙ nos effica=
cia populo Hebreo predica=
bat: et miraculis magnis ac
stup ēdis doctrinam suam con
firmabāt. Pauci tamen in eū
crediderunt: ⁊ multi persecuti
sunt: ita vt in passione omnes
eum dereliquerit: et integra fi
des tantū apud virginem ma
trem permanserit. Nemo quo
qꝫ dubitare debet ꝙ dei electi
pereant. Quia (vt inquit apo
stolus) firmum fundamentum
dei stat habens signaculū hoc
cognouit dominus qui sunt e=
ius. Et discedat ab iniquita-
te omnis qui inuocat nomen
domini. In magna autem do=
mo non solum sunt vasa aurea
et argentea: sed et lignea et fi.
ctilia: ⁊ quedam quidem in ho
norem: quedam autem in con=
tumeliam. Si quis ergo emū=
dauerit se ab istis: erit vas in
honorem sanctificatum: et vti
le domino ad omne opus bo=
num paratum. Itaqꝫ regi secu
lorum immortali inuisibili so=
li deo honor et gloria in secu=
la seculorum Amen.

¶ Finis. Deo gratias

Admirabilis epistola
nouiter ex vrbe Ro=
ma Parrhisius dela
ta ad quēdam litera=
tum prescientiam super nouis
et diuinis reuelationibus acvi
ta vnius fratris minoris indu
ti instar vnius fratris minim⁹.
Similiter de duabus puellis
per os vnius loquitur Chri=
stus: per os vero alterius vir=
go Maria: et hec sunt stupen-
da que sit vera finit ꝙuis ad=
miratoria vt ex eorum luculen
ta lectura cōstat. ¶ Scribere
mihi solit⁹ fuisti aliqn̄ de viris
sanctitate ꝑditis q̄ apud vos
sunt / et ad hec me mirū modū
delectabar minime mesto q̄re
cōtinebas. Ego de viro tm̄ qui
Rome est te facio certiorem.
Est quidā vir religios⁹ frater
Bonauē. natus apud Bono=
niā; qui iuuenis regulaz sancti
Frācisci ꝓfessus apud fratres

conuentuales in ea non lon=
go tempore moratus ad refor
mationem et obseruantie se
conuertit apud eos moratus
est per longum tempus tandē
ad solitudinem et heremum se
recepit i qua iam per multos
annos fuit mirabilis clarens
sanctitate lamminas plumbi
et ferri loco camise gestās nu
do corpore: nudis pedibus in=
cedens: color cape seu cuculli
eius est vt fratres minimi por
tant strata admodum vtens
veste nunq̄ fatigatur vigiliis
nunq̄ orationibus/ nunq̄ ab=
stinētia mirabili et super q̄ di
ci preter castitate adeo vt nun
q̄ in Italia visus sit ei similis:
eo anno quo illius papa mor=
te subiit sanctam Mariā trās=
tiberinam predicabat verbū
dei cum gratia tali vt ad se to
tum populum romanum con=
uerteret reuelationes tunc ex
posuerat quas habere proba=
tus est: circa ruinam Italie tā
torum mortuorum effusionem
sanguinis predixit: vt cum in
terra predicaret contra arma
italie dixit verbum prophetie
qui seminat gladios: gladios
et metet: et contra Iulium pa
pam dicerat. Suxiunxit papā
Iulium non victurum vltra an
num quare papa Iulius eum
in castellum sancti angeli ad
carceres durissimos coniecit:
illic vndecim menses fuit: et in
fine vltimi mensis papa Iuli=
us mortuus est: quare liberat⁹
postea fuit: ea enim de causa
posuerat Iulius in carceres vt
mortis sue in carcere prestola
retur euentum: q̄ fecit in here
mo postea moratur illius infi=
nita hominum multitudo ad
eum confluebat/ qui audiebāt
ab eo verbum dei ex omnibus
oppidis et castellis. Contigit
semel vt in campo supra duas
arbores erecta ei fuerat cathe
dra et multa in sermone de fu
turo statu recenserat: que ex
reuelatione domini haberet.
Dixit inter alia q̄ tempus es=
set proximum quo Turcus be
stia in maius Italiam intra=
bit et multas tribulationes ec
clesie inferet/ et toti christiani
tati: et vincet omnem exercitū
christianorum: tandem aliqui
boni christiani zelo dei et eccle
sie pauci numero contra eum
pugnabunt/ et eū vincent/ vin
ctumq̄ ad papam ducent hu=
miliatum qui postea baptiza=
bitur: multis hoc mirabile fu=
it duabus precepit arboribus
vt immediate siccarentur q̄ di
ctum factum est. Nam cum
in instāti arbores ille apparue

runt aride vt lignũ quidem a xx. annis successum est: ꝛ post ea cũ erit tp̃s eorũ remarcesfant: priusq̃ .xxx. milia hominum miraculum factum viderunt: et ego post festa pasche ire volo vt videam.

¶ Accidit nunc ꝙ Romã ex heremo venit die dominica de reminiscere presentis quadragesime ꝛ in castrum die lune in ecclesia diui Laurẽtii in Damaso sub palatio sctĩ Georgij cardinalis predicat; incepit cũ primũ vidi veruꝫ nõ potui non venerari: et admirari tanta virtus et gratia dei exit ex oculis ꝛ vultu vt verũ apostolicũ crederes ꝛ facilis omnibus nunq̃ ridere visus: semp peccata flere hominum se fatetur: quid dicam de eius gratia sermonis. Nunq̃ vidi neq̃ forte videbo ei similem in arguendis peccatis: nec cardinalibus parcit nec prelatis: nec vlli pricipi christiano: vultu admirabilis sermone austerus in corrigedo peccatorem: tanta adduxit dicta sacre scripture vt totã bibliã Augustinũ ꝛ Hieronymũ mẽte habere videatur: nõ mea est opinio tm̃: sed oĩm audiẽtiũ quorum multitudo tãta est vt ecclesia eos capere non possit: nõ nisi admirabili gratia dei hec q̃ dũ videremus. Cecũ vnũ illuminauit interim ꝙ nobiscũ versatus est hac plura: multa futura p̃dixit: inter alia dixerit se a deo missum in Romã ad centrũ Rome vt penitẽtiã ageret populus; future eĩ sunt tribulatiões in xp̃ianitate ꝛ hec ab vrbe Roma incepi debere: et postea ꝯsequẽter p totã xp̃ianitatẽ turcũ venisse in Italiã magna fecisse fatef in demuꝫ supabitur ꝛ baptizabif et tot⁹ ei⁹ pp̃lus. Solẽ p sex dies obscurari continget cũ hec futura erunt ꝛ pxime vẽtura ea dixit post hec status spiritussancti erit q̃ durabit ad finẽ seculi Nã ipse dixit: fuit in veteri testamẽto status patris: cõsequens status filii etiã: necesse est ꝙ sequaf status spũssancti ꝛ hic durabit ad finem seculi: omnes hoĩes hunc recipiẽt: et tunc oĩa redibunt ad vnã linguã, et erit vna secta seu fides populi christiani in terra anq̃ hec fient: omnes peccatores peribunt a facie terre gladio ꝛ vindictã dei omnes morientur: magnos mõtes faciẽt suis corporibus: omnia hec reuelationibus habet ꝛ reuelatur ei a Christo dño ꝙ omnes admoueãtur cito ꝛ tẽporibus

nostris futura ee dicit: nec tñ terminum vult dicere quis se scire dicat: sed omnes ad penitẽtiam exhortatur. purgabit eñi terram dñs et omnem nationem ad fidem suam vocabit: omnes gladio ei falces cõuertet: et omnes vna lingua vtentur dicit ipse qꝫ non soluꝫ Romam predicat / sed qꝫ ideo missus Romam in spiritu ⁊ ad centrum Rome vt omnia verba sua omnes principes christiani intelligant quoniã securis posita est ad radicem arboris ⁊ vindicta dei cito veniet: profecto carissime preceptor multos vidi in Italia et extra Italiã predicatores / sed nullum vidi qui maiorem gratiã dei ⁊ hominũ haberet: infinitos ad penitẽtie inuitauit / infinitos ad sui deuotionẽ cũ baculo incedens: nudatis pedibus / strictis ⁊ breuibus vestibus in sui admirationem potiꝰ q̃ imitationẽ trahit. Ego incredibili erga eũ affectione ducor: credo qꝫ post festa pasche iturꝰ sum ad locũ heremi vbi habitat videbo: et postea tibi scribã. Dicũt eũ in quadã cauerna pfundissima latuisse per quinquẽniũ nihil sibi sumpsisse nisi qꝫ ei de sursum per quẽdã heliaꝫ heremitam panes pro sustẽtatione ministrabãt p finẽ hoc encie me reddidit in eo mirabũdũ qꝫ per tres aut quattuor horas predicet nunq̃ fatigatur spiritu: nunq̃ excreat aut spuit / sed sicut iã homo spiritalis ⁊ angelus dei esse videtur: hec de eo fratreq̃ apud nos admirabilis est.

¶ Aliud nõ minus admirabile temporibꝰ nostris videtur: est quoddã castelluꝫ a Roma distans quatuor miliaribus in Cãpania in quo due virgines nõ sorores nec vna alteri sanguinis iuncta miraculose rapiũtur extasini: et octo horas manẽt rapte: loquũtur nõ ipe sed alius per eas: per vnã loquitur Christꝰ: p alterã virgo dei genitrix Maria: ⁊ palã loquitur singula earũ: vna sic. ego Christus filius dei viui sum q̃ loquor per os istius puelle et ancille: nũciate vniuerso orbi qꝫ agãt penitentiã: ira eñi mea parata est cõtra eos obstinati sũt in pctis: purgare volo vniuersuꝫ orbẽ: ⁊ oẽs pctõres delere volo: iustos aũt et bonos custodire vt nec capilli cadãt de capite illorũ. tribulationes mittã in mundũ q̃ non fuerũt ab initio mundi: hec vero qꝫ aptissime loquitur virgo Maria et mater dei que mundum

et peccatores teneo ne preci=
pitentur ad preces meas filiꝰ
meus ad irã et vindictam dif=
fert: ſi non emẽdauerint in bre
ui ſentient videbunt tribula=
tiones tales quales ab initio
ſeculi nõ viderũt pactũ meum
et filii mei ruperunt. Sanguis
et clamor chriſtianorꝝ aſcẽdit
in celũ / ppterea intelligãt om
nes qualis futurus eſt ſtatus
ecclesia: talia ⁊ ſimilia immo
multa maiora he ancille dei lo
quũtur: ⁊ infiniti hoies fuerũt
ad eas videndas: et narrãt re=
deuntes a deo ſtupẽdia vt nec
ſcribere auſus ſim: dicunt vt
notetur menſis Auguſti: et ſe
quens neſcio quid dicam cha
riſſime pceptor qd hec porten
ta ſibi velint: ego oĩo credo
ꝙ iratus eſt dñs deus contra
mundum qui in tam maximis
pctis ⁊ enormibus poſitus eſt
vt nũq̃ꝫ a pricipio ſui fuerit: in
telligere vellem tuã ſuꝑ hanc
opinionem aut ſi ſit fructus ali
quis in Gallia qui aliquidem
de hac tribulatione predixerit
Turcus oĩo expectatur: tre=
centas eñ trifrenes paratas
habet vltra quinquaginta ta=
renes que iam apud ciuitatem
veterem ſpoliatuꝫ naues in vr
bem veniũt: deus nos ex alto
tuetur miſeratus ſuos chriſtia
nos. Vale. Datuꝫ Rome octa
ua Aprilis: Anno domini mil
leſimo quingenteſimo quatri=
decimo.

Deo gratias.

Joannes de Rupe
ſciſſa de ordine mi=
norum multa predi
xit mox futura de
duobus Antichriſtis: et deſo=
latione terrarum: et generali
conculcatiõe cleri: et reductio
ne totius orbis ad fidem chri=
ſti: pluraqꝫ alia que dixit ſibi re
uelata a domino Jeſu: et diui=
ni vinculis tentus grandia ſcri
pſit de futuris.

Ait lib. fortalitium fidei.

De ſignaculis crucis in ve=
ſtimentis Judeorũ impreſſis.

Mirabile accidit in
ſupradicto regno
Caſtelle anno a
creatione mundi
quinqꝫ. M. lv. ſe=
cundum computa
tionem hebreorum qui quideꝫ
annus concurrit cum anno do
mini milleſimo. cccxcv. In quo
ãno mortuꝰ fuit rex Sctũs filiꝰ
regis Alfonſi: et regnauit rex
fernãdus eius filius: vnde nar
rat magiſter Alfonſus conuer
ſus i libro de bellis dei. cxxvii
ꝙ tempore ſupradicto ſurrexe
runt duo Judei qui prophete
dicebantur: quorum vnus erat

in ciuitate abuleñ. ⁊ alius i̅ vil
la que dicitur aylon qui quidē
duo tam magnalia loqueban=
tur: ei quandoq̄ futura pꝛeno
sticabant et occulta reuelabāt
et ſecundum moꝛem eoꝛum ho
neſte viuebant q̄ ab omnibus
iudeis iſtius regionis reputa=
bantur ſancti pꝛophete. Et ex
iuit eoꝛum fama in regnis cir=
cūuicinis et dederunt ſecurita
tem omnibus iudeis ⁊ aſſigna
uerunt eis terminum ſue redē
ptionis pꝛo die aſſignato que
fuit vltima dies quarti mēſis
ſupꝛadicti anni qui apud eos
dꝛ chamlim: in qua pꝛedixerūt
q̄ iudei dicebāt habere a deo
ſignū ſue redēptiōis miraculo
ſe fctm̄. ſ. q̄ illa die audirēt oēſ.
vocē magnā coꝛnu: quā voceꝫ
ipi attēdebāt audire quō veni
ret meſſias ⁊ hērēt exire a cap
tiuitate: ⁊ ꝓpt hāc magnā fa=
mā cecidit magnꝰ timoꝛ ſuꝑ iu
deosq̄ꝫ maioꝛ pſeoꝝ credebat
hoc ſine dubitatione: ⁊ ideo ſā
ctificauerūt ſe ⁊ pꝛeparauerūt
ſe: feceruntq̄ ꝑpenitētias in ie
iuniis multis cū ſatiſfactiōibꝰ
et elemoſynis quaſi ad deū re
uerſi oꝛantes vt ſibi pꝛedictuꝫ
ſignum ſue ſalutis oſtenderet
quādo venit ille menſis ⁊ dies
aſſignata valde magne ſurre=
xerūt venientes ad ſinagogas
ſuas ad adoꝛandum deum in=
duti ſidonibus albis lineis ſeu
ſericis ꝓut eſt moꝛis apud eoſ
fieri in die expiationis. ſ. in die
decima menſis ſeptimi. Et tūc
altiſſimo deo cooperante qui
nullum tempus ſine bonitatis
ſue teſtimonio reliquit in ſuis
domibus ſupꝛadictis apparue
runt ſigna crucis in omnibus ⁊
vbicūq̄ erant in illis ſyndoni=
bus que ſeruabantur in eoꝛum
apotecis. Quo ſigno viſo mul
ti eoꝛum fuerunt turbati quo=
rum quidā dicebant q̄ hoc fue
rat factum diabolica arte: ⁊ ni
mirum cū ꝑdeceſſoꝛes eoꝝ de
xp̄o maxima miracula facien=
te dicebāt in Belzebub eiicit
demōia Math. xi. Alii vero du=
bitabāt nō audētes loqui nec
aliq̄d iudicare. Alii vero cre=
diderūt hoc ſignuꝫ fuiſſe veri
chꝛiſti crucifixi: ⁊ diſpoſuerunt
ſe ad fidē cū baptiſmo recipiē
dā: iſti fuerūt pauci iuxta illud
hiere. iii. ca. Aſſumā vos vnuꝫ
de ciuitate et duos de congre
gatione. Saluatoꝛ eſſet de via
que ducit ad paradiſum dicit
et pauci inueniunt eam. Mat.
vii. c. Que oīa large tradūtur
ca. quibꝰ ſupꝛa. Qui ex pꝛedi=
ctis ſe aſſerit multa vidiſſe: et
ideo teſtimoniuꝫ ꝓhibet: vnde
in fine illius capituli narrat q̄

cum ipse esset medicus aliqui predictorũ petebãt cõsiliũ me dicine vt possent curari a pre dictis cogitatiõibus: qꝛ crede bãt parẽtes eoꝝ ꝙ eis accide rat ex aliqua infirmitate ꝛ de= bilitate cerebri: dixit etiam ꝙ multo tp̃e ipse fuit in dubio q̃ ad istud signum: sed illuminan te eo credidit istud signuꝫ fuis se verum et manifestum mira= culum ꝛ conuersus est ad fideꝫ xp̃i: ꝛ ideo sup hoc in testimo= nium veritatis inuocat super se testes celum ꝛ terram. ꝙ ip̃e vidit oĩa p̃dicta eodem anno quo acciderãt. De eodẽ etiaꝫ signo facit memoriã magister iohannes conuersus in libro suo de concordia legum ti. iiii c. iiii. dicit enim ibi ꝙ predictũ miraculum accidit in supradi= cto regno per. xl. annos ante tẽpus suum et q̃rebat a iudeis qui remanserãt quomodo cuꝫ tanto signo poterant remane= re in iudaismo et dicit ꝙ respõ derunt sibi: qꝛ rabini iudeoꝛuꝫ illius temporis publice predi= cabãt illud illusiõe dyaboli es= se factũ ad iudeoꝛuꝫ deceptio nem: ꝛ ꝙ omnino vt prius in le ge mosayca fortes ꝑmanerẽt et dicit vlterius ꝙ quidam nũ cius pape suo tẽpoꝛe venit ad partes istas qui cũ hoc cogno uisset per eum fecit per nota= rium publicuꝫ scribi rei veri ta ti facta diligenti inquisitione. Recepit enim multos testes iu deos de visu licite vt decuit ad iuratos qui pro certissimo hoc asserebant ꝛ dicit ꝙ omnes a= lii iudei illius temporis ꝯfite= bant rei huius veritatem. Se q̃tur ꝛ de hoc facio oĩbꝰ fidem certam et iuro per nomen dei hec oĩa predicti miraculi esse vera. De predicto etiam mira culo dñs Paulus burgeñ. ep̃s in suo dialogo dicit supra ca. iiii. post multa que supradicta sunt dicit. Ego autẽ licet non dum essem tempoꝛe istius signi natus qui quidẽ terminus pre cessit natiuitateꝫ meam per. xl annos fere testificatoꝛ tñ corã deo hoc p̃dictũ signũ modo p̃= dicto ꝯtigisse sepe ꝛ sepissime audiui ab ãtiquioꝛibus iudeis nullo contradicente in ipso fa cto nisi solum in causa eius qꝛ quidã eoꝛum attribuebant ma gice arti: quidam vero causaꝫ relinquebant sub dubio. Ego autem quoqꝫ mirabar quomo do mirabar domini illius tem poꝛis presertim ecclesiẽ prela ti de hoc non fecerunt mentio nem in suis histoꝛiis de quo ta men rationabiliter debuisset festum imperpetuum celebra=

ri ad honorem sancte crucis sed reuera hãc admirationem tollit a me excessiuis iudeoruz stat⁹ i illis temporibus tñ eñ locum habebant cum regib⁹ ⁊ principibus terrã ecclesiasticis q̃ secularib⁹ q̄ hoc potuerũt cauillationibus suis impedi= re. hec ille. Pater ego testimo nio predictorum trium solen= nium testium predictum mira= culum fore verum cum in ore duorũ vel trium stet oẽ verum teste scriptura: non est dubium quin plura alia miracula in a= liis partibus orbis iudeis ac= ciderint propterq̄ merito i co gnitionem catholice fidei de= buisset venire: ipsi tamen ma= gis indurant in obstiuata ma= licia. Sicut eñ ferrum per fre quentẽ melationes induratur sic et populus iudeoruz freq̃n tia miracula ei ostensa: vnde ⁊ de eis scriptũ est. Job. xli. Cor eius indurabitur quasi lapis ⁊ stringetur quasi malleatoris in cus. Siue ergo videant mira= cula siue sentiant castigatiões et flagella non propterea con uertuntur: sed in sua malicia obstinantur. Hiere. v. Attriui sti eos et renuerunt accipere disciplinam. Nec mirum quia vt dicitur. Eccle. vii. nemo po test corrigere quẽ ille despexe rit et sic patet tota decima cõ sideratio que erat de iudeorũ mirabilibus et de sua obstina= ta malicia. ¶ Circa annuz do mini milesimum quingentesi= mum tres soles in celo appa= ruerunt versus occidentem q̃ paulatim in vnum corpus so= lare redacti sunt grãde specta culum grandia presigura: qua si asia: afri: a: ⁊ europa: sub vna monarchia statim coniũgi de= bent. Sed potius notitia vni⁹ et tribuni dei toti orbi futura imminet.

¶ Summa litterarum Sere= nissimi Regis Vngarie: ad põ tificem Leonem Decimum.

Ego siquaz hactenus spem habui: vt dei o= ptimi maximi ope in= columis semper esset stat⁹ rei publice Christiane eam nunc beatissime pater oino: cum q̄z huic meo regno Turcaruz bel lum ingens imminet: tum quo niã ad inter reges christianos rem deuenisse cognosco vt nõ facile sit nisi tue sanctitatis au thoritas intercedat: inter eos cuilibet aliquando compone= re. Turcarum igitur copie in duas diuise partes: quaruz pri ma continet ferme equituz pe dituq̄z centum milia. Altera vero octogita loca non adm o

dum munita regni mei occupa uerunt:indeqꝫ vt ad nos est de latum minitantur Budaꝫ que regni nostra est:et capta vespe randum prorsus est de salute regni,se venturas. E quibus immodicus exercitus. Meoti dem versus recta profectus ē vt perculsi timore finitimi ꝛ in primis frater noster Rex apol lonie non audeant periculo re rum suarum:et si auderant ne= queant nobis pene oppressis succurrere. Nitimur nos que nostre vires sunt hos conatus infringere:sed nisi ope xpiano rū Regum: ad quos ea maxie res pertinet vel quia nos quo qꝫ Christi fidem colimꝰ seu qḋ capto rege nostro in caput eo rum bellum omne vertitur. Ne quaqꝫ cōsidimus diutius resi stere posse. Sāctitas itaqꝫ tua quod suarum est partium:ope ram enixe dabit ne rebus inter Christianos reges diclitātibꝰ nos quoqꝫ miseri a Turcis op primamur sedet ergo et cōpo= nat inter eos quantum potest Sanctitas tua maxime curet: ne duꝫ segnior est quam nobis opus esse cognoscimus: tunc opem ferre velit:cum minime prodesse possit.

Datum Bude per nos Ludo uicum Ungarie regem die.ii. Julii.M.D.xxi.

¶Lemouicen̄.

¶Clemens.vi.fuit nomine re totus virtuosus.

¶Lemouicen̄.

¶Innocentiꝰ.vi.fuit amator religiosorum.

¶Lemouicen̄.

¶Urbanꝰ.v.fuit abbas mas silien̄:ordinis sancti benedicti decretorum doctor et sanctus reputabitur.

¶Lemouicen̄.

¶Gregorius.xi.fuit dictꝰ pē trus de bella forte lemouicen̄. diocesis.obiit Rome in pace christi:post eum sequitur tribu latio quem dominus beate bri gitte preostendit propter pec cata cleri.

¶Hec in cronica dicta Ma ter seu mare historiarum.

¶Explicit prima pars huius libri.

Anthonie

¶ Sensuyt la seconde partie de ce liure.

¶ Lan de grace six cens estoit pape en Romme sainct Gregoire docteur de saincte eglise: au quel temps par vne personne furent prophetisees ces propheties et reuelations ainsi que sensuyuent.

VNg roy sera en Gaule nõme. K. Et celuy roy sera champion ou chief dor: et en aura vng autre aussi bon que le champion. Et se ne fust vne mauuaise guerre quil aura par mauuais admonnestement: du temps Salomon iusques au dragon de Babilloine nauroit au monde vng si saige homme comme il sera: car sa renommee sespandra iusques a larbre seiche. Du roy qui apres cestuy sera iouyssant de ses taiches et de ses bontez: et de sa courtoisie et comme il croira en saincte eglise. Et celuy champion de Gaulle qui sera nommee frãce courra la paour quil fera par tout le monde et les destruira presque tous: et durera la renommee de luy iusques au iour du iugement: et ses bonnes oeuures seront ramentues par tout le mõde pres et loing: et iamais ne fauldra. Celuy qui la mau-

uaise guerre commencera empirera parmy le mõde: et fera grant dommaige: mais son empitemẽt ne sera pas tout par sa coulpe.

¶ Le premier empirement est orgueil q̃ les clercs et gens laiz prẽdront et vouldront tenir menasge dont il aduiendra grans maulx au siecle.

¶ Le second empirement sera que de celle guerre mourra maulvaisement plus de trente mille que hommes que femmes: sans vne grãde destructiõ qui sera faicte de payens apres sa mort.

¶ Le tiers empirement sera q̃ dessors en auãt ne croiront les gens si parfaictement aux sacremens de saincte eglise comme leurs ancestres croient.

IE pense aux terres qui seront parmy le mõde: enuiron le temps de lincarnation nostre seigneur Jesuchrist mil cinq cẽs ans. Car ilz ne regarderõt ne tiendront les doctrines de leurs ãcestres. Mais ensuyuront les oeuures que en celuy temps feront les tyrans et leurs discordz ensuyuront: et serõt auecques vng gouuerneur a qui sa porte sera brisee a force dargent q̃ les tyrans luy dõnerõt.

¶ Les prelatz de celle terre ne regarderõt en celuy temps fors seulement a force dargent: et saichez q̃ ce aduiendra a culx. En celle terre y aura vne discorde entre deux clercz que celuy qui aura force dargent viendra au dessus soit droict soit tort: et si perdra celuy qui point dargent naura; et y

aura lors vne mauuaise coustume. Ilz ne regarderont pas aux bonnes operations que auront faitz les sainctz gouuerneurs:et les sainctz ministres. Mais ilz regarderont a ce que auront fait les mauuais tirans et les maluais ministres q̇ auront brisee la porte de fer et de passe fer.

¶ Les clercs auront change leuangile de monseigneur sainct Jehan:qui dit que chascune chose par force dargent ne se face. Adonc ne aura mestier le liure des euangilles. Car les iuges ne garderont iustice que a force dargent. Et si commencera ceste oeuure mauuaise en celuy temps. Mais vng peu auant aura elle este cōmēcee en la court du gouuerneur : non pas si apertement comme il sera parmy le monde en celuy temps.

¶ Et sachez que par celuy peche en mōstrera nostre seigneur Jesuchrist vng signe.

¶ De la mer qui croistra dessus la riue hault comme les montaignes.

Il fera croistre la haulte mer dessꝰ les riues cest adire dessus la riue du lys : comme sont les montaignes dessus les plaines terres: et si ce nestoit par vng ange ilz noyroyent tous par le peche. Mais celle mer montera dessus les riues fort estendue tout apertement.

La porte de fer ne st pas fermee a iceulx mōdains

qui mēgussent et boyuēt oultre ce quilz ne doiuēt ne aux fornicateurs ne aux auars de leur auoir ne aux hōmes qui sont plains de yre ne dēuie. Ne a ceulx qui sōt orgueilleux les portes de paradis ne serōt iamais ouuertes: se ilz se laissent mourir en ces pechez. Et en celuy temps seront les clercs en telz pechez q̄ en la court du gouuerneur ne pourront nulz entrer se ilz nont force dargēt: ⁊ par force dargent seront dōnees les prebendes aux clercz. Et quāt celuy tēps sera que lon ne face la prouue apertement: et a la court sen aillent deux clerz. Lung q̄ sera bō: ⁊ lautre sera mauuais. Lung poure et lautre riche. Le riche sera mauluais et de mauluaise renommee: et si aura auec luy quatre vassaulx ⁊ vng coffre plain dargēt. Et le poure clerc sera en poure vestement et qui dye au gouuerneur. Sire ie nay rien si dieu et vous ne le me donnez. Je vous prie pour dieu que me vueillez faire chanoyne de tel lieu. Quāt il aura ce dit les tirans diront au gouuerneur. Sire vng tel clerc vous prie pour dieu: ⁊ nous aussi vous en prions tous humblemēt quil vous plaise la luy donner: car en celuy est bien employe. Quāt le chef deult a lhōme trestous les aultres mēbres du corps sen sentent. La court du gouuerneur yra en empirant non pas au sceu et congnoissance de toutes gens: mais en repos entre les clercz ⁊ saiges personnes Et quant elle sera descouuerte: lors commencera le mal par tout le mōde vniuersellemēt et saichez que les gens amēderont quant la mer sera veue en telle maniere: ⁊ en maintes terres aura este amē

de les mauuais exemples q̄ les clercz autōt mene au siecle. La mer croistra en toutes les prouinces du mōde: Voiremēt si feront es parties des yndes ⁊ saichez q̄ la mer croistra biē grāde a merueilles. La marche amoureuse si chāgera son nom: car au tant q̄lle sera amoureuse autāt elle deuiēdra plo⸗reuse et pour celuy peche q̄ ilz aurōt maint ennuy en leur pays et q̄ mauuaisement gaigneront les terres aux poures hōmes: pour leurs malicee de⸗uiendront ilz de ioye en pleur si cruellement q̄ par tout le mōde on en parlera quāt ilz serōt en pleurs iugez et desheritez ne laisseront ilz leur coustume ne leur mauuais gaing: et en seront iugez en vne maniere que leur terre deuiendra autelle cōme les terres ⁊ les apres de acquillee et de rauenne: car en celuy tēps nul ne vouldra herberger dedēs Quāt les mauuais chrestiens qui a ce temps seront qui auront passe de mal gaing: leur nefz et tous les gens du monde: ilz yront parmy le mōde gaignās mauuaisement. Et sachez q̄ auant que leur mai⸗stresse cite fonde seront ilz lapidez en maintes ter res: pource q̄ tout leur auoir auront prins et mal gaigne. Premierement seront ilz lapidez en vne prouince que lon appelle Frise: et pource ceste ex⸗emple en seront ilz en maintz aultres lieux aux espees ⁊ cousteaulx mis a mort. Pourquoy souf⸗frera saicte eglise a cellup tēps celles gēs si mau uaisemēt gaigner ⁊ aller parmy le mōde. Le gou⸗uerneur ⁊ les tirās descordez les souffrerōt pource quilz en auront grans richesses: et que celle mau⸗uaise gent aura ses compaignons parmy le mōde

et ilz seront en la court du gouuerneur: et tous les maulx se ferõt par force dargẽt. Les mauuaises gens auront leurs deniers: illec aucuns poures clercz viendront a luy: & luy diront quil leur donne de ce tresor: & il les fera payer a ses cõpaignõs en leur terre: il leur donnera de son auoir pour le mal gaing quil en fera.

Il trouera semblablement le mauuais gaing multiplie parmy le mõde. mais il enuoyra ses messagiers a lapostolle q̃ il en face iustice terriẽne selõ saincte eglise & lapostolle le gouuerneur en fera son conceille par le conseil de tous que nulz qui mauuais gaĩg fait ne soit pas mis en terre sil ne rẽd le mauuais gaĩg quil y aura faict en sa vie: ce sera chose prouuee. A celuy temps ne tiendra lon celuy commandement: que au temps que la porte de fer & de passe fer sera brisee a force dargent par ladmonestement des tirans ainsy comme ay dit cy en arriere: fauldra celle bonne sentence pource que ces tirans descordez aurõt de grãs richesses pour eulx en celuy temps. Sachez que leurs chambres ne seront pas telles que furent celles des apostres: ne celle du gouuerneur ne sera pas telle cõe fut celle de mõseigneur sainct pierre: nen cestuy siecle ne en lautre. Et pour ces oeuures empireront toutes gens: & aura au monde de mauluaises et terribles gens: comme seront ceulx desquelz ie feray mention icy et ailleurs. Et seront encores pires et peruers: saulue le baptesme q̃lz auront. Ilz crois

ront en noſtre ſeigneur Jeſuchriſt mieulx que ne feront pas les aultres : mais leur auoir : ⁊ le pe-che quilz auront en eulx les honnira en ceſtuy ſie-cle : et en lautre. Dont viendra ce peche entre les gens : Il y aura vne partie deulx qui en barbarie yront : et de la leur viendra ce mauuais peche qui moult les honnira : ⁊ maintes aultres gens en se-ront hõnis ⁊ entachez pour leur cõpaignie auoir ce en aduiendra.

¶ Il fut voir que Abraham eut vng filz q̃ eut nom Iſmael : du quel doiuent yſſir les gens dont ay faict mẽtion : que les parties des yndes deſtrui ra. Les eaues doulces courront vers les mons : et les aultres vers labiſme. Et pourront aller les gens parmy la mer es parties des yndes. Et au chief de cent ans apres que ce ſera aduenu en ces parties ſera il tel miracle en grece et autant en barbarie.

¶ Du bon mariNier qui aura lung bras long et lautre court.

LEs gens qui ſont herbergez deſ-ſus la marine qui iadis furent de lanceſtre des Troyens qui eſ-chapperent de loccision des chre-ſtiens. dont leur ſeigneur porte la teſte enuelopee dargent : lequel on pourra nommer le bon marinier. Pource que plus ſera trouuee debonnairete en eulx que en autre gent : et ſi aura vng bras long et lautre court. Et alors luy croiſtra lautre bras moult long par

dessus lamer et celuy donra le gouuerneur le chā-
pion q̇ a celuy temps sera:et ce sera pource q̄ plus
aura trouue debonnairete en eulx que nulles aul-
tres gēs du siecle.·Celle gēt serōt pou prisez pour
ce quilz sont si pou de gēs:mais ilz serōt deboutez
en tous lieux ou eaue courra:et si aurōt vne bōne
tache en eulx q̇ moult leur vauldra vers dieu et
au siecle:⁊ ne fauldra de cōuenāces le bō matinier
et durera sa bōne renōmee tāt q̄ lung des bras luy
croisse vers grece:⁊ lors yra empirant:⁊ celuy fe-
ra faire la force de largent aux chāpions q̇ mou-
ront en coutumace q̇ enuiron luy mettront le feu
mais riēs nē gaignera:⁊ pource feu naistra ē cel
le gent vne male tache q̇ a peril de leurs corps et
ames les conduira:et en celuy tēps q̄ le feu y sera
mais sen fuyra celuy q̇ laura boute:et dōnera ma
le exemple pour corps et ames:mais ains q̄ lescu
soit estaint diront a ceulx q̇ auec eulx seront logez
partez de noz pays car auez mis le feu en noz mai
sons:si sen yront auec vng chāpion es parties de
Hierusalē:⁊ feront tel seruice a saincte eglise cōme
ilz aurōt faict par maintesfoys ⁊ deslors en auāt
seront ilz craingz et redoubtez parmy le monde.
A celuy tēps occiront ilz le serpent emmy la mer q̇
maint ennuy leur aura faict. La maistresse ville
aura nom rialt:et sa prouince aura nom venise:⁊
q̄ toutes bōnes graces:luy viendrōt de tout pays
Mais pour les bieneuretz qui en eulx serōt leurs
voisins en auront enuie et les nōmeront les mau
uais mariniers:mais de ce mentiront ilz:⁊ cestuy
non acheteront si cher maintz serpentins q̄ main-

tesfois ly ront boutãt/ca ⁊ la/q̃ iamais nõseront
entrer en mer si non par leur conge. Droictement
a celuy tẽps tireront il trestous vne cordelle cõme
leurs ancestres auront tire : mais aincoys que il
se boutent a tirer la cordelle tous ensemble: lache-
teront bien cher: ceulx qui mauuaise corde auront
tiree. Et sy en aura de telz qui tireront vne cor-
de pour conduire le feu plus pres ql ne sera ⁊ a ce-
luy temps approchera sa fin ainsi comme elle fut
encõmencee et puis yront ses gens hors qui celuy
temps seront quant le monde viendra a diffinir:
ilz se herbergerõt en vne ysle de mer et porteront
auec eulx leurs richesses ⁊ leur auoir/pource que
les terres denuiron eulx serõt gastees mais en ce-
ste ysle ilz trouuerõt assez dequoy ilz pourront vi
ure: assez en pourroye cõpter de leurs bontez se loi
sir en fust. Ilz aurõt vne bõne tache en eulx que
on pourra biẽ croire appertemẽt ce ql dirõt de leur
bouche : mais desl ors en auant ne le pourra on si
bien croire pour sermẽt ne pour fiance: mais dores
nauant iusques a la fin du mõde seront ilz ainsy
bien amendez cõme leurs ancestres estoient et sai-
chez q̃ celuy amendement leur viendra par le con
seil qui dõne leur sera par vng euesque de leur ter-
re qui auecques eulx passera la mer par le cõman-
dement du gouuerneur: y aura de telz q̃ dignez se-
ront destre destruictz pour ses pechez : et pour le
mauuais exemple qui metra deuant le peuple dõt
dieu en monstra mains miracles des lors en auãt
en vne marche qui sera tournee damour en pleur
pour vng dragon. Ce miracle sera celestiel et en

aura de maintes manieres.

Iadis il yssit aussy vne gēt de Troye pour la grant guerre q̄ y suruint pour leurs pechez: dōt ilz se essloingnerēt en ytalie: dōt vne partie en sont desia crestiens cest la partie de Rōme: ⁊ les autres ne serōt crestiens: sinō au temps que le bon champion sera en gaulle: qui a celluy temps sera nōmee France: celuy qui tant de biēs fera en sa vie. Mais ilz aduiendra que ilz ne tiēdrōt la foy de crestiēte ainsi parfaictement comme ilz font huy la loy de mahomet que leur foy yra en empirāt ⁊ ce leur aduiendra par deux pechez: dont lung peche sera le mauuais gaing quilz feront mauuaisemēt: ⁊ lautre sera que ilz ne croiront parfaictemēt en la loy de nostre seigneur Jesuchrist: dont en vne cite nommee Brise mōstrera nostre seigneur Jesuchrist le signe de leur destruction qui sera honteuse ainsy comme ama en vne marche q̄ en celuy temps on pourra nommer la marche amoureuse: mais au tēps de la greigneur guerre q̄ iamais sera au siecle entre le champion q̄ mourra en contumace: ⁊ le gouuerneur de lautre part Si la pourra on nōmer la marche ploreuse: ⁊ pis sera de plus en plus iusques au dragō de basiloine. ⁊ ce leur aduiēdra pour leurs pechez: ⁊ en ceste ānee aura maintes cites qui periront pour les pechez qui iadis furent encōmēcez: et en la maistresse cite de celle prince en fondra auant que dragon vienne: ⁊ celuy aduiendra pour ycelluy mauluais peche. Et deuant quilz fondēt en seront la pl⁹ part destruictz de espees ⁊ de glai-

ues: & tous leurs mauais gaingz leur serōt tolus et lauront pourchasse par les estranges pays: et ce leur feront leurs voysins.

¶ Du bon champion qui ne souffrira nul mauluais gaing.

Vng champion sera qui ne souffrira nul mauluais gaing et metra les terres en grāt paix: mais tant serōt multipliees les malices que iamais entre eulx bon tēps ne sera: et en celuy tēps scaurōt pl9 de mal les enfans de quinze ans que ne font ceulx de maite-nant a quarāte. Et droictement a celuy temps q̄ le dragon de babiloine sera venu en ce mōde pour vng hōme qui sera au siecle en aura plus de cent.

¶ Des champions qui passeront la mer.

Sera estably par le general concille que tous les champions doibuent passer de la la mer. dont les champions passeront pour oster la saincte cite des mains des mescreans: dont le gouuerneur en passera. Apres aura & en celuy temps vng bon chāpion: tous se-ront dignes dardoir fors seullement deux: dont lung sera de France et lautre Anglois: ces deux ne vouldront prēdre lauoir aux payens: ains se-rōt mortelz ennemys. Il y en aura sans foy pour lauoir des payens. ¶ Les champions qui mour-ront en contumace prendront a grant plante de la uoir aulx mescreans dont lapostolle sadonnera a bien peu de foy vers nostre seigneur. Jesuchrist &

Vers son peuple et aura en despit des prelatz de le glise: et pource luy sera faicte telle honte quilz les feront mourir a douleur: et ses hoirs qui mour= ront a celle semblance: en telle maniere q̄ leur bien voyant sera enuie.

¶ De romanie qui tresbuchera pour la guerre du champion qui mourra en contumace.

Vne contree de ytalie trebuchera et ce se ra pour la guerre dudit champion qui mourra en contumace. Elle est appel= lee Romanie que peu demoureront en guerre iusques au dragon: fors seullement vne ci te dont la seigneurie luy sera donnee par ses voi= sins et sera celle cite appellee boulongne dont le bien luy surmontera de plus en plus. Apres la mort du champion qui mourra en contumace et se ra trespasse du siecle. Icelle cite aura dedans soy herbergee vne grant partie de la science du monde et sera peuplee de gens qui aymeront bien saincte eglise. dont nostre seigneur leur donnera vne grāt victoire dessoubz vng chantecler qui tiendra le pays maint iour. La serpente naistra en celle con= tree qui sera rouge et vermeille cōme sang: et ce se= ra pour leschauffement de sa luxure dont celle ay= mera le dragonneau et telle en sera la fin que ilz se conioindront lung et lautre et eulx deulx serōt mors celle nuict. Quatre des prochains parens a la serpente les feront mourir: pource que le dra= goneau sera son ennemy mortel: dont la guerre en sera cōmencee dure et aspre. Et puis yra celle cite trebuchant de iour en iour a la semblance des aul

tres citez. Elle sera vne partie acheuee auant que les contumaces soint affinees par lapostolle: et par celuy de gaulle. Mais le dragonneau et la serpente naistront au deuant de la partie du chantecler: et eulx deulx naistront par leur force et pour le signe de mescreãce adrecez en celle cite: et ce souffrera nostre seigneur pour maint mauuais peche qui sera vse en celle ville: en leur contree sera vne famine et sera destruicte entierement par lapostolle ⁊ par celuy de gaulle. Mais le dragonneau ⁊ la serpente naistront deuant la departie du chantecler: ⁊ eulx deux naistront par la force: et pour le signe de la mescreance de celle cite: ⁊ ce souffrera nostre seigneur Iesucrist pour maintz mauluais pechez q̃ seront vsez en celle ville ⁊ en leur cõtree

¶ De la famine qui sera en Rosie.

IL sera vne grãde famine dedans Rosie que par celle famine sera destruicte toute Rosie: et si nestoit vne beste quilz auront ⁊ des sauuaigines quilz occiront il ny demoureroit vng seul homme qui ne fust mort. Aux chrestiẽs penduz dela la mer cõmencera vne bataille aux payens de celle contree dont ilz seront detrenchez: et tous les chrestiens q̃ auec eulx seront en celle bataille. Pource quilz ne tireront pas tous ensemble a vne corde: vne nef sen yra parmy la mer toute chargee de payens qui sen yront a leur mahommerie. Laquelle nef sera toute brisee en mer: ⁊ sen yra la moytie au fond a tout leur vitaille: ⁊ les gens sen yront auec lautre partie par lautre mer moult angoisseusement

dont il y aura trois chrestiens qui reclameront pi teusement nostre Dame de paradis. Et nostre dame leur apparoistra: et les conduira a saunete. Alors quant les payens verront icelluy miracle: ilz diront quilz se vouldront faire chrestiens dont le roy de celle cõtree les fera tous ensemble mourir. Et nostre seigneur fera ẽporter leurs ames voyans to⁹ en paradis dõt celuy miracle fera maintz payens mescreans de leur loy: et de telz en y aura qui sen fuyront en la chrestiente pour eulx baptiser. Mais vng peu auant aura vng champion q̃ scaura la necessite de celluy affaire: il sen yra deuant lapostolle et luy criera mercy. Car il vouldra passer dela la mer et en fera son effort. Mais lapostolle len gardera iusques a ce quil ait faict son concille qui sera estably pour la chrestiente radresser de la mer: dont celuy concille sera pour parler de iour en iour tant quil sera du tout estably.

¶ Dytalie qui tremblera de ioye et de pleur.

Lapostolle ⁊ la gent au Roy de Gaulle si feront trẽbuscher les mauuais chrestiens qui seront si faulx ⁊ desloyaulx que ilz ne craindront ne doubteront le champion: et mourront en cõtumace: dont nostre seigneur Jesuchrist en fera si apert miracle: que ceulx trembleront de pleur: et ceulx qui deuers lapostolle se tiendront trembleront de ioye qui leur surmõtera pource quil verra aualler ses ennemys dõt en cest ⁊ annee perdra le Lyon ses ongles: ⁊ en

perdra la loupe sa queue: car poīt ne scaurōt trou
uer medecines qui les saiche guerir de celle ma-
ladie.

¶ Dūg esprevier qui sera Roy courōne de troys
courōnes & de lhomme de turquie qui troys iours
gettera flambe par la bouche.

Ung esprevier sera roy courōne de troys
courōnes & aura pēdu vng escu en son
col qui le champion sera nomme par la
semblance de celuy escu: q̄ toutesuoys
de flambe ardant allumera toute ytalie. Et met
tra dessoubz soy les mescreans sarrazins: dōt les
bons & les mauuais de toute ytalie trembleront &
laisserōt leurs mauuaises coustumes: Il y aura
vng homme dedens turquie qui tousiours gette-
ra flambe par la bouche; et ce sera apparessant de
maintes gens: celle flambe sera signe doccisions
dhommes & de femmes: & mourrōt peu apres par
toute turquie dune maladie chaulde & bouillāt cō
me feu. La semblance de celle maladie sera si hy-
deuse que nul myre ne la pourra cōgnoistre: serōt
estainctes toutes les chandelles que nr̄e seigneur
Iesuchrist enuoye pour sa vertu en la cite qui est
au pres de .P. elle sera appellee. R. pource que dor-
esnauant ne sera riens veu de celuy miracle: les
ostera nostre seigneur Iesuchrist: seullement pour
ce q̄lz mettrōt a mort vng saīct hōme de celle ville
pource quilz naimerōt la foy qui leur sera dōnee:
& qui ne vouldrōt tenir ainsy q̄ p plusieurs fois
leur admōnestera: & pource le trebucherōt d sa mai

ftresse coulonne aual la terre dont ilz debriseront tout tellemēt que il en mourra maint: auant quil meure fera il priere a nostre seigneur q̄ il face pour luy ung miracle. Cest q̄l luy plaise estaindre ces chādelles iusques alant quilz maintiennēt ceste foy: cest la foy que nostre seigneur dōna a Adam ꝛ a Eue pour laquelle enfraindre fut leur ame en dangier se nostre seigneur ne les eust ostez denfer.

IL sera une bataille deuāt le sabathon par quoy en mourront q̄ dune part que daultre plus de cent mille payens Il y aura en celle contree deux roys payēs. Lung naura point dheritaige ꝛ sera moult saige: lautre roy sera assez ieune: ꝛ aura trois enfans de sa femme. Les deulx serōt masles ꝛ lautre fumelle. Adonc luy vouldra donner sa fille: mais quāt les gens de son pays le scauront le destourneront maulgre le vieillart ꝛ se ferōt ilz pource q̄ il vouldra estre roy de leur contree: dont il en mourra de dueil: apres sa mort sen orgueillera lautre roy ꝛ le vouldra mettre dessoubz luy: dont la guerre commencera: ꝛ se combattront trois iours entiers dōt la mortalite en souldra aux deux parties ilz serōt plus de trois cens mille. Et a celuy point aura es parties de Jerusalē une autre bataille entre les chrestiens deca la mer ꝛ entre les payens de celle cōtree dont pour celle bataille ne demourera long tēps que Jherusalem sera es mains de la gent de Gaulle de la mer: ꝛ si celle gēt de Gaulle ne fust a peine q̄ toute chrestiēte ne fust hōnie maugre la postolle ꝛ toute sa creāce en sera mal mise a celuy

Sera dedēs la table du tirāt des cordes vng si sa-
ge damoisel ql fera maintesfoys trembler toute la
terre pour sa science ⁊ fera soustenir a la maistresse
cite dōt il sera extraict telle collee dōtctoulera ceste
annee: ⁊ si ce nestoit la priere q̄ fera vng saict pape
encelluy tēpstoute ytalie en seroit mauuaise. lhoir
du champion qui mourra en contumace luy sera si
obeissant que a merueilles. Mais auāt que celuy
tirāt des cordes soit vaicu sera vne grāt bataille
dessus la ville de B. dōt celuy hoir du dict chāpiō
q sera en cōtumace trepasse/sera vaincu ⁊ deslors
en auāt sen yra en empirāt la force de celuy mau
uais tyrant. Il ny aura enuiron le pape nul qui se
puisse ayder de ces mauuaises oeuures ⁊ de celuy
tirant des cordes. Il fournyra en telle maniere sa
besongne quil ne en pourra estre destourne quil ne
en face a sa voulente. Mais a la fin sera il tenu
pour neāt. Car dieu y mettra remede ⁊ nře dame.

¶ De la desconfiture des allemans qui
sera entre M. ⁊ B. en vne vallee.

Sera pourparle entre les allemans de
destourner la gent de gaulle hors dyta-
lie. mais nostre seigneur Iesuchrist ne le
vouldra soufffrir ⁊ en sera veue la preu-
ue en vne vallee qui est assez pres de M. et de B.
qui sera la desconfiture des allemans.

De la bataille q̄ sera deuāt M. dedēs la marine.

Aura vne bataille deuant M. dedēs la
marine si felonneuse q̄ la pluspart des
gēs en mourront: ces gēs en seront ex-
traictz de la marine de ytalie et de puēce. mais la

droicte cause sera par la guerre qui sera creue entre les africans : et le bon marinier affin que les parties saichent q̄ les plus asseures aurōt moult grande pour. Et pour cela ne sera abbatu leur orgueil.

¶ De la guerre et de la paix de milan.

IL y aura maintes haultes lignees dedens Millan qui sen orguilleront par dessus vne aultre : dont celle lignee se garnira de son peuple: et les chasserōt ⁊ feront estendre iusques au temps du champion qui mettra le faulx gaing pour neant: et lors en sera restauree la paix. Si celle lignee neust les taches de ce: sa bonne oeuure fut moult a louer. Mais celle tache les fera hayr de leurs voysins sachēt q̄ le seruice quil fera a leurs amys luy sera a sa grant perte maintesfoys.

¶ Du monde et comment il yra en empirant.

IAmais nostre seign̄r ne dist chose qui ne fust vraye: ainsi q̄l dist a son euāgile: que tretous ceulx qui viendront a moy ia ne serōt boutez hors : yra apertement en empirant tretout le monde ainsy les hoummes cōme les femmes : les bestes les poissons ⁊ les oyseaulx: le temps le vent la pluye leaue courant et trestoutes les aultres choses : et saichent tous apertement que toutes les choses terriennes yront en empitant selon que les hōmes yrōt en empirāt de la foy de Jesuchrist ⁊ si verrez raison pour quoy. Quant nostre seigneur forma

Adam et Eue: il leur donna foy & leur dist. Toutes les choses terriẽnes soyent a vous: fors seulemẽt larbre de vie de padis & leur dist. Or vo⁹ gardes bien de mettre la main a luy & saichez que toutes les aultres choses sont a vous. Adã perdit la foy quãt ilz mist la maĩ a larbre q̃ nostre seigneur luy auoit defendu. Or luy vint cõparer & ce fut chose prouuee que si les choses terriẽnes estoyẽt a luy obeissans or en fut il eslongne: mais non pas du tout sa foy Mais il veult auoir dicelles choses terriẽnes q̃ la chair de son corps en suast. Et quãt les iuifz mirẽt leurs mains sur Jesuchrist ilz p̃ditẽt ainsy leurs heritages. Et sachez que a lheure que la foy yra en empirant les terriẽnes dẽrees sen yront en empirant en telle maniere comme firent iadis aux filz disrael: quãt ilz alloient p les deserts que lors quant ilz empiroyent de leur foy: les viandes leur failloient. Et quant ilz crioient mercy a nostre seigneur: a lors leur dõnoit il tout ce que bõ leur estoit. Gardez vos de guerpir celle saĩcte foy. Sachez certainemẽt q̃ si vo⁹ ne croiez le baptesme & le Corps de nostre seigneur que les prestres sanctifiẽt tous les iours dessus le sainct autel: & les autres sacremens de saincte eglise conbien que les prestres ne soyẽt telz cõme ilz doiuẽt estre iamais sans celle bõne creance ne pourroyẽt aller en la maison de Jesuchrist. Mais a celle a q̃ vous aurez donne vostre foy & vostre creãce. Notent ceste parolle que tous pecheurs prẽdra nostre seigneur Jesuchrist a pitie selõ la foy: ainsy cõme il fist de celle femme que les iuifz apporterẽt des

trant luy pour lapider ⁊ q̃ nostre seigneur en feist les lettres en terre q̃ disoiẽt Lequel est sans peche gette p̃mieremẽt la pierre dessus elle dõt nul q̃ fut ne fut tãt hardy q̃ sa main y osast mettre aincoys sen fuioient deuant: ⁊ ce fist nostre seigneur pour la foy de ceste fẽme q̃ deuers luy se tenoit: daultre part print nostre seigneur pitie du larron quãt il fut mis en la croix seullemẽt pource quil auoit sa foy enuers Jesuchrist: ⁊ lautre larron fut damne pardurablement. Saiche chascune gent du siecle que la grace de nostre seigneur Jesuchrist suyt les hõmes et les femmes selon leur foy et selon leur creance que ilz ont deuers luy tost ou tard.

¶ De loyseau qui naistra dung arbre: ⁊ de la beste qui naistra au desert de babiloine.

IL naistra vng oyseau dung arbre. Et celuy oyseau sera aussi grãt cõme vng cheual Il vollera aĩsy desmesureemẽt comme vng carreau darbaleste: ne nul aultre engin ne se pourra cõparager a luy. Et sachez quil sera veu par tous les lieux du mõde: ou il portera son bec ouuert ⁊ de gloutira to⁹ les aultres oyseaulx vifz Cestuy oyseau fera iustice sur les aultres oyseaulx q̃ auront menge les aultres et quãt il les aura tous degloutis et ilz ne trouuera plus q̃ mẽger il se occira de courroux: et sachez certainemẽt q̃ il naura nul pouoir sur les aultres oyseaux Et a celuy tẽps istra vne beste du desert de babiloine: ⁊ ceste beste aura vng cor sur sõ chief agu comme vng glaiue. Ceste beste sera nõmee cartãgles: ⁊ sen yra p̃ tous ces desers occisans les

malles bestes qui vont devorant les aultres. Et celle beste ne occita sinon celles qui mengeront les aultres: et nosera toucher les aultres bestes.

¶ Du poisson q̃ naistra au fleuue de Jourdain.

A Celuy temps que loyseau et la beste naistront il naistra aussy vng poisson au fleuue de Jourdain. En celuy tẽps q̃ la beste se mettra parmy le desert par tout le monde ystra celuy poisson du fleuue de Jourdain: et sen yra degloutissant ceulx q̃ vont parmy la mer engloutissãs les autres. Le poisson sera nõme amergle: ⁊ aura de long cent cinquante piedz: et de le trente six piedz: et despesseur quinze piedz: ⁊ la beste sera grande comme vng elephant et loyseau aura non pharagus: et cestuy nom luy donnera vng veneur de babiloine: q̃ en celuy tẽps sera vng des plus fors hommes du monde. Il se mettra apres la beste: et maintiẽdra la chasse tant que il demourera en celuy pays. Et quant il ne la pourra trouuer il reuiẽdra en babiloine tout courrouce. La beste se occita de courroux q̃lle ne trouuera q̃ menger ⁊ le poisson sera trouue mort a sec. Et sachent tous q̃ loyseau sera veu en to⁹ lieux ou la mer court. Mais nulz deulx ne aurõt puissãce fors q̃ dessus ceulx q̃ vous ay dit. Et saichez certainemẽt q̃ lors que la beste aura deuore ⁊ occis trestoutes les bestes du pays: elle sen yra en vng aultre tant par mer comme par terre.

¶ Des hommes ⁊ des femmes qui oubliront les veufues dames et les orphelins.

Es hōmes et les femmes oublirōt les veufues dames ⁊ les orphelins pour q̄ les aulmosnes furent establies a dōner ⁊ les donneront aux nouueaulx. R. Nostre seigneur iesuchrist gardeur de veufues dames ⁊ de orphelins en mōstrera signe de courroux. Car les terres embleront les blez ⁊ la pluye semblablement pour ce quil embleront les aulmosnes aulx veufues dames et orphelins: et les donneront a yceulx qui ne doiuent auoir part et qui pourroiēt labourer. Orphelins ⁊ veufues dames seront oublies pour ceulx qui bien pourroiēt gaigner leurs vies: saichent que si celle enuie ne fut entre eulx q̄ moult seroit a louer leur bonne vie exemple discipline ⁊ penitence. Mais celle les destournera: ⁊ fera les gens du siecle parler de soy et deulx.

Du mauluais sire ⁊ du bon mariniér.

Naistra au siecle vng mauluais hōme: si sera plus q̄ quatre ⁊ si apparoissant q̄ tout le siecle en parlera: celuy sire en aura la tache de gache qui monstre quelle soit endormie quant elle veult embler sa cache: au temps de celluy sire soubstiendra le bon mariniér maintes angoisses: et ce sera pour vng maluuais peche de quoy il aura fait son tēps. Il aura pou parle par maintesfois la destruction de lamoureuse marche: les sages clercz mettēt en leur liure que auāt quilz trepassent du siecle soubstiendra il maicte douleur dessus sa lignee ⁊ dessus eulx: ⁊ en fera nostre seign̄r maint signe de courroux: ⁊ luy mesmes pou parlera telle chose q̄ fera trēbler la ville

& son peuple par maintesfoys: et les saiges clercz mettent en escript & soyt en remembrāce aut sainct pere pape de Romme natif de Frāce que ytalie fera trembler: ledict bon pape sen yra a la douloureuse marche par quinze moys sans plus: sa bonne discipline en ostant la grāde douleur qui le fera trēbler par maintesfoys a douleur mortelle. Celuy sainct pere aura dessus son chief la courōne q̄ dieu donna a Adam. Il en aura vne telle que iamais pape qui soit si arriere ny auāt nen aura eu de telle. Sachez que dieu fera miracles maītz au siecle.

Dedens ytalie aura vng chāpion q̄ finera en cōtumace: ce chāpion sera nourrice du dragon que lamoureuse marche mettra a martyre: et ainsi sera lunicor. Et du loup rapinant qui lombardie fera estendre duremēt. Mais premier que loup soit matte: ses disciples auront receue leur colle. et te sera par la force de Jesuchrist q̄ sera herberge dedens la gēt de gaulle qui a celuy temps aymera la droicte ptie des lombars: mais auant troys ans en changera vne partie dōt mainte douleur en sera veue entre eulx: et sera veu le soleil cler relupsant comme il fut le iour quil fut cree. A celuy iour sera ostee la saincte cite ou nostre seigneur Jesuchrist nasquit aux mains des payens.

¶ De ceulx de gaule q̄ aurōt guerre aux payēs.

Ceulx de gaule qui auront vne grande guerre dōt ilz ne se pourront iamais oster. Ilz aurōt aux payēs: & sera ceste guerre iusques au dragō de babiloine:

Vous gregoire q̃ de rōme estes ne sachez q̃ auāt q̃ le dragō de babiloine viegne sera cōmēcee sa mauuaise coustume par aucū des gouuerneurs q̃ biē sera a blasmer. Deffendez vostre partie il y aura a Romme vng hōme qui maintes damoiselles aura a marier:et certes elles seront mariees ⁊ si en pouez bien veoir la verite deuant vos yeulx. Car apres q̃l sera ainsy fait:⁊ que icelles damoiselles serōt mariees seront elles dōnees aux aultres marys:combien q̃ leurs marys soyent en vie:ce sera mauuaise oeuure au siecle:⁊ vous euesque berthol q̃ estes ne de almaigne p̃ lorgueil de vostre pays sera vne guerre cōmēcee parmy le monde:qui tout le mōde empirera:dont chascune ville sera esgaree:⁊ en seront faictes deux parties par plusieurs lieux et la moytie des hommes du siecle mourra. Et lors droictement a celle venue commencera vne autre qui sera contre nostre seigneur Jesus ceulx de la partie du dragon. Ceulx dalmaigne saichent que auant que le dragon viegne en seront ilz to⁹ exillez:⁊ vo⁹ Felix qui estes ne de la ville de millan en celle cite sera ladicte guerre esmeue et premierement encōmencee. Saichent quilz auront le p̃mier destourbier. Et sera ladicte guerre si grande et si cruelle que le monde en parlera:⁊ tous ceulx de sa partie en trembleront. Mais auant que le dragon viengne:⁊ naura foy dedēs eulx. Si leur dōnera si grande collee que il aurōt assez affaire de eulx soustenir. Pour lōbardie: pour almaigne: et pour Rōme:empirera tout le monde. Il sera vne guer=

re en Turquie si grande & si merueilleuse quil ny aura ville en celuy pays qui ne viegne iusques a estre epillee: et durera celle guerre iusques a tant que le filz ysmael les viendra epiller.

¶ Du preudhomme qui naistra en la marche douloureuse.

Le sens va tousiours en amẽdãt & la prouesse iusques au temps de Salomon qui eut toute la science du siecle. De son lignaige ystra vng saige hoir qui par son sens reformera tout le mõde: et le pourra lon appareiller a la science de salomon. En celle marche naistra vng si preudhõme de son corps q̃ bien le pourra lon appareiller a Sanson fortin: & ce preudhõme ystra de la plꝰ haulte lignee de celle marche: et celuy fortin deliurera maintes terres de grãt seruaige auãt que le dragon de babiloine viengne: et ostera lombardie de grant martyre: et aussi vne grant partie dytalie.

¶ Pour quelle cause la marche douloureuse sera destruicte.

Il ny aura plusde chãpion en ytalie: ains sen yra auecques le bon mariniet en grece par le commandement du gouuerneur et du chãpion: ou les griffons en seront epillez et les villes aussy. Et sera a celuy temps paix par toute ytalie.

¶ Du grant dommaige que aura la marche douloureuse dedens soy.

Le bon marinier pour ceste occasion en aura une moult grāde guerre: et cuyde ra q̄ ilz en soyēt amēdez de leurs auoirs Mais saichent que ilz empireront plus cent fois quilz nauoient este par deuant: dont sen osteront puis. Mais ce sera tard. Les bōs mariniers trouueront autant de felonnie en une partie comme ilz ferōt en lautre: et encores diront q̄ celles gens seront mauuais vers eulx: ꝛ naurōt tant de bien fait quilz en saichent nul gre. Aux bōs mariniers aura grāt debonnairete: ꝛ si seront en celuy temps moult empirez pour lexemple que on leur dōnera La maistresse cite de ycelle marche aura ung si tresgrāt dōmaige dedens elle tant de hōme que de leur auoir: q̄ iamais ne sera oubliee celle douleur dont ceulx de payennie q̄ en celuy temps seront en saisine: leurs hoirs en parlerōt et diront que celuy dōmaige ne leur pourra estre fait sans la voulēte de dieu. Mais le grant dōmaige quilz auront fait a leurs voisins en fera la clameur a nostre seignr dont il souffrera que il soit ainsi fait. Et deslors en auāt aura il encores pis: auant q̄ le dragon de babiloine viengne: dont si grande ioye en sera demenee dedēs: ꝛ si grāde mortalite auant que ce aduiendra q̄ le sang de eulx en fera la clameur a nostre seigneur dont le demourāt deulx en mourrōt pres que tous en chartre: ꝛ celuy fait souffrira nostre seigneur pour la desloyaulte ꝛ felonnie deulx ꝛ le demourāt finera en guerre: ꝛ yront tousiours en empirāt deslors en auāt. Par toute ycelle marche serōt faitz haultz murs ꝛ haultes tours de tres

mauuais gaing : et ainsy seront elles abbatues et mises aual la terre pour celuy orguilleux leur seigneur sans pitie et sans debonnairete: et iusques a tant q̃ celuy mauluais gaing sera en icelle marche: iamais ne gardera nostre seigneur Jesuchrist celle part.

¶ De la guerre qui sourdra parmy le monde.

Il sourdra vne guerre parmy le mõde aussy bien en payennie que en crestiẽte et durera celle guerre vng grant tẽps dont nostre seigneur leur enuoyra tant aux chrestiens que aux payens si grande famine que quãt il verra faire la guerre lung a lautre: il leur fera briser leur orgueil maulgre eulx. Mais il fera vne iustice terrienne en vne des prouinces pour ce que le commencement sera venu deuers eulx et la moitie en mourra.

¶ De la guerre qui sera es parties de Jherusalem.

Sourdra vne guerre es parties de iherusalem que tout le monde en aura assez a lamenter : et apres ceste guerre sera oste iherusalem de la main des payens qui bien pres de cinq cens ans lauront eue en leur saisine. mal le verront ceulx qui la commenceront: car iamais nauront si grãde puissance comme ilz aurõt: et iusques a celuy temps toutes les autres guerres quilz auront eues ne auront pas este de cent foys pres si grandes.

SIre abbe si vostre religion fust bien entretenue au siecle moult seroit a priser. mais elle va en orgueillissant: et surmonte son orgueil de plus en plus iusques a tant quilz recepuront vne collee tous ensemble. Il sera apres que la grãde cite que iadis fist constantin sera prinse et desrobee par ceulx de ga[illegible]le et par les bons mariniers: que des lors en auãt sourdront maintes religions au siecle en vostre habit qui donneront grande colle a vous et a vostre religiõ. Sire abbe de lordre sainct Benoist si vostre religion ne fust bien garnie de rentes: a peine trouueroient ilz que menger.

¶ Des griffons qui seront destruictz.

MAs ne doit estre oubliee la parolle que diront les Griffons contre la trinite:⁊ sachez que ilz diront q̃ le sainct esperit nappartiẽt de riens au filz: mais seullemẽt au pere. dont la vengeãce en sera faicte sur la maistresse cite de grece q̃ fist cõstãtĩ: le feu y sera mis ⁊ les griffõs serõt destrẽchez: ⁊ sera la cite desrobee.

¶ Du feu qui viendra devers le ciel: et se mettra en mer: ⁊ de mer en seche terre: ⁊ de lespee qui descendra au champ de butinoble.

IL ystra vng feu: ⁊ se mettra en mer ⁊ d mer en terre. Mais auant quil se mette en terre: aura il arse la mer et la terre dessoubz leaue iusques en abisme: ce sera deuant brandis et en terre seiche se mettra en brandis et yra bruslant la terre iusques a lautre mer: et illec sera ledict feu estaint pour

la priere dūg moult sainct homme: ⁊ celuy feu aura de long deux cens piedz: et de le quatre piedz. Vng pou apres ystra du ciel vne espee: ⁊ ceste espee descendra emmy le champ de butinoble. Et a celluy point serōt en celle place plus de cent mille payens qui aurōt tous iure leur foy de destruire to⁹ ceulx q̄ deuers Iesuchrist se tiendrōt. celuy iour aura hierusalem moult grāt meschief: car ceste espee ē sera la iustice pour elle seullemēt: car sa foy ne sera empiree ne changee. Mais la foy des aultres qui auec luy seront a celuy temps ne sera pas vraye: ains sera ainsy comme les feuilles des arbres: nostre seigneur naura que demander en hierusalem en celuy temps fors seullement celuy roy.

CElle espee qui descēdra du ciel sen yra parmy les payens detrenchāt leurs testes aussy dru que pluye.

SAchez que au temps du tyrant des cordes auroit la seigneurie sur le gouuerneur ⁊ dess⁹ le siege du chāpion au chief dor sera nostre seigneur si courrouce enuers eulx ql ne les respitera q̄ bien peu. Mais sourdront a ycelluy temps lesguettes dont ilz seront auiles ⁊ leurs negoces seront congneues plus clerement q̄ deuāt: ⁊ ne leur voulra ouyr tamētenoir Et sachez q̄ tout celuy ferōt faire les rotes dargēt q̄ leurs portes aurōt brisees. Et sera abbatue celle du gouuerneur par t̄re. Ilz serōt a celuy tēps plains de deux pechez. Le premier peche sera la luxure. Et lautre peche seront les roctes dargent.

Dont ilz en serōt si couuers que cent foys les ay meront plus que Dieu: saichent quilz ne mettrōt aulcunemēt leurs piedz en lheritaige celestiel: et mal auront veu les delices terriennes quant ilz en pdrōt lheritage celestiel: ilz dōneront les faulx iugemēs souuētesfoys ꝛ non pas selon raison ne iustice: ains selon raisō des Roctes dargēt. En ce luy tēps honnis seront a dieu et au siecle que lon yra comptāt par tout le pays car celuy qui aura plus dargēt quāt ilz yront en la court du gouuerneur il gaignera le iugement soit a droit ou a tort Mais apres icelle malice qlz ferōt sera esleu vng pape par le gouuerneur q̄ tous ceulx que il trouuera qui dōneront faulx iugemēs par couuoitise dauoir: il les fera mettre en sa caue: et sachez quil dira apertement que mieulx vauldroit quilz perdent le corps que les ames: et escripuez que celuy pape saīctifira et fera de grās miracles en sa vie et apres sa mort.

¶ De la nuble qui se mettra sur vne ville de gaulle nommee Arras: dont il mourront tous.

Descendra vne nuble de deuers le ciel q̄ se mettra en vne cite de Gaulle que on nōme Arras: et ceste nuble ne partira iamais de dessus ycelle cite iusques a tant que celles gēs qui a celuy temps seront trouuez dedens ne trespassent du siecle. Et ce leur aduiendra pource quilz toucheront a celuy temps le Roy de Gaulle: et lautre Roy qui sera apres nen osera prendre la vengeance.

¶ De leaue qui deuiendra chaulde.

AU temps que les terres seront courrou cees de dõner ce q̃ elles aurõt accoustume de porter sera leaue aussi courroucee dõt elle deuiẽdra aussi chaulde souuentesfoys cõme qui la auroit myse boullir sur le feu. Il sera pource que vne grant montaigne qui est assez pres du ciel ne pourra plus soubstenir le grant feu de leaue chaulde qui deuers le ciel viẽt. Mais sera pertuisee en maint lieu et courra leaue chaulde en la mer gelee. ⁊ sespãdra par tout : non pas par toutes les voyes: mais quãt laspre vent langoissera: ⁊ sachez que leaue deuiendra toute sallee comme elle fut au commencement. Mais la raison pourquoy leaue deuient doulce: il aduient que le vent angoisse tant leaue quelle va iusques au ciel: et le ciel est de feu: et leaue boult tant q̃lle deuient doulce: ⁊ va parmy vne grant forest toute de pierres: et ceste forest va enuirõnant tout le mõde: ⁊ est chaulde cõme feu. Et vient ceste eaue iusques aux mõtaignes qui departent le froit du chault. Les mõtaignes ont pertuis par ou vient leaue doulce: et court dessus les terres et dessoubz et faict mains pertuis et sespart parmy le mõde tant dessus terre comme dessoubz.

¶ Dune eaue qui sera chaulde et froide qui sourdra dessus vne montaigne.

VNe eaue chaulde en maĩts pays: car les pertuis sont petis : parquoy elle court toute chaulde iusques la. Et sachez q̃ dune des veines dune montaigne est le pertuis en la mer sallee dõt leaue court iusques en

lõbardie: ꝛ sera faict le puys salle: dõt ce sera grãt merueille: emmy la grãt mer ou leaue court sourdra hault vne montaigne moult haulte: ꝛ dessꝰ le sommet de celle montaigne sourdra vne fontaine dõt leaue sera chaulde de vne part ꝛ froide de lautre. La froide aura si grande grace de nostre seigneur Jesuchrist que si vng vieil homme en boit il deviendra frais et beau: et aura change tous ses cheueulx son poil et toute sa facon.

Leaue chaulde aura vne aultre vertu q̃ vng hõme ou vne fẽme se ilz en beuuoiẽt ne leur demourroit riens dedẽs le corps fors les boyaulx seulemẽt: la veine dont celle eaue court ystra du lieu dont elle va hors endroit ꝛ se mettra emmy la mer pour la vertu de Jesuchrist et pour ce quil voulдra q̃ les hõmes q̃ en celuy tẽps serõt reuiẽnẽt en vie iusq̃s au iour du iugemẽt pour le tesmoing de ce que aduiẽdra du dragon: ainsi cõme es yndes de ceulx qui virent apertement le resuscitement du frere du Roy des yndes: ꝛ seront en vie iusques au iour q̃ mõseigneur sainct thomas le fit resusciter par la vertu de Jesuchrist. Ceulx des yndes sont prestz daller a la fontaine: q̃ ressort en egypte ou iour de monseigneur sainct Jehan baptiste: ꝛ a icelle fontaine reuiẽnent ieunes bacheliers cõme ilz estoiẽt quãt ilz virẽt celuy resusciter. Ceste eaue viẽt du sainct paradis ou iadis furent mys Adã et Eue.

¶ De leaue qui sourdra deuant leglise de saincte marie de rochemadour.

Deuãt leglise nostre Dame de rochemadour sour

dra vne eaue aussy noyre p semblāt cōe atramēt. Et quāt on la mettra en vaisseaux elle deuiēdra aussi clere cōme cristal. Ceste eaue guerira les hōmes de leurs maladies quāt ilz en beuurōt: & vne aultre eaue sourdra toute chaulde assez ps dūe cite q̄ sera nōmee boulōgne & ceste eaue aura grāt vtu.

Des marchās q̄ aurōt enuie lung sur lautre: & du chāpiō q̄ fera ardoir les mescrēās d la foy d iesu.

Il y aura au siecle vng peche entre les marchās pquoy leurs ames serōt en aduēture silz ne se gardēt de celuy peche: & saichez certainemēt q̄ cest quāt ilz ōt vne marchādise il ne tachēt a aultres choses fors q̄ a ce q̄lz diēt q̄ nre seigñr dōne destourbier aux hōmes q̄ ont telle marchādise cōe ilz ont car ilz ne cessent iusq̄s a tāt q̄lz ayent efforce ceulx q̄ veullēt acheter de leur marchādise. ceulx veulēt estre telz cōme fut iadis lucifer q̄ vouloit estre semblant a dieu: & ces marchās veulēt q̄ dieu face telles oeuures q̄lz fōt & q̄l face a leur voulēte: il aduiēdra q̄ en despit deulx fera dieu ainsi q̄ vo⁹ diray: quāt les mauuais hōmes vouldrōt q̄l face leur mauuaistie il fera leur bōte: & quāt ilz vouldrōt q̄l face a leur voulēte il nē fera riēs & ce aduiēdra pour les mauuais hōmes q̄ vont priant nostre seigñr q̄ il face le tēps a leur aise: le vent & la pluye selon ce q̄l leur est aduis que biē leur aduiēne. Saichez certainemēt quilz ne seront parfaictz en la foy de Iesuchrist. Auāt que le dragon viengne vng chāpion sera courōne dune courōne de fer en vne chapelle de moynes: et ne partira dillec tant quil

ait faict ardoit grant plante de gens ⁊ serõt plus de quatre mille trestous mescreans de la foy de Jesuchrist: car ilz auront maintenue vne creance qui ne sera pas a louer.

LA ou ilz serõt ars viẽdra vne si grãde pluye que la terre deuiẽdra aussi molle cõme est celle q̃ dessoubz leaue. Et vng peu apres sourdra dillec poix ⁊ souffre et sen yra parmy la terre ainsi cõme faict se ruisseau de vne fontaine: et de celluy iour en auãt ne fauldra la poix: et le souffre durera iusq̃s au iour du iugemẽt: et sachez q̃ a celuy tẽps yront les gẽs veoir ceste chose a aussi grãs monceaulx cõme si quelque grant merueille estoit descendue du ciel ⁊ si scauoir voulez pourquoy sourdront ce souffre et ceste poix: ie le diray. Quant les pouldres des corps des hommes et des femmes serõt allees en abisme: sachez certainement que en despit de celle pouldre sourdront celle poix et celuy souffre.

¶ Du champion qui fera paix aux payens: pour destruire les mescreans crestiens.

SAchez q̃ celuy chãpion fera treues aux payẽs pour destruire les mescreans crestiens q̃ de lombardie aurõt prins lexẽple. Il establira par tout son empire q̃ si nul est trouue q̃ parfaictemẽt ne croye la saicte trinite et les sacremẽs de saincte eglise: ql soit prins et brusle: et il sera faict puis q̃ il le cõmãdera: car a celuy tẽps naura point de guerre ⁊ si luy obeirõt tous hõmes: ⁊ si scauoir voulez de quel pays sera ce chãpiõ extraict: sachez ql sera de gaulle: et quãt

point de ce parc: et icelles me fault appeller et amener: et elles entendront ma Voix: et sera fait Vng parquet et Vng pasteur.

¶ Ceste prophetie ⁊ reuelation deuant dicte trouuerez au treschrestien: et tresexcellent royaulme de France sur toꝰ excellens et souuerains royaulmes en ladicte euesche de Lymoges: et au dedens dudict chasteau de Tourayne escripte en parchemin et enchassee dargent. Et fut trouuee lan de grace. Mil cinq cens.

¶ Cy commence le liure du lucidaire.

¶ Le disciple demande.

¶ Maistre ie te prie treshũblement apres les aultres choses: que tu me die Vng peu de lantechrist.

¶ Le maistre respond.

Je tẽ diray Voulẽtiers aulcune chose. Antechrist en significatiõ est cõtraire a Jesuchrist. Car Jesuchrist Vint et descẽdit en ce monde mortel par humilite. Et lantechrist Viendra par grãt fierte et par grant orgueil et tyrãnie: car Jesuchrist a exaulce les humbles de cueur: et les pecheurs a ramenez a penitẽce. Et le mauldict ⁊ peruers antechrist desprisera tous les bõs et exaulcera toꝰ les pecheurs Il Vouldra Vaincre les iustes par illusions et faulx miracles. Et nostre seigneur Jesuchrist le fera occire par le benoict sainct Michel archãge: ⁊ sera trouue mort de mort subite par sa mesgnie. Le iour sera abbrege selõ les elemẽs: car les iours finerõt selon lordõnãce de nostre seigneur biẽ brief. mais auãt q̃ le mauldict ãtechrist Viẽgne ⁊ deuãt

quil soit cõgneu. Il y aura au royaulme de Frãce
vng moult bõ ⁊ vaillãt Roy. Et aura nom Cõ-
feam: ⁊ si gouuernera a merueilles bien le peuple
de son royaulme: ⁊ le tiẽdra biẽ en sa possessiõ cẽt
ans ⁊ plus. Et ledit Cõfeam ira en la saincte cite
de Iherusalẽ: il sera moult beau hõme. Et en son
regne aura par toutes t̃res des biẽs a moult grãt
plãte. Et les crestiẽs luy dirõt vẽge le royaulme
des crestiens. Et il leur respõdra q̃ si fera il vou-
lentiers. Lors cheuauchera il ꝑ tout le mõde: et ne
demeurera nul q̃ ne deuiẽne crestiẽ: ne iuif ne sarra
sin ⁊ si il y en a nulz q̃ ne se veuillẽt baptiser il les
fera tãtost mettre a mort il fera exaulcer la croix
de nr̃e seign̄r Jesuchrist ⁊ sa loy. Et a celuy tẽps
ceulx de ethiope ⁊ de libie: ⁊ canone: viẽdrõt seruir
a nr̃e seign̄r: et viendront dõner leurs ames a nr̃e
seign̄r. Et quãt tout le mõde sera ainsi conuerti et
q̃ le roy aura accõpli de laage de six vingtz ans:
Adonc viẽdront les iuifz de ꝑ tout le mõde ⁊ se cõ
uertirõt a la loy de dieu: ⁊ se ferõt baptiser et puis
iront au sepulchre de nostre seign̄r a moult grant
ioye. Et a ce iour sera Judas saulue et le peuple
disrael enlumine. Mais ce ne sera pas Judas qui
trahit nostre seign̄r. Mais iudas le filz de Jacob
q̃ eut nom delia: ⁊ de celuy issit moult grãt lignee
de roys: de ducz: et de tous ceulx q̃ ont puissance
au mõde. Et en ce tẽps se redresserõt cõtre le bon
Roy vne mauluaise gent qui ne croient point en
dieu: ce serõt les gẽs de gothz et magothz q̃ le bon
Roy alexãdre fit enfermer et de leurs terres exi-
ler: ilz sont du pays ou nul aultre ne habite et y a

douze royaulmes: et sont tant de gẽs q̃ nul ne les
pourroit nombrer: ⁊ sont mauuais et ordes gens.
Et quant le Roy orra ses nouuelles il fera venir
toute sa gent encõtre ceulx ⁊ tantost ilz sen fuitõt
et le bon Roy les chassera et toute sa gẽt: et les oc
cira tous. Et quãt la bataille sera vaincue il yra
en Iherusalem ⁊ montera au mont doliuet ⁊ met
tra ius sa couronne et rendra son royaulme a no-
stre seigneur et demourera en paix.

¶ La maniere de la paix impetree de la Royne du
ciel: et reuelee au feu petit Martin guerin prestre
de Loches lan de grace mil cinq cens.

¶ Hec dicit de .

Firma non erit pax qu m rex credit habe-
re cum mundo: nisi etiam habeat cum deo:
et qui ex deo est verba dei audit.

¶ Hec dicit deus.

Faciat rex edictũ per ciuitates villas et loca si
bi subdita: ꝙ soluat̃ emẽda pecuniaria arbitraria
⁊ ꝑua a blasphemãtib⁹ me: nomẽ meũ: matrẽ meã

¶ Or oyes: or oyes: or oyes: de par dieu Roy des
roys nostre createur et de par le Roy nostre sire.

¶ On vo⁹ faict assauoir q̃d nos specialiter edo
cti de la grãt multitude ⁊ trãsgression des sainctz
cõmãdemẽs de dieu: Pechez: Maulx: Offenses:
et blasphemes q̃ cõmettes es cites: Villes: et lieux
subiectz a no⁹ de sa grace subalterne Roy son tres
humble seruiteur: q̃ tous les blasphemateurs pu-
blicques du nõ de dieu nostre roy souuerain: ou de
sa mere la tresglorieuse Vierge marie: seront mis
en amende pecuniaire arbitraire et petite ou equi-

pollēte par detētion corporelle diceulx blasphema
teurs en prison:ceps:ou colliers publiqs:au pain
et a leaue iusqs a satisffactiō arbitraire p les iusti
ciers desd lieux a noz subiectz p raison de nre sou-
uerayncte tēporelle & de p noz ɔmis esd lieux vng
ou deux ou troys receueurs selon la grādeur des
villes et citez pour receuoir lesdictes amēdes pe-
cuniaires pour en faire selon le bon plaisir de dieu
nre createur. Cestassauoir les cas qui sensuyuent
q ceulx q blasphemeront en le reniāt:renonceant:
maugreāt ou despitāt:ou execrablemēt iurāt par
la passiō de dieu:p la chair dieu:p le sang dieu:par
la mort dieu:p le corps dieu:par les vertus dieu:&
aultres execrables sermēs villains & detestables
touchāt les parties de son corps:cōme par la teste
dieu:p le vētre dieu:p les playes dieu & sēblables
¶ Itē ceulx q blasphemerōt:renieront: renonce-
ront:maugreront:ou despiteront:sa tresglorieuse
mere:et nostre tresdigne enuers luy aduocate la
vierge Marie tant coniunctim que diuisim.
¶ Coniunctim comme en despit de dieu : et de sa
mere. Je renonce dieu et sa mere. Maugre dieu et
sa mere et semblables execrables.
¶ Diuisim cōe en attribuāt execrablemēt choses
indignes a lintemerete et gloire de sa dicte mere cō
me dire qlle ne fut pas vierge:et quelle fut cōceue
en peche originel:et qlle nest pas bōne et aultres.
Et telle chose de erubescēce iudaique & mauldicte
heresie:et qui est horreur a pēser & ne se doit dire ne
exprimer. Sermo crassescit:cest assez a ētēdre. Et
en ce faisāt le Roy aura la grāt paix vniuerselle

J'ai acquis mon livre

cet exemplaire

4 leaves wanting
at end !
text ends in fol
28 ?